

Vlaams
Parlement

ingediend op **15** (2019-2020) – Nr. 5-J
4 december 2019 (2019-2020)

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid,
Gezin en Armoedebestrijding
uitgebracht door Lorin Parys, Katrien Schryvers en Tine van der Vloet
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën,
Begroting en Justitie

over het ontwerp van decreet

houdende de uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2020

en over de beleidsnota
Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding
2019-2024

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding:

Voorzitter: Stefaan Sintobin.

Vaste leden:

Koen Daniëls, Lorin Parys, Elke Sleurs, Tine van der Vloet, Katja Verheyen;
Immanuel De Reuse, Stefaan Sintobin, Suzy Wouters;
Maaïke De Rudder, Katrien Schryvers;
Freya Saeys, Maurits Vande Reyde;
Ann De Martelaer, Celia Groothedde;
Freya Van den Bossche.

Plaatsvervangers:

Allessia Claes, Piet De Bruyn, Freya Perdaens, Sarah Smeyers, Annabel Tavernier;
Yves Buysse, Ilse Malfroot, Frieda Verougstraete-Deschacht;
Vera Jans, Kurt Vanryckeghem;
Gwenny De Vroe, Sihame El Kaouakibi;
Johan Danen, Jeremie Vaneekhout;
Conner Rousseau.

Toegevoegde leden:

Lise Vandecasteele.

Documenten in het dossier:

- 15** (2019-2020) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
– Nr. 2 t.e.m. 4: Amendementen
– Nr. 5-A t.e.m. I: Verslagen aan de Commissie voor Algemeen Beleid,
Financiën, Begroting en Justitie
- 14** (2019-2020) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- 12** (2019) – Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
- 13** (2019-2020) – Nr. 1: Algemene toelichting
- 13-A t.e.m. AB** (2019-2020) – Nr. 1: Beleids- en begrotingstoelichting
- 16** (2019-2020) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof over de begroting
- 21** (2019-2020) – Nr. 1: Meerjarenraming
- 152** (2019-2020) – Nr. 1: Ontwerp van programmadecreet
- 120** (2019-2020) – Nr. 1: Beleidsnota

INHOUD

I.	Toelichting bij de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2020 door Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding.....	6
1.	Inleiding	6
2.	Begroting 2019/2020: technisch en politiek.....	7
3.	Begroting 2019.....	8
3.1.	Groeipakket	8
3.2.	Vlaamse sociale bescherming	8
3.3.	VIPA	8
4.	Begroting 2020.....	8
4.1.	Punctuele maatregelen	9
4.2.	Milderen van de groeipaden	10
4.3.	Generieke efficiëntie-oefening subsidies	11
4.4.	Bijkomende middelen	11
4.5.	VIA 5 – koopkracht	11
4.6.	Opgroeien.....	12
4.7.	Personen met een handicap	12
4.8.	Woonzorgcentra	12
4.9.	Versterking geestelijke gezondheidszorg, preventie en eerste lijn .	12
4.10.	Armoede	12
II.	Toelichting bij de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding 2019-2024 door Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding	13
1.	Inleidend	13
2.	Armoedebestrijding	13
3.	Vijf rode draden.....	15
3.1.	Kwaliteit	15
3.2.	Toegankelijkheid, betaalbaarheid en nabijheid.....	16
3.3.	Innovatie.....	16
3.4.	Health and wellbeing in all policies	17
3.5.	Armoedebestrijdingsbeleid	18
4.	Zes beleidsvelden	18
4.1.	Welzijn	18
4.2.	Gezondheids- en woonzorg	19
4.3.	Opgroeien.....	23
4.4.	Personen met een handicap	25
4.5.	Sociale bescherming	27
4.6.	Zorginfrastructuur	27

III. Algemene bespreking	28
1. Uiteenzetting van Freya Saeys	28
2. Uiteenzetting door Tine van der Vloet	30
3. Uiteenzetting door Katrien Schryvers	30
4. Uiteenzetting door Ann De Martelaer	34
5. Uiteenzetting door Celia Groothedde	35
6. Uiteenzetting door Kim De Witte	37
7. Uiteenzetting door Conner Rousseau	38
8. Uiteenzetting door Vera Jans	39
9. Antwoord van minister Wouter Beke	39
IV. Bespreking per beleidsveld	42
1. Beleidsveld gezondheids- en woonzorg	42
1.1. Zorg en gezondheidsbeleid algemeen	42
1.2. Preventie	44
1.3. Woonzorg en eerstelijns	46
1.4. Gespecialiseerde zorg	48
2. Beleidsveld sociale bescherming	53
2.1. Budgettaire kader	53
2.2. Maximumfactuur	54
2.3. Thuis- en ouderenzorgbeleid	55
2.4. Basisondersteuningsbudget	57
2.5. Hulpmiddelen	58
2.6. Mantelzorg	58
3. Beleidsveld Opgroeien	59
3.1. Jeugdhulp	59
3.2. Groeipakket	70
3.3. Geïntegreerd gezinsbeleid	77
4. Beleidsveld Welzijn	82
4.1. SAM vzw	82
4.2. Beleidsontwikkeling en -ondersteuning	88
4.3. VASGAZ	89
4.4. CICOV	90
4.5. Vlaamse Raad WVG	90
4.6. Armoedebeleid	90
4.7. Welzijnswerk	100
4.8. Ziekenhuizen en geestelijke gezondheidszorg/OPZ Geel en Rekem	101
4.9. Apparaatskredieten	102
5. Beleidsveld Zorginfrastructuur	103
5.1. Budgettaire kader	103
5.2. VIPA	103
6. Beleidsveld Personen met een beperking	103

V. Stemmingen	121
Gebruikte afkortingen	123

Bijlagen: zie [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding besprak het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2020 tijdens haar vergaderingen van 12, 19, 20, 26 en 27 november 2019. Het ontwerp van decreet werd in samenhang behandeld met de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding 2019-2024 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 120/1), en met het ontwerp van programmadecreet bij de begroting 2020 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 152/1).

De bijlagen zijn te vinden op de [dossierpagina](#) op www.vlaamsparlement.be.

I. Toelichting bij de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2020 door Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding

1. Inleiding

“Alleen kunnen we zo weinig, samen kunnen we zoveel.”, zijn de wereldberoemde woorden van Helen Keller, de eerste vrouw die doof en blind was en toch een diploma behaalde aan de universiteit. Minister *Wouter Beke* zal nog vaak aan deze uitspraak denken. Want hij is dan wel de eerste verantwoordelijke voor het welzijn van de Vlaming, hij kan dit werk alleen maar dankzij de steun van de vele honderdduizenden mensen die elke dag zorgen voor elkaar.

De opdracht is uitdagend: kinderopvang, ouderenzorg, het groeipakket, personen met een handicap, geestelijke gezondheid, preventie en zo veel meer. Nergens kunnen politiek en beleid meer betekenen voor datgene wat voor mensen echt belangrijk is: levenskwaliteit.

Dat vertaalt zich ook in het Vlaams regeerakkoord. Een ambitieus akkoord dat duidelijk kiest voor een sterker sociaal beleid, dichtbij de mensen, en daar ook extra geld tegenover plaatst. De Vlaamse Regering zal 550 miljoen euro investeren in nieuw beleid. Daarmee is dit beleidsdomein opnieuw de sterkste groeier. Met een begroting die vertrok zonder marge, en zelfs met een tekort, is dat een heel duidelijk signaal. Meer zelfs: tussen 2019 en 2024 zullen de budgetten in absolute cijfers stijgen met bijna 2 miljard euro.

Tegelijk is nederigheid op zijn plaats. De noden zijn zeer groot en blijven toenemen. Mensen leven gelukkig langer. De verwachtingen van zorg veranderen: individueler en meer op maat. Extra geld is een deel van het antwoord maar geld alleen zal niet volstaan. Het moet ook anders, efficiënter en transparanter. Een omslag die onder Jo Vandeurzen, de vorige minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, al is ingezet. Die weg wil minister Wouter Beke verderzetten.

Voor het begrotingsjaar 2020 betekent dit dat er, net als bij de start van de vorige legislatuur, een aantal maatregelen zijn afgesproken om budget vrij te maken voor die noden die de Vlaamse Regering als prioriteit naar voren schuift. Die prioriteiten zijn extra investeringen, fiscale hervormingen, bijkomende middelen voor het basisonderwijs, woonbeleid en lokale besturen, en vooral – zoals beschreven in de meerjarenraming – zorg en welzijn, waar de meeste nieuwe middelen naartoe gaan.

Om die extra investeringen te kunnen realiseren, en dat in een moeilijke budgettaire context, wordt aan alle domeinen van de Vlaamse overheid een inspanning gevraagd. Ook de kredieten voor welzijn en zorg dragen hun steentje bij. Deze maatregelen worden ingevuld met de focus op efficiënter werken. Zo kan het

aanbod voor de mensen zoveel mogelijk worden ontzien. Naast de vertaling van deze budgetoefening wordt, in een moeilijke budgettaire situatie, in 2020 toch al een uitbreidingsbeleid gevoerd. Er wordt voor 76,5 miljoen euro aan nieuw beleid opgestart. De prioriteit ligt bij personen met een handicap, kinderopvang, jeugdhulp, woonzorgcentra en geestelijke gezondheidszorg.

Wouter Beke zet zijn budgetten in conform de principes die hij in de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding 2019-2024 (*Parl.St. VI.Parl. 2019-20, nr. 120/1*) vooropstelt: inzetten op preventie en de eerste lijn omdat voorkomen beter is dan genezen, kiezen voor een maximale regie voor de gebruiker met het persoonsvolgend financieren, en werk maken van digitalisering en gegevensdeling zodat zorgsectoren beter kunnen samenwerken. Dat alles vanuit de principes vermaatschappelijking van de zorg en health in all policies. Zo garandeert hij dat het engagement en de betrokkenheid van alle actoren zich verankert en verdiept.

Naast de uitbreiding via nieuw beleid zijn er ook de opstappen in constant beleid. Het belangrijkste element is dat er in 2020 78,4 miljoen euro bijkomt voor de verhoging van de koopkracht in de VIA-sectoren. Die middelen gaan in de eerste plaats naar de koopkracht van de mensen actief in de non-profit in uitvoering van het VIA 5-akkoord. Een ander element is het uitvoeren van de erkennings- en reconversiekalender in de woonzorgcentra, waar Wouter Beke voor nieuwe erkenningen vanaf 2020 nog 17,5 miljoen euro extra vrijmaakt. Dat alles zorgt ervoor dat de middelen in 2020 in totaal met 120 miljoen euro stijgen.

2. Begroting 2019/2020: technisch en politiek

Door de verkiezingen en het langere parlementaire reces liggen twee begrotingen voor: de begrotingsaanpassing 2019 en de begrotingsopmaak 2020. Deze twee oefeningen zijn anders van insteek. De begrotingsaanpassing is eerder technisch van aard waarbij er ten opzichte van de begrotingsopmaak 2019 weinig nieuwe elementen zijn en vooral kredieten correct worden gezet op basis van de laatste informatie, die bij de begrotingsopmaak 2019 nog niet beschikbaar was.

De begrotingsopmaak 2020 vertrekt van deze technische oefening: de kredieten worden correct gezet op basis van de laatste informatie, maar daar worden de nieuwe kredieten aan toegevoegd, zowel vanuit constant als vanuit nieuw beleid. Ook de besparingen worden hierin verwerkt.

Het vertrekpunt is een technische oefening. De meeste aanpassingen in de begrotingsaanpassing 2019 worden doorgetrokken naar 2020 en vormen aldus eigenlijk de nieuwe startbasis. Normaal gezien is dat automatisch zo omdat het krediet bij de begrotingsopmaak van jaar X wordt afgezet ten opzichte van de laatste goedgekeurde begroting, namelijk deze van de begrotingsaanpassing van het jaar X-1. Dit jaar is de laatst goedgekeurde begroting echter de begrotingsopmaak 2019 en is dat bijgevolg de basis waarop de aanpassingen voor de begrotingsopmaak 2020 worden toegepast.

Het opstellen van de begroting is een oefening die al start in het voorjaar. In juni zijn de eerste besprekingen. De voorstellen worden al vroeger opgemaakt. Op dat moment was er enkel een Vlaamse Regering in lopende zaken. Dat betekent dat de hele technische voorbereiding van de begroting gebeurd is door de betrokken administraties. Behalve voor de begroting 2019 en 2020 maakte de administratie ook een prognose voor de volgende jaren, de 'nota budgettaire ruimte'. Dat alles vormde de basis voor de politieke besprekingen. Wouter Beke benadrukt het werk de administraties Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, maar ook Financiën en Begroting hebben verzet en wil hen hiervoor uitdrukkelijk bedanken.

3. Begroting 2019

De begrotingsaanpassing 2019 is in de eerste plaats een technische oefening. De begrotingsopmaak 2019 die opgesteld is door voormalig minister Jo Vandeurzen was een uitgebreide oefening. De kredieten voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin nemen nog met 30 miljoen euro toe ten opzichte van de begrotingsopmaak. De belangrijkste effecten zitten op het groeipakket, een aantal kostendrijvers in de Vlaamse sociale bescherming en de ziekenhuisinfrastructuur.

3.1. Groeipakket

De kredieten voor het groeipakket stijgen met 77,8 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsopmaak. De simulaties voor de begrotingsopmaak 2019 werden uitgevoerd op een steekproef van kinderen, verkregen van Famifed, waardoor er geen zicht was op alle kinderen. Thans is er voor het eerst zicht op populatiegegevens en worden de ramingen bijgesteld. In totaal leidt dat tot 10 miljoen extra uitgaven.

Daarnaast zijn er hogere uitgaven voor de participatietoelagen (11 miljoen euro) en zijn de regularisaties die nog doorgevoerd dienden te worden op rechten van de voorbije jaren, onderschat. Hiervoor wordt in totaal 57 miljoen euro extra gereserveerd voor de participatietoelagen.

3.2. Vlaamse sociale bescherming

In de Vlaamse sociale bescherming is het grootste effect te noteren op het krediet van de woonzorgcentra. De vastgestelde daling van de bezettingsgraad doet het krediet dalen met 10 miljoen euro, en het in de praktijk trager opstarten van de geplande uitbreidingen leidt tot een daling met 15 miljoen euro.

3.3. VIPA

De VIPA-uitgaven voor afschrijvingen van oude investeringen via BFM dalen met 18,6 miljoen euro. De kosten van het instandhoudingsforfait voor de ziekenhuizen worden 7,4 miljoen hoger geraamd.

4. Begroting 2020

De begroting 2020 is een grotere oefening dan de begrotingsaanpassing 2019. Vanaf 2020 wordt met een beleids- en begrotingstoelichting gewerkt en niet langer met de traditionele memorie van toelichting. De bedoeling is in dit document beter de link te kunnen leggen tussen beleid en begroting. Gelet op de korte tijd tussen het afronden van de begroting en het indienen van de begrotingsdocumenten in het Vlaams Parlement is deze koppeling nog niet volledig kunnen gebeuren. Deze oefening wordt verder opgenomen in de volgende begrotingsrondes.

De Vlaamse begroting is in 2020 niet helemaal in evenwicht. Het blijft echter een prioriteit van de Vlaamse Regering om een gezonde begroting aan te houden en bijgevolg vanaf 2021 opnieuw met een begrotingsevenwicht aan te knopen. De algemene budgettaire context zorgde ervoor dat er in 2020 en later weinig of geen middelen beschikbaar waren om op de verschillende uitdagingen een antwoord te bieden. Elke euro die aan nieuw beleid wordt uitgegeven om een antwoord te geven op de vele terechte vragen, moet men zoeken in de bestaande uitgaven. Er zijn voor 2,3 miljard euro aan maatregelen gepland om ruimte te creëren voor nieuwe beleidsimpulsen. Daar staan 2,5 miljard euro nieuwe investeringen tegenover. Waarvan een groot deel gaat naar Warm Vlaanderen met 550 miljoen euro voor dit beleidsdomein.

Welzijn, zorg en armoedebestrijding lopen niet alleen langs het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Andere maatschappelijke prioriteiten waarin de Vlaamse Regering investeert, zoals fietspaden, een jobkrediet, sociale huisvesting, sociale economie, het basisonderwijs en de lokale besturen, zijn belangrijke partners van het welzijnsbeleid.

In de begroting 2020 resulteert dat voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin in volgende effecten: aanpassingen op basis van het reeds beslist beleid, de efficiëntie-oefening en ten slotte de nieuwe middelen uit het uitbreidingsbeleid.

In totaal nemen de beleidskredieten voor Welzijn en zorg in 2020 toe met ongeveer 120 miljoen euro. Het is belangrijk hierbij te vermelden dat de middelen voor indexatie in 2020 gereserveerd zijn op de centrale indexprovisie bij Financiën en Begroting. In andere jaren werden bij de begrotingsopmaak kredieten voor index toegevoegd. Dat is thans niet het geval omdat 2019 geen overschrijding van de spilindex kende. Het Federaal Planbureau voorspelt een overschrijding van de spilindex in februari 2020. Op dat moment zullen de middelen voor indexatie aan de begroting van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin toegevoegd worden.

Zowel de toewijzing van het nieuw beleid aan concrete beleidsinitiatieven als de vertaling van de generieke efficiëntie-oefening in concrete maatregelen is nog niet definitief beslist. Minister Wouter Beke wenst hierover nog verder met de verschillende stakeholders in overleg te treden, en hij wil dat overleg ook de ruimte geven om eigen voorstellen en suggesties naar voren te schuiven. In de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding is het belang van dit overleg al meermaals herhaald.

Ook in Welzijn, Volksgezondheid en Gezin worden maatregelen genomen om beleidsruimte te creëren. De Vlaamse Regering heeft ervoor gekozen om te werken met een aantal generieke maatregelen, het mildereren van een aantal groeipaden en daarnaast zijn er ook punctuele maatregelen genomen.

Naast de algemene niet-indexatie van de werkingsmiddelen is ervoor gekozen om een generieke efficiëntieoefening toe te passen op subsidies. Naast deze generieke oefening zijn voor een aantal sectoren aparte maatregelen genomen. Deze sectoren zijn uitgesloten van de generieke oefening.

4.1. Punctuele maatregelen

Het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin omvat twee clusters waarin punctuele maatregelen afgesproken zijn. Ten eerste wordt efficiëntiewinst doorgerekend op de uitbetalingsactoren in het groeipakket en de Vlaamse sociale bescherming. Tijdens de vorige legislatuur zijn zowel de kinderbijslag als een aantal RIZIV-bevoegdheden ingekanteld in het Vlaams beleid. De integratie van deze bevoegdheden heeft veel investeringen gevergd. De doelstelling is zoveel mogelijk middelen inzetten in beleid en de werkingskosten zo efficiënt mogelijk organiseren. De voorbije jaren zijn hoge bedragen geïnvesteerd in digitalisering. Op deze manier kunnen de beheerskosten van deze bevoegdheden afnemen.

Ten tweede zijn maatregelen afgesproken binnen de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap. In 2017 werd de transitie gemaakt naar een persoonsvolgende financiering. De voorbije drie jaar werden hierin reeds grote bedragen geïnvesteerd. Ook de komende legislatuur wordt deze lijn voortgezet. Om de structurele financierbaarheid van dit model te kunnen verzekeren, is het echter ook belangrijk om de verschillende kostendrijvers in dit model te monitoren en, waar nodig, bij te sturen.

De omzetting van de oude financiering op niveau van de voorziening naar een persoonsvolgend budget is een lang en moeilijk proces geweest, waar voormalig minister Jo Vandeurzen uiteindelijk in geslaagd is. Door de omzetting van de instellingsfinanciering in een puntenfinanciering zijn meerkosten ontstaan.

Bij het toewijzen van een persoonsvolgend budget wordt een raming gemaakt van de zorgkosten die vertaald worden in een aantal zorggebonden punten, wat het persoonsvolgend budget vormt. Daarop worden meerkosten gerekend voor de organisatiegebonden kosten of beheerskosten. De meerkosten van deze organisatiegebonden kosten worden thans verlaagd. In 2020 betekent dat een verlaging van het budget met 13,9 miljoen euro voor de organisatiegebonden kosten van de voucher en 1 miljoen euro voor de beheerskosten van de cashbesteding. Er wordt niet ingegrepen op de budgetbepaling of de zorgbudgetten van de mensen. Er is enkel een verlaging van de afgeleide kosten.

4.2. Mildereren van de groeipaden

In de Vlaamse begroting geldt het principe dat voor bepaalde beleidscomponenten een groei aanvaard wordt binnen constant beleid. Zo geldt voor de gezinszorg traditioneel een groei van 2,5 percent per jaar, en groeit het budget voor mobiliteitshulpmiddelen mee met de stijgende vraag die in de praktijk wordt vastgesteld en met de index.

Op beide groeicomponenten wordt een vermindering gepland. In het regeerakkoord is de keuze gemaakt om de diensten gezinszorg uren aanvullende thuiszorg te laten omzetten in gezinszorg.

Poetshulp in het kader van de gezinszorg wordt ingezet in situaties waar het gebruik van dienstencheques niet haalbaar is vanwege de hogere eigen bijdrage ten opzichte van dienstencheques of vanwege specifieke kwetsbaarheden. Het is de bedoeling de vermindering van de groei in de gezinszorg te compenseren door de omschakeling van poetshulp naar gezinszorg. Omgekeerd wordt een deel van de doelgroep voor poetshulp afgeleid naar dienstencheques, zodat het aanbod van poetshulp kan minderen. Minister Wouter Beke gaat hierover het gesprek aan met de sector zodat een duidelijker kader kan ontstaan.

De Vlaamse Regering heeft beslist budget vrij te maken voor de jaarlijkse indexatie van de prijs van mobiliteitshulpmiddelen. Daarnaast wordt ook jaarlijks in budget voorzien om het stijgende gebruik op te vangen. Deze groei wordt jaarlijks met 1,8 miljoen euro gemilderd door bijvoorbeeld in te grijpen wanneer bepaalde hulpmiddelen exponentieel meer aangekocht worden. Door de automatische indexatie van de tarieven moet de prijs per hulpmiddel in de gaten worden houden. Het is immers niet zo dat de productiekosten van hulpmiddelen zomaar de index volgen. Daarnaast zet het regeerakkoord in op renting en gedeeld gebruik. Op deze manier wordt de budgettaire doelstelling op een verantwoorde manier gehaald. Ook als de 1,8 miljoen euro in rekening wordt gebracht, bedraagt de totale groei voor 2020 van het mobiliteitshulpmiddelenbudget 5 miljoen euro: 1,5 miljoen euro voor de indexatie en 3,5 miljoen euro voor het stijgende gebruik.

De Vlaamse Regering heeft daarnaast ook beslist de indexatie van het groeipakket af te stemmen op het begin van het schooljaar. Vanaf 2020 worden aan het begin van het schooljaar de betalingen van het groeipakket verhoogd met 2 percent.

De indexatie wordt zo gemoduleerd dat de verschillen tussen gezinnen als gevolg van de transitie niet toenemen. Bij de opstart van het groeipakket zijn de rechten van de kinderen in het oude systeem behouden en komen nieuwe geboortes terecht in het nieuwe systeem. Gezinnen uit het oude systeem hebben een voordeel in vergelijking met gezinnen uit het nieuwe systeem vanaf het derde kind. Indien

de bedragen van grote gezinnen in het oude systeem geïndexeerd blijven, lopen de verschillen nog op. Een kind dat geboren werd voor 2019 als derde kind ontvangt 260 euro per maand (5,2 euro index). Een kind na 2019 geboren als derde kind ontvangt 167 euro per maand (3,34 euro index). Omdat de verschillen groter zouden worden, is beslist om de bedragen voor kinderen vanaf rang 3 in het oude systeem deze legislatuur niet te indexeren. De indexering voor de eerste twee kinderen blijft wel behouden.

Daarnaast genieten kinderen uit het oude systeem leeftijdstoelagen, wat voor nieuwe kinderen niet weerhouden is. Ook de leeftijdstoelagen worden deze legislatuur niet geïndexeerd.

4.3. Generieke efficiëntie-oefening subsidies

De begroting voor Welzijn en zorg draagt bij tot de generieke oefening waarbij de subsidies, vertrekkende van de Vlaamse overheid, worden getoetst op hun efficiëntie. De bedoeling is zoveel mogelijk te focussen op overtollige structuren, overlegorganen, ondersteunende functies en overhead in de gesubsidieerde sectoren.

In de beleids- en begrotingstoelichting is de verdeling van deze generieke oefening over de verschillende begrotingsartikelen terug te vinden. Zoals vermeld wordt over de te nemen maatregelen overleg gepleegd met de verschillende stakeholders zodat over de onderliggende maatregelen nog niet altijd volledige duidelijkheid kan worden gegeven.

4.4. Bijkomende middelen

Door de maatregelen om ruimte te creëren wordt nieuw beleid mogelijk. 2019 was een jaar met een enorm groot uitbreidingsbeleid, namelijk 200 miljoen euro. Deze middelen vinden verder hun ingang. 2019 loopt immers nog altijd. Daarbovenop worden opnieuw 76,5 miljoen euro aan nieuwe middelen opgestart en groeit het budget op basis van het reeds beslist beleid. De nieuwe middelen zijn nog niet exact toegewezen. Daarover treedt minister Wouter Beke in overleg.

4.5. VIA 5 – koopkracht

In 2020 volgt een opstap voor het VIA 5-akkoord. Er wordt bovenop de 24,5 miljoen euro die al in 2019 begroot was nog 78,4 miljoen euro toegevoegd om de lonen op te trekken van wie aan het werk is in verschillende Vlaamse sectoren: welzijn, zorg maar ook sociale economie en de sociaal-culturele sector. Het gaat om meer dan 175.000 vte.

In totaal gaat ongeveer 24 percent van de middelen naar werkgelegenheid in openbare en 76 percent naar private voorzieningen. Van die private voorzieningen is ongeveer 80 percent van de middelen voorbehouden voor de sectoren welzijn en zorg.

Het Departement WVG coördineert de toewijzing van deze middelen en de opvolging van het VIA 5-akkoord. Op het moment dat er definitieve gegevens zijn per sector kunnen deze meegedeeld worden.

De middelen worden ingezet voor de genomen VIA 5-maatregelen: in de eerste plaats een versterking van de tweede pensioenpijler, het optrekken van de eindejaarspremie of het uitvoeren van IFIC.

4.6. Opgroeien

In het aanbod van het nieuwe Agentschap Opgroeien wordt twee keer 9 miljoen euro geïnvesteerd: 9 miljoen in kinderopvang en 9 miljoen in jeugdhulp.

In de kinderopvang gaan die middelen naar een uitbreiding van het aanbod, ook van de flexibele kinderopvang. In de jeugdhulp volgt naast de 9 miljoen euro voor nieuw beleid, opnieuw een stijging van het aanbod van pleegzorg dat wordt geraamd op 6,7 miljoen euro. In totaal wordt meer dan 15 miljoen euro geïnvesteerd in een sterkere jeugdhulp. Met die middelen gaat de jeugdhulp verder op de ingeslagen weg. Het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugd-delinquentie-recht wordt uitgevoerd. 1Gezin1Plan wordt uitgerold. De precieze verdeling van de middelen wordt nog verder afgesproken. De effecten van de middelen opgestart in 2019 worden gemonitord.

4.7. Personen met een handicap

Er wordt voor 40 miljoen euro extra aan investering gepland in het beleid voor personen met een handicap. Die middelen worden in de eerste plaats gebruikt om nieuwe persoonsvolgende budgetten toe te kennen. Ondertussen wordt met de verschillende stakeholders nagegaan hoe met deze extra middelen en met de middelen die er de komende jaren bijkomen aan zoveel mogelijk mensen de hulp en ondersteuning kan worden gegeven die ze nodig hebben.

Er wordt ook 4,5 miljoen euro gereserveerd voor de stijgende loonkosten in deze sector. Ook de middelen voor het basisondersteuningsbudget worden met 2 miljoen euro opgetrokken.

4.8. Woonzorgcentra

De erkennings- en omzettingsskalender die reeds is afgesproken wordt onverkort uitgevoerd. Op deze manier komen er in 2020 net geen 2000 extra rvt-erkenningen bij, wat overeenkomt met een stijging met 4 procent. Bovenop die groei volgt nog voor 9 miljoen euro nieuw beleid. Op deze manier investeert de Vlaamse Regering al in de beloftes over betaalbare en kwaliteitsvolle woonzorgcentra met aandacht voor de stijgende zorgzwaarte.

In totaal stijgt het budget in de woonzorgcentra met 34 miljoen euro. Daarachter zitten zowel stijgende als dalende posten. De kosten voor de vervangingen in de eindeloopbaanmaatregelen stijgen bijvoorbeeld met 17,5 miljoen. De dalende bezettingsgraad zorgt voor een daling van het budget met 9 miljoen euro.

4.9. Versterking geestelijke gezondheidszorg, preventie en eerste lijn

Er wordt in 2020 5,5 miljoen euro ingezet voor nieuw beleid in de geestelijke gezondheidszorg, en 4 miljoen euro voor het preventiebeleid en vaccinaties. Op de eerste lijn wordt in de eerste fase in digitalisering geïnvesteerd. Met de daarvoor begrote 3 miljoen euro wordt het digitale zorg- en ondersteuningsplan uitgebouwd. Daarnaast groeien de uitgaven voor het Impulsfonds voor ondersteuning aan huisartsen met 1,5 miljoen euro, exclusief de efficiëntie-oefening.

4.10. Armoede

Naast de middelen voor Welzijn en zorg zijn in de begroting ook middelen vrijgemaakt specifiek voor armoedebestrijding. Deze middelen worden met 500.000 euro opgetrokken voor een versterking van de armoedebestrijding op het terrein.

II. Toelichting bij de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding 2019-2024 door Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding

1. Inleidend

“Alleen kunnen we zo weinig, samen kunnen we zoveel.”. Minister *Wouter Beke* kan dit werk alleen door de steun van honderdduizenden mensen die elke dag zorgen voor elkaar. De uitdagingen zijn groot in de kinderopvang, het groeipakket, de ouderenzorg, de personen met een handicap, geestelijke gezondheid enzovoort. Het zijn belangrijke domeinen die in grote mate de levenskwaliteit bepalen. Het Vlaams Regeerakkoord biedt een antwoord op deze uitdagingen, en kiest ervoor om de middelen gericht in te zetten, voor wie kwetsbaar is en zo weinig mogelijk in te zetten op structuren.

In budgettaire krappe tijden kiest de Vlaamse Regering ook voor extra geld voor het beleidsdomein WVG. Er wordt 550 miljoen euro geïnvesteerd in nieuw beleid. Tussen 2019 en 2024 zullen de budgetten in absolute cijfers stijgen met bijna 2 miljard euro. Nederigheid is geboden want de noden zijn hoog. Meer middelen zijn slechts een deel van het antwoord. Het moet ook anders, efficiënter en transparanter. De beschikbare middelen moeten rechtstreeks ten goede komen aan de persoon met een zorg- en ondersteuningsnood.

De beleidsnota bouwt verder op het werk van de voorbije vijftien jaar: inzetten op preventie en eerste lijn, maximale regie voor de gebruiker via persoonsvolgend financieren, en werk maken van digitalisering en gegevensdeling. Dat alles vanuit de principes van vermaatschappelijking van de zorg en health in all policies.

Minister Wouter Beke benadrukt een aantal aspecten. De Vlaamse Regering wil fors investeren in jeugdhulp. Ook de ouderenzorg zal erop vooruitgaan met specifieke aandacht voor de betaalbaarheid van de ouderenzorg. Geestelijke gezondheidszorg is een derde prioriteit. Mentaal welzijn is en wordt de uitdaging van de toekomst. Uiteraard blijft de focus liggen op de uitbreiding van de capaciteit voor onder meer kinderopvang en personen met een handicap. Terugdringen van de wachtlijsten is daarbij een doelstelling.

De keuze gaat duidelijk naar zorg dicht bij de mensen. Lokale besturen krijgen een sterkere regierol en meer middelen om die waar te maken. Minister Wouter Beke komt terug op de zin waarmee hij begon: “Alleen kunnen we zo weinig, samen kunnen we zoveel.”. Samen met vele andere partners moet het beste, meest efficiënte antwoord worden gevonden op ieders vraag naar zorg en ondersteuning.

2. Armoedebestrijding

Armoedebestrijding is een collectieve verantwoordelijkheid van de hele Vlaamse Regering. Armoedebestrijding is opgenomen als een transversale doelstelling in deze beleidsnota. In alle domeinen moeten er structurele maatregelen genomen worden om armoede te bestrijden.

In het hoofdstuk over armoede, het grootste hoofdstuk van deze beleidsnota, zijn alle bouwstenen opgenomen die de sokkel zijn voor een gedeeld engagement van deze Vlaamse Regering. Daarin zijn ook een aantal transversale beleidslijnen opgenomen.

Minister Wouter Beke wil inzetten op het versterken en zelfredzaam maken van mensen. Het principe van de ‘economy of wellbeing’ of economie van het

welbevinden is hierbij het uitgangspunt. Het principe werd recent nog mee door België, dus ook Vlaanderen, goedgekeurd op de Raad van de Europese Unie.

Het welbevinden van mensen is de motor van onze welvaart. Investerings in welzijn, gezondheid, kinderopvang, sociale bescherming, het verminderen van sociale ongelijkheid, opleiding, onderwijs en gendergelijkheid komen op de eerste plaats de mensen ten goede. Maar daarnaast garanderen ze ook duurzame groei op de lange termijn voor de Vlaamse economie.

Investerings in welzijn en gezondheid zorgen ook voor minder absentisme en minder uitgaven in welzijn en zorg op lange termijn. Daarenboven is het een stimulant voor de quartaire sector.

Investerings om de sociale ongelijkheid te verminderen komen op de eerste plaats mensen in armoede ten goede. Maar die investeringen zorgen er ook voor dat mensen sterker staan bij economische schokken, en dat maatschappij of economie ook bestand zijn tegen een economische crisis.

Investerings in welzijn, gezondheid en sociale gelijkheid creëren of zijn een voorwaarde voor economische groei op lange termijn, die er op zich voor zorgt dat er opnieuw meer kan worden geïnvesteerd in welzijn, zorg en sociale gelijkheid. Op die manier kan men een positieve spiraal creëren tussen welzijn en economie om zo tot een economie van het welbevinden te komen.

Sociale ongelijkheid en armoede situeren zich in vele domeinen: energie-armoede, slechte huisvesting, lage scholingsgraad, een laag inkomen, werkloosheid, sociaal isolement enzovoort. Ze versterken mekaar in een vicieuze armoedecirkel. Om die cirkel te doorbreken en armoede te bestrijden, moet de Vlaamse Regering in elk beleidsdomein maatregelen nemen die een impact hebben op armoede. Er wordt een structureel, participatief beleid van 'Poverty Reduction in All Policies' gevoerd dat inzet op het zelfredzaam maken van mensen en de structurele oorzaken van armoede aanpakt.

Concreet betekent dit dat elke minister voor zijn domein expliciet aangeeft welke specifieke armoedebestrijdingsmaatregelen hij neemt. Het is zaak om engagementen op te nemen die effectief een verschil maken. Minister Wouter Beke onderschrijft daarmee de aanpak in het regeerakkoord dat inzet op een transversaal beleid.

Daarnaast reikt minister Wouter Beke als bevoegd minister enkele assen aan die transversaal richting en structuur kunnen geven aan dat armoedebestrijdingsbeleid. De regie ligt bij de lokale besturen. Zij staan immers het dichtste bij de burger en kunnen het best zien waar welke noden zijn. Er wordt transversaal ingezet op preventie, vroegdetectie en toegankelijkheid, en gericht op het bestrijden van kinderarmoede. Er is aandacht voor alleenstaanden en alleenstaande ouders, die vaak een hoog risico lopen op armoede. Men moet oog hebben voor de realiteit van mensen die een stap zetten naar betaald werk in het normaal economisch circuit of beschermd circuit: bij de overstap naar werk moet de surplus groot genoeg zijn om de sprong te wagen. Om een stap te kunnen zetten naar duurzaam werk, worden voor mensen op beroepsactieve leeftijd de sociale voordelen afhankelijk van de hoogte van het inkomen en niet langer van een bepaald statuut waardoor sociale voordelen niet meteen verdwijnen wanneer iemand aan de slag gaat. Het beleid wil mensen in armoede een stem geven en hen laten participeren aan de reguliere inspraak- en overlegorganen in de diverse betrokken beleidsdomeinen. De middelen moeten zo efficiënt mogelijk ingezet worden en moeten mensen in armoede zelf ten goede komen en niet zonder meer structuren of organisaties.

3. Vijf rode draden

Er lopen vijf rode draden door het beleid inzake Welzijn, Volksgezondheid en Gezin:

- we investeren in de kwaliteit van de zorg en dienstverlening die we opvolgen met indicatoren waar sociale ondernemers mee aan de slag kunnen en waar Zorginspectie toezicht op houdt;
- we verruimen de toegankelijkheid van zorg en dienstverlening die nabij en betaalbaar is, door in te zetten op uitbreiding en op een hertekende organisatiestructuur;
- we gaan voluit voor innovatie en digitalisering, als overheid en voor het aanbod en de gebruikers, met aandacht voor ethische vraagstukken en privacy;
- we ambiëren 'health en wellbeing in all policies' en bundelen daartoe de krachten binnen de Vlaamse overheid, met andere bestuursniveaus en alle belanghebbenden;
- we voeren een transversaal armoedebestrijdingsbeleid.

3.1. Kwaliteit

De eerste rode draad is de aandacht voor de kwaliteit van de zorg en dienstverlening. Gelet op een aantal evoluties zoals de persoonsvolgende financiering is het huidige decreet van 17 oktober 2003 betreffende de kwaliteit van de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen aan hernieuwing toe.

Dit nieuwe decreet wordt een referentiekader voor kwaliteit, zowel voor de overheid, de voorzieningen als voor de gebruikers. Innovatie, efficiëntie en transparantie zijn daarbij sleutelwoorden. Zo wil men de kwaliteit van de zorg en dienstverlening meten en bekend maken. Ook bestuurlijke transparantie is essentieel. Er wordt onderzocht op welke wijze de financiering kan worden gekoppeld aan meetresultaten van de outcome op vlak van kwaliteit.

Het VIKZ staat in voor het intersectoraal valideren van indicatoren. Er wordt werk gemaakt van één centraal meldpunt voor klachten in de zorg.

De snel wijzigende context met evoluties zoals vraaggestuurde zorg, persoonsvolgende financiering of vermaatschappelijking zorgt ervoor dat voorzieningen tijdig kansen moeten kunnen detecteren en er gericht moeten kunnen op inspelen. Voorzieningen wordt gevraagd op te treden als sociaal ondernemer. Bovendien wil de overheid dat sociaal ondernemerschap graag aanwakkeren en ondersteunen. Men wil een regelluw kader waardoor samenwerking en multidisciplinaire aanpak mogelijk zijn en zet in op regelgeving die doelen verwoordt. De aanbevelingen over goed bestuur worden geactualiseerd gelet op het nieuwe Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen. Het beleidsplan 4.0 'Werk maken van werk in zorg en welzijn' wordt bestendigd om de komende jaren voldoende gekwalificeerd personeel te kunnen aantrekken en behouden in Welzijn en Zorg. Werkbaar werk is in dit kader een aandachtspunt. Er wordt ook ingezet op innovatieve arbeidsorganisatie vanuit Flanders' Care, het programma van de Vlaamse overheid dat inzet op innoveren en ondernemen in zorg.

Zorginspectie wordt het sluitstuk van een kwalitatieve zorg en dienstverlening. Zij staan in voor het toezicht, het borgen van kwaliteit en een correcte besteding van de overheidsmiddelen. Om die reden wordt de werking van Zorginspectie verdiept en uitgerust met financiële expertise. Zorginspectie zal niet alleen voorzieningen stimuleren om transparant te werken, wat deel uitmaakt van goed bestuur, maar zal ook zelf verder inspectieresultaten publiek maken.

3.2. Toegankelijkheid, betaalbaarheid en nabijheid

Het verzekeren van een toegankelijke zorg veronderstelt dat er voldoende capaciteit is. Er wordt de komende jaren in de capaciteit van heel wat sectoren geïnvesteerd: kinderopvang, rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp en alternatieve residentiële opvang, en bijkomende zorg en dienstverlening aan slachtoffers van tienerpooiers. Het beleid zet prioritair in op jongvolwassenen.

Eén op vier mensen krijgt vroeg of laat af te rekenen met psychische problemen. Daarom zet het beleid in op een toegankelijke, kwalitatieve en betaalbare geestelijke gezondheidszorg met bijzondere aandacht voor kinderen, jongeren en zwangere vrouwen. Er wordt gewerkt aan een derde Vlaams Actieplan Suïcidepreventie.

Minister Wouter Beke zet in op flexibele gezinszorg en een kwalitatieve residentiële ouderenzorg. De betaalbaarheid van een verblijf in een woonzorgcentrum staat voorop.

Er wordt verder gebouwd aan de Vlaamse sociale bescherming als Vlaamse sociale zekerheid met een persoonsvolgend systeem. Er worden budgetten vrijgemaakt om de wachtlijsten voor personen met een handicap zo ver mogelijk terug te dringen. De Vlaamse Regering zet verder in op netwerkvorming tussen de ziekenhuizen.

Om tot een toegankelijke zorg en dienstverlening te komen, wordt ook extra ingezet op automatische rechtentoekenning. De drempels naar welzijn en zorg worden verlaagd door het vereenvoudigen van administratieve procedures. Daarenboven worden financieringsstromen intersectoraal op elkaar afgestemd. Daarbij wordt de betaalbaarheid van zorg en dienstverlening bewaakt.

Er wordt over gewaakt dat de beperkte financiële middelen in eerste instantie kunnen worden ingezet voor de zorg en dienstverlening aan de gebruiker. Men gaat ook na waar efficiëntiewinsten mogelijk zijn. De focus ligt op de kerntaken.

Er wordt gewerkt aan nabije zorg, waarbij de regierol van de lokale besturen wordt versterkt. Om tot integrale zorg en dienstverlening te komen, worden de eerste lijnszones en regionale zorgzones maximaal afgestemd op de regio's die de Vlaamse Regering zal afbakenen. Dat wordt aangepakt in overleg met de minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur.

De lokale besturen nemen al een rol op in de uitbouw van het lokaal sociaal beleid. Die rol wordt versterkt, niet enkel als regisseur in het GBO, met name de samenwerkingsverbanden van lokale besturen, CAW's en de diensten voor maatschappelijk werk van de ziekenfondsen, maar ook op het vlak van de onthaalfunctie in het algemeen welzijnswerk. Ten slotte wordt ook het lokaal geïntegreerd gezinsbeleid versterkt met de uitbouw van de Huizen van het Kind.

De middelen zijn beperkt maar de noden zijn hoog. Deze Vlaamse Regering wil er zoveel mogelijk voor zorgen dat die beperkte middelen terechtkomen waar ze nodig zijn, namelijk bij de gebruiker. De overheid kijkt daarbij ook naar zichzelf: het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin wordt gereorganiseerd zodat het klaar is om als overheid in te spelen op de uitdagingen. Het beleidsdomein evolueert van tien naar drie entiteiten.

3.3. Innovatie

Om snel te kunnen inspelen op de technologische evoluties die de komende jaren de zorg en dienstverlening mee zullen bepalen, worden de middelen voor zorg en innovatie vanuit WVG en vanuit de cluster Economie gebundeld in het programma

Flanders' Care. Er wordt een breed beleidsplan uitgewerkt met onder meer aandacht voor nieuwe samenwerkingsmodellen tussen zorg en industrie, nieuwe zorgorganisatie, en toepassing van big data.

Het beleidsdomein gaat radicaal digitaal voor gegevensdeling tussen zorgverleners via onder andere Vitalink en e-Youth. Om tot een multidisciplinaire zorg en dienstverlening te komen waarbij de zorgnoden van de persoon centraal staan, wordt geïnvesteerd in de uitbouw van een digitaal zorg- en ondersteuningsplan.

Informatisering en digitalisering zorgen ervoor dat zoveel mogelijk rechten automatisch toegekend kunnen worden. Door daaraan gegevens-, registratie- en financieringsstromen te koppelen, neemt de administratieve last bij zorgverleners af. Hierop wordt onder meer in kader van het groeipakket en de Vlaamse sociale bescherming ingezet.

Wijzigende noden en behoeften van de gebruikers zorgen ook voor het ontstaan van nieuwe hulpverleningsvormen die daarop een antwoord kunnen bieden. Dat is het geval voor onlinehulpverlening die een plaats krijgt in de regelgeving. Er wordt werk gemaakt van één digitaal kader voor hulplijnen die een chatfunctie aanbieden.

3.4. Health and wellbeing in all policies

De economie van het welbevinden houdt in dat moet worden geïnvesteerd in welzijn, zorg en sociale ongelijkheid om zo tot een duurzame economische groei op lange termijn te komen. Dat kan dit beleidsdomein niet alleen. Samenwerking met andere beleidsdomeinen is cruciaal. Het beleid dat in andere domeinen gevoerd wordt, heeft immers rechtstreeks gevolgen voor welzijn en zorg. Minister Wouter Beke ambieert een beleid van 'health and wellbeing in all policies' waarbij het belangrijk is om te bekijken welke invloeden het beleid in eender welk domein heeft op welzijn en zorg.

Er wordt niet enkel samengewerkt met andere beleidsdomeinen, maar ook met andere overheden. Het belang van de lokale besturen is reeds verduidelijkt. Minister Wouter Beke zal echter ook in gesprek gaan met de federale overheid, onder meer over de kinder- en jeugdpsychiatrie, de integrale ketenaanpak, psychologische zorg en de ziekenhuizen.

De Vlaamse Regering blijft in Brussel, als hoofdstad van Vlaanderen en deel van de Vlaamse Gemeenschap. Ze werkt verder met de Brusselnorm waarbij ze 30 percent van de Brusselse bevolking als haar doelgroep beschouwt en minstens 5 percent van de Vlaamse middelen investeert in Brussel. De Vlaamse Regering behoudt ook de methodiek van de Brusseltoets om erover te waken dat de regelgeving ook in Brussel van toepassing is. De VGC is de aangewezen partner. Er worden taakafspraken gemaakt zodat het beleid op elkaar aansluit. Daarnaast treedt men in gesprek met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest voor specifieke thema's, zoals de Vlaamse sociale bescherming, met het oog op de beste dienstverlening voor de Brusselse gebruiker.

Men voert een beleid met een open blik en kijkt daarbij ook verder dan de Vlaamse en Brusselse grenzen. Het internationale wint verder aan belang: internationale trends worden gevolgd en kansen gedetecteerd. Vlaanderen treedt daarbij naar buiten met de good practices en innovatieve oplossingen die het te bieden heeft op het vlak van welzijn en zorg. Uiteraard wordt gevolgd welke Europese regelgeving directe of indirecte gevolgen heeft voor dit beleidsdomein.

De dialoog wordt aangegaan met wetenschap, middenveld en gebruikers om een evidencebased welzijns- en zorgbeleid te voeren dat aansluit op de noden van de

gebruikers. Het Steunpunt WVG biedt de mogelijkheid om snel en planmatig een onderzoeksagenda uit te voeren. De principes inzake participatief beleid en kwalitatieve inspraakprocessen die de Vlaamse overheid vooropstelt, worden, ook voor kansengroepen, gevolgd. De stakeholders van het beleid worden betrokken in de nieuw opgerichte Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, dat advies verleent, akkoorden sluit en ook een middel kan zijn om een draagvlak voor nieuw beleid af te toetsen en te creëren. Daarnaast gaat er aandacht naar andere mogelijke vormen van consultatie en de mogelijkheden die het Vlaamse consultatieportaal in dit kader biedt.

3.5. Armoedebestrijdingsbeleid

De Vlaamse Regering moet in elk beleidsdomein maatregelen nemen die een impact hebben op armoede. Het komt erop aan een structureel, participatief beleid van 'Poverty Reduction in All Policies' te voeren dat inzet op het zelfredzaam maken van mensen en de structurele oorzaken van armoede aanpakt.

4. Zes beleidsvelden

4.1. Welzijn

In het kader van algemene beleidsondersteuning wordt werk gemaakt van domeinbrede beleidscoördinatie. Naast een nieuw kwaliteitskader, wordt een intersectoraal beleid gevoerd om eenzaamheid tegen te gaan. Er wordt een nieuw ouderenbeleidsplan opgesteld, en verder ingezet op sensibilisering inzake autisme en op het autismevriendelijk maken van de samenleving.

Minister Wouter Beke werkt gericht verder aan een beleid om geweld, misbruik en kindermishandeling tegen te gaan. Hij zorgt onder meer voor een snelle operationalisering van de verruimde werking van de Erkennings- en bemiddelingscommissie voor slachtoffers van historisch misbruik. Hij gaat ook na hoe hij over het volledige beleidsdomein participatie en ervaringsdeskundigheid in de werking en op het terrein kan verankeren.

Gegevensdeling is al een belangrijk item met grote meerwaarde voor de gebruiker. De werking van VASGAZ wordt kritisch tegen het licht gehouden. Op basis van die evaluatie worden de nodige beleidsmaatregelen genomen.

Daarnaast is het de bedoeling burgers en zorgverstrekkers beter wegwijs te maken in het aanbod aan de hand van een gebruiksvriendelijke Vlaamse sociale kaart die up-to-date en voor iedereen online consulteerbaar is.

Samen met de minister bevoegd voor de economische cluster worden de middelen voor innovatie in de zorg gebundeld in Flanders' Care. Het beleidsplan wordt geactualiseerd met prioritaire aandacht voor de ontwikkeling van samenwerkings- en businessmodellen.

In het kader van beleidsondersteuning wordt de inzet van gerichte praktijkondersteuning gecoördineerd, en dat via het Kenniscentrum Diagnostiek, het Steunpunt Mens en Samenleving, het Steunpunt WVG, de Vlaamse Ouderenraad als eerste aanspreekpunt voor het ouderenbeleid en de Vlaamse Raad WVG als advies- en akkoordenorgaan.

Tot slot wordt in dit kader onderzocht hoe over sectoren heen slapende reserves geactiveerd kunnen worden in een win-winverhaal voor het welzijn van gebruikers, overheid, en welzijns- en zorgorganisaties.

Het sociaal werk wordt in zijn basisopdrachten versterkt en daarbij staat de mensenrechtenbenadering voorop. Een Vlaams Platform Sterk Sociaal Werk, met vertegenwoordigers uit het werkveld, praktijkwerkers en academici, concretiseert de aanbevelingen en conclusies uit de Sociaalwerkconferentie in een beleidsplan. Er wordt toegewerkt naar een nieuwe sociaalwerkconferentie in 2022. De paradigma-shift naar vermaatschappelijking van de zorg wordt voortgezet. Het is immers cruciaal dat kwetsbare mensen hun eigen zinvolle plek in de samenleving vinden. Dit betekent niet dat mensen alleen staan voor hun zorg en dienstverlening want het gaat om gedeelde zorg. Er wordt ingezet op een combinatie van zelfzorg, informele zorg en professionele zorg. Het is de regierol van de lokale besturen.

Burgers Aanzet, een samenwerkingsverband van vijf organisaties met burgerinitiatieven die krachtgericht en netwerkversterkend werken met vrijwilligers, wordt een duidelijk aanspreekpunt. Patiëntenverenigingen, gebruikersorganisaties en zelfhulpgroepen in Vlaanderen worden ondersteund. In dit kader wordt de goede samenwerking gecontinueerd met het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk als aanspreekpunt voor overheid, middenveld en vrijwilligers.

Zoals eerder aangegeven wordt de rol van de lokale besturen bekrachtigd op het vlak van lokaal sociaal beleid. Dit lokale beleid wordt aan de Vlaamse prioriteiten gekoppeld om dubbel aanbod of blinde vlekken in het aanbod te detecteren en om samen met de lokale hulp- en dienstverlenende actoren een goed afgestemd laagdrempelig aanbod te realiseren. Het GBO maakt hier deel van uit. Er wordt geëvalueerd en gezocht naar synergieën onder regie van het lokaal bestuur en dat met het oog op een efficiënte toeleiding naar de gepaste hulp en dienstverlening.

Minister Wouter Beke waarborgt een krachtig algemeen welzijnswerk. Zoals eerder aangehaald zijn de lokale besturen hierin de belangrijkste partner. Ze zijn de regisseur en bepalen het beleid in het kader van de sociale hulp- en dienstverlening. De beleidsplannen van de CAW's zullen zich enten op die van de lokale besturen in hun werkingsgebied.

Het decreet van 25 april 2014 houdende de werk- en zorgtrajecten, dat gericht is op participatie – indien mogelijk via tewerkstelling – wordt samen met de minister bevoegd voor Werk en Sociale Economie geëvalueerd en bijgestuurd in overleg met de betrokken stakeholders.

De komende legislatuur wordt het Vlaams Intersectoraal Akkoord uitgevoerd binnen de afgesproken financiële klijntijnen.

4.2. Gezondheids- en woonzorg

4.2.1. Algemeen gezondheidsbeleid

Minister Wouter Beke wil vooral het zorgpersoneel en innovatie onder de aandacht brengen. Wat de artsenquota betreft, blijft hij van de federale overheid een correcte verdeling van de RIZIV-nummers tussen de gemeenschappen eisen, naast een afbouw van het in het verleden door de Franse Gemeenschap opgebouwde overtal.

De welzijns- en zorgsectoren zijn groeisectoren. Mede daarom moet de komende jaren blijvend ingezet worden op het aantrekken en behouden van personeel. Er is reeds verwezen naar het uitvoeren van het actieplan 'Werken aan werk in de zorg' en dat in samenwerking met Onderwijs en Werk. Voor de instroom van zorgpersoneel wordt onder meer ingezet op zijinstroom. Daarnaast wordt ook werk gemaakt van een innovatieve arbeidsorganisatie. De werkbaarheid wordt gemonitord aan de hand van SERV-metingen. Er wordt een grondige verlaging van administratieve taken bij zorgpersoneel gepland, en nagegaan waar technologie kan helpen.

Erkenningsaanvragen in de zorgberoepen worden vlot behandeld door een betere afstemming met het beleidsdomein Onderwijs, door verregaande digitalisering en door betere gegevensuitwisseling.

Innovatie is een rode draad door dit beleid. Minister Wouter Beke denkt hierbij op de eerste plaats aan Vitalink. Vitalink faciliteert het delen van gezondheids- en welzijnsinformatie tussen zorgverstrekkers en met de persoon met een zorgnood. Als platform verbindt het transmuraal netwerken, tussen de eerste en de tweede lijn, met de residentiële zorg en ook met welzijnsactoren. Het is de bedoeling het Vitalinkplatform uit te breiden, in de eerste plaats op de tweede lijn, maar ook als centrale gegevensbank die toegankelijk wordt voor geanonimiseerd onderzoek.

Er wordt een digitaal zorg- en ondersteuningsplan ontwikkeld. Dat moet de zorg- en ondersteuningsplanning van een persoon met een zorg- en ondersteuningsvraag faciliteren. In dat digitale zorg- en ondersteuningsplan zijn relevante gegevens beschikbaar voor hemzelf, voor zijn omgeving en voor alle betrokken zorgverleners, met respect voor het medische geheim en de privacy.

Er wordt voorts werk gemaakt van het uitbreiden en verbeteren van de digitale diensten, wat moet leiden tot efficiëntere dienstverlening met de nodige transparantie en minder administratieve lasten. Het e-loket voor burgers en voorzieningen zal uitgroeien tot een interactief platform en een eenvoudig communicatiekanaal voor het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid en zijn klanten.

4.2.2. *Preventie*

Voor het beleid inzake preventie is samenwerking het sleutelwoord. Het preventief beleid wordt gevoerd volgens de principes van 'health and wellbeing in all policies' met het oog op gezondheidswinst op bevolkingsniveau. De betrokkenheid en inzet van alle beleidsdomeinen is hierbij van cruciaal belang.

De gezondheidsdoelstelling 'De Vlaming leeft gezonder in 2025' is gericht op de burger in zijn verschillende levensdomeinen zoals het gezin en de kinderopvang, het onderwijs (gezonde school), het werk, de vrije tijd, de buurt of gemeente (gezonde gemeente) en zorg en welzijn. Er wordt voor gezorgd dat de gezonde keuze ook de eenvoudigste is. Op die manier wordt op een slimme manier op preventie ingezet.

Ook op het niveau van de eerstelijnszones en de regionale zorgplatformen worden de krachten gebundeld. Het werkingsgebied van de Logo's wordt afgestemd op dat van de regionale zorgplatformen. De rol van de lokale besturen wordt ook hier versterkt.

Er wordt een thematisch preventief gezondheidsbeleid gevoerd. Minister Wouter Beke blijft een beleid voeren via de gezondheidsdoelstellingen, conform de aanbevelingen van de WGO. Hij verbreedt, verdiept en zet daarbij onder meer in op maatregelen om de opmars van obesitas en diabetes tegen te gaan, op anti-rookbeleid, geïntegreerd drugbeleid, goede mondhygiëne en seksuele gezondheid. Hij gaat na welke maatregelen hij kan nemen in de verschillende domeinen om geestelijke gezondheidsproblemen te voorkomen. Ook hiervoor is 'health in all policies' nodig. Op het vlak van suïcidepreventie scoort Vlaanderen nog steeds niet goed. Het huidige suïcidepreventieplan wordt geëvalueerd. Er wordt een nieuw plan opgesteld met de internationale tendens 'Zero Suicide' voor ogen.

Bevolkingsonderzoeken worden gecontinueerd. Men gaat na hoe preventieve kankerscreening en vroegtijdige opsporing van zeldzame ziekten kunnen uitbreiden en hoe de deelnamegraad kan verbeteren met een focus op kwetsbare groepen.

Vlaanderen kent momenteel een uitstekend vaccinatiebeleid. Rekening houdend met het advies van de Hoge Gezondheidsraad wordt onderzocht of het vaccinatieschema kan worden uitgebreid. Fake news wordt bestreden door mensen intensief te informeren en sensibiliseren om aldus de vaccinatiegraad hoog te houden.

Het betaalbaar reizen brengt met zich mee dat infectieziekten zich snel kunnen verspreiden over de hele wereld. Er wordt blijvend ingezet op monitoring en vroegdetectie van een veertigtal ziektes om uitbraken te voorkomen of in te dijken.

Er worden preventieprogramma's ontwikkeld op het vlak van onder meer binnenmilieu, drinkwater, waterrecreatie, nieuwe pollutanten en klimaat. Zo worden informatie, tools en methodologieën ter beschikking gesteld van zowel de algemene bevolking als (boven)lokaal beleid om de bewustwording over de gezondheidsimpact van klimaat te vergroten.

4.2.3. *Woonzorg en eerste lijn*

Kwaliteit is ook in de woonzorg en op de eerste lijn een richtsnoer. Samen met het VIKZ worden woonzorgvoorzieningen ondersteund bij het meten en verbeteren van de kwaliteit van de zorg aan de hand van indicatoren en een referentiekader. Deze indicatoren worden samen met VIVEL geïmplementeerd.

De personeelsinzet is een voorwaarde om te komen tot kwaliteitsvolle zorg. Om het tekort aan verpleeg- en zorgkundigen op te lossen, wordt onderzocht welke andere profielen kunnen worden ingeschakeld in de residentiële ouderenzorg en wordt meer flexibiliteit aangeboden. Een woonzorgcentrum is een thuisvervangend milieu waar niet alleen aandacht moet gaan naar zorg, maar ook naar het creëren van een thuisgevoel en een voldoende hoge levenskwaliteit. Extra middelen worden prioritair ingezet voor het opvangen van de stijgende zorgzwaarte en de verlichting van de werkdruk van het zorg- en ondersteuningspersoneel.

Het beleid zet in op een kwaliteitsvol en gespreid aanbod van thuiszorg. De persoon met een zorg- en ondersteuningsnood staat centraal. Het aanbod wordt met en rond hem georganiseerd. Om die zorgnood objectief te kunnen vaststellen, wordt een uniforme indicatiestelling aan de hand van de BelRAI verder uitgerold. Het gebruik van de BelRAI moet ook de verbindingen met andere sectoren, zoals residentiële ouderenzorg, revalidatie, geestelijke gezondheidszorg en zorg voor personen met een handicap mogelijk maken.

De gezinszorg wordt in de Vlaamse sociale bescherming gekanteld. Er wordt overgaan op persoonsvolgende financiering.

De aanvullende thuiszorg wordt opgenomen in de gezinszorg. De huidige poets-taken zullen met dienstencheques gebeuren, waarbij de gebruikers er financieel niet op achteruit zullen gaan.

Als thuis wonen niet langer mogelijk is, is er een voldoende kwalitatief aanbod aan residentiële ouderenzorg, gaande van assistentiewoningen over centra voor kortverblijf en centra voor herstelverblijf tot woonzorgcentra. Voor de huidige periode is er een groeipad voor woonzorgcentra en centra voor kortverblijf. Die werd ingezet door de vorige Vlaamse Regering en loopt nog tot 2025.

Om tot een wetenschappelijk onderbouwde programmatie te komen en de toekomstige nood aan woonzorgcentra, centra voor kortverblijf en bij uitbreiding de hele woonzorg correct in te schatten, voert het Steunpunt WVG momenteel een wetenschappelijk onderzoek.

De betaalbaarheid van de residentiële ouderenzorg is voor elke Vlaming van cruciaal belang. De dagprijs wordt onder controle gehouden door voorzieningen te stimuleren om de extra middelen prioritair aan te wenden voor extra personeel of een verlaging van de dagprijs.

Er wordt voortgewerkt aan eigentijdse, slagkrachtige en efficiënte eerstelijnszones waarin de eerstelijnsactoren zorgstrategisch vraag en aanbod op elkaar afstemmen en in balans houden, en voor een integrale zorgbenadering zorgen.

Daarnaast wordt het mesoniveau uitgebouwd met de afbakening van de regionale zorgzones. Deze indeling wordt maximaal afgestemd op de regio's die de Vlaamse Regering zal afbakenen met daarin alle vormen van intergemeentelijke samenwerking.

VIVEL krijgt duidelijke doelstellingen die de nodige expertise aan de zorgraden zal aanleveren. Er wordt werk gemaakt van een actieplan over vroegtijdige zorgplanning, palliatieve zorg en levenseindezorg. Burgers, artsen en alle zorgverleners worden hierover transparant geïnformeerd.

4.2.4. Gespecialiseerde zorg

Ook in het beleid inzake gespecialiseerde zorg komen de rode draden terug: kwaliteit, toegankelijkheid door voldoende capaciteit, en inzet op innovatie.

Minister Wouter Beke zet in op de kwaliteit van de zorg. Ook hiervoor werkt hij samen met het VIKZ om ziekenhuizen, revalidatievoorzieningen en geestelijke gezondheidszorg te ondersteunen bij het meten en verbeteren van de kwaliteit van zorg aan de hand van indicatoren en referentiekaders.

Voor de ziekenhuizen wordt volgens een revisiekalender gewerkt aan een herziening van de ziekenhuisnormen. Er volgt een onafhankelijke studie naar de personeelsnormering. Daarnaast wordt voor de ziekenhuizen in overleg met alle stakeholders werk gemaakt van een aangepast referentiekader voor zorgkwaliteit bij vroegtijdige zorgplanning, palliatieve zorg en levenseindezorg, naar analogie met het referentiekader van de woonzorgcentra.

De geestelijke gezondheidszorg krijgt efficiënte en effectieve praktijkondersteuning. Er wordt gezorgd voor een gespreid en betaalbaar aanbod aan revalidatievoorzieningen, psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven voor beschermt wonen en centra voor geestelijke gezondheidszorg.

Het aanbod in de geestelijke gezondheidszorg verhoogt om de wachtlijsten in cgg's, CAR's en referentiecentra autisme verder terug te dringen en sneller tegemoet te kunnen komen aan de zorgvraag, met prioriteit voor kinderen, jongeren en de perinatale geestelijke gezondheidszorg. De dienstverlening van de cgg's en de CAR's wordt geïntegreerd.

Het decreet van 5 april 2019 betreffende de organisatie en ondersteuning van het geestelijke gezondheidsaanbod wordt uitgevoerd waarbij overtollige structuren en overlegorganen in kaart worden gebracht. Betere spreiding en een aanbod dicht bij de burger zijn de uitgangspunten. Daarnaast wordt ingezet op drempelverlaging om hulp te zoeken, en continu gewerkt aan de destigmatisering van geestelijke gezondheidsproblemen.

Dankzij de eerstelijnspsychologische functie, waarbij de huisarts het eerste aanspreekpunt is, kunnen mensen snel en laagdrempelig basisondersteuning krijgen. Er wordt bij de federale overheid aangedrongen op een uitbreiding van de terugbetaling van psychologische zorg bij minderjarigen en personen boven 65 jaar. Zo

verlaagt de druk op de tweedelijnsvoorzieningen en blijft het intensiever zorgaanbod beschikbaar voor mensen die er echt nood aan hebben.

Er wordt een nieuw Vlaams revalidatiebeleid ontwikkeld, gestoeld op de krachtlijnen uit de conceptnota over revalidatie. Er volgen opnieuw planningsvergunningen voor IBW's en pvt's. De bestaande programmatieruimte wordt ingevuld. Daarenboven gaat er aandacht naar bijkomend aanbod aan forensische zorg voor geïnterneerden, een gestroomlijnd beleid voor gedwongen opname en de inzet van ervaringsdeskundigheid.

Minister Wouter Beke zorgt voor een gespreid en toegankelijk ziekenhuisaanbod. De hervorming van het ziekenhuislandschap in netwerken wordt voortgezet. Vanaf 1 januari 2020 worden de klinische ziekenhuisnetwerken erkend op basis van de criteria in de Ziekenhuiswet. In een tweede fase stelt Vlaanderen eigen erkenningsnormen op. In het groenboek 'Hospital of the future' wordt al een aanzet gegeven om de rol van de ziekenhuizen af te stemmen op de trends die zich aankondigen. Men evolueert naar meer specialisatie wat mogelijkheden biedt tot efficiëntie- en kwaliteitswinst in alle schakels van de zorgketen. In de toekomst wordt het ziekenhuislandschap afgestemd op de evoluties beschreven in het groenboek. Er wordt met de federale overheid afgestemd over revalidatie in de Vlaamse revalidatieziekenhuizen en de revalidatieafdelingen in federale ziekenhuizen.

Innovatie wordt aan de hand van wetenschappelijk onderzoek en pilootprojecten ondersteund. De lopende projecten met vernieuwende aanbods vormen in IBW's en pvt's worden geëvalueerd. Er worden verscheidene tussenvormen en flexibele woonzorgvormen onderzocht.

Er wordt een onlinehulpverleningsaanbod uitgebouwd, en een tweedelijns-chatfunctie bij de cgg's.

4.3. Opgroeien

4.3.1. Jeugdhulp

Ook de jeugdhulp zet in op de verschillende rode draden. Zo wordt er ingezet op kwaliteit door indicatoren te ontwikkelen om de kwaliteit van de intersectorale jeugdhulp te monitoren. Minister Wouter Beke zet daarnaast in op de principes van vermaatschappelijking van de zorg, participatie en gepast omgaan met verontrusting. Hij vertrekt vanuit de competenties, sterktes en hulpbronnen van de gebruiker en diens netwerk zonder onveiligheid en risico's uit het oog te verliezen, en kiest expliciet voor het oplossingsgericht en krachtgericht werken.

Er wordt een traject opgestart met alle stakeholders om randvoorwaarden te formuleren die het sociaal ondernemerschap een boost kunnen geven. Men werkt verder aan innovatieve financieringsmodellen die ervoor zorgen dat zorgaanbieders gemakkelijker en met een minimale administratieve last in netwerken of samenwerkingsverbanden kunnen functioneren om hun maatschappelijke opdracht waar te maken.

Toegankelijkheid veronderstelt aanbod. De rechtstreeks toegankelijke samenwerkingsverbanden 1Gezin1Plan worden geëvalueerd en op basis daarvan wordt dit model over heel Vlaanderen en Brussel uitgerold. Waar mogelijk versoepelen de voorwaarden om plaatsen te creëren voor GES+-jongeren.

In nauwe samenwerking met de minister van Justitie en Handhaving wordt een aantal maatregelen genomen. Het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht wordt uitgevoerd en er wordt gezorgd voor de nodige randvoorwaarden door voldoende capaciteit te organiseren in het private en het

publieke gesloten aanbod. Er wordt een kwaliteitsvol beveiligend aanbod voor minderjarigen in bijzonder verontrustende leefsituaties georganiseerd. Het aanbod in de gemeenschapsinstellingen breidt uit. Lokale besturen en welzijnsactoren worden ondersteund en gefaciliteerd in de ontwikkeling van een ketenaanpak voor situaties waarin er overlap is tussen een verontrustende situatie en delinquent gedrag. Voor minderjarige meervoudige delictplegers worden in overleg met de minister van Justitie en Handhaving bijkomende acties opgezet.

Er wordt gefocust op kwaliteitsvolle diagnostiek door te zorgen voor een transparant, kwaliteitsvol en eenduidig diagnostisch aanbod in Vlaanderen en Brussel dat erop gericht is om per kind één plan van aanpak te ontwikkelen.

Er wordt een vernieuwd residentieel aanbod gecreëerd dat intersectoraal afgestemd is. Er volgen investeringen in proactieve maatregelen die residentiële voorzieningen ondersteunen, ook wanneer het moeilijk loopt.

Ook hier geldt het principe van radicaal digitaal voor gegevensuitwisseling tussen zorgverleners en voor investeringen in afgestemde digitale dienstverlening. Met het oog op informationele continuïteit wordt e-Youth vanaf 2020 verder uitgerold in de agentschappen en de voorzieningen betrokken bij jeugdhulp.

Ook samenwerking staat centraal: in dit beleidsdomein onder meer met de geestelijke gezondheidszorg en het beleid voor personen met een handicap, en met andere beleidsdomeinen, op de eerste plaats Justitie en Handhaving, Onderwijs en Binnenlands Bestuur. Voorts werkt dit beleid samen met wetenschap, middenveld en gebruikers.

4.3.2. Geïntegreerd gezinsbeleid

Bij het voeren van een geïntegreerd gezinsbeleid zet minister Wouter Beke in op een aantal basiselementen. Dienstverlening en voorzieningen zijn er voor elk kind en zijn gezin onvoorwaardelijk, en wat gedaan wordt, verschilt per gezin in intensiteit en omvang. Er wordt meer en intenser ingezet op gezinnen die het op één of andere manier nodig hebben of maatschappelijk kwetsbaarder zijn.

Voor zwangere vrouwen wordt zo snel mogelijk een zorgtraject op maat gestart om aanstaande ouders te ondersteunen in hun ouderschap, met bijzondere aandacht voor risicozwangerschappen. Een hoge vaccinatiegraad bij kinderen en kwetsbare zwangere vrouwen wordt blijvend gerealiseerd.

Ook in het geïntegreerd gezinsbeleid ligt de focus op toegankelijkheid en capaciteit. Het realiseren van een positieve, brede leefomgeving is een uitdaging waar laagdrempelige basisvoorzieningen zoals kinderopvang en Huizen van het Kind, en buurtgerichte initiatieven maximaal aan bijdragen. Deze basisvoorzieningen moeten bereikbaar, beschikbaar, betaalbaar, begrijpbaar en bruikbaar zijn voor alle gezinnen. Er volgen verdere stappen in het versterken van de continuïteit tussen thuis, kinderopvang van baby's en peuters, (kleuter)onderwijs en buitenschoolse (kleuter)opvang. In Brussel wordt samengewerkt met de VGC aan een geïntegreerd Vlaams gezinsbeleid. Een efficiënte inzet van middelen en een slagkrachtige organisatie staan daarbij voorop.

Met het opnemen van zijn drie grote maatschappelijke functies (economisch, pedagogisch en sociaal) blijft kinderopvang ook tijdens deze legislatuur een belangrijke pijler in het beleid. Er wordt gezorgd voor een verder groeipad van de capaciteit, met een mix van groepsopvang en gezinsopvang, en voor de toegankelijkheid in de kinderopvang, waarbij kinderopvang flexibel en betaalbaar georganiseerd wordt. De voorrangregels en de toepassing ervan worden geëvalueerd zodat

voorrang gegeven wordt aan werkende ouders en ouders die een opleiding volgen in het kader van een traject naar werk.

Het adoptiebeleid wordt gestroomlijnd door te evolueren naar één adoptiedienst voor interlandelijke adoptie tegen 2023. Het afstammingscentrum en de bijhorende DNA-databank worden uitgebouwd. Een expertenpanel zal de herkomst van kinderen bij internationale adopties onderzoeken

Ook de kinderopvang focust op de kwaliteit van de dienstverlening en op die van de erkende en gesubsidieerde partners. Er is ook aandacht voor de kwaliteit van de dienstverlening die de overheid zelf verleent: een onafhankelijke instantie zal de dienstverlening evalueren aan de hand van een tevredenheidsmeting bij gebruikers en initiatiefnemers. Het beleidsvoerend vermogen van organisatoren wordt versterkt. Sociaal ondernemerschap wordt ondersteund.

In het kader van een geïntegreerd gezinsbeleid gaat aandacht naar een doordachte digitalisering om de dienstverlening meer klantgericht te maken met aandacht voor onder meer toegankelijkheid en het 'only once'-principe. Met gegevensdeling, onder meer over zwangerschap, worden zowel (aanstaande) ouders ondersteund, samen met hun zorgactoren in het Vlaamse en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Om alle kinderen van bij de start maximaal te versterken en te ondersteunen tijdens hun ontwikkeling krijgt elk kind van het groeipakket eenzelfde basisbedrag. Alle kinderen, jongeren en gezinnen moeten vlot toegang hebben tot de materiële en financiële steun waar ze recht op hebben. De gedifferentieerde toelagen van het groeipakket worden op een actieve manier gehanteerd om de participatie aan de kinderopvang en het onderwijs te motiveren. Op die manier is het groeipakket een instrument voor de bestrijding van de kinderarmoede.

De budgettaire effecten van de overgangsmaatregelen voor kinderen geboren voor 2019 worden geëvalueerd en gemonitord, alsook de effecten van de automatische rechtentoekenning voor het groeipakket. Waar nodig wordt bijgestuurd.

Gezinnen en belanghebbenden worden efficiënt en transparant geïnformeerd met het oog op het begeleiden van de burger naar zijn rechten. De dienstverlening verloopt digitaal en automatisch met het oog op een efficiënt dossier- en klantenbeheer. Er wordt geïnvesteerd in een datagedreven beleid.

Gegevensdeling krijgt blijvende aandacht, zowel van als naar het groeipakket. Er wordt maximaal gebruikgemaakt van beschikbare elektronische gegevens zodat de burger zo automatisch mogelijk wordt uitbetaald.

De evaluatie van het uitbetalingsstelsel wordt tijdig voorbereid met het oog op de evolutie naar één uitbetalingsactor. Minister Wouter Beke treedt daarover in overleg met de huidige uitbetalingsactoren en onderzoekt hoe zij in dit proces maximale samenwerking tussen de bestaande actoren kunnen stimuleren.

In overleg met de betrokken bestuursniveaus wordt, rekening houdend met internationale wetgeving, een regeling uitgewerkt waardoor asielzoekers vanaf hun erkenning recht hebben op het groeipakket.

4.4. Personen met een handicap

Het zal niet verbazen dat minister Wouter Beke ook voor de zorg en dienstverlening voor personen met een handicap begint met de inzet op kwaliteit. Er wordt voortgewerkt aan een vernieuwd kwaliteitskader met kwaliteit van zorg en ondersteuning, kwaliteit van dienstverlening en kwaliteit van bestaan als belangrijke pijlers.

Het beleid zet verder in op het doelmatig besteden van persoonsvolgende budgetten: het persoonsvolgend budget stelt de nodige middelen ter beschikking om op maat en in eigen regie de nodige zorg en ondersteuning te realiseren zodat een kwaliteitsvol, inclusief en zelfstandig leven mogelijk wordt. De sleutelwoorden zijn gebruiksvriendelijkheid, transparantie en informeren.

Sociaal ondernemerschap krijgt ruimte, onder meer door het ondersteunen van kleinschalige privé-initiatieven voor personen met een handicap, maar ook door het nemen van initiatieven die inspelen op de vragen en de realiteit van het terrein.

De middelen voor zorg en ondersteuning van personen met een handicap breiden verder uit. Er wordt geïnvesteerd in zorg en ondersteuning op maat van minderjarigen, jongvolwassenen en meerderjarige personen met een handicap. Er volgen investeringen in rechtstreeks toegankelijke hulp. Er wordt onderzocht hoe dit aanbod verder geoptimaliseerd kan worden. Daarnaast wordt de huidige regelgeving onder de loep genomen. Is er bijvoorbeeld sprake van structurele onderbenutting van persoonsvolgende budgetten? Hoe kan dat worden tegengaan? Kunnen bepaalde budgetten beter worden ingezet of verdeeld?

Vanaf 2020 wordt de persoonsvolgende financiering voor minderjarigen ingevoerd. Dat is enkel mogelijk door een goede samenwerking met de beleidsdomeinen Onderwijs en Opgroeien. Een andere voorwaarde is een betrouwbare en gebruiksvriendelijke methodiek van zorgzwaartebepaling met een daaraan gekoppelde budgetbepaling. Flexibele bijsturing is aangewezen gelet op de snel evoluerende noden van kinderen en jongeren.

Het persoonsvolgend financieren voor volwassenen wordt geëvalueerd en verbeterd. Het uitgangspunt zijn de verbeterpunten die blijken uit de eerste evaluatie op het congres van juli 2019: een optimale inzet van de middelen, gebruiksvriendelijkheid, zelfregie, administratieve vereenvoudiging en komen tot de systeemshift beschreven in 'Perspectief 2020. Nieuw ondersteuningsbeleid voor personen met een handicap' (hierna: Perspectief 2020) (*Parl.St.* VI.Parl. 2009-10, nr. 632/1). Er wordt een nieuw, breed, politiek en maatschappelijk debat voorbereid om de krachtlijnen voor het beleid voor personen met een handicap en personen met langdurige zorgnoden voor de volgende tien jaar uit te tekenen.

Middelen worden geheroriënteerd en verschuiven van structuren naar personen. Structuren en organisaties moeten een duidelijke meerwaarde hebben voor de cliënt. Voor de gebruiker moet het duidelijk zijn bij wie hij waarvoor terecht kan. Het aantal verschillende organisaties en structuren kan worden beperkt in functie van eenvoud, efficiëntie en klantgerichtheid. Historisch gegroeide verschillen tussen vergunde zorgaanbieders worden weggewerkt zodat personen met een gelijke zorgzwaarte gelijke financiering krijgen.

Verdere volgen er stappen in digitalisering en innovatie. Het VAPH evolueert in het digitaliseren van zijn dienstverlening. Het VAPH-loket wordt verder ontsloten door zowel toegankelijkheid als hanteerbaarheid ervan te verhogen. Er wordt verder geïnvesteerd in het op een veilige elektronische wijze uitwisselen van gegevens en in nieuwe hulpverleningsvormen, zoals onlinehulp en vormen van chathulp.

Tot slot zet dit beleidsdomein ook voor de zorg en dienstverlening voor personen met een handicap in op samenwerking met andere agentschappen zoals Opgroeien, met andere beleidsdomeinen waaronder Onderwijs en Werk, en met andere overheden zoals de lokale besturen en de Brusselse overheden. Er wordt onderzocht of er VAPH-aanbod ontbreekt in Brussel en hoe dit desgevallend verholpen kan worden. Hoe kunnen de drempels die specifiek zijn voor Brussel weggewerkt worden, onder meer op het vlak van diagnostische onderzoeken?

4.5. Sociale bescherming

Dit beleidsveld heeft eveneens één inhoudelijk structurelement: Vlaamse sociale bescherming.

Bij de start van elke legislatuur stelt de Vlaamse Regering een meerjarenraming op met betrekking tot de pijlers van de Vlaamse sociale bescherming waarvoor het beschikbaar aanbod geprogrammeerd is. Deze raming, die rekening houdt met zorgnoden en beschikbare budgetten, wordt voorgelegd aan het Vlaams Parlement. Jaarlijks volgt er een voortgangsrapport.

Het zorgbudget voor ouderen met een zorgnood wordt versterkt met het oog op de betaalbaarheid van het woonzorgcentrum. Een zorgbudget is een maandelijkse cashtegemoetkoming voor mensen die veel zorg nodig hebben. Het gaat telkens om personen wier zelfredzaamheid in belangrijke mate beperkt is. Die zorgbudgetten worden hervormd: de drie bestaande zorgbudgetten worden omgevormd tot één budget met één uniek inschalingsinstrument, namelijk de BelRAI. Het gaat dan over het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden, het zorgbudget voor ouderen met een zorgnood en het zorgbudget voor personen met een handicap. Het hervormde zorgbudget zal uit verschillende trappen bestaan, in elk geval op basis van het inkomen.

Het beleid inzake mobiliteitshulpmiddelen wordt gemonitord en bijgestuurd waar nodig. De opgestarte hervormingen inzake transparante en marktconforme prijszetting, recuperatie, hergebruik en huur, worden voortgezet. Er worden stappen gezet voor de inkanteling van de sectoren thuiszorg, revalidatie en geestelijke gezondheidszorg in de Vlaamse sociale bescherming. Deze integratie zal gefaseerd verlopen en veronderstelt de digitalisering van een aantal procedures, wat onder meer moet toelaten om de band met de federale ziekteverzekering en de ziekenfondsen door te knippen en een link te leggen met de Vlaamse sociale bescherming en de zorgkassen.

Ook de uitwerking van de BelRAI-modules is een voorwaarde. Het kunnen bepalen van de zorgzwaarte aan de hand van de BelRAI is cruciaal. De verschillende modules van de BelRAI moeten toelaten om dit instrument te gebruiken over zorgvormen en disciplines heen. Vervolgens moet men de zorgnood ook kunnen vertalen naar een financiële vergoeding om de BelRAI niet enkel te kunnen gebruiken als inschalingsinstrument, maar ook als financieringsinstrument. Men baseert zich hiervoor op wetenschappelijk onderzoek.

De zorgkassen zijn de aanspreekpunten voor advies en begeleiding voor alle onderdelen van de Vlaamse sociale bescherming. Hun werking wordt geëvalueerd met een doorlichting door een onafhankelijke instantie. Er wordt over gewaakt dat de Vlaamse sociale bescherming in zijn integraliteit wordt aangeboden in Brussel.

4.6. Zorginfrastructuur

Investeringsubsidies via VIPA worden versterkt. Het nieuwe financieringssysteem voor de infrastructuur van de ziekenhuizen wordt geëvalueerd en eventueel aangepast. Voor de sectoren vervat in het Overnamedecreet van 6 juli 2018 wordt een infrastructuurbetoelaging uitgewerkt. Minister Wouter Beke voert een onderbouwd en strategisch infrastructuurbeleid met oog voor duurzaamheid en integrale toegankelijkheid. Hij past het GRO, een instrument gericht op duurzaam bouwen van kantoorgebouwen, aan zodat het hanteerbaar wordt voor welzijns- en zorginfrastructuur. Toegankelijkheid, waarvoor blijvend wordt samengewerkt met Inter, is daarbij een aandachtspunt. Tot slot ontwikkelt VIPA zich verder als kenniscentrum op het vlak van bouwtechnische, financiële en conceptuele aspecten van kwaliteitsvolle (zorg)infrastructuur.

III. Algemene bespreking

1. Uiteenzetting van Freya Saeys

Freya Saeys drukt haar appreciatie uit omdat de minister er in budgettaire krappe tijden in geslaagd is voor verschillende sectoren heel wat middelen voor uitbreidingsbeleid uit te trekken. Voor kinderopvang wordt 9 miljoen euro extra gepland. Het is nog niet uitgemaakt hoe die middelen exact zullen worden besteed.

Ze brengt twee aandachtspunten naar voren. Er is ten eerste de financiële leefbaarheid van de kinderopvang. In de afgelopen legislatuur werd geïnvesteerd in bijkomende plaatsen, maar het nettoresultaat was teleurstellend omdat veel opvanglocaties ermee ophielden. Er was de enorme uitstroom van onthaalouders. Wellicht is dat een opvangvorm die moeilijker past in de tijdgeest. Er waren ook organisatoren in trap 0 en trap 1 die ermee ophielden omdat het verschil in subsidie gaande van trap 0 tot en met trap 2A te groot is om te overbruggen met de ouderbijdragen. Ze hoopt dat er bij het toekennen van de 9 miljoen euro aandacht is voor wie op trap 0 zit, en dat er doorgroeimogelijkheden zijn voor wie op trap 1 zit en wil werken met een inkomensgerelateerde bijdrage zodat ook sociaaleconomisch minder sterke ouders een groter aanbod hebben van kinderopvang.

Freya Saeys vraagt ook aandacht voor meer flexibele opvang. Deze Vlaamse Regering heeft de ambitie om de werkgelegenheidsgraad te verhogen om zo de welvaartsstaat te kunnen blijven financieren. In dergelijk scenario moet bij de organisatie van kinderopvang aandacht gaan naar flexibiliteit. Tal van beroepsgroepen worden geconfronteerd met flexibele werkuren en ook voor hen moeten er voldoende flexibele opvangmogelijkheden zijn.

De aandacht voor sociaal ondernemerschap is een goede zaak want die mensen zijn, zeker ook in de kinderopvang, absoluut nodig. Verder moet er werk worden gemaakt van deregulering, en moet er worden ingezet op gezinstrajecten op maat met aandacht voor zwangere vrouwen.

Gezondheidszorg is een belangrijk item. Er moet meer worden geïnvesteerd in preventie. Er is een bijkomend budget van 4 miljoen euro, waarmee niet alle noden kunnen worden ingelost. Daarom vraagt de spreker naar de prioriteit van de minister.

In geestelijke gezondheidszorg wordt 5,5 miljoen euro extra geïnvesteerd in 2020. De wachttijden in de cgg's zijn bekend. De wachttijden voor kinderen tussen 6 en 11 jaar zijn het langst. *Freya Saeys* hoopt dat het nieuwe beleid soelaas kan bieden. Hopelijk kan door de terugbetaling van klinisch psychologen op het federale niveau ruimte worden gecreëerd voor kinderen en voor personen met complexere problemen.

Inzake problemen in de geestelijke gezondheidszorg wordt er vaak gepraat over behandeling, maar het is essentieel om ook te investeren in preventie. Leren omgaan met stress is daarbij heel belangrijk. Leren tot rust komen in moeilijke situaties zet alles weer in perspectief. De spreker pleit voor werken met stressbeheersing vanaf de kleuterklas. Dat is belangrijk om mensen veerkrachtiger en weerbaarder te maken vanaf jonge leeftijd en het past ook volledig in het adagium 'health in all policies'. Leerkrachten kunnen daar ook baat bij hebben. Ze hoopt dat dit thema al in 2020 wordt opgenomen en minstens wordt voorbereid.

In de vorige legislatuur is vaak gesproken over de levenskwaliteit voor ouderen in woonzorgcentra. Het is een goede zaak dat 2000 rob- in rvt-bedden worden omgezet. In de begroting staan ook extra middelen voor de zorg voor ondersteunende functies.

Open Vld heeft in de vorige legislatuur aangedrongen op onderzoek naar welke profielen naast verpleeg- en zorgkundigen kunnen worden ingeschakeld in woonzorgcentra. Het werkveld ziet dat als een onderdeel van een oplossing en wil die mensen graag begeleiden op de werkvloer. Het tekort aan zorg- en verpleegkundigen is daar niet vreemd aan. Voormalig minister Jo Vandeurzen heeft in de vorige legislatuur gezegd dat hij die denkpiste genegen is. Zal daar iets van te merken zijn in de begroting voor 2020?

Voor integrale jeugdhulp is er 15 miljoen euro extra ingeschreven. De minister wil ook extra investeren in de uitvoering van het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, RTH en niet-RTH. Waarop wil de minister inzetten in het jeugddelinquentierecht? Komen er nieuwe samenwerkingsnetwerken 1Gezin1Plan?

Deze begroting bevat niet alleen extra beleidsruimte maar jammer genoeg ook besparingen. Als gevolg van de generieke efficiëntie-oefening op subsidies worden subsidies van de Vlaamse overheid getoetst op hun efficiëntie. De te nemen maatregelen focussen op overtollige structuren, overlegorganen, ondersteunende functies en overhead in de gesubsidieerde sectoren.

Overlegstructuren moeten gerationaliseerd worden. Overleg is goed, maar veel mensen lopen van de ene naar de andere overlegtafel: hun tijd gaat vooral naar vergaderen en niet naar zorg. Die overlegwoede moet worden aangepakt. Freya Saeys houdt een pleidooi om de kaasschaafmethode voor die oefening achterwege te laten en te schrappen als er geen meerwaarde is voor de patiënt.

In de uitvoering van het Eerstelijnsdecreet van 26 april 2019 worden enkele overlegtafels geïntegreerd in de eerstelijnszone. De spreker hoopt dat ook te kunnen doen bij de regionale overlegplatforms, maar ook in de geestelijke gezondheidszorg zijn er mogelijkheden om te rationaliseren zonder dat de patiënt daar slechter van wordt.

In de beleidsnota zit innovatie in alle hoofdstukken als een rode draad. Die geldt voor administratieve processen die dankzij informatisering sneller verlopen en minder inspanningen vergen van administratie, hulpverleners en personen met een handicap.

Daarnaast moet het beleid deze legislatuur echt focussen op innovatie in de hulpverlening. De vorige legislatuur is gestart met onlinehulpverlening om zo meer mensen in een vroeg stadium te kunnen helpen. Ook in andere domeinen kan innovatie ondersteunend werken waardoor zorgverleners meer tijd krijgen om in te zetten op processen waarbij menselijk contact en begeleiding nodig zijn.

Een slimme inzet van innovatieve middelen voor de aanpassing van gebouwen en voor hulpmiddelen kan sommige personen met een handicap meer zelfredzaam maken. De samenwerking met Flanders Investment and Trade en het beleidsdomein Economie is positief om de innovatieve oplossingen die in Vlaanderen worden ontwikkeld te vermarkten in het buitenland. Dat is niet alleen goed voor de economie. Het zal investeringen in innovatie in de Vlaamse welzijns- en gezondheidssector een boost geven. De patiënt of cliënt zal daar alleen maar beter van worden.

2. Uiteenzetting door Tine van der Vloet

Tine van der Vloet drukt namens de N-VA-fractie haar appreciatie uit voor de beleidsnota, met 'minder geld naar de structuren en meer geld naar de mensen' als basisgedachte om het welzijnslandschap in Vlaanderen in positieve zin te veranderen. Door budgetten uit te trekken voor mensen die zorg nodig hebben en de zorggebruiker autonomie te geven, wordt het zorglandschap verder vraaggestuurd. De N-VA-fractie is tevreden dat die evoluties terugkomen in het regeerakkoord, de beleidsnota en de begroting. Er wordt radicaal voor minder structuren gekozen. Daarnaast is er ook aandacht voor innovatie en sociaal ondernemerschap.

Overheidsmiddelen zijn per definitie schaars. Daarom is het belangrijk dat er beter gemeten wordt. De overheid is het aan zichzelf verplicht te weten wat de effecten zijn van investeringen met publieke middelen. De verdere ontwikkeling van de sociale-impactobligaties zijn in dat verband zeer interessant.

Tine van der Vloet noemt enkele belangrijke investeringen: uitbreiding van de kinderopvang, de integrale jeugdhulp, het terugdringen van de wachtlijsten voor personen met een handicap, de geestelijke gezondheidszorg, de betaalbaarheid van woonzorgcentra en het Vlaamse preventiebeleid. De lokale besturen krijgen waar mogelijk de regierol toegewezen. Zo is er de gezinscoach die een intensieve begeleiding op maat mogelijk maakt.

De Vlaamse sociale bescherming wordt beschermd tegen misbruiken. Er worden verblijfs- en inburgeringsvoorwaarden gesteld aan de voorrang tot woonzorgcentra en het verkrijgen van het groeipakket. Tine van der Vloet stelt dat Vlaanderen gastvrij is voor nieuwkomers, maar dat het ook een eerlijke bijdrage aan de maatschappij verwacht.

Verder wordt er strijd gevoerd tegen sociale fraude met een streng maar rechtvaardig beleid: streng voor misbruik maar solidair met degenen die het echt nodig hebben. Met de middelen die vrijkomen door de aanpak van sociale fraude, kan betere ondersteuning worden geboden aan degenen die het echt nodig hebben.

3. Uiteenzetting door Katrien Schryvers

Katrien Schryvers wijst erop dat door de zesde staatshervorming het beleidsdomein exponentieel is gegroeid. Bij die inkanteling zijn een aantal belangrijke keuzes gemaakt die op het terrein een grote aanpassing vragen van iedereen die ermee te maken heeft. Die keuzes worden in de beleidsnota uitdrukkelijk voortgezet.

In de eerste plaats is er de vermaatschappelijking van de zorg: het principe dat zorg opnemen voor elkaar een zaak is van iedereen en van de hele gemeenschap. Ook andere beleidsdomeinen moeten ten volle geappelleerd worden om daar mee hun schouders onder te zetten.

Ten tweede wordt er voortgebouwd op de kracht en de zelfbeschikking van de gebruikers door hen de regie in handen te geven. De lokale besturen krijgen daartoe een grotere opdracht en verantwoordelijkheid bij het uittekenen van het lokaal sociaal beleid. CD&V onderschrijft het principe dat mensen met een zorgnood de organisatie van die zorgnood in eigen handen krijgen, maar daarbij moet er aandacht gaan naar degenen voor wie dat niet vanzelfsprekend of gemakkelijk is. Katrien Schryvers vraagt de minister uitdrukkelijk om oog te hebben voor die nieuwe kwetsbaarheden. De gebruiker krijgt niet alleen de touwtjes in handen. Zijn betrokkenheid en ervaringsdeskundigheid worden verankerd.

Een derde pijler die voor CD&V belangrijk is, is de nieuwe aanpak van het zorgaanbod: individueler, persoonlijker en meer op maat. De eigen Vlaamse accenten hebben op verschillende subdomeinen grote transitie in gang gezet: de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap, het groeipakket, de Vlaamse sociale bescherming of de nieuwe aanpak van voorschoolse en buitenschoolse kinderopvang.

De wegen die in het vorige decennium zijn ingeslagen, worden verder bewandeld, zij het niet zonder alert te blijven voor maatschappelijke evoluties en innovatieve mogelijkheden, en evenmin zonder te evalueren en bij te sturen, en opportuniteiten te grijpen waar mogelijk. De spreker is in dat verband tevreden dat het voorstel is opgenomen in het regeerakkoord om kinderopvanginitiatieven op bepaalde momenten en onder bepaalde voorwaarden meer kinderen te laten opvangen dan het aantal waarvoor ze vergund zijn. De spreker is ook ingenomen met de ambitie van de minister met het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten. De lokale besturen willen snel duidelijkheid over middelen en timing. De samenwerking op lokaal niveau en de nodige financiële ondersteuning zijn cruciaal voor de goede uitrol van het decreet.

De middelen voor Welzijn zijn aanzienlijk gestegen. Dat zijn niet alleen de middelen vanuit de zesde staatshervorming. Er was nooit eerder een dergelijke stijging van het welzijnsbudget als in de vorige legislatuur. In deze legislatuur doet men er in budgettaire moeilijke omstandigheden nog een pak middelen bij: 9 miljoen euro extra voor kinderopvang, 9 miljoen euro voor jeugdhulp, 6,7 miljoen euro voor pleegzorg, 40 miljoen euro voor personen met een handicap en 34 miljoen euro voor de ouderenzorg. Voor de hele legislatuur gaat het om 550 miljoen euro voor uitbreidingsbeleid want in totaal groeit het beleidsdomein met 2 miljard euro.

Er wordt vaak gefocust op de grote noden maar daarbij wordt de grootte van de bijkomende middelen vergeten. Het zijn budgettaire moeilijke tijden. Ook dit beleidsdomein ontsnapt daar niet aan. Net omdat de noden groot zijn, is het een plicht ervoor te zorgen dat alle middelen zo goed mogelijk worden gebruikt. Dat geldt niet alleen voor de bijkomende middelen. Ook de middelen die thans al voorhanden zijn in Welzijn, moeten steeds op hun doelmatigheid worden getoetst. Dat is nooit een gemakkelijke oefening want iedereen beseft goed hoe hard iedereen op het terrein dag in dag uit werkt. Voorzieningen en de mensen willen en kunnen het verschil maken. Katrien Schryvers uit haar respect en wil hun vertrouwen geven. Ze vraagt de minister in gesprek te gaan met de sector om te bekijken hoe de nodige besparingen het best kunnen worden geconcretiseerd, en met welke voorstellen de werking zo efficiënt mogelijk kan worden georganiseerd terwijl het werk werkbaar en het aanbod voldoende en kwalitatief blijft.

Een van de zaken die in de beleidsnota onmiskenbaar naar voren komt, is de aandacht voor het leveren, meten en monitoren van kwaliteit. Het belang van wetenschappelijk onderbouwen en het streven naar een kwalitatief aanbod, is wat de zorggebruiker minimaal verdient. CD&V juicht toe dat er één meldpunt komt voor alle klachten in de zorg. Vlaanderen heeft veel middelen veil voor zorg en welzijn. Katrien Schryvers vertrouwt erop dat die zorg op een goede manier wordt gegeven, maar dan is het ook nodig om krachtadig in te grijpen mocht dat niet zo zijn. Daar bestaan al diverse instrumenten voor maar het is goed dat die worden aangevuld. Het waarborgen van kwaliteit is een bezorgdheid die spontaan naar boven komt als het gaat over het onlinehulp- en zorgaanbod. Niettegenstaande onlinemedi krachtige middelen zijn om veel mensen op een laagdrempelige manier te bereiken, schuilen daar ook gevaren in. Naast het zorgvuldig uitgewerkte en kwaliteitsvolle aanbod ligt 'dokter Google' continu op de loer. Ook daarvoor moet men waakzaam blijven. Waakzaamheid is ook geboden bij de evolutie naar het

digitaliseren van gegevens en processen wat dienstverlening, organisatie en gegevensdeling efficiënter kan maken.

Het is goed dat er een onderzoek wordt gevoerd naar de slapende reserves. Het komt er immers op aan de beschikbare middelen zo goed mogelijk in te zetten. Dat mag echter niet betekenen dat organisaties en voorzieningen die spaarzaam omgaan met hun middelen en ook een buffer opbouwen voor toekomstige investeringen, daarvan het slachtoffer worden. Het is belangrijk om daar omzichtig mee om te gaan en er eerst nauwlettend onderzoek naar te voeren.

In de beleidsnota is op veel terreinen sprake van doorgedreven samenwerking, van het slopen van tussenschotten en van schaalvergroting. Die bekende tendens wordt voortgezet. Het gaat niet alleen om het bundelen en gericht inzetten van middelen maar ook en vooral om het samenbrengen van deskundigheid om de professionaliteit en de dienstverlening te verbeteren. Dat ziet men onder meer op het vlak van adoptie. Voor interlandelijke adoptie is de keuze gemaakt om tegen 2023 te werken met één adoptiedienst. Dat komt terug in de beleidsnota. Het decreet van 26 april 2019 houdende de oprichting van een afstammingscentrum en een DNA-databank wordt uitgevoerd. Dat is een eerste stap maar CD&V is ook vragende partij om nog meer mogelijkheden in te bouwen. Katrien Schryvers hoopt dat op termijn te kunnen realiseren.

De jeugdhulp heeft de voorbije legislatuur grote stappen gezet. De aandacht voor de allerkleinsten en voor de jongvolwassenen springt daarbij in het oog. CD&V ondersteunt ten volle de beleidslijnen die thans worden uitgezet: de verdere uitrol van de kindreflex, onderzoek naar vrijheidsbeperkende maatregelen of verder inzetten op pleegzorg. De Commissie van Toezicht voor jeugdinstellingen monitort de gemeenschapsinstellingen en andere voorzieningen die besloten opvang organiseren. Dat is een grote stap in de rechtsbescherming van kinderen en jongeren. Er wordt veel gevraagd van voorzieningen, maar Katrien Schryvers is ervan overtuigd van de noodzaak omdat het de jongeren ten goede komt. Ze hoopt dat het Vlaams Parlement het toepassingsgebied van het decreet van 10 maart 2017 houdende het externe toezicht en de externe klachtenregeling bij voorzieningen voor vrijheidsbenemende opvang van kinderen en jongeren deze legislatuur kan uitbreiden.

In principe is de jeugdhulp bedoeld voor jongeren tot 18 jaar. Voortgezette jeugdhulp is mogelijk tot 25 jaar. Men stelt echter vast dat er 18-jarigen zijn die nood hebben aan voortgezette zorg en ondersteuning maar daar om diverse redenen niet op ingaan. Voor die beperkte groep van jongeren wil Katrien Schryvers het mogelijk te maken voortgezette jeugdhulpverlening op te leggen als gerechtelijke maatregel, weliswaar onder strikte voorwaarden. Ze beseft dat het moeilijke materie is, maar meent dat er verder over moet worden nagedacht.

Preventie, vroegdetectie van problemen en eerstelijns hulp vormen een rode draad door diverse sectoren. Daarvoor is het nodig dat hulp zo nabij mogelijk is in de jeugdhulp, de geestelijke gezondheidszorg of het lokaal sociaal beleid. Lokale en regionale afbakeningen garanderen die nabijheid. Het lokaal geïntegreerd beleid wordt versterkt door de uitbouw van de Huizen van het Kind, waar gezinnen diverse hulp- en zorgaanbieders op één centrale plek vinden. Ze zijn een belangrijk element in gezinsbeleid en faciliteren een positieve leefomgeving voor kinderen en gezinnen. Het lijkt interessant om te bekijken hoe de CLB's daar meer bij kunnen worden betrokken. Dat gebeurt op heel wat plaatsen maar nog niet overal. Dat kan een verrijking zijn in het aanbod van die Huizen van het Kind op het vlak van welbevinden en armoededetectie.

Het is een goede zaak dat armoedebestrijding is opgenomen als transversale of horizontale strategische doelstelling. Armoede kan niet alleen worden bestreden

vanuit het welzijnsbeleid maar vereist een overkoepelende visie en samenwerking tussen de beleidsdomeinen. In de beleidsnota worden expliciet andere beleidsdomeinen betrokken. Het ene domein komt daarbij uitgebreider aan bod dan het andere. Het is zaak om in de diverse beleidsnota's inhoudelijk in te gaan op de manier waarop dat domein mee strijdt tegen armoede en armoederisico's. CD&V zal dat doen.

Lokale besturen moeten aangespoord worden om tussen te komen in vormen van vrijetijdsbesteding die voor bepaalde kinderen onbereikbaar zijn. Dat kan met middelen van het Fonds Vrijetijdsparticipatie. In heel wat gemeenten zijn er al goede voorbeelden zoals kansenpassen of vrijetijdspassen. Het kan interessant zijn om die goede praktijken ter inspiratie te bundelen.

Een kwetsbaar kind maakt deel uit van een gezin. Een holistische aanpak zorgt voor ondersteuning van dat gezin. Een gezinscoach organiseert intensieve begeleiding op maat waarbij een ketenaanpak met alle betrokken partners vooropstaat. Door de regierol in handen van de lokale besturen te geven wordt het welzijnsbeleid dicht bij de mensen gebracht.

Inzetten op zelfredzaamheid, een van de pijlers van het welzijnsbeleid, komt terug in de strijd tegen armoede, onder meer door schuldbemiddeling, budgetbegeleiding en budgetbeheer. Het is niet enkel belangrijk om te leren omgaan met schulden maar ook om verdere schuldopbouw te voorkomen. Katrien Schryvers verwijst naar het protocol met de Nationale kamer van Gerechtsdeurwaarders. Voorts is het de bedoeling de gegevensuitwisseling tussen de verschillende actoren te verbeteren.

Ook sensibilisering is belangrijk. Armoedebestrijding is een zaak van iedereen. Enkel door sensibilisering is het mogelijk anderen oog voor het armoederisico te laten hebben, anderen armoede te laten herkennen en anderen duidelijk te maken hoe ze armoede kunnen signaleren. Zo moeten scholen of verenigingen in staat zijn signalen te geven aan het lokale of sociale bestuur. Armoede is vaak niet zichtbaar waardoor niet iedereen er even alert voor is.

De betaalbaarheid van de woonzorgcentra houdt verband met het tegengaan van armoede bij ouderen. Er moet voor worden gezorgd dat ouderen de nodige middelen hebben om de opname in een woonzorgcentrum te betalen. In het Vlaams regeerakkoord staan expliciete maatregelen. Wie in een woonzorgcentrum verblijft, betaalt altijd dezelfde kosten ongeacht de zorgnood. Het is logisch dat de berekening van het zorgbudget van ouderen die in een woonzorgcentrum verblijven enkel wordt gebaseerd op het inkomen en niet op de zorggraad. Voor mensen met een laag inkomen zal dat een groot verschil maken.

Er moet een beter overzicht zijn van de noden en eventuele leegstand. Zo zouden er assistentiewoningen leegstaan. Door dat in kaart te brengen kan het aanbod beter op de vraag worden afgestemd.

Krachten bundelen tussen beleidsdomeinen en beleidsniveaus is noodzakelijk om 'health and wellbeing in all policies' te realiseren. Enkel vanuit dat besef kan een 'economy of wellbeing' met win-winsituaties voor heel de samenleving tot stand komen. Er is immers een constante wisselwerking tussen het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en de andere beleidsdomeinen.

De 'economy of wellbeing' moet aandacht aan eenzaamheid schenken. Katrien Schryvers is tevreden dat de strijd tegen eenzaamheid een belangrijk punt op de beleidsagenda is. Eenzaamheid treft immers steeds meer mensen van verschillende leeftijden, wat verregaande gevolgen voor hun welzijn kan hebben. Ze pleit voor vermaatschappelijking van de zorg. Er moet worden ingezet op buurtgerichte

zorg, ondersteuning van mantelzorgers, preventie, het doorbreken van taboes en laagdrempelige hulp. Ze verwijst naar de waarde van verenigingen en de kracht van vrijwilligers die een bijdrage aan de samenleving leveren.

Afsluitend worden de medewerkers van administratie en kabinet bedankt omdat ze op korte tijd een lijvige beleidsnota hebben opgesteld met de nodige aandacht voor wat belangrijk is: het welzijn van kinderen en ouderen, het goed functioneren van gezinnen, mensen zich fysiek en psychisch goed laten voelen, kwalitatieve hulpverlening waar dat nodig is, en de efficiënte organisatie van bereikbare zorg.

4. Uiteenzetting door Ann De Martelaer

Ann De Martelaer zal kritisch zijn. Een beleid wint er immers bij naar kritische reflecties te luisteren. Indien ermee rekening wordt gehouden, kan het beleid alleen maar beter worden.

De nieuwe begrotingsimpulsen voor 2020 zijn goed voor 76,5 miljoen euro: 9 miljoen euro voor kinderopvang, 40 miljoen euro voor personen met een beperking, 11 miljoen euro voor het betaalbaar maken van een verblijf in een woonzorgcentrum, 15 miljoen euro voor jeugdhulp en 1,5 miljoen euro voor geestelijke gezondheidszorg. Hier staat evenwel een resem besparingsmaatregelen tegenover: een daling met 12,5 miljoen euro door meer efficiëntie van de verschillende zorg- en kinderbijslagkassen, een generieke daling met 6 percent van alle subsidies, wat neerkomt op 30,5 miljoen euro, een daling met 53 miljoen euro door maatregelen in de kinderbijslag, een daling van het groeipad voor de gezinszorg met 9,1 miljoen euro, een daling met 1,8 miljoen euro van de mobiliteitsmiddelen en een daling van 13,7 miljoen euro van de organisatiekosten voor VAPH en voorzieningen. Opgeteld levert dat 120 miljoen euro op. Het groeipad van 76,5 miljoen euro staat bijgevolg tegenover besparingen die 120 miljoen euro bedragen. De vraag is hoe het zit met het stuk tussen die twee bedragen.

In de beleidsnota is Ann De Martelaer het woord efficiëntie vaak tegengekomen, wat doeltreffend betekent of nog dat zo veel mogelijk met zo weinig mogelijk middelen moet worden bereikt. Ze vraagt of de minister op efficiëntie inzet omdat uit rapporten van de Vlaamse Zorginspectie blijkt dat de sector niet efficiënt is georganiseerd waardoor het geld niet goed wordt besteed. Als dat de reden is om op efficiëntie in te zetten, wijst ze erop dat diensten en voorzieningen de voorbije jaren al geen indexering meer hebben gekend.

Ann De Martelaer weet uit ervaring dat het onmogelijk is zorg te verstrekken en hulp te verlenen vanop een eiland. Het is belangrijk vergaderingen bij te wonen om collega's te ontmoeten en deel te zijn van een structuur die kan helpen de dienstverlening te verbeteren. Hoewel hiermee rationeel moet worden omgegaan, zijn structuren in de zorg nodig. Zonder structuren wordt zorg individueel en zal het Vlaamse zorglandschap er anders uitzien.

De beleidsnota heeft het vaak over verantwoordelijkheid van en verschuivingen naar het lokale niveau. Het lokale niveau staat dicht bij de mensen en kan beter inspelen op omgevingsfactoren. De lokale niveaus kunnen een goede regisseur zijn maar mensen zijn afhankelijk van hoe hun lokaal bestuur functioneert. Er zijn lokale niveaus die innoverend en dynamisch werken, maar er zijn er ook die zich beperken tot wat noodzakelijk is, een stroef beleid voeren, of politieke keuzes maken waardoor mensen weinig zichtbaar worden of weinig worden geholpen. De lokale niveaus zijn eilandjes met hun eigen dynamiek. Door deze beleidsnota zal hun werklast flink verhogen. In de beleidsnota staat weinig over budgetten die mee verschuiven. Wordt er van de lokale niveaus verwacht dat ze met dezelfde middelen of een minimale verhoging van de huidige middelen meer zullen doen in hun lokale regisseursrol?

In de beleidsnota staat het individu centraal. Het is goed dat het individu verantwoordelijk is, maar af en toe wordt het individu gestigmatiseerd. Het is de bedoeling dat wie het moeilijk heeft, arm is, geen werk heeft of van een leefloon leeft, opnieuw aan het werk gaat. Het is bedenkelijk dat daar sancties tegenover staan, als dat niet lukt.

In de beleidsnota gaat het vaak over de vermaatschappelijking van de zorg. Dat is op zich goed maar heel wat mensen en gezinnen hebben geen mantelzorg of een beperkt netwerk. Mensen en gezinnen met een beperkt netwerk worden op dit moment aan hun lot overgelaten omdat ze niet terecht kunnen bij andere zorg met een budget voor zorg in voorzieningen of een PAB. Ze zijn afhankelijk van wat rondom hen leeft. Hoe moeten die mensen verder als dat beperkt is?

De Vlaamse Regering wil ook hard inzetten op werkzaamheid. Als netwerk en mantelzorgers betaald moeten gaan werken, wie zal dan zorgen voor de mensen die het moeilijker hebben?

Tijdens de verkiezingscampagnes wilden verschillende partijen sterk inzetten op extra budgetten voor zorg en de wachtlijsten op verschillende domeinen wegwerken. De extra middelen zijn, zeker voor personen met een beperking, amper voldoende om de noodsituaties op te lossen die er in 2020 zullen zijn. Iedereen die op een wachtlijst staat, van urgentiecode 1 tot urgentiecode 3, zal op de wachtlijst blijven. Op welke manier zal de politiek tegemoetkomen aan de beloften die gedaan zijn in de aanloop naar de verkiezingen?

In de beleidsbrief staan veel operationele doelstellingen maar weinig zijn meetbaar. Het zijn veel beloftes. Wie zulke vrijblijvende operationele doelstellingen formuleert, krijgt van zijn werkgever geheid de vraag naar meetbare doelstellingen om te kunnen controleren of ze gehaald worden.

In de beleidsnota staan geen specifieke armoededoelstellingen. Ann De Martelaer kan de minister volgen omdat armoede een transversaal beleid vereist dat zich over verschillende domeinen uitstrekt. Het is evenwel geen vrijblijvend beleid. Zonder op voorhand doelstellingen aan te geven, blijft deze jaarlijkse bespreking vrijblijvend. Niemand kan controleren of er vooruitgang is geboekt.

Ann De Martelaer leest mooie woorden over innovatie en digitalisering. Het is belangrijk om daarop in te zetten maar een groep mensen is niet mee met de digitalisering. Die mensen mogen niet vergeten worden. Het is niet voor iedereen vanzelfsprekend om bijvoorbeeld online een belastingbrief in te vullen of informatie te vinden. De spreker vraagt afrondend wanneer reserves slapend zijn.

5. Uiteenzetting door Celia Groothedde

Celia Groothedde wijst op het jarenlange gebrek aan indexatie waardoor het verschil ondertussen in de miljoenen oploopt. Er is thans een generieke besparing naast zware specifieke besparingen. In hoeverre wordt er nog serieus geïnvesteerd in het veld als er op bepaalde plaatsen flink gesnoeid wordt? In hoeverre dekken die zogezegd investeringen de besparing nog? Ondertussen groeien de noden alleen maar. Er zijn concretere cijfers nodig over besparingen en investeringen.

De spreker gaat in op kwetsbaarheid bij jonge gezinnen. Het woord kraamzorg vindt ze niet terug in de beleidsnota. In de vorige legislatuur heeft de federale overheid besloten dat jonge ouders na een bevalling vroeger naar huis moeten. Die keren naar huis terug op een precair moment waarop de eerste problemen met de baby kunnen opduiken. Met die beslissing komt er ook een verantwoordelijkheid: op zo'n moment is kraamzorg niet optioneel maar noodzakelijk. Dat geldt extra voor alleenstaande ouders, voor gezinnen in de problemen, na een moeilijke

bevalling of bij gezondheidsproblemen. Daarom is de spreker benieuwd naar de plaats van kraamzorg. Niemand kan verwachten dat dit door vroedvrouwen wordt opgevangen. Daarvoor moet een budget worden uitgetrokken.

De spreker hoort minister Beke graag zeggen dat hij naast de economische, ook de pedagogische en de sociale functie van kinderopvang benadrukt. Daar is evenwel wat voor nodig: plaatsen waar het nodig is, plaatsen die kwaliteitsvol worden terugbetaald en een kwalitatieve kind-verzorgerratio. Opnieuw is Celia Groothedde bezorgd over de kwetsbaarsten in de samenleving. In de kinderopvang zijn er voor die mensen veel plekken tekort. Worden die plekken gecreëerd waar het nodig is en met de nodige subsidiëring? Er zijn niet alleen plekken tekort. Er zijn ook plekken waar er in het algemeen te weinig kinderopvang is, en plekken waar er relatief gezien betere toegang is hoewel er ook daar tekorten zijn.

Omwille van de kwaliteit vraagt de spreker om de kind-verzorgerratio van 1 op 8 tot 1 op 7 te laten dalen. De minister wil de opvang evenwel nog extra flexibiliseren. Ook daar is kwaliteit belangrijk voor de kwetsbaarsten in de maatschappij. Zij zullen lijden onder die maatregelen. Daarom vraagt Celia Groothedde met aandrang aan de minister om dit te heroverwegen.

De spreker is benieuwd naar de tevredenheidsmeting die de minister wil doorvoeren. Wie zal de onafhankelijke instantie zijn? Welke parameters zullen er worden gebruikt? In het algemeen wordt er op veel plaatsen resultaatgebonden gemeten. Welke parameters worden gebruikt? Hoe worden ze geobjectiveerd?

Hoe zullen de mensen in de jeugdhulp via kleinschalige opvang worden ondersteund? De geplande investering is slechts een fractie van wat er nodig is. Voor rechtstreeks toegankelijke hulp schat het Vlaams Welzijnsverbond de nood op 114 miljoen euro. Celia Groothedde hoopt dat de kleinschalige opvang die de minister voor ogen heeft, toegankelijk is voor iedereen. Dat moet bovendien controleerbaar zijn. Anders dreigen bestaande organisaties en instellingen relatief zwaarder te worden belast door de huidige hogere zorgnood.

De minister wil de wachtlijsten in de geestelijke gezondheidszorg terugdringen maar het begrote budget is te klein, vooral omdat de vraag leeft of de noden correct worden ingeschat. Geestelijke gezondheidszorg kent een systematische onderschatting van de zorgnood. De minister wil het stigma op geestelijke gezondheidszorg wegwerken. Dat is positief maar het kan ertoe leiden dat de werkelijke zorgnood in de geestelijke gezondheidszorg aan het licht komt. Waarom zijn mannen geen doelgroep? Zorgnoden voor mannen worden overgeslagen en het stigma is bij hen nog veel groter.

Celia Groothedde mist in de beleidsnota de moderne realiteit en diversiteit. Gezinnen zijn veelkleurig. Waar zijn de (kwetsbare) alleenstaanden? Volgens de minister lopen alleenstaanden een groter armoederisico. Desondanks worden noodzakelijke aanpassingen voor die groep niet aangehaald. De spreker vraagt om de toets alsnog door te voeren zodat die groep niet nog dieper in precaire armoede wordt geduwd.

Celia Groothedde waardeert de vermaatschappelijking van de zorg of het vangnet van de naasten, maar wie dat vangnet mist, moet collectief opgevangen worden. Vrijwilligers en mantelzorgers moeten ondersteund worden. Als maatregelen en geld ontbreken, dreigt vermaatschappelijking uit te draaien op een verarming van de zorg. Waar zijn de middelen om die mensen te ondersteunen?

De spreker wijst verder op een aantal symboolmaatregelen waarbij mensen worden uitgesloten. Ze vraagt zich af of die maatregelen juridisch hard kunnen worden gemaakt.

Meer meten is een goede ambitie maar in de zorg zijn een aantal zaken niet kwantificeerbaar. Bovendien dreigt men werknemers op die manier meer te belasten. Flexibeler werken is mooi, maar dan wel onder degelijke arbeidsvoorwaarden.

Er wordt vaak verwezen naar sociaal ondernemerschap. Zal dat gaan over kleinschalig ondernemerschap, met een gezonde en vaak lagere winstmarge? Of wil de minister bepaalde deuren die zijn voorganger heeft gesloten, weer openzetten?

Elektronische gegevensdeling komt vaak aan bod. Celia Groothedde wijst erop dat de verschillende elektronische kluizen in België niet onderling communiceren, wat betekent dat het medische dossier van Brusselaars in verschillende kluizen kan liggen. Hetzelfde geldt voor de vaccinatiedatabanken voor jonge kinderen.

Brussel is vaak een proeftuin die goed werkt. Zal de minister die proeffunctie van Brussel gebruiken en er de nodige budgetten voor uittrekken? Op dit moment dreigen immers mooie projecten, die in Brussel zijn ontstaan en in Vlaanderen worden uitgerold, weg te vallen door de besparingen. Tot slot wil Celia Groothedde vernemen hoe de minister fake news over onder andere vaccinatie wil bestrijden.

6. Uiteenzetting door Kim De Witte

Kim De Witte besluit op basis van de beleidsnota dat er in 2020 bitter weinig zal worden geïnvesteerd in Warm Vlaanderen. Als de besparingen en investeringen tegen elkaar worden afgewogen, lijkt 2020 een vestzak-broekzakoperatie. Kan de minister dat bevestigen of weerleggen?

De verhalen over de falende ouderenzorg zijn bekend: medewerkers krijgen 16 minuten per dag per bewoner waardoor mensen al om 17 uur in bed worden gelegd. De spreker hoort van het werkveld dat er drie oorzaken zijn voor de falende ouderenzorg. Hij vraagt zich af wat de minister daaraan zal doen, want de beleidsnota is op dat vlak pijnlijk algemeen. Ten eerste zijn de personeelsnormen veel te laag. Zorgnet-Icuro vraagt bijna een verdubbeling van de normen. Naar welke normen wil de minister gaan? Ten tweede is er de erkenning van de zwaar zorgbehoevenden in de ouderenzorg. Er liggen 15.000 zwaar zorgbehoevenden in een bed voor licht zorgbehoevenden. De omzetting van al die bedden zou 550 miljoen euro kosten, terwijl de minister maar over 140 miljoen euro beschikt tegen 2024. Hoeveel bedden gaat de minister omzetten? Het derde punt betreft de commercialisering. Kim De Witte begrijpt niet dat de minister het aandeel van de grote commerciële spelers verder wil uitbreiden. Deze commerciële spelers boeken winstmarges van 10 tot 14 procent. Die bedrijven halen een deel van de middelen uit die sector.

Er is een verband tussen deze drie zaken en de hoge rusthuisprijzen. Woonzorgcentra moeten immers extra personeel in dienst nemen. Niet-commerciële voorzieningen gaan tot 40 procent boven de norm. Ze financieren dat zelf en verhalen deze kosten gedeeltelijk op de bewoners.

De beleidsnota belooft een verhoging van het zorgbudget zonder concreet te maken wat de mensen zullen krijgen. Het gemiddelde rusthuis in Vlaanderen kost 1728 euro. Drie op de vier ouderen kunnen dat niet betalen. Als die mensen een zorgbudget van bijvoorbeeld 200 euro per maand zouden krijgen, komt dat op 144 miljoen euro of het totale budget voor ouderenzorg. Het lijkt te gaan om loze beloftes. Of kan de minister het lid overtuigen van het tegendeel?

Ouderenzorg is goed voor 1,1 procent van het bbp. In Zweden en Denemarken ligt dat tweemaal zo hoog. In Nederland betaalt men veel minder voor een rusthuis. De personeelsnorm ligt er 60 procent hoger. Kim De Witte besluit dat het probleem van te dure rusthuizen en te weinig zorg niet zal worden opgelost.

7. Uiteenzetting door Conner Rousseau

Conner Rousseau erkent dat er goede ambities, intenties en maatregelen in de beleidsnota staan, maar de sp.a-fractie heeft ook een aantal bezorgdheden.

Het is goed dat de minister de belofte van 100 percent correcte zorgzwaartefinanciering in de ouderenzorg honoreert. Volgens de administratie kost de omzetting van rob naar rvt 190 miljoen euro, terwijl de conversie op 140 miljoen wordt begroot. De spreker is bezorgd dat de 750 benodigde vte niet gefinancierd zijn. Die bezorgdheid is er ook met betrekking tot de gezinszorg. De bijkomende uren zijn welkom maar tegelijk verlaat de minister zijn eigen groeipad, wat resulteert in 55 miljoen euro minder.

De betaalbaarheid voor de rusthuizen is voor sp.a een belangrijk punt. De minister wil drie bestaande budgetten samenbrengen, maar de vraag rijst hoe dat tot een versterking leidt. Kan de minister meer duidelijkheid geven over dat zorgbudget? Ook over de uitrol van persoonsvolgende financiering in de ouderenzorg ontbreekt duidelijkheid. De ambitie is om meer te doen met dezelfde of minder middelen. Er is altijd gezegd dat de uitrol in de thuiszorg zou plaatsvinden voor de start van de proeftuinen in de residentiële ouderenzorg in 2024. Kan de minister meer uitleg geven over die ingreep? De ambitie om meer te doen is goed, maar Conner Rousseau herhaalt zijn bezorgdheid over hoe die ambitie kan worden ingelost als daar niet meer middelen voor komen.

Sp.a vindt niet dat alleen wie werkt zijn kinderen in een kwalitatieve kinderopvang moeten kunnen plaatsen. Voor sp.a moeten alle kinderen in de kinderopvang kansen krijgen. Conner Rousseau ziet een tegenstrijdigheid in de beleidsnota. Enerzijds zijn er voorrangsregels, anderzijds luidt het dat kinderopvang het instrument bij uitstek is om armoede bij gezinnen met jonge kinderen te voorkomen en bestrijden. De spreker is bezorgd over de garantie dat ook de meest kwetsbaren kansen kunnen krijgen in goede kinderopvang.

Als vrijwilliger in de bijzondere jeugdzorg is Conner Rousseau bezorgd over de jeugdhulp. Het is pijnlijk duidelijk geworden dat de geplande ontwikkelingen in Welzijn tijdens deze legislatuur geenszins voldoende zullen zijn om de wachtlijst in de jeugdhulp terug te dringen. Zo was er recent nog het schrijnende verhaal van de tienjarige Sarah, die de voorbije maanden elf keer moest verhuizen omdat niemand een vaste plaats voor haar had. Het toont aan dat er bijzonder grote uitdagingen zijn als het gaat over jeugdhulp en -zorg. De spreker vreest dat men het met 'een beetje minder meer' niet zal redden.

Van elke mogelijkheid om noodzakelijke zorg door te schuiven naar de samenleving wordt gebruikgemaakt. Dat is zorgwekkend omdat het lijkt alsof men de zorg niet genoeg kan vermaatschappelijken. Conner Rousseau zal nooit het belang van informele zorg ontkennen, maar hij mist de juiste maatschappelijke en flankerende maatregelen om dat te faciliteren. Men mag het systeem van de zorg niet ontlasten door meer op de schouders van mantelzorgers te laden. Men moet die mantelzorgers ontlasten met ondersteunende flankerende maatregelen.

Preventieve gezondheidszorg staat bol van ambitie en goede intenties. Middelen voor extra beleid vindt Conner Rousseau evenwel niet.

Als de administrateur-generaal van het VAPH aangeeft hoeveel nodig is gezien de wachtlijsten, is het onbegrijpelijk waarom de minister van Welzijn daar 200 miljoen euro onder blijft. De minister maakt 270 miljoen euro vrij, waarvan ongeveer 120 miljoen euro moet worden gefinancierd met besparingen op het VAPH. Er zijn de niet-indexering, de besparing op de beheerskosten en besparingen op de werking. De sp.a-fractie vreest een 'race to the bottom' wat de zorgondersteuning betreft.

Conner Rousseau vraagt de minister zijn bezorgdheid weg te nemen. Bij de invoering van persoonsvolgende financiering is personen met een handicap autonomie beloofd, de keuze om het beste zorgaanbod na te streven, en vrijheid samen met het recht op een goed leven. De vorige Vlaamse Regering heeft nooit genoeg middelen vrijgemaakt om dat waar te maken met als resultaat de situatie waarin men zich bevindt: ellenlange wachtlijsten. Dat maakt de spreker sceptisch en bezorgd.

De ambities zijn er maar het valt te vrezen dat de legislatuur begint met een nuloperatie. Alle extra investeringen in Welzijn worden gefinancierd met besparingen op Welzijn. Alle coalitiepartners noemen de wachtlijsten een schande. De sp.a ook. De minister beloofde voor de verkiezingen daar iets aan te doen en herhaalde de belofte bij de regeringsonderhandelingen. Conner Rousseau hoopt dat hij die ambitie sterker wil onderschrijven met meer middelen, en met minder of een slimmere vermaatschappelijking. De sp.a-fractie zal constructief met de minister meedenken om alle goede ambities en intenties waar te maken.

8. Uiteenzetting door Vera Jans

Vera Jans vindt het belangrijk dat de aandacht voor geestelijke gezondheidszorg in de beleidsnota steeds toeneemt. Geestelijke gezondheidszorg valt moeilijk te vatten onder één begrotingspost. Naar het volgende voorbeeld wordt vaak verwezen: wie een vinger kneust of een rib breekt, krijgt dankzij de gezondheidszorg in Vlaanderen dezelfde dag nog de meest specialistische zorg. Bij twijfel is er op zijn laatst een dag later een 'second opinion'. Voor wie met mentale problemen kampt, is het minder vanzelfsprekend om op korte termijn de gepaste zorg te ontvangen. CD&V vindt het goed dat de beleidsnota zich daar niet langer zomaar mee verzoent. De minister noemt geestelijke gezondheidszorg een prioriteit. Volgens de CD&V-fractie is dat terecht want de noden zijn groot: één Vlaming op drie krijgt er mee te maken. De suïdecijfers zijn hoog. Preventie en vroegdetectie zijn ontzettend belangrijk in gezondheidszorg en welzijnsbeleid. Het is positief dat de minister daar concreet voor kiest.

Vera Jans vindt het goed dat de nadruk komt te liggen op de geestelijke gezondheid van en voor kinderen en jongeren want de helft van alle psychische problemen ontstaat voor 14 jaar. Het is belangrijk om dat als beleidspunt naar voren te schuiven. De wachttijden voor kinderen en jongeren in de cgg's zijn lang en groeien. Het belang van een brede geestelijke gezondheidszorg komt voor de CD&V-fractie voldoende terug in de beleidsnota. Er is de overtuiging dat de aangekondigde uitbreiding, onder andere in de cgg's maar ook de bijkomende maatregelen en aandacht, een belangrijke en terechte beleidskeuze vormen.

9. Antwoord van minister Wouter Beke

Minister *Wouter Beke* dankt de leden voor hun uiteenzettingen die getuigen van betrokkenheid bij (de organisatie van) het welzijn van de Vlamingen.

Hij ontkent dat hij 76 miljoen euro investeert in nieuw beleid en tegelijk 120 miljoen euro bespaart, wat netto een besparing is. Deze Vlaamse Regering gaat voor ongeveer 2,4 miljard euro aan nieuw beleid op een totale begroting van 47 miljard euro.

Nieuwe lasten en belastingen om dat te betalen botsen links en rechts op verzet. Het nieuwe beleid van 2,4 miljard euro moet met andere woorden gedeeltelijk via het eigen apparaat gefinancierd worden: 2,4 miljard euro is ongeveer 6 percent van de totale begroting van 47 miljard euro. De besparing op de diverse beleidsdomeinen van 6 percent is bijgevolg nodig om nieuw beleid mogelijk te maken.

Voor Welzijn komt de besparing neer op 14 percent terwijl de welzijnsbegroting 27 percent bedraagt. Dat is de helft van de begroting van de Vlaamse overheid. Het nieuwe beleid dat Vlaanderen de komende jaren zal voeren, is daar 23 percent van. De vermelde 76 miljoen euro is slechts een klein gedeelte. Wie alle besparingen optelt, komt niet aan 120 miljoen maar aan bijna 133 miljoen euro. Daar staat voor 289 miljoen euro nieuw beleid tegenover. De vermelde 76 miljoen euro omvat onder meer de opstap van 40 miljoen euro voor personen met een handicap, 9 miljoen euro voor ouderenzorg, 9 miljoen euro voor integrale jeugdhulp, 9 miljoen euro voor kinderopvang, 5,5 miljoen euro voor geestelijke gezondheidszorg, en 4,5 miljoen euro voor preventie en vaccins.

Er is – ook tijdens de vorige legislatuur – meermaals gewezen op het belang van kwalitatieve en kwantitatieve investeringen in de zorgsector. De (uitvoering van de) VIA-akkoorden kosten 78 miljoen euro. Daar komt nog een aantal indexeringen bij.

De vorige Vlaamse Regering heeft met het groeipakket een nieuw kinderbijslag-systeem ingevoerd. In vergelijking met de oude kinderbijslag levert dat 122 miljoen euro extra kosten op, waarvan in 2020 alleen al 97 miljoen euro naar sociale toelagen gaat.

Het totale nieuwe beleid bedraagt 421,5 miljoen euro. Dat daar voor 133 miljoen euro aan besparingen bijzit, kan niemand wegsteken. Daardoor komt men aan 289 miljoen euro nieuw beleid tijdens de komende jaren.

Minister Wouter Beke is ervan overtuigd dat hij de doelstelling inzake ouderenzorg zal halen omdat de opstap waarover is beslist voor 2020 en die de komende jaren in constant beleid is uitgedrukt, wordt meegenomen. Het nieuwe beleid bestaat uit nieuw beleid *sensu stricto* (550 miljoen euro) en nieuw beleid *sensu lato*. De welzijnsbegroting zal met 2 miljard euro stijgen. Dat omvat een aantal indexeringen maar ook nieuw beleid dat de komende jaren verder wordt uitgerold. Nieuw beleid waarover reeds is beslist maar dat nog altijd moet worden betaald naast nieuw beleid in de enge zin van het woord. Dat gaat over die 550 miljoen euro.

Omdat de flexibele kinderopvang de komende periode nog verder moet worden uitgewerkt, kan hij niet in detail antwoorden maar wel een aantal algemene beschouwingen maken. Het lokaal beleid is een lokale verantwoordelijkheid. Het Vlaamse regeerakkoord gelooft in de kracht van de lokale besturen. Het is niet zo dat de lokale besturen in de kou worden gelaten. Ze ontvangen de komende vijf jaar 1 miljard euro extra omdat het Gemeentefonds stijgt, door de factor van de open ruimte, of als tegemoetkoming voor de responsabiliseringsbijdrage voor de pensioenen. Die middelen zijn niet geormerkt omdat de Vlaamse Regering vertrouwen heeft in die lokale besturen. Ze weten goed waar ze naartoe willen. De vraag van de lokale besturen de afgelopen periode was niet naar nieuwe SIF-plusplannen. Ze weten immers wat er op hen afkomt: eerstelijnszones, Huizen van het Kind of 1Gezin1Plan. Ze willen daar budgettaire en financiële ruimte voor. De Vlaamse Regering maakt dat mogelijk.

Dit geldt ook onrechtstreeks voor de eerste lijn. De komende jaren wordt geïnvesteerd in de zorgraden zodat de lokale besturen op het uitgebouwde kader kunnen inspelen.

De bedenkingen over de digitale kloof zijn terecht, maar de lokale besturen kunnen ook op dat vlak een rol spelen. Sommige lokale besturen helpen burgers met de belastingaangifte wat hen toelaat na te gaan of er nog andere sociale vragen of zorgvragen zijn.

De kraamzorg staat in de beleidsnota, meer bepaald in de passages over de gezinszorg. Dat is een doelgroep waarop in dat verband de focus wordt gelegd.

In het armoedebeleid ligt de nadruk op werk. Tijdens een gesprek met vzw Armen-TeKort is gebleken hoe belangrijk de toeleiding naar werk is. Werk is belangrijk voor hun inkomen en voor hun sociaal netwerk. Het brengt regelmaat in hun leven. Het is niet stigmatiserend op werk en werkgelegenheid in te zetten. Dit is een belangrijke factor om tot maatschappelijke inclusie en integratie te komen.

De minister is dankbaar voor de uitnodiging om het armoedebeleid in Brussel van nabij te bekijken maar is niet onder de indruk van de cijfers. Het armoedecijfer in Brussel ligt driemaal hoger dan in Vlaanderen. Als er goede projecten zijn waarvan hij kan leren, wil hij dat vernemen.

De beleidsnota bevat nog andere voor armoedebestrijding belangrijke punten: automatische rechtentoekenning en administratieve vereenvoudiging. In de begroting zijn armoedeorganisaties, verenigingen die op het terrein actief zijn en verenigingen die vrijwilligers ondersteunen, vrijgesteld van de besparingen. Omdat er 6 procent moet worden bespaard, moet elders zwaarder worden bespaard om het nieuwe beleid mogelijk te maken.

Het is niet de bedoeling de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap te kopiëren in de ouderenzorg. Eerst wordt de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap geëvalueerd. De vraag is hoe de beschikbare middelen optimaal kunnen worden ingezet en hoe ervoor te zorgen dat de processen optimaler, eenvoudiger en klantvriendelijker verlopen. Daarnaast moet sociaal ondernemerschap op een coachende manier worden bevorderd en moet over de transparantie van de kwaliteit worden gewaakt. Op basis van die evaluatie zal persoonsvolgende financiering op de ouderenzorg worden overgebracht. Er zal worden gewerkt met zogenaamde tickets. Er wordt niet over budgetten gesproken.

Het antwoord op de vraag op welk vlak het preventiebeleid maximaal inzet, is indirect ook een antwoord op de vraag over fake news want in 2020 wordt vooral op vaccinatie gefocust. Er zijn op dat vlak nog belangrijke uitdagingen. Een preventiebeleid is echter omvattender dan preventie in strike zin. 1Gezin1Plan is bijvoorbeeld ontzettend belangrijk in het preventiebeleid. De eerste lijn wordt verder uitgebouwd en ondersteund. Dit moet breder worden benaderd dan enkel de grote budgettaire middelen.

Slapende reserves is allicht een slecht gekozen term. De middelen die in infrastructuur of sociaal passief zijn geïnvesteerd, zijn aangewend om een organisatie te laten functioneren. Het gaat om middelen die in beleggingen en andere liquiditeiten zitten. De minister wil deze middelen maximaal inzetten om tegemoet te komen aan de zorgnoden. Hij spreekt liever over wakkere reserves dan over slapende reserves.

Het budget voor personen met een handicap is sedert 2008 met 53 procent en sedert 2013 met 27 procent gestegen. Op tien jaar tijd is het budget van bijna 1 miljard euro tot 1,8 miljard euro gestegen. Niemand kan beweren dat hierin niet is geïnvesteerd. Dit betekent niet dat alles is opgelost maar dat heeft met een aantal factoren te maken.

Er is beslist rechten automatisch toe te kennen, wat betekent dat plots voor een veel grotere groep zorg moet worden gedragen. Er zijn ook belangrijke medische evoluties. Zo slagen specialisten erin te vroeg geboren kinderen een leven te laten leiden. Sommigen leiden een gezond leven, maar voor een grote groep brengt dit leven kleine en grote zorgnoden met zich mee. Het aantal verkeersdoden daalt

gelukkig, maar het aantal verkeersgewonden niet. Het aantal verkeersgewonden dat voor de rest van het leven noden heeft, stijgt.

Het is zeker niet enkel een kwestie van budgetten, maar de indruk mag niet worden gewekt dat dit beleidsdomein de voorbije jaren is verwaarloosd. In 2008 waren er 21.600 wachtenden, in 2017 17.800 en thans gaat het om 15.500 wachtenden. Dat zijn er nog steeds veel maar de minister hoopt geregeld met de commissie te kunnen bespreken hoe een aantal zaken kunnen worden geprioriteerd. Op basis van evaluatiecriteria moet ervoor worden gezorgd dat aan een zo groot mogelijke groep met de beschikbare middelen een zo goed mogelijke zorg kan worden verstrekt.

IV. Bespreking per beleidsveld

1. Beleidsveld gezondheids- en woonzorg

1.1. Zorg en gezondheidsbeleid algemeen

Freya Saeys vraagt een opsplitsing van deze begrotingsartikelen om inzicht te krijgen in de bestemming van de middelen. Het is goed dat bepaalde middelen kunnen doorstromen naar extra capaciteit in dagverzorgingscentra, bijkomende uren gezinszorg en extra uren oppashulp. Er gaat 1,3 miljoen euro bijkomend naar de hervorming van de eerstelijnsgezondheidszorg. Waaraan zal dat geld precies worden besteed? Ze vraagt ten slotte toelichting bij de aankoop van gegevensregisters.

Freya Van den Bossche heeft vragen bij de vermindering van de vastleggings- en vereffeningskredieten. Aangezien de minister belang hecht aan digitalisering, is het onduidelijk waarom er bespaard wordt op middelen voor ICT-investeringen.

Het aanwerven van voldoende competent zorgpersoneel blijft een aandachtspunt. Hoeveel extra vte wil de minister aanwerven? Wil hij daarvoor extra inspanningen leveren?

De beleidsnota wil het sociaal ondernemerschap meer mogelijkheden geven opdat werken in de zorg aantrekkelijker zou worden. Wat verstaat de minister onder sociaal ondernemerschap?

De advies- en overlegorganen die de minister wil consulteren, wil hij meer dynamisch positioneren. Welke advies- en overlegorganen wil de minister eruit, welke wil hij houden en wat bedoelt hij met dynamisch positioneren? Wat moeten ze voortaan anders doen?

Ann De Martelaer wil weten hoe de extra uren oppashulp worden georganiseerd. Om extra personeel te vinden in de zorg worden al heel wat inspanningen geleverd. Die worden ook in de toekomst voortgezet. Denkt de minister aan een overlegplatform om alle inspanningen samen te brengen? Elke provincie is daarrond gefragmenteerd bezig.

Koen Daniëls merkt op dat voormalig minister Jo Vandeurzen al bezig was met het vastleggen van de subquota voor artsen. Wat is de stand van zaken van de Vlaamse planningscommissies? Wanneer kunnen de eerste analyses van specialisaties en subquota verwacht worden? Hij verwijst daarbij naar de passage in het regeerakkoord over de totale quota voor artsen en tandartsen die nodig zijn.

Elke Sleurs benadrukt het belang van maar wijst tegelijk op het tekort aan hbo5-verpleegkundigen. Er is een uitgesproken noodzaak aan een aangepaste beroepstitel voor het hoger beroepsonderwijs verpleegkunde. Jaarlijks zouden er 7500

graduaten en 9000 bachelors afstuderen. Wanneer treedt de minister hierover in overleg met het federale niveau?

De Vlaamse overheid mag de verdere digitalisering in dit beleidsdomein niet missen. Het overzicht moet worden bewaard om wildgroei tegen te gaan. Hoe behoudt de minister het overzicht? Hoeveel middelen plant hij voor de verdere digitalisering in de gezondheid- en welzijnssector?

In de beleidsnota vindt Elke Sleurs niets terug over gezondheid en wetenschap. Hoeveel plant de minister hiervoor uit te trekken?

Minister *Wouter Beke* meldt dat er een besparing gebeurt op ICT, maar wijst er tegelijk op dat er een belangrijke bijkomende injectie is begroot. In de komende jaren worden daarvoor netto meer middelen uitgetrokken.

De zorgberoepen zijn een belangrijke uitdaging voor de komende jaren. Daar zijn verschillende cijfers over maar er zijn reeds initiatieven genomen, zoals de aanstelling van Lon Holtzer als zorgambassadeur. Het is aan de zorgambassadeur om de coördinatie op zich te nemen. Daarover heeft de minister al verschillende malen overleg met haar gehad.

Over de hbo5-opleiding heeft minister Wouter Beke samen met de minister van Onderwijs een ontwerp van antwoord geformuleerd naar aanleiding van een brief en ingebrekestelling door de Europese Commissie. Dat kan worden bezorgd aan de commissie.

De minister is bezig met de subquota. De adviesraad eist dat de studenten als betrokkenen mee in de commissie zitten. Daarvoor wordt een besluit van de Vlaamse Regering opgemaakt.

De middelen voor oppashulp gaan over de DAC-regularisatie. In het verleden zijn er beslissingen genomen die daar impact op hebben.

Volgens *Dirk De Wolf*, administrateur-generaal van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, gaan alle middelen die afkomstig zijn van de Nationale Loterij naar het Centrum voor Evidence-Based Medicine, dat de website Gezondheid en Wetenschap onderhoudt. Het gaat net zoals in 2019 om 145.000 euro op jaarbasis.

Er is met het Agentschap voor Hoger Onderwijs informatie uitgewisseld en nagedacht over de volgende administratieve stappen ter voorbereiding van een vernieuwd subquotabeleid. Interadministratief is er gevolg gegeven aan die vraag.

In 2020 gaat op de eerste lijn voorrang naar de oprichting van de zorgraden. Er worden drie structuren afgeschaft. De SEL's, GDT's en LMN's gaan vanaf 1 juli 2020 op in de nieuwe zorgraden. Het personeel overhevelen naar de nieuwe structuren is een complexe oefening. Die moeten ook werkingsmiddelen hebben om fatsoenlijk te kunnen starten vanaf de zomer van 2020.

Het digitale zorg- en ondersteuningsplan is een belangrijk project om de interdisciplinaire zorg voor mensen met chronische zorgnood in de eerste lijn op een goede, moderne manier met gegevensdeling te kunnen realiseren. Dat is een ambitieus project dat later nog aan bod zal komen.

Ann De Martelaer besluit dat er voor de extra uren oppashulp een regularisatie is van de DAC'ers. Dat zijn geen extra uren.

Volgens minister *Wouter Beke* wordt dat weergegeven onder de compensaties. Vroeger was er een aparte financieringsmethodiek voor de vte. Thans wordt dat

omgezet in reguliere financiering. De concrete uitwerking daarvan volgt nog. Op-pashulp werkt met een aantal uren per dienst. Dat zit in de basissubsidiëring. Het is geen bijkomend aanbod. Het is een structurele verankering van specifieke mid-delen.

Freya Saeys weet dat lokale overheden de mogelijkheid krijgen om de onthaal-functie van het CAW zelf te organiseren. Lokale besturen die niet op die mogelijk-heid ingaan, zullen toch nader betrokken worden. Hoe zullen de middelen voor het CAW worden ingezet?

Wanneer zullen die verschillende GBO-projecten worden geëvalueerd? Zal de com-missie daarover worden geïnformeerd?

Minister *Wouter Beke* pleegt daarover op korte termijn overleg met de administra-tie.

1.2. Preventie

Volgens *Freya Saeys* wordt er 35.000 euro uitgetrokken voor een project rond zie-kenhuishygiëne. Ze wil weten voor welke actie dit eerder beperkte budget zal wor-den ingezet.

Om betere resultaten te boeken moet er op het vlak van preventie samengewerkt worden met andere beleidsdomeinen. De spreekster verwijst onder meer naar de geïntegreerde coachingprogramma's.

Elke Sleurs wijst op de opdracht van de werkgroep aangeboren aandoeningen om op te lijsten wat kan worden toegevoegd aan de screenings in Vlaanderen. Wordt de doelstelling om tegen eind 2020 een instrument af te leveren, gehaald? Hoeveel middelen worden daarvoor uitgetrokken?

Ze is tevreden met de extra investering van 4 miljoen euro voor vaccinaties. Kan de minister toelichting geven bij die extra investering? Over welke acties gaat het precies? Wat is het plan van aanpak ten aanzien van de antivaccatiebeweging? Wanneer worden de maatregelen genomen die de Vaccinatiekoepel voorstelt? Wordt er ook ingezet op de sociale media? De vaccinatiegraad tegen mazelen is al hoog maar er is sprake van een onderzoek om het mazelenvaccin te verplichten. Wanneer mogen de resultaten van dat onderzoek verwacht worden? Heeft de mi-nister al zicht op bepaalde doelgroepen? Artsen roepen op om ouderen en enkele risicogroepen te vaccineren tegen pneumokokken. Er loopt een sensibiliserings-campagne van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid. Wordt die campagne geëvalueerd? Hoe worden woonzorgcentra geïnformeerd?

Freya Van den Bossche leest dat er geld wordt gereserveerd voor de uitbetaling van een partnerorganisatie om te kunnen voldoen aan de verplichtingen uit het verleden. Waarover gaat dat precies? Om welke partnerorganisatie gaat het?

Er is in de beleidsnota een aantal keren sprake van toetsing op efficiëntie. Waar zijn er overtollige overlegorganen of ondersteunende functies met betrekking tot preventie?

Freya Van den Bossche stelt vast dat de minister gezondheidsdoelstellingen die inspelen op actuele trends, zal (her)evalueren. Ze informeert naar de timing daar-van.

Afspraken maken met de federale overheid om tot win-winsituaties te komen, is een mooi principe. Hoe wil de minister dat concretiseren?

De timing van de evaluatie van het Actieplan Suïcidepreventie is bekend. Freya Van den Bossche stelt vast dat er specifieke risicogroepen worden vermeld waarvoor de minister extra aandacht wil hebben. Op welke manier zal dat gebeuren? Is de methode voor de totstandkoming van het derde actieplan al vastgelegd?

Ann De Martelaer leest in de beleidsnota dat de minister wil streven naar een generatie, geboren in 2019, die niet rookt. Over de e-sigaret is er evenwel geen planning. Moet er op dat vlak geen preventief beleid gevoerd worden? Heeft de minister daarvoor voldoende middelen?

Koen Daniëls onderschrijft het principe dat preventie niet alleen bij Welzijn, maar ook bij andere beleidsdomeinen zit. Op het vlak van gezonde voeding is er bijvoorbeeld het project Oog voor Lekkers van de minister van Landbouw. Dat project bezorgt scholen echter administratieve rompslomp. Kan daaraan worden verholpen? Kan dat niet automatisch? Daarnaast kan beweging gemakkelijk en zonder grote budgetten gestimuleerd worden. Een derde voorbeeld is mondhygiëne bij kleuters. Hoe ziet de minister dat? Wie moet dat op zich nemen?

Tot slot verwijst Koen Daniëls naar een onderzoek naar de ziekte van Lyme dat enkele jaren geleden is opgestart. Hoe ver staat dat onderzoek? Is daar al iets mee gebeurd?

Minister *Wouter Beke* bevestigt dat het de bedoeling is om een besparing van 6 procent te doen op de partnerorganisaties zonder rechtstreekse terreinwerking. Dat houdt evenwel geen amputatie van een organisatie in.

Voor 2020 worden extra middelen uitgetrokken voor vaccinatie tegen HPV en mazelen bij kwetsbare vrouwen.

In het verleden zijn er akkoorden gesloten tussen Vlaams minister Jo Vandeurzen en federaal minister Laurette Onkelinx over darmkankerscreening in Vlaanderen. Dat heeft voor gezondheidswinst gezorgd in Vlaanderen. Minister Wouter Beke vindt het belangrijk om in die richting verder te gaan.

Het derde Actieplan Suïcidepreventie is in voorbereiding. Er loopt een onderzoek met de Universiteit Gent naar de doelgroep van 45- tot 60-jarigen die in de statistieken zeer hardnekkig is. Dat wordt samen met de evaluatie van het tweede actieplan bekeken. Welke instrumenten zijn deugdelijk? Waar moet er bijgestuurd worden?

Dirk De Wolf vult aan dat de 35.000 euro voor ziekenhuishygiëne te maken heeft met een interregionaal Europees project. Het gaat over dragerschap van multiresistente kiemen.

De WGO raadt aan om de mazelenvaccinatie te vervroegen van het vijfde naar het vierde leerjaar waardoor de kosten verdubbelen. Dat gaat over bijna 0,5 miljoen euro. Het vernieuwen van de overheidsopdracht heeft ervoor gezorgd dat de basisprijs voor de basisvaccins hoger ligt. De HPV-vaccinatie voor jongens kost 1,3 miljoen euro.

Wat de e-sigaret betreft, kijkt iedereen op dit moment naar de WGO. Dirk De Wolf geeft aan dat de medische wetenschap nog zoekende is op dat punt, maar het spreekt voor zich dat dit thema met argusogen wordt gevolgd. Hij verwacht van de WGO een signaal ten aanzien van de lidstaten. Uiteraard is de finale doelstelling dat niemand nog een (e-)sigaret gebruikt.

Freya Saeys wijst erop dat het Vlaams Instituut Gezond Leven acties opstelt waarna de Logo's aan de lokale besturen mogelijkheden bieden om ermee aan de

slag te gaan. Thans kunnen de lokale besturen begeleid worden door preventieve gezondheidswerkers. Om hoeveel vte gaat het? Hoe worden die lokale besturen begeleid?

In het buitenland wordt ingezet op stressbeheersing in de klas als preventieve maatregel in de geestelijke gezondheidszorg. Dat staat ook in het regeerakkoord. Freya Saeys veronderstelt dat de minister daarover zal samenzitten met de minister van Onderwijs. Wanneer kunnen die projecten worden opgestart?

Minister *Wouter Beke* zegt dat in die middelen voor de lokale besturen is voorzien via een subsidie van de VVSG. Dat geldt ook voor Brussel. Daar wordt echter ook 6 percent op ingehouden.

Over stressbeheersing zal hij overleg plegen met de minister van Onderwijs. Er wordt nadere informatie bezorgd over de veerkrachtmethodiek.

1.3. Woonzorg en eerstelijns

Ann De Martelaer leest dat ook ouderen voor opname aan inburgeringsvoorwaarden zullen moeten voldoen: een oudere zou vijf jaar onafgebroken wettig op het grondgebied moeten verblijven om een voorrangsregeling te krijgen in een residentiële ouderenvoorziening als er een wachtlijst is. De Groenfractie vindt dat een pijnlijke paragraaf in de beleidsnota en vraagt of de minister dat juridisch hard kan maken. Het Woonzorgdecreet van 15 januari 2019 stelt immers dat men niet mag discrimineren. Wie dergelijke voorwaarde oplegt, moet vermoedelijk de regelgeving veranderen en zal misschien juridisch in de problemen raken.

Freya Van den Bossche maakt dezelfde opmerking. In het beleid inzake eerstelijnsgezondheidszorg wordt er 408.000 euro toegekend voor het vereffenen van prestaties uit 2019. Kan de minister toelichting geven bij de betaling van de multidisciplinaire equipes? Ook daar geldt de generieke oefening op de middelen. Het is de zoveelste daling op rij. In 2018 was dat nog een begrotingskrediet van 46 miljoen euro. Thans bedraagt het nog afgerond 27 miljoen euro. Dat is een enorme achteruitgang. Kan de minister dat nog maken? Is dat krediet niet te zeer ingeperkt door diens voorganger?

Bij de eerstelijnszorg heeft men het over de lokale regierol, zelfbeschikking en de inzet van middelen. Freya Van den Bossche wil weten hoe dat er concreet zal uitzien. Werkt men met een open enveloppe? Zal de minister daar doelstellingen of criteria aan koppelen, of wordt dat vrij gelaten?

Ten slotte vraagt ze naar het tijdspad voor de oprichting en werking van de regionale zorgplatformen waarvan sprake is in de beleidsnota.

Elke Sleurs ziet een gefragmenteerd zorgaanbod op de eerstelijns. Dat werd al verholpen tijdens de vorige legislatuur met de oprichting van de eerstelijnszones, de zorgregio's en VIVEL. In 24 van de 60 voorlopige zorgraden is er geen vertegenwoordiging van de ziekenhuizen. Zal de minister maatregelen nemen om de ziekenhuizen beter vertegenwoordigd te krijgen? Wanneer zullen die raden definitief zijn?

Het budget voor renteloze leningen aan en premies voor startende huisartsen blijft voor 2020 gelijk op ongeveer 3,5 miljoen euro. Hoeveel leningen en premies kunnen daarmee toegekend worden? Over hoeveel startende huisartsen gaat het precies?

Het Impulseo-fonds kent een lichte groei door de toename van de dossieraanvragen. Over hoeveel extra dossiers gaat het?

Freya Saeys heeft dezelfde vraag over Impulseo en over de stijging van de aanvragen voor een tegemoetkoming voor een onthaalbediende, administratief bediende of telesecretariaat. Ze wil weten of de minister een verklaring heeft voor die stijging.

De meerjarige overeenkomsten met partnerorganisaties en organisaties met terreinwerking worden vernieuwd. Sommige lopen eind 2020 af. Moet uit de beleidsnota worden afgeleid dat de methodiek van de open oproepen opnieuw wordt toegepast voor alle organisaties, of plant de minister rationalisaties, bijvoorbeeld door een aantal partners te laten samenwerken?

Bij de gezinszorg wordt gesproken over nieuwe toewijzingsregels bij de jaarlijkse groei van het urencontingent. Daarbij wordt vooral ingezet op diensten die werken met flexibele uren. Het plafondpercentage van die flexibele uren wordt geschrapt. Dat is een belangrijke stap voorwaarts voor de diensten voor gezinszorg. Veel ouderen moeten daardoor pas veel later naar een woonzorgcentrum.

Minister *Wouter Beke* antwoordt dat hij de voorrangsregeling pas kan invoeren wanneer de regelgeving is aangepast. De vragen bij de juridische toets, moeten dan duidelijk zijn. Het is thans al zo dat bepaalde OCMW's voorrang durven geven aan bewoners van de eigen gemeente, bijvoorbeeld door een lagere dagprijs aan te rekenen of andere zaken te faciliteren. Het is de bedoeling om de regelgeving daaromtrent aan te passen. Volgens de minister is het nog maar de vraag of dat op het terrein problemen zal teweegbrengen. Wachtlijsten kunnen verschillen van gemeente tot gemeente, maar er wordt een inspanning geleverd om tot een maximale bezettingsgraad te komen. Wanneer er een wachtlijst is, zal men in functie van de algemene beschikbaarheid, naar elders kunnen doorverwijzen.

De zorgraden moeten worden geïnitieerd. VIVEL responsabiliseert betrokkenen om zich daarop te organiseren. De ziekenhuizen zijn geen verplichte partner. Hun betrokkenheid zou goed zijn maar de minister kan hen niet verplichten. Dat moet tegen de zomer van 2020 in de startblokken staan. Daar wordt op dit ogenblik hard aan gewerkt.

Dirk De Wolf bezorgt cijfers over de exacte groei van de Impulseodossiers. Voor 2019 zijn de cijfers nog onvolledig. Er wordt vermoed dat de zesde staatshervorming met de overdracht van Impulseo een aantal mensen wakker heeft geschud. Het is niet alleen een netto-instroom want men is zich ook bewust geworden van de mogelijkheden die Impulseo biedt. Er is de renteloze lening. Er is de vestigingspremie, ofschoon aan de effectiviteit daarvan wordt getwijfeld. Voor huisartsen is de tegemoetkoming in de loonkosten van bedienden, administratief personeel of medisch telesecretariaat belangrijk.

Freya Van den Bossche vraagt of de aangekondigde persoonsvolgende financiering in de ouderenzorg ook afhankelijk zal zijn van een inburgeringsbewijs of verblijfsvereiste. Wie toegang krijgt maar geen budget, ziet zijn volledige toegang geblokkeerd.

Minister *Wouter Beke* antwoordt dat die voorwaarden al gelden voor de VAPH-budgetten. De regelgeving is thans al zo. Dat is deels federale regelgeving, waarop is afgestemd.

In het verleden zijn er geen grote besparingen geweest op Impulseo en de eerste lijn. Bij de overdracht naar Vlaanderen bedroeg Impulseo ongeveer 10 miljoen euro. Thans is dat bijna 20 miljoen euro. Ook de meerjarenramingen verwachten een grote stijging. Het woord besparing is relatief.

Dirk De Wolf vult aan dat er gesprekken lopen met de vertegenwoordigers van de huisartsen om het Impulseo-concept te herbekijken. Maatregelen die minder efficiënt zijn zullen anders aangewend worden.

Minister *Wouter Beke* vult aan dat een maatregel om huisartsen naar huisartsarme gebieden te lokken nauwelijks effect heeft. Iedereen voelt aan dat er iets moet gebeuren maar hij wil nagaan hoe de middelen efficiënt kunnen worden ingezet.

Dirk De Wolf zegt dat recent een aantal proefprojecten met regionale zorgraden is gelanceerd. De inschrijvingen lopen binnen. Het is de bedoeling uit ervaringen te leren hoe een structureringstraject kan worden gestart en hoe de taakomschrijving van de regionale zorgplatformen nauwkeuriger kan.

1.4. Gespecialiseerde zorg

Freya Van den Bossche zegt dat de middelen op dit begrotingsartikel voor veel verschillende initiatieven worden aangewend. Tot en met de begroting voor 2017 werden die middelen per entiteit weergegeven. Zij vindt het belangrijk te weten welke investeringen kunnen worden verwacht voor, bijvoorbeeld, de cgg's. Als dat reeds is beslist, is de vraag hoe die middelen precies zullen worden toegewezen. In de begroting zijn ze samengevoegd, maar zij wil een detailoverzicht krijgen.

Freya Van den Bossche leest dat de minister het aanbod in de geestelijke gezondheidszorg wil vergroten. Ze vraagt wat dat concreet betekent. Om welk aanbod gaat het? Waar zal dat aanbod er komen? Wat is de timing? Ze vraagt een detailoverzicht van de aanwending van de middelen.

De beleidsnota wil inzetten op een kwaliteitsvolle toepassing van de vrijheidsbeperkende maatregelen. In de resolutie betreffende maatregelen om de grondrechten van kinderen en jongeren bij vrijheidsberovende en vrijheidsbeperkende maatregelen in de geestelijke gezondheidszorg te vrijwaren (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1401/3) is niet enkel sprake van een multidisciplinaire richtlijn, maar ook van een internationaal team van experts uit landen waar de vrijheidsberovende maatregelen zijn afgebouwd. Dat laatste is in de beleidsnota of in de begroting niet terug te vinden. Is dit denkspoor afgevoerd? Is dit zo vanzelfsprekend dat het niet meer wordt vermeld?

Freya Van den Bossche wacht al even op het rapport van Zorginspectie over vrijheidsbeperkende maatregelen bij kinderen en jongeren met een beperking. Die studie zou in de zomer van 2019 zijn afgerond maar het rapport blijft achterwege. Zij vraagt wanneer ze zich hieraan mag verwachten en wanneer de thematische inspectieronde bij volwassenen van start zal gaan.

Verder staat in de beleidsnota dat de minister het geestelijke gezondheidszorgaanbod wil vergroten in het CAR en in de referentiecentra autismespectrumstoornissen. *Freya Van den Bossche* vraagt wat de timing is en met welke capaciteit die verhoging zal worden doorgevoerd.

Volgens de beleidsnota wil de minister in dialoog met de federale overheid afspraken maken, onder meer over toegankelijkheid en betaalbaarheid. Er staat echter ook "en de financiering van deze bevoegdheden af te bakenen". *Freya Van den Bossche* vraagt om welke afbakening of financiering het gaat. Is er overlapping? Worden er te veel taken naar de Vlaamse overheid doorgeschoven of laat de Vlaamse overheid de federale overheid een aantal taken opknappen? Wordt er geld tweemaal besteed? Wordt er geld fout besteed?

Volgens de beleidsnota zal de minister aandringen op een uitbreiding van de terugbetaling voor psychologische zorgen verstrekt aan minderjarigen en aan 65-

plussers. Freya Van den Bossche vraagt de minister of hij hiervoor op een nieuwe Federale Regering wacht of al met minister De Block heeft overlegd. In dat laatste geval zou ze graag het standpunt van de federale minister kennen.

Een belangrijke passage betreft het voornemen om het aantal wachtenden bij de cgg's te monitoren om op die manier een aanmeldingsstop te vermijden. Freya Van den Bossche vraagt hoe een aanmeldingsstop kan worden vermeden door wachtenden te monitoren. Ze vraagt de minister wat hij naast die monitoring nog wil doen. Hij zou bijvoorbeeld kunnen onderzoeken waar er regionale blinde vlekken zijn. Een aanmeldingsstop zou hem blind maken voor de werkelijke noden. Als iedereen zich registreert, wordt het duidelijk waar de vraag hoog is. Het is mogelijk dat de vraag in een aantal gebieden hoger is dan elders. De vraag is hoe de minister een aanmeldingsstop wil vermijden.

Verder wil de minister de dienstverlening door de cgg's en CAR's vanuit een organisatie integreren. Freya Van den Bossche vraagt hoe de minister die samenvoeging concreet wil aanpakken. Gaat het om overheadkosten, gebouwen of werking?

Het is positief dat de minister opnieuw vergunningen wil toekennen aan IBW's en pvt's. Dat zal gebeuren door middel van reconversie, maar tegelijkertijd wordt naar schaalvergroting geëvolueerd. Ze vraagt de minister hoe hij schaalvergroting ziet. Gaat het om bijkomende plaatsen in de bestaande initiatieven of om fusies? Zullen de bijkomende plaatsen als beloning naar de fusies gaan? Als er naar schaalvergroting wordt gestreefd, is het bijzonder dat er nieuwe initiatieven starten.

Tot slot heeft Freya Van den Bossche in de beleidsnota gelezen dat de minister de behoeften en de woonzorg in de geestelijke gezondheidszorg zal evalueren met het oog op verduurzaming. Er is nood aan dergelijke initiatieven, maar de vraag is wanneer men die evaluatie mag verwachten.

Freya Saeys herhaalt de vraag naar een opsplitsing van de middelen die in dit begrotingsartikel voor verschillende zaken worden aangewend. Er wordt 5,5 miljoen euro in een verhoging van het aanbod geïnvesteerd, maar de vraag is waarin specifiek wordt geïnvesteerd: cgg's of CAR's?

Er is een compensatie van 242.000 euro voor de afbouw van het aantal bedden in de pvt's. Het gaat om een reconversie van IBW's en pvt's tot woonzorgvormen als chronische psychiatrische centra. Freya Saeys vraagt om welke woonzorgvormen het precies gaat. Hoe snel zal dit gebeuren? Hoe snel zal de werking van de pvt's uitdoven?

Het is een goede zaak dat de dienstverlening door cgg's en CAR's wordt geïntegreerd en door een organisatie wordt aangeboden want dat leidt tot meer efficiëntie.

Tijdens de vorige legislatuur is gebleken dat heel wat mensen pas op volwassen leeftijd ontdekken dat ze autisme hebben. Hierdoor worden ze met een aantal problemen geconfronteerd. De diagnose is duur. Freya Saeys vraagt of hieraan kan worden tegemoetgekomen.

Volgens de beleidsnota kan het systeem van de maximumfactuur worden gehandhaafd. Freya Saeys neemt aan dat een Vlaams alternatief zal worden ontwikkeld, maar ze hoopt dat het voordeel van de maximumfactuur niet verloren gaat voor een groep die het financieel bijzonder moeilijk heeft.

Het aanbod in de gemeenschapsinstellingen wordt gedifferentieerd. Ze leggen zich toe op MOF-jongeren en time-outmodules voor VOS-vorderingen. Dat betekent dat

de andere VOS-jongeren onderdak moeten vinden in private voorzieningen. Freya Saeys vraagt hoe die transitie zal verlopen.

Voor de begeleiding van jongvolwassenen die op 18 jaar uitstromen, stelt de beleidsnota gerichte partnerschappen met volwassenenjustitie en -hulpverlening in het vooruitzicht. Zo moeten jongvolwassenen gericht worden begeleid en moet een aangepaste aanpak op het niveau van de correctionele rechtbank worden verkend. Zo kunnen jongvolwassenen naar een leeftijdsadequaat aanbod worden geleid. Dit is een werkzamere mogelijkheid waarover Freya Saeys toelichting vraagt.

Het laatste punt van Freya Saeys betreft deradicalisering. Er wordt al een aantal jaren met referentiefiguren gewerkt. Ze vraagt of er al een evaluatie van deze specifieke projecten is.

Elke Sleurs zegt dat er verschillende onderzoeken lopen naar ziekenhuisnormering, zo bijvoorbeeld naar de positionering van normering als beleidsinstrument in het algemeen. Daarbij gaat bijzondere aandacht naar de herziening van de ziekenhuisnormen in Vlaanderen. Daarnaast is er een onafhankelijk onderzoek naar de uitvoering van de personeelsnormering. Wat is de timing van de verschillende onderzoeken?

De Vlaamse Regering stelt haar eigen erkenningsnormen op. Een ervan is het hebben van een regionaal zorgstrategisch plan. De vraag is wat de timing is om deze erkenningsnormen te ontwikkelen en wanneer deze normen van kracht zullen zijn.

Een vraag die geregeld opduikt in deze commissie houdt verband met de MRI-scanners. De Raad van State heeft hierover een uitspraak gedaan. Wat is de stand van zaken?

De MSOC-werking is belangrijk en haalt bijvoorbeeld in Gent goede resultaten. Er wordt gewerkt met convenanten. De MSOC's vallen evenwel niet onder het Vlaams revalidatiebeleid maar onder het decreet van 5 april 2019 betreffende de organisatie en ondersteuning van het geestelijke gezondheidsaanbod. Er is onduidelijkheid over erkenningen, programmatie en financiering. De belangrijkste MSOC's bevinden zich in Gent, Antwerpen en Oostende. Elke Sleurs vraagt de minister hoe hij hieraan zal tegemoetkomen.

Koen Daniëls vindt de geestelijke gezondheidszorg een belangrijk thema. In het verleden is geprobeerd zo veel mogelijk te meten en te weten. Er zijn een aantal stappen gezet om de cliënten van de geestelijke gezondheidszorg op een goede manier in beeld te brengen en om evidencebased te werken.

In de geestelijke gezondheidszorg is vastgesteld dat sommige cliënten lang in therapie zijn zonder dat vanaf een bepaald moment nog vooruitgang wordt geboekt. Het Verenigd Koninkrijk kent succes met vaste therapieprogramma's, waardoor met 60 tot 70 percent van de patiënten die met burn-out, stress of angststoornissen kampen na dit beperkte en gerichte programma snel stappen kunnen worden gezet. Dit betekent dat de geestelijke gezondheidszorg maximaal kan renderen zonder dat plaatsen worden ingepalmd door mensen met wie, zeker in de cgg's, geen vooruitgang meer wordt geboekt. Dit is voor de N-VA belangrijk want er zijn op het terrein veel verschillen. Het zou goed zijn in kaart te brengen waar deze mogelijkheid is bekeken en waar groepsprogramma's bestaan die beredeneerd en in samenspraak met het cgg voor snelle vooruitgang zorgen. Volgens Koen Daniëls is er op dit vlak marge.

Door de afbouw van bedden in de pvt's neemt de zorggraad toe van de instroom in de cgg's. Er zijn proeftuinen voor woonzorg in de geestelijke gezondheidszorg. Koen Daniëls vraagt naar de timing van de evaluatie en van de afbouw van pvt-

bedden. Om hoeveel bedden gaat het exact en waar komen die mensen terecht? Daarmee rekening houdend is de vraag of dit kan worden opgevangen met de efficiëntiewinsten in de cgg's en in de geestelijke gezondheidszorg in zijn totaliteit.

Minister *Wouter Beke* wijst erop dat de pvt-bedden al uitdovend waren door een maatregel van de federale overheid. Daarover heeft hij geen nieuwe beslissing genomen.

De opmerking van Koen Daniëls vindt de minister interessant binnen de mogelijkheden die hij heeft. Er kunnen kwaliteitsdoelstellingen tegenover worden geplaatst maar er is altijd de therapeutische vrijheid van de arts waarmee rekening moet worden gehouden.

Er is een projectoproep gedaan voor 150 VOS-plaatsen. Die wordt thans ingewacht.

Over de maximumfactuur heeft de minister op 18 oktober 2019 al een brief gestuurd aan federaal minister De Block met de vraag naar een overgangsregime zodat niemand in de kou blijft staan. Op dit ogenblik wordt er nog op een antwoord gewacht.

De schaalvergroting van IBW en pvt betekent dat de organisatiestructuur van de zorgzones wordt gerationaliseerd. Dat betekent niet dat het lokale aanbod daaronder hoeft te leiden. Het valt wel te bekijken hoe de rationalisering van de bovenstructuur kan. Het samengaan van cgg en CAR staat in het regeerakkoord maar dat zal niet zonder slag of stoot gaan. Ze hebben hun eigenheden maar er zijn ook goede voorbeelden waar die fusie al is gebeurd. Dat zit vervat in VIA 5.

Over de vrijheidsberovende maatregelen is er al debat gevoerd. De minister wil die niet uitsluiten maar vindt dat ze maximaal voorkomen moeten worden. Op een studiedag bleek dat er heel wat best practices en alternatieven zijn. Het is niet de eerste maatregel, maar allicht de allerlaatste maatregel die in bepaalde omstandigheden en liefst zo weinig mogelijk wordt genomen.

Dirk De Wolf vult aan dat er VIPA-middelen beschikbaar zijn voor psychiatrische voorzieningen wier infrastructuur onvoldoende uitnodigt om vrijheidsberoving zoveel mogelijk tegen te gaan. Momenteel worden die middelen gebruikt voor aanpassingswerken in die voorzieningen.

Het project rond ziekenhuisnormering is toegekend aan de Universiteit Gent en is gestart in september 2019. Tegen het jaareinde wordt de oplevering verwacht. De bedoeling is om de conceptnormen te positioneren in dit tijdsgewricht, en na te gaan hoe die zich verhouden tot accreditatie en andere vormen van kwaliteitsbewaking.

Het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid heeft twee overeenkomsten met de MSOC's. Een vanuit preventie over de recuperatie van injectienaalden bij intraveneus druggebruik. Zo wordt geprobeerd gebruikers toe te leiden naar een traject in zorgverlening. Een andere overeenkomst gaat over verslavingszorg. De bevoegdheid en de middelen daarvoor zijn overgekomen bij de zesde staatshervorming. Het Overnamedecreet van 6 juli 2018 voorziet in een plaats voor die structuren.

Er zijn drie soorten pvt's: reguliere, uitdovende en forensische. Ook 180 pvt-bedden die ontdekt zijn, behoren tot de bevoegdheid van de minister.

Een minister kan niet tussenkomen in de therapeutische vrijheid van de cgg's maar er is openheid om na te denken over het aantal sessies dat cgg's ter beschikking

stellen van ambulante patiënten. Er zijn grote onderlinge variaties wat aanleiding kan geven tot reflecties over kwaliteit van zorg door de centra.

De reconversies voor IBW en pvt zijn afkomstig van de vergunningenpool van de woonzorgcentra die hun vergunning op de omzettingkalender kunnen vertalen naar een initiatief in de geestelijke gezondheidszorg.

Het inspectierapport waarnaar Freya Van den Bossche vroeg, is volgens minister *Wouter Beke* bezorgd aan de verschillende geïnspecteerde voorzieningen, aan de werkgroep en ook aan de Kinderrechtencommissaris.

Nieuwe besparingen en nieuw beleid voor de geestelijke gezondheidszorg gaan over de revalidatie, over de G-ziekenhuizen, Sp-ziekenhuizen, IBW en pvt. Alles samen gaat het over 470 miljoen euro. Een exacte verdeling van die nieuwe middelen zal gebeuren bij de begrotingsaanpassing. Eerst wordt overlegd hoe de middelen op de beste manier kunnen worden ingezet.

Dirk De Wolf meldt dat de proeftuinen woonzorg tot het einde van dit kalenderjaar lopen en dat de evaluatie volop bezig is.

Freya Van den Bossche herhaalt haar vraag over de internationale expertencommissie en gaat in op het aantal sessies bij de cgg's. Zij zou zich daarvoor hoeden omdat het federale terugbetalingssysteem mikt op de eerste lijn en op een aantal als mild omschreven stoornissen. Met een beperkt aantal sessies kan men daar iets aan verhelpen. Cgg's zitten echter op de tweede lijn en daar komen per definitie mensen met complexere problemen terecht. A priori het aantal sessies beperken en vervolgens zeggen dat het goede kwaliteit is, gaat niet op. Vandaag doet een aantal cgg's dat al door te werken met begeleidingsmodules van zes maanden. De tweede lijn moet gespecialiseerder zijn. Voor sommige complexere aandoeningen betekent dat een langduriger therapie. De kwaliteit van de therapie mag niet zomaar worden afgeleid uit de duur ervan, zeker niet als men complementair wil werken ten opzichte van de eerstelijnszorg die federaal wordt terugbetaald.

Freya Saeys vraagt of de minister wil samenwerken met het opgerichte Vlaams Team Gedragwetenschappen.

Elke Sleurs zegt dat er nog veel onduidelijkheid is over de MSOC-werking. Het terrein is bezorgd. Komt er een aparte regeling via uitvoeringsbesluiten? Hoe zal dat worden opgelost?

Koen Daniëls zegt dat cgg's bijvoorbeeld starten met tien sessies waarna een her-evaluatie volgt. Mensen blijven komen als er geen herevaluatie in het vooruitzicht wordt gesteld. Bepaalde mensen geven na tien of minder sessies aan dat ze een aantal handvaten hebben waarmee ze verder kunnen. Voor andere mensen duurt dat langer. Hij pleit voor het goed inzetten van capaciteit, mensen en middelen, om op een bepaald moment op zoek te kunnen naar iets anders als er geen vooruitgang meer wordt geboekt. De doelstelling is dat de geestelijke gezondheid erop vooruitgaat.

Minister *Wouter Beke* laat zich over het Vlaams Team Gedragwetenschappen informeren.

Het inspectierapport is nog niet definitief opgeleverd. Als dat gebeurt, zal de minister het aandachtig lezen om na te gaan welke richtlijnen daaruit moeten voortvloeien. De minister blijft dit volgen.

In 2016 zijn aldus *Dirk De Wolf* de MSOC's overgedragen aan de Vlaamse overheid. Het Overnamedecreet van 6 juli 2018 vangt die overgedragen sectoren op. Het

consolideert om als eerste prioriteit de continuïteit te waarborgen. Het Overname-decreet is eindig waarna de vraag rijst naar een transfer in de geestelijke gezondheidszorg. De verslavingszorg hoort daar thuis ofschoon er historische fricties zijn geweest tussen de sector van de verslavingszorg en de meer klassieke geestelijke gezondheidszorg. Desalniettemin moet dat in zijn totaliteit worden bekeken. De MSOC's kunnen niet als aparte sector worden beschouwd maar als voorzieningen die verslavingszorg aanbieden op residentiële of andere basis. Dat moet nog met de minister worden besproken.

2. Beleidsveld sociale bescherming

2.1. Budgettair kader

Freya Saeys wil toelichting bij de 2,7 miljoen euro voor de financiering van het nieuwe deel M van de personeelsbudgetten. Er wordt 439.000 euro begroot voor bijkomende rvt-woongelegenheden. Daarnaast wordt 9 miljoen euro vrijgemaakt voor de stijging van de zorgzwaarte en om de betaalbaarheid van de woonzorgcentra te garanderen. Heeft dat betrekking op rvt-bedden, rob-bedden en de hervorming van de THAB?

Er is 34 miljoen euro extra voor ouderenzorg, zijnde 2000 extra rvt-bedden en 9 miljoen euro nieuw beleid. Komen de 2000 rvt-bedden uit de omzetting van rob-bedden op de erkenningskalender? Hoeveel middelen staan daartegenover? De 9 miljoen euro voor nieuw beleid dienen voor de financiering van de stijgende zorgzwaarte en om de betaalbaarheid van de woonzorgcentra te garanderen. Gaat de financiering van die stijgende zorgzwaarte over een hoger rob-forfait of over de omzetting van rob in rvt? Welke stappen zet de minister in 2020 om de woonzorgcentra beter betaalbaar te maken?

Freya Van den Bossche merkt dat er in de beleidsnota wordt gesproken over het ramen van kosten en het maken van prognoses van de behoeften van het zorgbudget. Wordt de meerjarenbegroting nog aangepast wanneer er een nieuwe raming komt?

Heeft de minister plannen om het palliatief zorgforfait aan te passen? Is er bij de bijkomende erkenningen voor rvt's ruimte voor mensen met jongdementie? Er wordt 9 miljoen euro uitgetrokken voor rvt-conversies. Dat is te weinig om de dekkingsgraad status quo te houden. Ramingen zeggen dat dat eerder 15 tot 18 miljoen euro kost.

Minister *Wouter Beke* verduidelijkt dat het deel M betrekking heeft op leidinggevende functies in de zorg. Die zullen voortaan, zoals reeds lang gevraagd, wel gefinancierd worden.

De 9 miljoen euro is in hoofdzaak bedoeld voor de kwaliteitsverbetering in de zorg. Er moet nog een onderzoek gebeuren op basis van een aantal prognoses om te bekijken of de meerjarenplanning moet worden aangepast. De vraag naar de aanpassing van het palliatief zorgforfait moet worden bekeken binnen de beschikbare middelen. Voor jongdementie, een belangrijke problematiek, zijn er momenteel al een tweehonderdtal plaatsen beschikbaar.

Wat de reconversiekost van rob naar rvt betreft, zegt *Dirk De Wolf* dat de gemiddelde prijs 20,31 euro per dag zou bedragen. Op jaarbasis betekent dit 7413 euro. Naarmate meer boven-normpersoneel wordt gefinancierd, moet de resident minder bijdragen uit zijn persoonlijk aandeel.

Minister *Wouter Beke* zegt dat er 6,9 miljoen euro bijkomt voor de stijging van de basistegemoetkoming zorg (de stijging van de zorgzwaarte binnen rob). De 9

miljoen euro betreft middelen die als het nieuw beleid kunnen worden ingezet voor nieuwe rvt's.

Er zijn prognoses gemaakt over de dekkingsgraad. Op de reconversiekalender zullen er reeds in 2020 rvt's bijkomen. In 2019 is er een grote opstap gepland van 22 miljoen euro voor de rvt. In 2020 zijn er niet zo veel bijkomende erkenningen in de uitbreiding. Normaal gezien is de dekkingsgraad beveiligd in 2020.

2.2. Maximumfactuur

Lorin Parys weet dat door de zesde staatshervorming een aantal patiënten tot 600 euro meer moet betalen. Op federaal niveau zorgde een aantal beschermingsmechanismen ervoor dat zij dat bedrag niet moesten betalen. Kan de minister hierover uitleg geven? Zal hij ervoor zorgen dat het Vlaamse en het federale niveau een regeling uitwerken waardoor patiënten dat extra bedrag niet moeten ophoesten? Een patiënt zou immers beter moeten worden van een overheveling van bevoegdheden.

Freya Saeys sluit zich aan bij deze vraag.

Immanuel De Reuse voegt daaraan toe dat federale minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid stelt dat de Vlaamse overheid dat zelf moet regelen. Zijn er plannen om op Vlaams niveau een maximumfactuur vast te leggen?

Celia Groothedde vraagt hoe de minister het armoederisico van doelgroepen als alleenstaande ouders zal beperken.

Minister *Wouter Beke* antwoordt dat de problematiek niet nieuw is. In april 2018 heeft zijn voorganger aan de federale minister gevraagd om de bestaande regeling, die afloopt op 31 december 2019, voort te zetten. Zelf heeft hij federaal minister De Block op 18 oktober 2019 een brief gestuurd met de vraag om het huidige systeem voort te zetten en daarover een samenwerkingsakkoord af te sluiten zoals vastgelegd in de Bijzondere Wet. Voorlopig ontving hij nog geen antwoord.

Lorin Parys vraagt de minister wat hij bedoelt met de huidige regeling. Wat staat er in de huidige samenwerkingsovereenkomst met de federale overheid? Verder vindt hij het merkwaardig dat de minister geen antwoord ontving aangezien de problematiek kwetsbare Vlamingen treft. Haar antwoord verscheen wel in de pers want minister De Block geeft in een aantal kranten namelijk te kennen dat die regeling niet kan worden voortgezet omdat er dan ongelijke voordelen worden toegekend in verschillende regio's. Vlaanderen heeft boven op de sociale zekerheid een laag gelegd, de Vlaamse sociale bescherming. In Wallonië is dat niet het geval. Wat is het antwoord van de minister hierop?

Immanuel De Reuse herhaalt zijn vraag: denkt de minister eraan om op Vlaams niveau een maximumfactuur vast te leggen?

Minister *Wouter Beke* antwoordt dat het nooit de bedoeling is geweest om een eigen maximumfactuur in te voeren. Er is een samenwerkingsakkoord gevraagd waarin wordt afgesproken hoe met dit soort zaken om te gaan. Op 18 oktober 2019 heeft de minister gevraagd om dringend een overleg te organiseren met de betrokken entiteiten om samen tot een oplossing te komen. Er is verschillende keren contact opgenomen – en niet enkel per brief – om dit probleem aan de kaak te stellen en een oplossing aan te dragen.

2.3. Thuis- en ouderenzorgbeleid

Immanuel De Reuse leest in de beleidsnota dat wie een zorgbudget krijgt, dat vrij mag besteden. Hoe ver gaat die vrijheid? Moet een zorgbudget niet worden aangewend voor de leniging van zorgnoden? In de praktijk blijkt dat het geld wordt gebruikt voor de meest uiteenlopende zaken. Wordt daarop nooit enige vorm van controle georganiseerd?

Lorin Parys heeft een aantal algemene opmerkingen over de zorgbudgetten. Ten eerste is hij tevreden dat de zorgpremie niet verhoogt. Ten tweede vindt hij het belangrijk dat het gezonde verzekeringsprincipe in de Vlaamse sociale zekerheid wordt gebetonneerd. Hij kijkt ernaar uit om de verblijfsvoorwaarden aan te scherpen, bijvoorbeeld voor de vermindering van de zorgpremie of de toegang tot een aantal zorgbudgetten, en om ervoor te zorgen dat de link tussen bijdragen en ontvangen duidelijk is. Ten slotte leest hij graag dat de minister op zoek gaat naar efficiëntiewinsten.

De tweede operationele doelstelling van de Vlaamse sociale bescherming stelt dat het zorgbudget (voor ouderen, zorgbehoevenden en personen met een handicap) de financiële toegankelijkheid van zorg op maat moet verbeteren. Hoe spoort dat met de doelstelling dat het basisondersteuningsbudget voor personen met een handicap uitdooft? Stelt de minister daarbij een timing voorop? Op welke manier wil hij dat aanpakken?

In de beleidsnota staat dat het zorgbudget voor ouderen inkomensgerelateerd blijft. Vandaag is dat budget ook afhankelijk van de zorgzwaarte. Het is een goede zaak dat de zorgzwaarte-afhankelijkheid verdwijnt want de betaalde dagprijs is nooit afhankelijk van iemands zorgzwaarte.

De aangekondigde verscherpte controle op de dagprijzen in de woonzorgcentra is positief. Daarnaast is er de gebruikersfactuur. Hoe zal dergelijke gebruikersfactuur eruitzien? Wordt het een sjabloon waarvan de woonzorgcentra moeten gebruikmaken? Zal de minister het gebruik ervan laten controleren door Zorginspectie? Tegen wanneer zullen bewoners van een woonzorgcentrum de transparante zorgfactuur ontvangen?

Er lopen proefprojecten voor de inkanteling van de gezinszorgfinanciering en de inschaling aan de hand van de BelRAI. Wanneer lopen die projecten af? Wanneer worden ze geëvalueerd? Wanneer kunnen ze effectief worden gebruikt in de algemene werking?

Lorin Parys vindt het goed dat de werking van de verschillende zorgkassen wordt geëvalueerd door een onafhankelijke instantie. Dat kan nuttig zijn in termen van transparantie en efficiëntie. Wat is de timing? Wie zal die onafhankelijke instantie zijn: het Rekenhof, zoals bij de doorlichting van de ziekenfondsen op het federale niveau, of private partners?

Ann De Martelaer vindt het positief dat de BelRAI in verschillende sectoren wordt ingekanteld. Vanuit de ouderenzorg komt de reactie dat het meerwaarde biedt maar meer tijd vergt om voor iedereen de vragenlijsten in te vullen. Ook in de sector van personen met een handicap wil de minister de BelRAI invoeren. Die sector gebruikt evenwel een ander inschalingsinstrument om zorgzwaarte te meten. Die herinschaling loopt nog. Hoe zullen beide instrumenten zich tot elkaar verhouden? Er is eveneens gezegd dat de BelRAI een financieringsinstrument kan worden, wat bij de spreker bedenkingen oproept. Hoe ziet de minister dat?

De zorgnoden zijn op dit moment ontzettend groot. In de toekomst zullen er vermoedelijk meer middelen nodig zijn. Kan de zorgpremie inkomensafhankelijk worden gemaakt?

Volgens minister *Wouter Beke* is het de bedoeling dat cashzorgbudgetten vrij te besteden zijn. Cashbudgetten zijn gebaseerd op een aantal zorgcriteria. Er wordt een inschatting gemaakt van de benodigde zorg. Vervolgens ontvangt men daarvoor een budget. Nadien is er geen controle op de manier waarop het budget wordt besteed.

Er is afgesproken dat het basisondersteuningsbudget uitdooft. Er wordt gezocht naar de aangewezen aanpak om zoveel mogelijk mensen vooruit te helpen met de beschikbare budgetten. Die aanpak is nog niet geconcretiseerd.

Er zal geen sjabloon worden gebruikt voor de gebruikersfactuur. Het is de bedoeling om met een transparante boekhouding te werken en de verdere aanpak te bekijken. De principes daarvan zijn vastgelegd.

De minister beaamt dat er nog werk is aan de BelRAI. De principes zijn duidelijk. In eerste instantie wordt het een inschalingsinstrument ter vervanging van de Katz-schaal. Het zal breder worden toegepast. Het is de bedoeling dat het minder statisch maar dynamischer wordt. Er zijn bezorgdheden over de toepassing ervan in de ouderenzorg. Als dat op een juiste manier gebeurt, hoeft dat niet tot vertraging te leiden. Er wordt onderzocht hoe dat in de toekomst kan worden gebruikt als financieringsinstrument. Maar eerst moet het systeem goed opgezet worden. De proefprojecten lopen tot eind 2020.

Het is nog niet uitgemaakt op welke manier de zorgkassen zullen worden geëvalueerd. De minister sluit niet uit dat de evaluatie wordt uitgevoerd door het Rekenhof. De timing is evenmin vastgelegd.

Het bedrag van de zorgpremie is vastgelegd. Daar zal op dit ogenblik niets aan veranderen.

Dirk De Wolf kreeg het aanbod van de federale Controlediensten voor de Ziekenfondsen om actief te blijven bij de controle van de zorgkassen. Op dat aanbod is nog niet geantwoord.

Hij hoopt de klachten over de gebruikersfacturen in de woonzorgcentra via de Woonzorglijn te ontvangen zodat er kan worden doorverwezen naar Zorginspectie of andere maatregelen mogelijk zijn. De Woonzorglijn is het reguliere klachtenkanaal, niet alleen voor financiële zaken maar ook over zorg.

Lorin Parys wijst *Ann De Martelaer* erop dat de zorgpremie al inkomensgerelateerd is. Er zijn immers twee niveaus. Wie kwetsbaar is en een bescheiden inkomen heeft, betaalt slechts de helft van de zorgpremie. Is het de moeite om verder te differentiëren gezien de te verwachten administratieve last? N-VA is tevreden dat de zorgpremie ongewijzigd blijft. De factuur komt rechtstreeks terecht bij de Vlamingen en hoeft niet te stijgen.

Het is een goede zaak dat de minister de woonzorgfactuur boekhoudkundig zal uitpluizen. Maar het is bovenal belangrijk dat de klant een duidelijk inzicht krijgt in de opbouw van zijn factuur. Transparantie is niet enkel belangrijk op het niveau van de overheid die de woonzorgcentra controleert. Een klant moet goed weten waarvoor hij betaalt en hoe de uitsplitsing van de factuur eruitziet. Kan de minister initiatieven nemen om daarvoor te zorgen?

Voor de evaluatie van de zorgkassen pleit Lorin Parys ervoor om het Rekenhof in te schakelen gezien de opgebouwde expertise. Bovendien is het een onafhankelijke instantie die goed werk aflevert en het vertrouwen geniet van alle partners.

Minister *Wouter Beke* bevestigt dat er werk moet worden gemaakt van factuurtransparantie. Hij ziet drie componenten: woonkosten, leefkosten en eventuele extra's voor additionele diensten.

2.4. Basisondersteuningsbudget

Tine van der Vloet vraagt verduidelijking bij het basisondersteuningsbudget. Het basisondersteuningsbudget dooft uit. Komt er iets in de plaats? Of valt het voor die doelgroep weg?

Wie momenteel het budget ontvangt, behoudt het. Over hoeveel personen gaat het? Heeft de minister er zicht op in welke categorie die personen zich bevinden? Want als de persoon een budget krijgt in trap 2, valt het basisondersteuningsbudget weg. Kan de minister ook zeggen hoeveel minder- en meerderjarigen een basisondersteuningsbudget ontvangen?

In de begroting staat dat er 4 miljoen euro wordt overgeheveld naar de Vlaamse sociale bescherming voor het toekennen van dat zorgbudget. Verder wordt er 2 miljoen euro vrijgemaakt om het basisondersteuningsbudget op te trekken. Wat wordt er betaald met die 6 miljoen euro?

Het basisondersteuningsbudget blijft bestaan voor de minderjarigen met de zwaarste inschaling in de zorgtoeslag. Maar kinderen met een zware zorgnood krijgen vaak al ondersteuning, bijvoorbeeld in een MFC, en komen niet in aanmerking voor het basisondersteuningsbudget. Waarom heeft de minister gekozen voor die groep? Hoe groot is die groep?

Minister *Wouter Beke* zegt dat er een eenmalige groep is, die blijft maar uitdovend is. Die groep blijft via de verhoogde tegemoetkoming in de kinderbijslag. Het is de bedoeling om dit te integreren in het nieuwe zorgbudget.

De minister heeft cijfers tot en met 31 december 2018. Wat het basisondersteuningsbudget betreft, waren er 91 personen in de prioriteitengroep 1, 110 in de prioriteitengroep 2 en 3206 in prioriteitengroep 3. In totaal ging het om 3407 personen. Dat is 23 percent van 15.000 personen.

Voor de persoonsvolgende budgetten waren er 408 personen in prioriteitengroep 1, 551 in prioriteitengroep 2 en 3285 in prioriteitengroep 3. In totaal gaat het om 4244 personen.

Wat MFC of PAB betreft, waren er 50 personen in prioriteitengroep 1, 99 in prioriteitengroep 2 en 255 in prioriteitengroep 3. In totaal zijn dat 404 personen.

In de groep basisondersteuningsbudget en RTH vallen 163 personen onder prioriteitengroep 1, 106 onder prioriteitengroep 2 en 1471 onder prioriteitengroep 3. In totaal gaat het om 1740 personen of 12 percent van 15.000 personen.

In de groep RTH zijn er 246 in prioriteitengroep 1, 301 in prioriteitengroep 2 en 1455 in prioriteitengroep 3. In totaal zijn dat 2002 personen.

Van die 15.000 personen heeft 28 percent al een persoonsvolgend budget en vraagt een verhoging. 35 percent daarvan heeft een basisondersteuningsbudget van 300 euro per maand en is wachtende. 3 percent heeft een ondersteuning als minderjarige. 66 percent van die 15.000 krijgt al op een of andere manier

ondersteuning, al is dat niet noodzakelijk de ondersteuning die zij wensen of nodig hebben.

Het is *Tine van der Vloet* nog niet duidelijk wat er zal gebeuren met het basisondersteuningsbudget. Hoewel het uitdooft, blijft het op een of andere manier bestaan. Ze herhaalt de vraag waarom minderjarigen met de zwaarste inschaling in de zorgtoeslag in aanmerking blijven komen voor het basisondersteuningsbudget.

Volgens minister *Wouter Beke* hangt dat samen met de hervorming van het groeipakket en de verhoogde tegemoetkoming.

Volgens *Ann De Martelaer* zal een grotere groep mensen niets krijgen en moeten wachten op ondersteuning. Ouders met een kind met een beperking zullen niet toekomen met enkel de verhoogde kinderbijslag. Het basisondersteuningsbudget van 300 euro is essentieel om zorg te kunnen kopen.

Klaartje Theunis, kabinetschef, verduidelijkt. De verschillende cohortes die een basisondersteuningsbudget hebben gekregen, zullen dat behouden. In de toekomst wil de minister evolueren naar een geïntegreerd budget. Wat in het basisondersteuningsbudget zit, wordt mee opgenomen in dat gecombineerde zorgbudget.

Waarom gebeurt dat niet voor de vermelde groep van minderjarigen? Met de verhoogde tegemoetkoming kunnen ze de zorg inkopen die nodig is om hun ontwikkelingskansen later niet te hypothekeren. Daarom blijft deze groep in het groeipakket en in de verhoogde tegemoetkoming. Anderen evolueren naar een geïntegreerd budget.

2.5. Hulpmiddelen

Tine van der Vloet leest dat de beleidsnota opteert voor optimalisatie en actualisering van de hulpmiddelenlijst op basis van de zorgvragen en rekening houdend met de laatste trends op de markt. Hoe zal de minister dat praktisch aanpakken? Worden nieuwe producten opgenomen in die lijst?

Minister *Wouter Beke* verwijst naar de grote groei in de uitgaven van de mobiliteitshulpmiddelen. Het is belangrijk om ervoor te zorgen dat wie de nodige mobiliteitshulpmiddelen heeft, die kan behouden. Het is belangrijk om dit efficiënt te blijven organiseren. Dat zal gebeuren in dialoog. Er is ook een adviescommissie.

Xavier Meurisse, Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming, bevestigt dat de adviescommissie ieder product dat wordt terugbetaald, bekijkt en evalueert. Een product dat wordt terugbetaald, moet voldoen aan een aantal kwaliteitsnormen. Iedere producent kan een aanvraag indienen. Alle actoren die betrokken zijn bij mobiliteitshulpmiddelen zijn vertegenwoordigd in die adviescommissie.

2.6. Mantelzorg

Koen Daniëls merkt op dat mantelzorg plaatsvindt in verschillende domeinen. Het huidige Vlaams Mantelzorgplan 2016-2020 loopt eind 2020 af, waarna een evaluatie en bijsturing volgen. De bedoeling is dat de professionele zorg zich meer kan toespitsen op de kerntaken en dat de mantelzorg meer andere taken kan opnemen. Is een tussentijdse evaluatie mogelijk zodat er eventueel een versnelde bijsturing kan komen? Mantelzorg is geen aparte post in de begroting maar mag niet worden vergeten. Beslissingen die worden genomen over een bepaalde thematiek kunnen ook invloed hebben op de mantelzorg.

Minister *Wouter Beke* zegt dat er geen tussentijdse evaluatie gepland is. Na afloop van het Vlaams Mantelzorgplan 2016-2020 zal worden geoordeeld of daaraan opvolging moet worden gegeven.

3. Beleidsveld Opgroeien

3.1. Jeugdhulp

Lorin Parys is opgetogen over de jeugdhulpintenties van de minister. Er worden innovatieve financieringsmodellen uitgewerkt zodat zorgaanbieders gemakkelijker en met een minimale administratieve last netwerken of samenwerkingsverbanden kunnen opstellen. De N-VA vindt dat een goede zaak. Hoe zal dat gebeuren?

De implementatie van het persoonsvolgende budget voor minderjarigen zou in 2020 gebeuren. Is dat nog realistisch gezien de krappe timing?

Een belangrijk element in de uitrol van het jeugddelinquentierecht is een goede samenwerking met de minister bevoegd voor Justitie en Handhaving. De minister plant een aantal bijkomende plaatsen in de private beveiligde opvang. Dat is ook in de gesloten opvang, oriëntatie en begeleiding in de gemeenschapsinstellingen nodig. Over hoeveel plaatsen gaat het in de verschillende categorieën? De spreker vindt het positief dat de minister werk wil maken van een 'high care'- en 'high security'-unit.

De N-VA is reeds lang vragende partij voor het opzetten van wetenschappelijk onderzoek om jeugddelinquentietrajecten in kaart te brengen. Kan dat een cohort-onderzoek worden dat groepen in de samenleving op lange termijn volgt? Wie komt er thans in jeugddelinquentie terecht? Wat zijn de trajecten? Hoe kunnen die voortaan worden vermeden?

Lorin Parys is zeer te spreken over de ketenaanpak en over de versterking van de Family Justice Centers. Uiteraard is hij ook tevreden dat pleegzorg het eerste alternatief blijft bij uithuisplaatsing en dat de module gezinshuizen wordt uitgerold.

Hij verwijst in dit verband naar een onderzoek van SOS Kinderdorpen, waaruit blijkt dat drie op de vier kinderen in de jeugdhulp opgroeien zonder hun broers of zussen. Het is verschrikkelijk dat wie uit huis wordt geplaatst, wordt ontheemd omdat de vertrouwde gezinscontext verdwijnt. Wanneer kinderen ook broers en zussen verliezen, verliezen ze opnieuw een stuk hun familie. Dat is de directe aanleiding voor eenzaamheid in de jeugdhulp. In gezinshuizen krijgen die kinderen samen met hun broers en zussen een plek. De spreker pleit ervoor om daar volop op in te zetten.

De minister krijgt van *Lorin Parys* de volle steun voor de samensmelting van VK en OCJ. Het is goed dat er één gemandateerde voorziening komt die 24/7 bereikbaar is.

De spreker is tevreden dat er een coördinerende rol komt voor gespecialiseerde opvang en integrale begeleiding van slachtoffers van mensenhandel, want dat is nodig. Dat er verder wordt geïnnoveerd in de opvang van slachtoffers van tienerpooiers, is eveneens een goede zaak, net zoals de uitbreiding van de kindreflex in andere sectoren.

Het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp wordt opnieuw geëvalueerd, samen met het achterliggende financieringssysteem. Hoe wordt die evaluatie aangepakt? Wanneer zijn die resultaten beschikbaar?

Het is positief dat het sociaal ondernemerschap een centrale plek krijgt.

Er is wetenschappelijk onderzoek besteld naar de rechtspositie van minderjarigen in gesloten en beveiligde opvang. Wat is de status van het onderzoek? Wanneer worden de resultaten daarvan verwacht? Dezelfde vraag heeft hij over de evaluatie van de vijftien samenwerkingsverbanden rond 1Gezin1Plan.

Er is een sterke stijging, met 170 percent, van het aantal GES+-aanmeldingen. De minister wil een aantal voorwaarden versoepelen om in aanmerking te komen voor GES+. In welke richting gaat die versoepeling? Hoe zal dat in zijn werk gaan?

Zijn er al partners geselecteerd voor de uitbreiding van beveiligde verblijven of 'high care'-units in het jeugddelinquentierecht. Hoe kan er worden gezorgd voor een goede regionale spreiding?

Wanneer sluit het Vlaams detentiecentrum in Tongeren? Wordt de sluitingsdatum van 1 maart 2020 gehaald? Wat is de laatste stand van zaken in dit dossier?

Er is een ruling voor het arbeidsrechtelijke statuut van gezinshuisouders. Klopt het dat die ruling niet van toepassing is buiten de casus die thans loopt? Op welke termijn kan er een ruling komen die algemeen wordt toegepast op gezinshuisouders die opereren volgens een aantal vastgelegde criteria?

In de strategische doelstelling 4 wordt terecht veel aandacht besteed aan de doelgroep 18- tot 25-jarigen. Komt er een nieuw geactualiseerd actieplan? Kunnen er nieuwe initiatieven worden genomen? Welke initiatieven kunnen dat zijn?

De trajecten voor de opvang van slachtoffers van tienerpooiers worden van nabij opgevolgd en bijgestuurd. Gebeurt dat door een stuurgroep? Aan welk soort bijsturingen denkt de minister?

Freya Van den Bossche zegt dat de begrotingscijfers onoverzichtelijk zijn weergegeven in een tekst in plaats van een tabel. Het zijn voorlopige cijfers die bij een volgende budgetcontrole bijgesteld kunnen worden. Ze vraagt alsnog een tabel ter beschikking te stellen. Waarvan hangt de eventuele bijstelling af? Op welke informatie wacht de minister daarvoor?

Hoewel de overheid grote inspanningen levert, wachten veel kinderen op een pleeggezin. Welke acties wil de minister nog ondernemen?

Er is extra budget voor de implementatie van het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht en voor de uitbreiding in de (niet-)rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp, onder de titel Warm Vlaanderen. Hoeveel gaat er naar de verschillende onderdelen? De niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp kampt immers met grote tekorten.

De spreker is geschrokken van de besparing op SAM vzw van 1 miljoen euro, wat meer is dan een kwart van het budget. Die besparing komt als een donderslag bij heldere hemel. In aanloop naar de fusie heeft SAM vzw al moeten inleveren. Vorige legislatuur was er de kaasschaaf van 5 percent, de niet-indexering van de enveloppe en de niet-indexering van de werkingsmiddelen. In aanloop naar de fusie is nog een korting op de enveloppe uitgevoerd, waardoor SAM vzw al meer dan 5 vte verloor. In 2020 moeten meteen 15 vte verdwijnen. In de periode 2014-2020 is er een gecumuleerd verlies van 19,5 vte en daarbovenop een detachering van Onderwijs.

Navraag bij de administratie leert dat er vragen zijn over de manier waarop SAM vzw beleidsvoorbereidend en -uitvoerend werkt, maar die taak werd de vzw decretaal niet toebedeeld. Haar taak bestaat erin om mensen op het terrein te ondersteunen. Dat neemt niet weg dat er bereidheid kan zijn om beleidstaken op te

nemen. De laatste evaluatie van SAM vzw was een positieve evaluatie. In die organisatie heeft niemand ooit vernomen dat er vraag was naar iets anders.

Dit lijkt een besparing zoals er vele zijn onder deze Vlaamse Regering, namelijk op het middenveld en op structuren die mensen versterken op het terrein. Ze begrijpt niet waarom de minister daarin meegaat en waarom dat al ingaat op 1 januari 2020. Kan de minister SAM vzw uitnodigen voor overleg?

De minister plant regelgevende maatregelen om de rechtspositie van minderjarigen in gesloten en beveiligde settings logistiek en afdwingbaar te verankeren. Hij verwijst daarbij naar onderzoek. Het is niet duidelijk of de minister bestaand onderzoek zal gebruiken voor die verankering of zal wachten op onderzoek dat nog moet worden opgeleverd alvorens die positie te versterken?

De spreker is tevreden dat de minister het aanbod van 1Gezin1Plan wil uitbreiden. Hoe verliepen de eerste vijftien samenwerkingsverbanden? Zijn de resultaten daarvan bekend?

De minister wil de mogelijkheden versoepelen om plaatsen te creëren voor GES+-jongeren. Waarom komt enkel GES+ in aanmerking? Voor GES-jongeren is het plaatstekort namelijk even groot. Naarmate GES-jongeren langer moeten wachten op aangepaste hulp, vergroot de kans dat zij een GES+-etiket krijgen.

Het aantal dossiers in de OCJ's en in de sociale diensten van de jeugdrechtbank ligt hoog. Het nieuwe jeugddelinquentierecht brengt een aantal nieuwe taken met zich mee. Het is positief dat de minister de werking wil versterken. In de budgetcontrole 2018 is reeds een aanzet gegeven voor de uitbreiding met 40 consultants. Hoeveel consultants zijn er werkelijk bijgekomen? Hoeveel wil de minister daarbovenop nog aanwerven?

Hoeveel van de bijkomende plaatsen komen er in het private beveiligde opvangnet? De minister breidt ook het aanbod in de gemeenschapsinstellingen uit. In De Grubbe wordt het aantal plaatsen opgetrokken tot tachtig. Komt er ook een uitbreiding in de andere gemeenschapsinstellingen?

Freya Van den Bossche is opgetogen dat het Vlaams detentiecentrum in Tongeren de deuren sluit. De sluitingsdatum is een aantal keren uitgesteld. Hoe zeker is de minister dat het deze keer zal gebeuren? Er is nog onrust en onduidelijkheid onder de personeelsleden. Wanneer krijgen zij duidelijkheid over hun toekomst? Waar zullen de jongeren terecht komen?

In de beleidsnota neemt de minister gerichte maatregelen in de residentiële jeugdhulp om het verblijfsaanbod sterker te maken, zowel preventief als curatief. Wat bedoelt hij daar concreet meer?

De spreker is tevreden dat de minister wil werken aan kleinere leefgroepen. Tot hoeveel jongeren wil hij de groepsgrootte laten zakken? In welke settings wil hij dat doen? Welk budget heeft hij daarvoor uitgetrokken?

De minister zal extra ondersteuning bieden voor kleinschalige leefgroepen met inwonende ouders. Hij verwijst daarbij naar Nederland. Bedoelt hij de praktijken zoals die in Nederland bestaan? Of heeft hij het over de manier waarop het daar georganiseerd is in een geprivatiseerd aanbod dat gerund wordt door zelfstandigen zonder personeel met winstoogmerk?

De spreker is minder gelukkig dan Lorin Parys met het samenbrengen van de expertise van de VK's en de OCJ's. Op het terrein schrikt men want hun taken zijn verschillend. Waarom wil de minister dat doen? Hoe ziet hij die samenwerking?

In de beleidsnota schenkt de minister aandacht aan de 18- tot 25-jarigen. Die transitie is belangrijk. Er moet continuïteit zijn tussen opvang tot 18 jaar en de periode nadien. Wat daarbij ontbreekt, is trajectbegeleiding door het eerste aanspreekpunt dat het kind blijft volgen. Kan de minister daar werk van maken?

De innovatieve woonvormen voor de opvang van slachtoffers van mensenhandel en tienerpooiers worden geëvalueerd en bijgestuurd. Wat voor bijsturing plant de minister? Is hij tevreden over het genomen initiatief? Wil hij die shelters eventueel nog uitbreiden?

Freya Van den Bossche heeft in de tekst niets teruggevonden over de crisisjeugdhulp. Als dat niet in de tekst is opgenomen, vindt zij dat een belangrijk hiaat. Er komen namelijk veel noodkreten uit de crisisjeugdhulp. Waarom wordt de crisisjeugdhulp niet vermeld? Gaat de minister de komende vijf jaar voor een status-quo? Of wil de minister de tijd nemen om dit te bestuderen?

Voor *Immanuel De Reuse* kan Opgroeien niet los worden gezien van andere beleidsvelden. Een transversaal beleid is vereist.

De beleidsnota omvat heel wat goede elementen. Maar toch zijn de verenigingen die zich bezighouden met de jeugd niet zo positief. Zowel de Vlaamse Jeugdraad als het Vlaams Welzijnsverbond is ervan overtuigd dat 60 miljoen euro voor jeugdhulp te weinig is. Volgens een berekening van de administratie is er in werkelijkheid ruim 300 miljoen euro nodig om alle jongeren met een ondersteuningsvraag de gepaste hulp te kunnen bieden. De finale doelstelling moet zijn dat alle kinderen uit de doelgroep de kans krijgen een waardig leven op te bouwen. Met het begrote budget blijft de structurele onderfinanciering bestaan. Alternatieve financieringsmodellen kunnen het gat niet dichten.

In de beleidsnota komt het belang van monitoren naar voren. Niet enkel de nieuwe vormen van aanbod moeten worden gemonitord, ook het huidige aanbod van sociaal ondernemen moet onder de loep worden genomen. Moeten de middelen niet anders worden ingezet?

Het gezin is een ijkpunt en moet ook zo worden gewaardeerd. Dat gezin kan veel ruimer worden geïnterpreteerd dan het klassieke gezin. Een goede opvoeding vormt de beste preventie tegen misdaad.

De invoering van de persoonsvolgende financiering voor minderjarigen is een logische stap in de uitvoering van het persoonsvolgend budget in de welzijnssector.

Er zijn nog grote uitdagingen op het vlak van de randvoorwaarden bij het jeugddelinquentierecht. Zo is er een groot plaatstekort in de gesloten jeugdinstellingen. De scheiding tussen delictplegers en problematische situaties zorgt voor een aantal structurele en financiële uitdagingen. Komt er een capaciteitsplan voor de uitbreiding? Kan dat becijferd worden?

Onderwijs, opvoeding en omgang met anderen in de vrije tijd spelen een belangrijke rol in de opstap naar een verder leven.

Er moet meer samenwerking en gegevensuitwisseling komen met de sociale dienst van de jeugdrechtbank, ook na verwijzing. Vaak worden de sociale diensten bevolkt door personeel met weinig levenservaring. De verslagen zijn vaak doorslaggevend in de diverse verwijzingsdossiers of bij problematische thuissituaties. Er ontbreekt dikwijls enige ruimte voor nuance. Kan dat worden onderzocht in de monitoring?

De spreker steunt het initiatief van gezinshuizen. Hij is van mening dat dat huisgezin niet moet worden bedolven onder de regels. Wel moet er een duidelijke basis aan normen worden gedefinieerd. Hij wijst ook op de problematiek van het opgroeien zonder contact met broers en zussen. Kan de minister op dat vlak initiatieven nemen?

In de beleidsnota valt te lezen dat de hele welzijnszorg radicaal digitaal wil gaan. De spreker wijst erop dat dit mogelijk tot gevolg heeft dat de doelgroep niet altijd wordt bereikt. Hij pleit ervoor rekening te houden met het feit dat niet alle jongeren digitaal bereikbaar zijn.

Er is een link tussen Welzijn en Onderwijs. Kinderen die opgroeien in een complexe situatie scoren vaak minder goed op school. Daarom is de brug tussen zorg en onderwijs cruciaal. De proeftuinen moeten nauw worden opgevolgd, zodat ze snel en breed kunnen worden uitgerold.

Het groeiende fenomeen van tienerpooierschap is verontrustend. De inspanningen van de vorige minister van Welzijn blijken helaas ontoereikend. Naast een strengere bestraffing van de pooiers is er volledige zorgzekerheid nodig voor de slachtoffers. De vereiste zorg is specifiek en complex. De spreker is benieuwd naar de initiatieven die de minister op dat vlak zal nemen.

Ten slotte schenkt de minister aandacht aan de stem van culturele minderheidsgroepen in de samenleving met het oog op een cultuursensitieve hulpverlening vanuit een inclusieve en integrale benadering. Immanuel De Reuse stelt echter vast dat in de jeugddelinquentie de bedoelde minderheidsgroep geen minderheid is. Hij vraagt zich af wat de meerwaarde is van die benadering. Hij wil vooral aandacht voor de kinderen en jongeren die tijdelijk, om welke reden dan ook, van het pad geraken.

Freya Saeys vraagt een verklaring voor de budgettaire overflow van ongeveer 47,6 miljoen euro in het kader van de nieuwe subsidieregels van het Rekendecreet. Er is 9 miljoen euro voor nieuw beleid in de jeugdhulp. Dat bedrag zal vooral worden ingezet voor de uitvoering van het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht en voor de uitbreiding van de (niet-)rechtstreeks toegankelijke hulp. Heeft minister Beke al zicht op de onderlinge verdeling van de middelen? *Freya Saeys* vraagt wat er wordt bedoeld met de inzet voor de uitvoering van het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht. Gaat het om nieuwe capaciteit in de private sector omdat in de gemeenschapsinstellingen alleen nog MOF-jongeren zullen verblijven? Gaat het om begeleiding bij de uitvoering van diversiemogelijkheden voor de rechtspleging ten gronde en om de ontwikkeling van modules bij plaatsing van jongeren in de voorbereidende fase van drie, zes of negen maanden? Waar krijgt inzake jeugddelinquentie in 2020 prioriteit?

In het voorjaar van 2020 worden de resultaten bekendgemaakt van het onderzoek naar het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp. *Freya Saeys* vraagt een uitgebreide toelichting in commissie en wil experts horen om te vernemen wat de belangrijkste bij te sturen problemen zijn. Is er ten slotte een evaluatie van de effectiviteit van het deradicaliseringsprogramma?

Elke Sleurs vraagt aandacht voor genitale verminking van jonge meisjes. Naar schatting worden 17.000 meisjes en vrouwen daaraan onderworpen. Daarnaast lopen nog 8500 meisjes het risico genitaal te worden verminkt. In het voorjaar van 2019 kondigde toenmalig minister Jo Vandeurzen aan dat Kind en Gezin financieel zou worden ondersteund om via de Huizen van het Kind de aandacht voor deze problematiek aan te scherpen. Dit zou gebeuren in een structurele samenwerking met de vzw GAMS, die expertise heeft over genitale verminking en kindhuwelijken.

Wat houdt deze samenwerking in? Wordt er zowel op kindhuwelijken als op genitale verminking gefocust? Welke rol spelen de Huizen van het Kind? Wat is de verwachte startdatum? Blijft het budget de vooropgestelde 41.000 euro? Zal die samenwerking ook leiden tot betere dataregistratie?

Lise Vandecasteele stelt steeds meer knelpunten vast bij de persoonsvolgende financiering voor meerderjarige personen met een handicap. Wat is de timing van de uitbreiding voor minderjarigen? Welke knelpunten ziet minister Wouter Beke in de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap? Kunnen ze worden weggewerkt voor de persoonsvolgende financiering voor minderjarige personen met een handicap? In instellingen heerst onzekerheid onder de residenten maar ook onder het personeel. Er is een gebrek aan continuïteit. Er wordt personeel tijdelijk aangenomen, dat vervolgens weggaat en wordt vervangen door nieuw personeel, terwijl continuïteit belangrijk is voor minderjarige personen met een handicap. Hoe kan die continuïteit worden bewaard? Hoe zullen jongeren die hun budget niet zelf kunnen beheren worden ondersteund? *Lise Vandecasteele* is het idee om persoonsvolgende financiering uit te breiden tot minderjarigen niet genegen.

De budgetten voor het wegwerken van de wachtlijsten zijn beperkt. *Lise Vandecasteele* vraagt zich af of minister Wouter Beke de wachtlijsten in de jeugdhulp in het algemeen wil wegwerken. Tegen wanneer denkt hij dat ze weggewerkt zijn? Het is belangrijk om latere kosten te vermijden dat er wordt ingezet op het wegwerken van de wachtlijsten.

Katrien Schryvers herinnert aan de Week van de Pleegzorg. Ondanks alle inspanningen van de voorbije jaren en de groei door campagnes en ondersteunende maatregelen die in het Vlaams Parlement zijn genomen, heerst daar nog een tekort. Ze feliciteert Pleegzorg Vlaanderen met de originele campagnes die hun effect niet missen. In de toekomst moet worden onderzocht hoe, ook gezien de grote diversiteit, kinderen en jongeren in de gezinscontext kunnen worden opgevangen. Er is destijds decretaal verankerd dat een jeugdrechter moet motiveren waarom hij niet kiest voor pleegzorg bij uithuisplaatsing. Er moet werk worden gemaakt van het gevraagde onderzoek.

Gezamenlijke opvang van broers en zussen is een werkpunt waarop moet worden ingezet, zeker voor jongeren die uit huis worden geplaatst. Gezinshuizen zijn een mogelijkheid, maar het moet ruimer worden gezien. Dat geldt voor elke vorm van jeugdhulp. De hulpverleners kunnen zo bepaalde problemen in een andere context zien. Kinderen en jongeren moeten altijd samen met hun omgeving worden versterkt.

Katrien Schryvers is ermee ingenomen dat het decreet van 21 december 2018 houdende wijziging van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, wat cliëntenorganisaties en een cliëntenforum in de integrale jeugdhulp betreft, verder wordt uitgerold. Die organisaties zijn zeker van hun financiering. Participatie en ervaringsdeskundigheid bieden meerwaarde. Cachet kan als geen ander de vinger op de wonde leggen en duidelijk maken welke noden er in de jeugdhulp bestaan. Het is een goede zaak dat de stem van kinderen en jongeren expliciet is opgenomen in de beleidsnota. Ook voor de gesloten settings. Dat is minder evident maar even belangrijk.

Voor de 18- tot 25-jarigen zoekt minister Wouter Beke naar innovatieve projecten met kleinschalige woonvormen. *Katrien Schryvers* vindt dat positief want men mag die jongeren niet loslaten. Zij hebben op tal van vlakken begeleiding nodig.

De beleidsnota schenkt aandacht aan de bescherming van ongebooren kinderen. Er moet worden gezocht hoe op een juridisch sluitende manier aanklappende zorg kan

worden geboden, onder meer aan aanstaande moeders met een verslavingsproblematiek.

Er is een erkennings- en bemiddelingscommissie voor slachtoffers van historisch misbruik opgericht na getuigenissen over misbruik in jeugdhulp en onderwijsinstellingen. Na de werkzaamheden van de Commissie Grensoverschrijdend Gedrag is de erkennings- en bemiddelingscommissie decretaal verankerd, en het toepassingsgebied uitgebreid tot meerderjarigen en alle beleidsdomeinen. Katrien Schryvers vindt het goed dat hiervoor middelen zijn opgenomen. Een formele bestendiging is nog niet mogelijk. Er wordt voorlopig voortgewerkt met de vzw Moderator. Katrien Schryvers ijvert ervoor dat die commissie in de toekomst haar werk kan voortzetten zodat slachtoffers van historisch misbruik daar terecht kunnen.

De beleidsnota beschrijft gezamenlijke uithuisplaatsing van ouders en kinderen naar Nederlands model. Dat gebeurt momenteel al beperkt in CIG's. Wat is de relatie met wat momenteel al beperkt, gebeurt? Katrien Schryvers vindt dat onderzoek waardevol want het is beter dat kinderen niet worden gescheiden van hun ouders.

Minister *Wouter Beke* gaat eerst in op de vragen over het budget. Er is gevraagd of 60 miljoen euro voldoende is. Er is eerder ook gevraagd of 270 miljoen euro voor personen met een beperking voldoende is. Er wordt 1,5 miljard euro gevraagd. De minister las elders dat om alle zorgvragen te beantwoorden er minstens 4 miljard euro nodig is. Hij weet niet of dat een juist cijfer is, maar vast staat dat de Vlaamse Regering 2,4 miljard euro investeert in nieuw beleid zonder substantiele bijkomende lasten op te leggen aan gezinnen. Ze maakt daarvoor een aantal keuzes. De belangrijkste keuze is de investering van 550 miljoen euro in Welzijn. Met Justitie en Wonen erbij, gaat het om meer dan 600 miljoen. Dat is een belangrijke keuze om Vlaanderen sociaal te versterken. Vanwege die keuze worden er enkele andere keuzes gemaakt. De investering van 2,4 miljard is ongeveer 6 procent van de totale begroting. Dat komt overeen met de 6 procent besparing waar elke minister mee geconfronteerd wordt.

De besparing van 6 procent is nooit een lineaire oefening. Er worden enkele keuzes gemaakt. Dat verloopt op basis van een aantal speerpunten. Wat maakt op het terrein het grootste verschil? Hoe kan ervoor gezorgd worden dat armoedeorganisaties niet moeten inleveren? Hoe kan ervoor gezorgd worden dat vrijwilligers en hun ondersteuning niet getroffen worden door de besparingen? Daarvoor moeten enkele fundamentele keuzes gemaakt worden. Die keuzes zijn bovendien nodig omdat er in 2020 en de jaren daarna fundamentele sociale versterkingen volgen. De hervorming van de kinderbijslag naar het groeipakket zorgt in 2020 alleen al voor een groei van de sociale toeslagen met 97 miljoen euro. Dat stijgt tot 162 miljoen euro in 2024. De middelen daarvoor moeten worden gevonden. De minister begrijpt de vraag waarom 1 miljoen euro moet worden bespaard bij SAM vzw. Het totale budget kent naast een groei van bijna 400 miljoen euro ook een besparing van 130 miljoen euro. Tegen 2024 gaat het om een totale groei van 2 miljard euro voor Welzijn. Dat veronderstelt een aantal keuzes.

Er is overlegd met de verantwoordelijke van SAM vzw. De minister ontkent niet dat het om een belangrijke besparing gaat, maar die komt niet als een donderslag bij heldere hemel. Er zijn vroeger al vragen gesteld over werking en output van SAM vzw, en voorstellen tot bijsturing gelanceerd. De beheersovereenkomst loopt af in 2020. Mocht ze vernieuwd worden, dan moet worden nagedacht over de te verwachten output. Dat is geen ideologische keuze maar een keuze om armoedeverenigingen en mensen die vrijwilligers ondersteunen te sparen. Met het oog op de toekomst moet de output van SAM vzw beter. Het meerjarenplan, de formulering van de doelstellingen en de acties zijn voor verbetering vatbaar. Omdat een

en ander abrupt verloopt, wordt gekeken of een overgang mogelijk is, zoals aangegeven tijdens het overleg.

Persoonsvolgende financiering voor minderjarigen is een belangrijk uitgangspunt. Minister Wouter Beke is het eens met de vraag dat met de nodige zorg, zowel qua timing als qua implementatie, te bekijken. De evaluatie van de persoonsvolgende financiering moet niet alleen focussen op budget maar ook op toegankelijkheid. Processen moeten worden vereenvoudigd. De persoonsvolgende financiering voor minderjarigen wordt in geen geval een doorslag van het systeem voor meerderjarigen. De situatie van een minderjarige is immers anders dan die van een meerderjarige.

Ten tweede gaat minister Wouter Beke na hoe dit proces zo omzichtig mogelijk kan verlopen met oog voor de evaluatie, de stakeholders en de complexiteit van de minderjarige. Er zal voorzichtig worden gehandeld lerende uit het verleden en het systeem voor meerderjarigen. De minister wil zich niet vastpinnen op een timing om achteraf te moeten terugkomen op te snel genomen beslissingen. Het gaat niet alleen over grote principes maar over mensen die geholpen moeten worden in de best mogelijke omstandigheden.

Minister Wouter Beke heeft over Tongeren overleg gepleegd met minister Zuhal Demir. Er is afgesproken een protocolakkoord af te sluiten over de bevoegdheids- en middelenverdeling om samen deze problematiek aan te pakken. Minister Wouter Beke houdt zich aan de beslissing van juni 2019 om het detentiecentrum in Tongeren te sluiten. Men gaat na waar de 28 medewerkers naartoe kunnen. Verschillende medewerkers zijn al elders gealloceerd. De minister verzekert dat het de bedoeling is om Tongeren in het voorjaar van 2020 te verlaten.

De crisisjeugdhulpverlening is in 2019 gefinancierd met eenmalige middelen. Er moet worden bekeken hoe dit structureel verankerd kan worden. Het is niet de bedoeling om dat zomaar af te schaffen.

Het nieuwe budget moet nog onderverdeeld worden. Momenteel worden de begrotingen vastgelegd. Er wordt overlegd over een allocatievoorstel.

De resultaten van de oproep voor besloten opvang zijn nog niet besproken op het kabinet.

Het is de bedoeling om de gemeenschapsinstellingen uit te breiden. Zo zal De Grubbe van veertig naar tachtig plaatsen stijgen.

VIA 5 omvat middelen voor versterking, opleiding en vorming van maatschappelijke assistenten.

Naast de vermelde 60 miljoen euro zijn er nog budgetten voor kinderen en jongeren met een handicap en wordt er geïnvesteerd in infrastructuur. VIPA behandelt alle subsidieaanvragen uit de jeugdhulp voor het vernieuwen van infrastructuur. Daarnaast investeert VIPA in kinderpsychiatrische diensten in ziekenhuizen en subsidieert het infrastructuuraanpassingen om met agressie om te gaan. Ook de uitbreiding met 150 plaatsen in de besloten opvang wordt door VIPA gefinancierd. De minister benadrukt dat zowel exploitatie als financiering van de jeugdhulp een prioriteit is.

De opdrachten en de doelgroep van vzw GAMS worden beschreven in een ministerieel besluit. De doelgroep bestaat uit gezinnen met kinderen en aanstaande gezinnen met een risico op vrouwelijke genitale verminking, onder meer omdat ze afkomstig zijn uit een land waar meisjes en vrouwen genitale verminking ondergaan. Daarnaast richt men zich zowel tot vrouwen in een gedwongen huwelijk als

op meisjes die dat risico lopen. De opdracht behelst zowel het organiseren van sensibiliseringsacties als rechtstreekse dienstverlening: telefonisch en digitaal ont-haal, ambulante en individuele ondersteuning en inloopmomenten. Naast de op-drachten gericht op de doelgroep, zijn er opdrachten gericht op intermediairen, waaronder sensibilisering en gerichte vormingen. De samenwerking met de Huizen van het Kind krijgt vorm als inloopmomenten en groepsactiviteiten die in partner-schap georganiseerd worden afgestemd op de lokale noden. Dat is in de regelge-ving opgenomen.

Erkenning en subsidiëring vonden plaats op basis van het ministerieel besluit met ingang van 1 januari 2019. Het subsidiebedrag bedraagt 40.934 euro en is recur-rent. De ketenaanpak is niet opgenomen in de regelgeving maar behoort tot de uitvoerende praktijk van vzw GAMS. De vzw hanteert daarvoor verschillende metho-dieken die gedeeld worden met andere betrokkenen zoals CLB's.

Het laatste nationale dataonderzoek dateert van 2016. De cijfers zijn gepubliceerd in 2018. Het was een eenmalig onderzoek met steun van het Instituut voor Gelijk-heid van Vrouwen en Mannen en de FOD Volksgezondheid. Er is geen systematisch onderzoek naar prevalentie. GAMS vzw houdt statistieken bij van besneden vrou-wen en meisjes die zich voor begeleiding aanmelden, en van risicosituaties die worden aangemeld door vrouwen en meisjes die het risico lopen of door de hulp-verlening die een inschatting maakt van het risico.

Katrien Verhegge, administrateur-generaal agentschap Opgroeien, meldt dat de resultaten van het onderzoek omtrent de rechtspositie van jongeren in gesloten opvang worden verwacht in 2020.

1Gezin1Plan wordt geëvalueerd. De projectgroep heeft alle netwerken en projecten onderzocht. Op basis daarvan wordt een evaluatie en een rapportage gemaakt. Het agentschap volgt dat goed omdat het belangrijk is dat filosofie en doelstellin-gen van het project gerealiseerd kunnen worden. In de loop van 2020 wordt daar-mee aan de slag gegaan, ook in functie van de uitbreiding.

De vragen over de versoepeling van de GES+-plaatsen kunnen nog niet volledig beantwoord worden. Op de studiedag van 24 april 2019 is het belangrijke rapport van Decoene en Danckaerts behandeld. Er wordt vooral samengewerkt aan een verbeterde intersectorale diagnostiek om indicaties voor GES+-plaatsen beter op elkaar af te kunnen stemmen. Het project zal voor input zorgen.

De vermelde ruling geldt voor SOS Kinderdorpen. Er moet worden bekeken hoe dit verruimd kan worden.

Omdat de cijfers bij het indienen van de begroting nog niet up-to-date waren, volgt er nog een bijstelling van 1,4 miljoen euro om de inkanteling van GES+ en COS zo goed mogelijk te laten verlopen.

Er zijn veertig consultants aangeworven. Er komen er nog vijf bij dankzij de sociale Maribel. In het kader van jeugddelinquentie wordt nagegaan of de consultants versterkt kunnen worden om bijkomende opdrachten te kunnen opnemen.

Omdat de burger niet zelf zou moeten beslissen of hij zich tot een VK of tot een OCJ moet richten, is een transitie naar één frontoffice nodig. Er moet in eerste instantie gefocust worden op permanente bereikbaarheid. Omdat eenwording pas in tweede instantie nodig is, kan dat in de loop van de komende jaren gerealiseerd worden.

Overflow is op basis van het Rekendecreet opgelegd door Financiën en Begroting. Het geldt voor de volledige Vlaamse overheid. Subsidies aan de private sector

moeten voortaan aangerekend worden op het jaar zelf. Vroeger werd onmiddellijk een voorschot van 90 percent aangerekend en een saldo van 10 percent het jaar nadien. Overflow is een eenmalige technische operatie.

Lorin Parys vraagt of de sluitingsdatum voor het Vlaams detentiecentrum in Tongeren wordt gehaald?

De timing voor de persoonsvolgende financiering voor minderjarigen is misschien te krap. Moet het besluit van de Vlaamse Regering daarom aangepast worden voor het einde van 2019?

De spreker gaat akkoord met de visie achter de besparing op SAM vzw, dat nog steeds 2,7 miljoen euro recurrent per jaar krijgt om in te zetten op terreinacties. De vraag is hoe de kwetsbare Vlaming geholpen wordt. Er moet voor gezorgd worden dat de middelen zoveel mogelijk naar de mensen gaan. Dat er daardoor minder naar structuren gaat, is de keerzijde van de medaille.

Voor jeugdhulp wordt 45.000 euro minder ingeschreven dan in 2019. Vanwaar komt dat verschil? In 2019 ging het om 82.000 euro en in 2020 om 37.000 euro.

NAFT is er voor jongeren die om pedagogische, juridische, sociale of persoonlijke redenen het onderwijs dreigen te verlaten. Uit verhalen blijkt dat jongeren te weinig worden gezien als jongeren die individuele begeleiding nodig hebben. Wat is er al gedaan voor deze doelgroep sinds de middelen van Onderwijs naar Welzijn zijn overgedragen? Wat wil de minister deze legislatuur extra doen voor deze doelgroep, zodat het begeleidingsaspect op de voorgrond geplaatst kan worden? Hoeveel jongeren zullen begeleid kunnen worden met het extra bedrag van 10 miljoen euro?

Lise Vandecasteele vindt het straf dat een van de tien rijkste landen ter wereld niet kan voldoen aan alle zorgvragen. Dat gaat niet over luxe maar over basiszorg, basisvoorzieningen en mensen die op een wachtlijst voor noodzakelijke hulp staan. Als de minister zegt dat hij de gezinnen niet meer wil belasten, gaat ze daar absoluut mee akkoord. Gezinnen kunnen en moeten niet meer belast worden want het armoederisico is al hoog genoeg. Er gaat evenwel exact 4 miljard euro naar de aankoop van gevechtsvliegtuigen door de Federale Regering waartoe de partij van minister Wouter Beke behoorde. Is het normaal dat mensen moeten wachten op zorg terwijl dat geld geïnvesteerd wordt in gevechtsvliegtuigen? De steun aan grote bedrijven is de laatste jaren verdubbeld tot 400 miljoen euro. INEOS ontvangt bijvoorbeeld 16 miljoen euro. De subsidies om de emissiekosten van grote bedrijven te helpen dragen, bedragen 148 miljoen euro. Er worden keuzes gemaakt. Het lijkt er sterk op dat de Vlaamse Regering grote bedrijven liever ziet dan mensen die hulp en zorg nodig hebben.

De ingreep bij SAM vzw heeft implicaties op het welzijnswerk en op samenlevingsopbouw. Kunnen die effecten nog besproken worden?

Freya Van den Bossche begrijpt het antwoord over VK's en OCJ's, maar vreest een te hoge drempel als beide functioneel samen worden gebracht in de gebouwen van de OCJ's. Thans kunnen mensen gemakkelijk binnenstappen in een VK. OCJ's bevinden zich vaak in een hoge toren waar mensen eerst langs een aantal sluisen moeten passeren. Het is minder eenvoudig om daar een vertrouwenwekkende frontoffice uit te bouwen voor kinderen die voor het eerst aankloppen of voor mensen die voor het eerst iets willen melden maar onzeker zijn over hun anonimiteit. Bij het samengaan van die instellingen moet men streven naar maximale bereikbaarheid.

Freya Van den Bossche herhaalt haar vraag over de leefgroepgrootte in de residentiële jeugdhulp die de minister wil verkleinen. Krijgen instellingen een enveloppe waarna ze zelf kiezen om een extra begeleider aan te werven en de groepen te verkleinen? Of zal de minister dat anders aanpakken? De huidige leefgroepgrootte zorgt er soms voor dat een GES-kind minder snel ergens anders terecht kan omdat de groepen te groot worden. In een kleinere leefgroep zal dat gemakkelijker kunnen.

Hoeveel consultants kan men in dienst nemen met het extra budget voor de komende periode?

Er komen tachtig plaatsen bij in De Grubbe. Wat met de andere gemeenschapsinstellingen? Of moet dat nog beslist worden?

Wat de crisisjeugdhulpverlening betreft zegt de minister dat het gaat om een eenmalige, niet-structurele financiering. Het Rekenhof was duidelijk over de crisis hulpverlening: vier op de tien jongeren in acute nood krijgt geen hulp. Daarom vraagt Freya Van den Bossche waar die eenmalige injectie is weggefallen. Is dat een onderdeel van een groter budget waardoor dat niet gemakkelijk terug te vinden is? Komen de zes beloofde vte voor de crisismeldpunten er? Over enkele weken zouden ze immers moeten starten.

Hoe zeker is de minister over de timing voor Tongeren? Waar moeten de jongeren naartoe? Ze is tevreden dat de minister het personeel op korte termijn duidelijkheid wil geven.

De spreker hoopt dat er nog gepraat kan worden over SAM vzw. Ze begrijpt dat de minister besparingen wil vermijden op het terrein, op vrijwilligers en op mensen die vrijwilligers ondersteunen. SAM vzw ondersteunt echter professionals op het terrein. Ook die taak moet ter harte worden genomen. Vrijwilligers worden vaak geconfronteerd met situaties waarop een antwoord niet eenvoudig of eenduidig is, zeker gezien de toenemende vermaatschappelijking van de zorg. Enerzijds blijken er geen problemen uit de voortgangsrapportage maar anderzijds zegt minister Wouter Beke dat er waarschuwingen geweest zijn. Freya Van den Bossche vraagt een overzicht. Aangezien de beheersovereenkomst eind 2020 afloopt, was het logischer niet in een lopende beheersovereenkomst in te grijpen. Overweegt de minister om die samenwerking stop te zetten of wil hij een overeenkomst afsluiten met een andere opdracht en inhoud?

Minister *Wouter Beke* onderzoekt of het besluit van de Vlaamse Regering aangepast moet worden voor de persoonsvolgende financiering voor minderjarigen. Op een gegeven moment zal er alleszins een besluit moeten zijn.

Op de budgettaire vraag van Lorin Parys antwoordt de minister dat het gaat om specifieke ontvangsten en niet om uitgaven.

De crisisjeugdhulp wordt recurrent versterkt met 2,3 miljoen euro. Aanvankelijk ging het om eenmalige middelen. Dit voorbeeld geeft aan hoe middelen worden toegekend na vragen van het terrein en uit het Vlaams Parlement, waarover een consensus groeit. In een volgende fase rijst de vraag om die middelen structureel te verankeren.

De minister vindt de vergelijking met de aankoop van vliegtuigen karikaturaal. Wie het debat daarover in het Vlaams Parlement wil voeren, pleit eigenlijk voor een staatshervorming die het defensiebeleid naar Vlaanderen overhevelt. Als het om de omgekeerde keuze gaat, verwijst hij graag naar de kinderbijslag. Die overname van Vlaanderen betekent een extra uitgave van meer dan 180 miljoen euro tegen 2024. Dat zijn de keuzes die Vlaanderen heeft gemaakt: meer dan 160 miljoen

euro aan sociale toeslagen voor kwetsbare mensen. Dat betekent dat er ook keuzes gemaakt moeten worden over inkomsten en uitgaven. De uitgaven voor Welzijn zijn op tien jaar tijd gestegen met 4 miljard euro: 2 miljard euro in de vorige legislatuur en 2 miljard euro in deze legislatuur. Dat zijn recurrente middelen, terwijl Lise Vandecasteele het heeft over een eenmalige aankoop. Het heeft geen zin om de mensen daarmee te verblinden. Dat is demagogisch en polariserend, en brengt de mensen op het terrein niets bij.

Het debat over SAM vzw wordt voortgezet. Het is niet zo dat professionals er geen plaats hebben. Het is evenmin zo dat structuren geen plaats hebben om de mensen op het terrein te ondersteunen. Mocht dat het geval zijn, dan had de minister er zich gemakkelijk van kunnen afmaken door de hele besparing door te voeren op de kap van SAM vzw. Hij heeft alleen gesteld dat de beheersovereenkomst eind 2020 afloopt en dat er gekeken moet worden of en hoe dat in de toekomst meerwaarde kan hebben. Er gebeuren belangrijke besparingen bij SAM vzw maar die expertise wordt niet overboord gegooid. De komende weken wordt onderzocht hoe de maatregelen geflankeerd kunnen worden.

Katrien Verhegge geeft mee dat NAFTA in een eerste fase 857 begeleidingen heeft georganiseerd. Vanaf september 2019 worden er – na goedkeuring door de Vlaamse Regering – 4000 begeleidingen (in groep en individueel) gepland.

Ze deelt de bezorgdheid over de frontoffice van VK's en OCJ's. Het is niet de bedoeling om iedereen naar de OCJ's te sturen. Dat moet nog nader bekeken worden.

De leefgroepgrootte bedraagt momenteel een op zeven of acht afhankelijk van thematiek en indicatie. Het onderzoek en de studiedag willen inzetten op intersectorale diagnostiek. Er zijn de aanbevelingen van de werkgroep Verblijf waarmee verder aan de slag wordt gegaan. Een ratio voor alle indicaties is niet optimaal.

Hoeveel consultants er zullen bijkomen hangt af van de budgetverdeling, waarover nog beslist moet worden.

Voorlopig gebeurt de uitbreiding van gemeenschapsinstellingen voornamelijk in De Grubbe.

3.2. Groeipakket

Koen Daniëls benadrukt het belang van het groeipakket. Er wordt bijna 4 miljard euro voor aangewend. Het is karikaturaal om het ene bedrag tegen het andere af te wegen. Dit is een recurrent en geen eenmalig bedrag.

Het is goed dat de Vlaamse Regering zich deze bevoegdheden eigen heeft gemaakt en extra accenten heeft gelegd. Getuige van die kwaliteit en die omwenteling ziet hij in de bekroning van het groeipakket met de European Public Sector Award. Hij spreekt zijn appreciatie uit voor iedereen die meegewerkt heeft, maar wil tegelijk nagaan hoe het nog sterker en beter kan. Hij staat positief tegenover de evolutie van dertien naar één uitbetalingsactor wat de zaak performanter en gemakkelijker maakt.

Verder wil de N-VA het groeipakket beter beschermen tegen sociale fraude en onrechtmatige toekenning. Rechten en plichten spelen een uitdrukkelijke rol. De fractie vindt het cruciaal dat nieuwkomers retroactief geen kinderbijslag kunnen krijgen tijdens de asielprocedure.

Daarnaast is er het groeipakket voor wie in het buitenland woont. Waar dat vroeger gewoon werd uitbetaald, zal voortaan de levensduurte in het verblijfsland worden

onderzocht. Koen Daniëls vindt het goed dat het groeipakket daaraan wordt aangepast. Hij vraagt welke indicatoren hiervoor gebruikt zullen worden.

Een andere belangrijke wijziging is dat de sociale toeslag niet langer afhankelijk is van het statuut van de ouders. Voorheen was er enkel een sociale toeslag bij werkloosheid. Thans wordt die afhankelijk gemaakt van het inkomen, wat cruciaal is om mensen aan te zetten tot werken. De doelstelling van de Vlaamse Regering is om meer mensen aan het werk te krijgen omdat iedereen daar beter van wordt. Streven naar een werkzaamheidsgraad van 80 percent is belangrijk. Door die sociale toeslag aan het inkomen te koppelen kunnen ook werkende ouders met een laag inkomen er recht op hebben, wat het systeem rechtvaardiger maakt.

Koen Daniëls is voorstander van duidelijke communicatie met ouders omdat veel zaken wijzigen. Die wijzigingen zijn niet altijd even duidelijk. Wat verandert, moet automatisch en in bevattelijke termen uitgelegd worden.

De budgettaire effecten en de effecten van de automatische toekenning worden geëvalueerd. Wanneer staat die evaluatie gepland? Kan die evaluatie voor het Vlaams Parlement gebracht worden?

Hoe ziet de minister de afstemming tussen groeipakket en kinderopvang voor de automatische toekenning van het inkomenstarief? Zullen ouders hierover geïnformeerd worden zodat duidelijk is wanneer, waarom en waar ze welk tarief krijgen toegewezen? Hoe kan die koppeling voltrokken worden? Koen Daniëls meent dat dit geautomatiseerd kan worden om het voor mensen gemakkelijker te maken.

Welke instantie zal het onderzoek uitvoeren voor de evolutie naar één uitbetalingsactor?

In het regeerakkoord schrijft de Vlaamse Regering dat ze de regeling voor de asielzoekers zo snel mogelijk zal uitvoeren, maar in de beleidsnota staat geen concrete timing. Hoe snel zal dat gebeuren?

Freya Van den Bossche vraagt aandacht voor de selectieve toeslagen (schooltoeslag, sociale toeslag en toeslag voor zorgbehoevende kinderen) die ze niet sterk genoeg vindt voor gezinnen met een laag inkomen. Aan het begin van het schooljaar 2019-2020 werden nogal wat schooltoeslagen niet toegekend, voornamelijk aan gezinnen met een laag inkomen. De minister ontkende dat toen sp.a hem daarnaar vroeg (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2019-2020, nrs. 319 en 334). Later gaf hij wel toe toen een journalist hem daarnaar vroeg. Dat probleem zou nog in november 2019 opgelost worden, maar daar bestaat verwarring over. Freya Van den Bossche vraagt wat er gebeurd is. Sommige mensen hebben die schooltoelage nog steeds niet ontvangen. De administratie verstuurt hun uiteenlopende berichten, onder andere over informaticaproblemen bij de kinderbijslagfondsen waardoor de fluxen nog niet verwerkt zijn en er nog geen berekeningen gemaakt zijn. Wat is er aan de hand? Zal de minister er de komende schooljaren voor zorgen dat de schooltoelage vroeger wordt uitbetaald? Die vraag is voor alle gezinnen belangrijk. Als de uitbetalingen gespreid verlopen, kan de minister dan garanderen dat vooral gezinnen met een laag inkomen de schooltoeslag op tijd krijgen?

De minister weerlegt in zijn antwoord op het verzoekschrift over de discriminatie van wezen ten gevolge van het groeipakket (*Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 166/1) de bewering dat halfwezen slechter af zijn in het nieuwe systeem door te verwijzen naar de sociale toeslag. Maar zelfs als die sociale toeslag erbij geteld wordt, is er nog steeds een kloof. Met één kind bedraagt het verschil voor halfwezen meer dan 65 euro per maand, met twee kinderen meer dan 130 euro per maand, en met drie kinderen 103 euro. Die halfwezen blijven benadeeld. Is dat de bedoeling? Vindt de minister dat een zinvolle aanpassing? Is hij bereid dit aan te passen?

De beleidsnota nam zich voor om te evolueren tot één uitbetalingsactor. Heeft de minister daarvoor een stappenplan met een tijdslijn?

Waarom kiest de Vlaamse Regering ervoor om de leeftijdstoelagen uit het oude systeem vanaf het derde kind vijf jaar lang niet te indexeren, voor zowel de basis-kinderbijslag als voor de leeftijdsbijslag? Bij de andere kinderen wordt de indexering vertraagd. Is dat een faire manier? Het valt Freya Van den Bossche op dat het derde en de volgende kinderen harder worden getroffen. Waarom heeft de minister het gemunt op grotere gezinnen?

Freya Saeys leest dat 53 miljoen euro wordt bespaard door het niet indexeren van rangbedragen vanaf het derde kind en van de leeftijdstoelagen tot en met 2024, en door gezinsbijslagen voortaan jaarlijks in september met 2 percent aan te passen in plaats van bij de overschrijding van de spilindex. Er wordt ook 2,75 miljoen euro bespaard door een versneld efficiëntietraject bij de private uitbetalingsactoren. Waarom wordt er geen versneld efficiëntietraject uitgevoerd bij de publieke uitbetalingsactor?

Voorts wil ze vernemen of bij een overschrijding van de spilindex in 2020 het geld terugvloeit naar het budget van de gezinsbijslag?

Het aantal evaluerende artsen voor de zorgtoeslag breidt uit. De multidisciplinaire teams worden ondersteund. Is het niet aangewezen te streven naar een geïntegreerde inschaling voor alle voordelen om te vermijden dat kinderen met een handicap voor elk voordeel apart worden ingeschaald?

Voor het groeipakket worden geografisch verspreide antennes opgezet. Daarbij wordt gedacht aan de Huizen van het Kind om ouders gemakkelijk te bereiken. Hoever staat de minister daarmee?

Tijdens de algemene bespreking zegde de minister dat weeffouten in het groeipakket rechtgezet zullen worden. *Immanuel De Reuse* denkt aan complexe gezinssituaties. Over hoeveel gevallen gaat het?

De evolutie naar één uitbetalingsactor is een goede zaak. Hier werd al een studie over gemaakt. Hij vraagt of dat al afgetoetst werd met de huidige uitbetalingsactoren. Hoe zal dat geïmplementeerd worden, ook qua personeelsbestand?

De implementatie van de automatische rechtentoekenning vindt *Immanuel De Reuse* een goede zaak omdat het de zaken eenvoudiger maakt voor de mensen.

Hoewel niemand daar voor de verkiezingen over gesproken heeft, wordt er deze legislatuur 110 miljoen euro bespaard op de kinderbijslag, voornamelijk door de leeftijdstoelagen en het bedrag vanaf het derde kind vijf jaar lang niet te indexeren. Daarnaast is er nog een boekhoudkundige truc door een indexering later op het jaar door te voeren. Gezinnen moeten langer wachten op een hoger bedrag en de overheid kan langer wachten om een hoger bedrag uit te keren. Niet enkel de Gezinsbond reageert verontwaardigd maar ook de bevolking. Volgens de Gezinsbond gaat de Vlaamse Regering in tegen de afspraken. Tijdens de vorige legislatuur waren er twee indexsprongen in de kindertoeslag, weliswaar met de belofte om het uitgespaarde budget opnieuw te investeren in de kinderbijslag en om knelpunten weg te werken. Deze maatregel zal grote gezinnen en gezinnen die het moeilijker hebben, sneller in de armoede duwen.

Dat het groeipakket voor kinderen die binnen Europa in het buitenland verblijven, aangepast wordt aan de levensstandaard van het verblijfsland, is een stap vooruit. De vraag is echter hoe die levensstandaard gemeten zal worden. Welke formule zal de minister daarvoor toepassen? Uiteraard blijft de vraag waarom met Vlaams

belastinggeld een toeslag betaald moet worden aan een kind dat bijvoorbeeld in Roemenië opgroeit.

De minister werkt in nauw overleg met de betrokken bestuursniveaus een regeling uit voor asielzoekers zodat ze tijdens de asielprocedure – die gemiddeld twaalf maand in beslag neemt – geen recht meer hebben op het groeipakket. In de tekst staat dat deze maatregel zo snel mogelijk ingevoerd zal worden. Immanuel De Reuse vraagt hoe snel de minister denkt hiervoor alle toetsen doorstaan te hebben. Wanneer kan dit omgezet worden in regelgeving? Het Vlaams Belang dankt de minister voor deze kleine tegemoetkoming aan zijn programma. Immanuel De Reuse weet dat er bendes zijn die doelbewust minderjarigen richting Europa sturen. Die kinderen moeten hun uitkering onmiddellijk afgeven. Hij meent dat er op dat vlak werk aan de winkel is.

Ann De Martelaer leest in het regeerakkoord dat het groeipakket geëvalueerd wordt. Desondanks zijn er deze legislatuur heel wat ingrepen gepland om op bepaalde groepen te besparen. De Gezinsbond stelt dat deze Vlaamse Regering niet zoekt naar een verbetering van het systeem maar naar een besparing. Groen ziet kinderbijslag als een instrument tegen armoede. Armoedespecialisten merken op dit ogenblik een gebrek aan moed om het groeipakket in te zetten als instrument tegen armoede en ongelijkheid. Kind en Gezin stelt dat het huidige groeipakket effect heeft op armoede en ongelijkheid, maar voor Groen is dat onvoldoende. Thans gaat amper 6 percent van het groeipakket naar sociale toeslagen. Dat optrekken tot 10 percent zou een wereld van verschil maken. Groen wil in 2020 werk maken van een evaluatie en onderzoeken welke wijzigingen nodig zijn om met het groeipakket de armoede in te perken.

Katrien Schryvers stelt dat het groeipakket een van de grootste realisaties is van de vorige Vlaamse Regering en een enorme impact heeft op gezinnen met kinderen. In tegenstelling tot wat sommigen laten uitschijnen – dat het gemakkelijk is en dat een aantal zaken niet gerealiseerd zijn – wijst ze erop dat die inkanteling een huzarenstuk was.

Sedert 1 januari 2019 moet elke maand aan 1,6 miljoen kinderen het juiste bedrag betaald worden op het juiste moment, want gezinnen rekenen daarop. In Wallonië zijn er gezinnen te laat uitbetaald. Die inkanteling is in Vlaanderen goed verlopen. Het is bovendien op een vernieuwende manier gebeurd met de automatische rechtentoekenning, de regeling waardoor gezinnen niet meer op basis van een statuut maar op basis van hun inkomen toeslagen kunnen krijgen, en de integratie van onder meer sociale toeslagen, zorgtoeslagen en participatietoeslagen. De Europese bekroning is geen toeval.

De federale kinderbijslag had al een groot effect op de kinderarmoede. Zonder kinderbijslag was het armoederisico toen 18 percent hoger. De kinderbijslag zorgde ervoor dat het armoederisico met 6 à 7 percent werd verlaagd. Het groeipakket versterkt dit effect nog. Katrien Schryvers stelt dat men continu moet monitoren, evalueren, efficiëntiewinst zoeken en versterken. Zo zouden de selectieve participatietoeslagen vroeger toegekend kunnen worden, al is dat pas mogelijk wanneer er duidelijkheid is over het inkomen van de ouders. Ze vindt echter dat er al heel grote stappen zijn gezet.

Hoeveel sociale toeslagen worden er na een jaar uitgekeerd? Hoe verhoudt zich dat tot 2018? Hoeveel zorgtoeslagen, participatietoeslagen, selectieve participatietoeslagen en kinderopvangtoeslagen worden er uitgekeerd? Die laatste toeslag heeft effect op de betaalbaarheid van de kinderopvang voor wie geen beroep kan doen op de inkomensgerelateerde opvang.

Katrien Schryvers stelt dat de inkanteling al een grote rationalisatie was. Ze spreekt Koen Daniëls tegen: weinig ouders ervaren problemen met hun uitbetalingsinstelling. Veel ouders weten niet dat er iets is veranderd. Voor veruit de meeste gezinnen is deze overgang naadloos verlopen.

Asielzoekers kregen hun kinderbijslag vroeger met terugwerkende kracht vanaf het moment dat de asielvraag werd ingediend. Omdat zij tijdens de asielaanvraag bed, bad en brood krijgen naast toegang tot onderwijs, kan de vraag rijzen of men dit bedrag nog retroactief moet toekennen. Er is voor gekozen om het recht op het groeipakket van elk kind vanaf het moment van de erkenning te garanderen.

Lise Vandecasteele vindt het een gemiste kans dat de hervormde Vlaamse kinderbijslag niet actief is ingezet als instrument om de kansarmoede bij kinderen in te dijken. De kinderarmoedecijfers stijgen. In 2011 liep 6 percent van de kinderen in Vlaanderen een risico op kansarmoede. Thans is dat 14 percent. Een van de belangrijkste structurele maatregelen in de strijd tegen armoede is de kinderbijslag, maar men kiest ervoor om in beperkte mate een selectieve toeslag te geven. Het is frappant hoe de Vlaamse Regering van oordeel is dat de kinderbijslag wordt ingezet als instrument tegen kinderarmoede, terwijl veldwerkers, de Gezinsbond, het Netwerk tegen Armoede, Decenniumdoelen en professoren duidelijk stellen dat de kinderbijslag moet worden gebruikt in de strijd tegen armoede en dat de selectieve toeslagen sterker moeten worden gebruikt.

Met de vernieuwde kinderbijslag daalt het armoederisico slechts met enkele percentpunten. Niemand kan zeggen dat het wordt gebruikt in de strijd tegen armoede. Bovendien wordt er 110 miljoen euro bespaard op de kinderbijslag. Dat zijn foute keuzes in de strijd tegen kinderarmoede. De beleidsnota biedt geen enkel perspectief, maar de hoop is dat de minister toch de intentie heeft om armoede te doen dalen ook al worden er geen doelen vooropgesteld.

Zij vraagt een armoedetoets uit te voeren op de kinderbijslag en om na te gaan hoe andere landen die kinderbijslag gebruiken om het kinderarmoederisico te verminderen.

Lise Vandecasteele is bezorgd over de late uitbetaling van de schooltoelage. De kosten worden gemaakt aan het begin van het schooljaar. Het gaat om kwetsbare gezinnen die het moeilijk hebben om die kosten te betalen, laat staan dat zij nog maanden moeten wachten op de schooltoelage. Zij vraagt of de minister beseft dat dit een probleem is. Hoe wordt dat probleem aangepakt?

Minister *Wouter Beke* is ervan overtuigd dat het groeipakket een belangrijke stap is in het ondersteunen van alle gezinnen en in de strijd tegen armoede. Het is niet het enige instrument maar wel een belangrijk.

Het uitgangspunt is dat kinderbijslag een recht is van het kind en dat elk kind gelijk is. Vroeger bepaalde het statuut van de ouders hoeveel kinderbijslag een kind kreeg, wat niet verantwoord was. Voortaan is elk kind gelijk en krijgt het eenzelfde basisbedrag. Daarnaast is er een belangrijke sociale bezorgdheid. Het is onjuist dat de kinderbijslagen niet zijn geïndexeerd. Er is tweemaal niet geïndexeerd om te herinvesteren in het nieuwe groeipakket. Dat blijkt uit de cijfers. In 2019 bedraagt het groeipakket 3.938.269.000 euro. Indien het oude systeem was blijven bestaan, zou het 3.776.765.000 euro zijn. Dat is een verschil van 4 percent of tweemaal de index.

Het is onjuist dat het geld is gebruikt voor besparingen op de kap van de gezinnen. Het geld is gebruikt voor een nieuw systeem dat met zorgtoeslagen, sociale toeslagen en participatietoeslagen meer op doelgroepen inzet.

Er is een vergelijking gemaakt tussen wat het oude en het nieuwe systeem in 2024 zouden opleveren. In het oude systeem gaat het om ongeveer een half miljard euro. In het nieuwe systeem gaat het om 707 miljoen euro. De nieuwe sociale toeslagen zorgen voor een verschil van 162 miljoen euro.

Men kan van oordeel zijn dat niet elk kind gelijk is en dat niet elk kind, onafgezien van het inkomen van de ouders, een gelijk basisbedrag moet krijgen. Men kan de mening zijn toegedaan dat een gezin met een bruto inkomen van bijvoorbeeld 40.000 euro geen kinderbijslag krijgt. Er is ook verwezen naar specialisten die het budget op een andere manier willen inzetten. Iedereen heeft de moed om te zeggen waar meer geld naartoe moet gaan, maar niemand heeft durft aan te geven waar dat geld vandaan moet komen.

Het klopt dat rang 3 in het oude systeem niet wordt geïndexeerd. Er is een debat gevoerd over bijkomende maatregelen in de jeugdhulp en de kinderopvang. Om die maatregelen te kunnen nemen, worden middelen geheroriënteerd.

De fundamentele hervorming omvat echter een fundamentele heroriëntering. In totaal krijgen gezinnen tijdens de huidige legislatuur 186 miljoen euro meer dan onder het oude kinderbijslagsysteem. Om die middelen te vinden, moeten maatregelen worden genomen en middelen anders worden georiënteerd. Het nettore-sultaat is dat het nieuwe systeem gezinnen 186 miljoen euro meer koopkracht oplevert. Van die 186 miljoen euro gaat 162 miljoen euro naar de sociale toeslagen en 62 miljoen euro naar de participatietoelagen.

Er is voor gekozen om rang 3 in het oude systeem niet te indexeren omdat het verschil tussen het oude en het nieuwe systeem anders verder uit elkaar groeit. Een gezin met drie kinderen ontvangt in het oude systeem 609 euro en in het nieuwe systeem 490 euro. Met een indexering stijgt het verschil van 119 euro tot 131 euro. Wie gelijkheid een belangrijk uitgangspunt vindt, moet dit een goede maatregel vinden. De indexering blijft voor het eerste en het tweede kind in het oude systeem overeind. De indexering van de bedragen voor het eerste en het tweede kind in het oude systeem komt tegemoet aan de niet-indexering voor het derde kind. Deze maatregel is genomen om groeiende ongelijkheid te vermijden tussen het oude en het nieuwe systeem, en om te kunnen inzetten op jeugdhulp en kinderopvang.

Het nieuwe systeem is op de toekomst gericht. Het oude kinderbijslagsysteem is gebaseerd op een kostwinnermodel met één werkende partner. De kinderbijslag bezorgde de niet-werkende partner een aanvullend inkomen. Dit is aangepast en het is voortaan een recht van het kind.

Dit geldt ook voor de heroriëntering van de wezentoelag. In het oude systeem verloor een weduwe/weduwnaar die hertrouwde deze toelag. Het blijft voortaan een recht. De minister kan zich voorstellen dat dit wringt bij wie begin 2019 zijn/haar partner verloor. In 2018 zou hij/zij nog in het oude systeem en in een andere categorie zijn beland. Het omgekeerde geldt echter ook want wie opnieuw het geluk vindt, wordt niet langer met de maatregelen uit het oude systeem geconfronteerd. Wie hertrouwt, behoudt de tegemoetkoming.

Het nieuwe systeem is voor iedereen toekomstgericht, zowel als basis voor de gezinnen als op het vlak van sociale toeslagen en participatietoelagen. Kinderen die zo vroeg mogelijk naar school gaan, leren Nederlands en participeren, wat goed is voor hun integratie en kansen op de arbeidsmarkt. In het oude systeem ging het om 209 miljoen euro maar in het nieuwe systeem bedraagt dat 271 miljoen euro. Er is in 2024 60 miljoen euro meer om dat te versterken.

In het Vlaams regeerakkoord staat wanneer de Vlaamse Regering uiterlijk een beslissing moet nemen over de uitbetalingskassen. De minister heeft alle verantwoordelijken al uitgenodigd om hierover in gesprek te gaan. Er zal een traject worden uitgestippeld om wat is afgesproken te kunnen naleven.

In het oude systeem bedroegen de overheadkosten per dossier 14 euro. Thans is dat 5 euro. De hervorming van de backoffice is goed aangepakt. De minister spreekt zijn dank uit ten aanzien van iedereen die dat mogelijk heeft gemaakt. De transitie is niet in elke regio feilloos verlopen. De verschillende kinderbijslagkassen en de administratie hebben ervoor gezorgd dat de hervorming in Vlaanderen feilloos is verlopen.

Eind oktober 2019 was 84 percent van de schooltoeslagen behandeld. Dat betekent dat 16 percent op dat ogenblik nog niet was behandeld. Alles samen ging het om 86 miljoen euro.

Lise Vandecasteele gaat akkoord met het recht op kinderbijslag. Elk kind verdient, onafhankelijk van het inkomen van de ouders, kinderbijslag. Elk kind is gelijk maar in de feiten is niet elk kind gelijk. De kansen van kinderen die in kansarmoede opgroeien zijn niet gelijk. Kinderbijslag kan dienen om die gelijkheid waar te maken. Dat is de interpretatie van gelijkheid tussen kinderen. Gezien de kansongelijkheid tussen gezinnen kan kinderbijslag selectiever worden gemaakt. Het is onlogisch dat de kinderbijslag voor grote gezinnen daalt. Het risico op armoede is in grote gezinnen groter. Het armoederisico bedraagt voor een groot gezin 15 percent.

Freya Van den Bossche verneemt dat eind oktober 2019 84 percent van de schooltoelagen behandeld was. Aangezien schoolkosten in augustus en september komen, vindt zij dat laat. Bij een nieuw systeem kan dat een kinderziekte zijn, maar ze wil de geruststelling van de minister dat die toelagen in 2020 in augustus en september zullen worden betaald. Zo krijgen de mensen een bijkomende injectie wanneer ze bijkomende kosten maken. Dat is des te belangrijker voor mensen met een laag inkomen want zij hebben weinig marge.

In het verlengde hiervan stelt ze de vraag wie nog geen schooltoelage heeft ontvangen. Is dit toeval of heeft het iets te maken met de categorie waar die mensen toe behoren? Hebben loontrekkenden de schooltoelage sneller ontvangen dan leefloners? Is dat toeval of gaat het om de categorieën?

Het is goed dat een ouder die hertrouwt de toelage niet verliest. Freya Van den Bossche pleit voor een groter aandeel van de sociale correctie. Dat zou moeten samenhangen met het totale gezinsinkomen. De kinderbijslag is een recht van het kind, zeker wat de basisbedragen betreft. Alles wat daar nog bovenop komt, heeft te maken met de specifieke situatie van kind en gezin. Het beschikbare gezinsinkomen is in dat geval relevant. De sociale correctie voor halfwezen zou hoger moeten zijn dan enkel het basisbedrag.

Volgens *Katrien Verhegge* is in alle informatie gesteld dat de schooltoelage tussen september en november 2019 zou worden uitbetaald. Eind november 2019 is iets meer dan 95 percent van het in aanmerking komend aantal gezinsdossiers onderzocht. Er is voor ongeveer 115 miljoen euro aan schooltoelagen uitbetaald. Dit betekent dat nog 4 tot 5 percent overblijft.

De selectiecriteria zijn technisch vanwege de wijze waarop de automatische gegevensstroom samenwerkt met de automatische rechtentoekenning. De gegevens komen automatisch maar vanwege de stroom moeten sommige inkomenscategorieën opnieuw worden samengesteld. Dat valt niet zo maar toe te schrijven aan het lage inkomen van sommige mensen. Voor een aantal inkomenscategorieën

moeten meer berekeningen worden gemaakt en zijn er meer gegevens nodig. In 2019 is ook vastgesteld dat bepaalde gegevensbronnen niet in staat zijn om veel gegevens tegelijkertijd te leveren, wat verklaart waarom sommige groepen sneller zijn uitbetaald. Daarmee zal rekening worden gehouden voor de volgende uitbetalingen.

Minister *Wouter Beke* zegt dat de schooltoelage net door de integratie in het groei-pakket sneller wordt toegekend. Vroeger kreeg 32 percent van de kinderen hun schooltoelage tegen eind oktober of begin november. Thans is dat 95 percent. Het verloopt nog niet perfect maar het is al een grote stap vooruit voor de gezinnen die hierop rekenen. In het oude systeem kregen gezinnen minder geld, voor minder kinderen geld en bovendien minder snel.

3.3. Geïntegreerd gezinsbeleid

Freya Saeys vindt kinderopvang belangrijk, zeker als het de bedoeling is meer mensen aan het werk te krijgen. In de beleidsnota staat een aantal principes, zoals de flexibele omgang met de vergunde capaciteit zonder de kwaliteit in het gedrang te brengen en een basissubsidie aan elke initiatiefnemer zodat wie een initiatief neemt de eerste jaren grotere kansen op financiële leefbaarheid krijgt. Aangezien de basissubsidie noodzakelijk is, vraagt *Freya Saeys* of de minister al een timing voor ogen heeft.

De IKG-mix blijft mogelijk. Organisatoren moeten vanaf achttien kinderen niet langer een vennootschap met sociaal oogmerk oprichten. Indien ze twee of meer vestigingen hebben, dan moeten ze wel een rechtspersoonlijkheid aannemen. Verder wordt onderzocht hoe garanties kunnen worden ingebouwd voor een correcte financiering van de kinderbegeleiders en wordt het concept van samenwerkende onthaalouders uitgeklaard. Dat zijn positieve punten waarvoor *Freya Saeys* al lang pleit. Administratieve belasting en reglementitis blijven een knelpunt. *Freya Saeys* vraagt of de minister haar mening deelt dat hieraan verder moet worden gewerkt.

Wat is de timing voor de uitvoering van het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten?

In de beleidsnota wordt een uniforme interpretatie van de begrippen 'inkomen' en 'gezin' aangekondigd in het beleidsdomein WVG. Dat is positief maar mag geen perverse effecten hebben zoals een financiële achteruitgang voor sommige mensen.

Op basis van de recentste realisaties uit de convenanten met de steden zijn de geraamde ontvangsten van de kinderopvang met 789.000 euro naar beneden bijgesteld. *Freya Saeys* vraagt waarom het om 2 miljoen euro gaat. Heel wat centrumsteden willen een convenant over kinderopvang afsluiten. Ze vraagt de minister hoe hij hiertegenover staat.

Op de begroting is 440.000 euro van Actiris ingeschreven voor de tewerkstelling van personeel in de buitenschoolse kinderopvang. *Freya Saeys* vraagt de minister dit toe te lichten.

Tot slot bedragen de subsidies voor de kinderopvang aan de KU Leuven, de VUB en de Universiteit Gent 8,2 miljoen euro. *Freya Saeys* vraagt waarom wordt voorzien in een afzonderlijk budget voor deze kinderopvang.

Celia Groothedde bedankt de minister omdat hij naast de economische ook de pedagogische en sociale functie van kinderopvang wil benadrukken. Dat gaat gepaard

met een specifieke werkwijze. Ze is benieuwd naar de klemtonen die de minister zal leggen.

De minister wil de voorrangsregels en de toepassing ervan evalueren. Op welke wijze en termijn zal die evaluatie gebeuren? Wie zal hiervoor instaan? Wanneer gaan de nieuwe regels in?

Celia Groothedde vraagt hoeveel plekken de minister in de kinderopvang zal creëren en om welke subsidietrap het gaat. Voor hoeveel plaatsen komt er een omschakeling van trap 2B naar 2A? Worden er plaatsen naar trap 3 omgeschakeld? Volgens de beleidsnota lijkt het vooral te gaan om uitbreidingen in bestaande locaties. Zal het om uitbreidingen gaan? Mikt de minister ook op een inhaalbeweging in bepaalde wijken en gebieden met een gebrek aan kinderopvang?

Volgens de beleidsnota wil de minister ook drempels wegnemen die de hulpverlening in de weg staan. Het gaat dan om de administratieve last in de kinderopvang, maar Celia Groothedde vraagt de minister of hij ook van plan is bepaalde normen voor de fysieke omkadering aan te passen. Vooral in de kernsteden of zelfs gewoon in leefkernen zijn er bepaalde praktische eisen met betrekking tot het kinderwelzijn die anders kunnen worden ingevuld. In de huidige regelgeving vormen die een zeer grote drempel, waardoor de samenleving mogelijk veel plekken misloopt.

Celia Groothedde vraagt of de minister drempels zal wegwerken met betrekking tot de automatische rechtentoekenning. Het verlaagd tarief is een gevolg van een expliciete vraag van ouders. Indien dit op de opvangplek zou kunnen, dan zou die eenvoudige ingreep de kinderopvang voor veel gezinnen ontsluiten.

In de beleidsnota gaat het over de outputmetingen. De rechtentoekenning bevindt zich bij de lokale besturen en daardoor is er de mogelijkheid van willekeur. Ze vraagt de minister of hij van plan is dit transparant te maken. Zal bij de OCMW's worden nagegaan hoe vaak en aan wie de rechten worden toegekend? Kan het Vlaams Parlement hier inzage in krijgen?

Celia Groothedde wil meer uitleg krijgen over het schrappen van de verplichting met werknemers te werken. Naar welke statuten wordt dat uitgebreid? Hoe wordt ervoor gezorgd dat wie in de kinderopvang werkt een leefbaar statuut behoudt? De minister moet de werkbaarheid in de sector garanderen want de geplande flexibilisering van capaciteit en uren heeft een grote impact op de medewerkers.

Celia Groothedde vraagt welke instantie de tevredenheidsmeting van de dienstverlening van Kind en Gezin zal uitvoeren. Welke parameters worden opgenomen? Ze wil weten hoe minister Wouter Beke wetenschappelijkheid garandeert in parameters en uitvoering van de enquête.

Ethische vraagstukken over privacy, digitalisering en gegevensvergaring worden terecht aankaart. Het is te hopen dat aldus de vele valkuilen worden vermeden.

Immanuel De Reuse merkt op dat de zwangerschap voor sommige vrouwen een periode van onzekerheid is, ook over de toekomst van het kind. Verslavingsproblematiek bij de moeder is een bedreiging voor het kind. Durft men de vraag te stellen hoe zwangerschappen bij moeders in dergelijke situaties kunnen worden voorkomen? Lokale gezinscoaches en vroegdetectie kunnen de vinger aan de pols houden, naast de armoedetoets.

Een mooie woonomgeving is een doelstelling die verschillende bevoegdheden aanbelangt en een bevoegdheidsoverschrijdende aanpak vraagt. *Immanuel De Reuse* benadrukt dat het een blijvende uitdaging is om voldoende kinderopvangcapaciteit aan te bieden die voor iedereen toegankelijk is. De voorrangsregel voor mensen

die werken, een opleiding volgen of solliciteren, is voor Vlaams Belang de logica zelve. Het gebruik van het Nederlands in die opvang is het beste taalbad dat kinderen kunnen hebben. Daar mag niet soepel mee worden omgegaan, in het belang van het kind. De spreker roept ook op om voor een leefbare sector te zorgen.

Immanuel De Reuse is tevreden dat adoptie wordt gecentraliseerd in één dienst, zodat er duidelijke eisen en normen kunnen worden gesteld. De samenstelling van het expertenpanel voor interlandelijke adoptie is voor Vlaams Belang niet van belang, wel de resultaten en oplossingen die worden aangereikt. Het lid heeft er begrip voor dat de minister de regels voor adoptie streng wil reguleren.

De rol van het lokale bestuur neemt toe. Ervaring leert dat lokale besturen die bevoegdheden graag uitrollen, meestal tot grote tevredenheid van de burger. Immanuel De Reuse wil ervoor waarschuwen dat het budgettaire tekort niet mag worden doorgeschoven naar de lokale besturen. Verder merkt hij op dat een uniforme interpretatie van het gehanteerde begrippenkader het rechtvaardigheidsgevoel zal doen toenemen. Voor Vlaams Belang is het gezin de hoeksteen, de plaats bij uitstek voor ouders en kinderen. Een goed gezinsbeleid is een fundament van een gezonde maatschappij.

Katja Verheyen haalt de subsidieoproep uit maart 2018 aan met de ambitie om in elke Vlaamse gemeente en in Brussel een Huis van het Kind te hebben. Wat is de stand van zaken? Is er in elke Vlaamse gemeente en in Brussel een Huis van het Kind? Tegen welke datum acht de minister dat mogelijk?

Er zijn plannen om met een nominale armoede-indicator te werken als nieuwe manier om armoede te meten. In de toekomst zal worden gewerkt met referentiebudgetten. Wordt de kansarmoede-registratie door Kind en Gezin daaraan aangepast? De N-VA is tevreden dat de lokale besturen de regierol toegewezen krijgen voor de lokale gezinscoach.

Hannes Anaf wijst op een tegenstrijdigheid in de beleidsnota als het gaat over de kinderopvang: enerzijds moet kinderopvang er voor de werkenden zijn maar anderzijds wordt het als een belangrijk instrument tegen kinderarmoede gezien. Hoe vallen die twee zaken te rijmen? Uit studies blijkt dat kinderen tot 700 woorden extra kennen als ze naar de kinderopvang zijn gegaan. Welke maatregelen wil de minister nemen om het Nederlands in de kinderopvang te bevorderen? Zullen kinderverzorgsters of onthaalouders daarin worden begeleid? Welke budget wordt daarvoor uitgetrokken?

De focus op de capaciteitsuitbreiding is terecht. De minister wil een groeipad en de wachtlijsten terugdringen. Hoeveel plaatsen zullen er gerealiseerd worden met het budget van 9 miljoen euro per jaar? Waar zullen die plaatsen gecreëerd worden? Naast dat extra krediet van 9 miljoen euro zijn er ook besparingen op subsidies, werkingsmiddelen en personeelsuitgaven. Hoe ziet de minister die zaken samen sporen?

De versterking van de continuïteit tussen thuis, kinderopvang, onderwijs en buitenschoolse opvang vergt samenwerking met het Departement Onderwijs. Is daar budget voor? Is daar een traject voor uitgestippeld?

Betekent flexibele kinderopvang dat er meer kinderopvang zal zijn voor mensen die in ploegensystemen werken of weekendwerk doen? De spreker meent dat alleenstaande ouders en mensen met een beperkt netwerk daar behoefte aan hebben. Zijn er ideeën om dat verder uit te werken? Is daar budget voor uitgetrokken?

Sociale voordelen zijn voortaan terecht afhankelijk van inkomen in plaats van staat. De beleidsnota wil dat principe uitbreiden naar andere sociale voordelen zoals

het minimumtarief voor kinderopvang. Hoeveel zal dat minimumtarief bedragen? Zal de minister ervoor zorgen dat mensen automatisch recht hebben op het verlaagde tarief van 1,65 euro zodat de drempel om naar het OCMW te stappen weggehaald wordt?

Koen Daniëls noemt de voorrangsregeling in de kinderopvang cruciaal. Uiteraard heeft kinderopvang een sociale en pedagogische functie, maar ouders die kinderopvang nodig hebben om te werken moeten maximaal voorrang krijgen. De beleidsnota kondigt een evaluatie van die voorrangsregeling aan. Wanneer plant de minister die evaluatie en hoe zal die vorm krijgen?

De aanpak van kinderarmoede verloopt in meerdere trappen. De eerste en de beste garantie tegen generatiearmoede is dat kinderen naar school gaan. De beste garantie om daar te slagen, is de taal beheersen die in de klas wordt gesproken. Dat hangt samen met de taal die wordt gebruikt in de kinderopvang. Dat hangt samen met het feit dat ouders werken. Als de spreker al die informatie samenlegt, stelt hij vast dat iedereen het erover eens is.

Wanneer is de tevredenheidsenquête van Kind en Gezin gepland? Vormt dat een geheel met de evaluatie?

De N-VA staat achter de mogelijkheid om op één locatie zowel plaatsen met inkomstarief als plaatsen met vrije prijszetting aan te bieden. In een recente nieuwsbrief meldt Kind en Gezin evenwel dat de invoeringsdatum wordt uitgesteld van 1 januari tot 1 april 2020. Kan de minister toelichting geven bij dat uitstel? Wat met kinderopvanginitiatieven die al engagementen zijn aangegaan vanaf 1 januari 2020?

Koen Daniëls roept op om bij de uitrol van het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten in overleg te gaan met de lokale besturen en te verduidelijken hoe ze met die buitenschoolse kinderopvang moeten omgaan in hun meerjarenplanning. Communicatie daarover blijft urgent.

Het is goed dat het regeerakkoord uitermate ambitieus is. Het schuift flexibilisering en uitbreiding van de kinderopvang naar voren. Daarvoor staat in de begroting 9 miljoen euro ingeschreven. Heeft de minister al zicht op hoeveel er op lange termijn zal worden uitgetrokken?

Alcohol, tabak en druggebruik hebben een grote impact op het ongebooren kind. Wordt er extra ingezet op sensibilisering en preventie om toekomstige moeders daarvan beter bewust te maken? Wat is de timing?

Wat zijn het tijdspad en de toekomstige werkzaamheden van het expertenpanel voor interlandelijke adoptie? Wordt er contact gelegd met andere landen waar gelijksoortige onderzoeken lopen?

Katrien Schryvers is tevreden dat de verschillende functies van kinderopvang expliciet worden benoemd en verdergezet. Er zijn verschillende vormen van kinderopvang in Vlaanderen. Met het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters is al een reorganisatie gebeurd. De verschillende vormen zijn nodig en daarom is het goed dat er wordt ingezet op gezinsopvang en de versterking van de groepsopvang.

Het is goed dat flexibilisering is opgenomen en de maximumcapaciteit op korte termijn kan worden overschreden. Er volgt meer aandacht voor kinderen met een zorgnood. Dat is ook zo in het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten.

Door het M-decreet kunnen kinderen met een zorgnood schoollopen in het gewoon onderwijs maar dan moet ook de buitenschoolse opvang daaraan aangepast zijn. Het decreet kende een lang traject en moet nog worden uitgerold. De vraag is hoe en volgens welke timing dat zal gebeuren. Dat is belangrijk voor de lokale besturen die met vragen zitten, en voor de bestaande initiatieven die tijdens de overgangsperiode de transitie moeten maken.

De Huizen van het Kind hebben grote stappen gezet. Volgens Katrien Schryvers is er bijna een volledige dekking maar ze wil daarover graag de bevestiging van de minister.

Ze is ervan overtuigd dat adoptie naar één adoptiedienst moet evolueren. Er is veel expertise nodig om de verschillende kanalen te onderzoeken en om contacten te leggen. Voor de diensten wordt het een grote omslag. Het is goed dat ze daarin worden begeleid. Verder wordt ingezet op een vereenvoudiging van de procedure. Vroeger zijn al verschillende stappen gezet in de adoptieprocedure om meer zekerheid te kunnen geven over de wachtlijst en om meer garanties in te bouwen voor bijvoorbeeld projectsteun. De vraag is waar de minister aan denkt bij een verdere vereenvoudiging van de procedure.

Minister *Wouter Beke* heeft in bijna alle gemeenten een Huis van het Kind. In zes gemeenten is dat niet het geval: Sint-Genesius-Rode, Linkebeek, Herstappe, Steenokkerzeel, Kampenhout en Lochristi. Dat was een huzarenstuk en het resultaat van een goed samenspel tussen het beleid in Brussel en de lokale besturen. Het toont ook aan hoe verantwoordelijk de lokale besturen handelen.

Vertrouwen geven aan lokale besturen en hun expertise en financiële ademruimte ter beschikking stellen is een goede invalshoek. De Vlaamse Regering investeert 1 miljard euro in de lokale besturen voor de komende vijf jaar.

Taalstimulering in de kinderopvang is een gedeelde bevoegdheid. Minister *Wouter Beke* verwijst naar het debat over de hervorming van het groeipakket. In 2020 is er 55 miljoen euro meer uitgetrokken voor de schooltoeslagen. Het is belangrijk dat kinderen zo vroeg mogelijk naar school gaan. Dat komt kinderen ten goede maar ook het inkomen van gezinnen in een kwetsbare positie.

De convenanten met de steden worden geëvalueerd. Het is niet de bedoeling om ze af te schaffen maar wel om in samenspel met de steden na te gaan hoe ze kunnen worden overgenomen door Vlaamse subsidiëring.

Bij Actiris werd het personeel betaald door de bevoegdheid Werk in cofinanciering met Kind en Gezin, maar in de praktijk is het Kind en Gezin dat beide subsidies betaalt en een stuk recupereert van Actiris.

De komende periode wordt werk gemaakt van de herevaluatie van de voorrangregels.

De invulling van uitbreiding en groeipad moet nog gebeuren. Zodra de begroting is goedgekeurd, volgt hierover overleg met de administratie.

De sociale functie is een belangrijke functie. De minister verwijst naar de KOALA-projecten die daarover lopende zijn.

Het is nog niet duidelijk hoe de tevredenheidsmeting zal worden aangepakt. Dat is werk voor de komende periode.

De buitenschoolse kinderopvang wordt voorbereid maar de implementatie is niet voor 2020 maar voor 2021, gelet op een aantal budgettaire keuzes.

De IKT-mix is volgens *Katrien Verhegge* informatica-technisch complex omdat vergunde en niet-vergunde opvang op één locatie samenkomen, wat afwijkt van het gebruikelijke patroon. April 2020 geniet de voorkeur maar een aantal initiatieven kan starten in januari 2020, al vraagt dat meer registratiewerk.

De daling voor de convenants met de steden staat los van het aantal plaatsen. In een convenant worden afspraken gemaakt over prefinanciering. De prefinanciering door de steden is sneller overgenomen door Vlaamse subsidies waardoor er minder aan de steden moet worden toegekend.

De afstemming van inkomen en gezin vormt een uitdaging. De eerste stap is de automatische toekenning van ouderbijdragen in de kinderopvang maar dat vergt nog voorbereidend werk.

Hannes Anaf heeft op heel wat vragen geen antwoord gekregen. Hij zal die schriftelijk indienen. Jaarlijks wordt 9 miljoen euro uitgetrokken voor de uitbreiding van de kinderopvang, maar dat moet volgens de minister nog concreet worden gemaakt. Wanneer in de begroting een bedrag wordt ingeschreven voor uitbreiding, moet de minister kunnen aangeven hoeveel plaatsen daarmee kunnen worden gegenereerd, en of dat volstaat om aan de behoefte te voldoen.

4. Beleidsveld Welzijn

4.1. SAM vzw

Lise Vandecasteele vraagt of de minister beseft welke mogelijk onherstelbare schade hij aanricht door de besparing bij SAM vzw, het steunpunt dat instaat voor hulpverlening, zorg, opleiding en ondersteuning van het Vlaamse sociale landschap, zoals schuldhulpverleners, hulpverleners voor mensen met een beperking, sociaal werkers of opbouwwerkers. Het zijn mensen die zorgen voor mensen in een kwetsbare positie, en zij zullen daaronder lijden.

Dit is roekeloos beleid omdat de besparing wordt doorgevoerd zonder enige negatieve evaluatie vooraf, en midden in een meerjarenplan dat is gestart in 2018. In juli 2019 is de voortgangsrapportage van SAM vzw positief geëvalueerd. Er is niet gesproken over slecht werk of te weinig efficiëntie. Vier maand later wordt er plots beslist dat een en ander niet in het beleid past en dat er flink wordt bespaard bij SAM vzw. Een organisatie een kwart van de middelen ontnemen vanaf 1 januari 2020 is een kaalslag. SAM vzw stevent af op een faillissement omdat ze de opzegtermijnen voor wie wordt ontslagen, niet kan betalen. Het gaat over vijftien vte of ongeveer twintig personeelsleden. De werking van SAM vzw komt daardoor in de problemen. SAM vzw weet niet welke opdrachten ze nog zal krijgen, wie ze moet ontslaan, of waar het naartoe moet. De vzw is nochtans een steunpilaar van veel sociaal werkers en mensen die werken met personen met een beperking in Vlaanderen.

De spreker vraagt zich af of de minister het werk van SAM vzw kent. De vzw is een samenvoeging van vijf steunpunten. In 2019 heeft de organisatie al meer dan 4300 praktijkwerkers begeleid met opleidingen en studiedagen. Het zou vreemd zijn om al die mensen niet de nieuwste vormen van hulpverlening aan te leren. Daar kan de minister alleen maar achter staan. SAM vzw heeft een helpdesk jeugdrecht, waar in 2018 vanuit het werkveld 555 vragen aan bod kwamen. Er is ook een helpdesk schulden die 168 adviesvragen kreeg. Kennisplein.be is een website waar praktijkgerichte en actuele kennis wordt gedeeld, en die had in 2018 360.000 gebruikers. SAM vzw maakt werk van praktijkontwikkeling, ontwikkelde een budgetplanner voor mensen met een beperking, naast leerboeken over ethische knopen of een lokaal proactief kader tegen onderbescherming, maar SAM vzw werkt ook

mee met het beleid. SAM vzw werkt het GBO uit, en is de steunpilaar om de Housing First-aanpak te vertalen naar Vlaanderen.

De spreker vraagt zich af waar de minister gaat besparen. Wat laat hij vallen? Hoe zal hij dat vervangen? Welke personeelsleden moeten er worden ontslagen? Er moeten maatregelen worden genomen om de vzw in leven te houden. Dat kan niet worden beslist binnen een maand, dat moet over een periode van een jaar gebeuren. Het lijkt logischer het lopende meerjarenplan verder uit te voeren en tegen het eind van het werkjaar te bekijken waar het werkveld nood aan heeft. De spreker vermoedt dat de minister zal zien dat SAM vzw niet zomaar kopje onder kan worden geduwd.

Volgens Lise Vandecasteele heeft de minister drie hoofdredenen waarom er moet worden bespaard bij SAM vzw. Hij wil niet snoeien in de dienstverlening, maar wel in de overkoepelende structuren, hij vindt ook dat het efficiënter kan, en ten slotte moet iedereen besparen. De minister zegt dat hij niet snoeit in het veldwerk, maar de spreker weerlegt dat. Heel wat organisatie doen een beroep op SAM vzw voor de opleiding van basiswerkers, voor het delen van expertise, voor de helpdesk of voor feedback. Dat zijn zaken die men niet zomaar kan laten vallen. Wie zal dat voortaan organiseren? Vandaag is er geen andere organisatie die deze opleidingen kan geven.

Als SAM vzw middelen verliest of zelfs kopje onder gaat, moeten de organisaties dienstverlening inkopen bij andere organisaties. Samenlevingsopbouw schat dat het 10 percent van zijn budget extra zal moeten uitgeven aan opleidingen, organisatie van studiedagen en het uitwisselen van expertise.

Als de minister zegt dat hij niet bespaart op de basisdienstverlening, dan vraagt de spreker zich af of hij dan niet zal besparen op CAW's en cgg's. Ze raadt de minister aan om de tijd te nemen en net zoals zij te horen bij de veldwerkers welke grote steun ze hebben aan SAM vzw.

Volgens de minister moet en kan het allemaal efficiënter. Maar hoe komt het dat in de recentste rapportages – in juli 2019 was er nog een positieve evaluatie – geen enkel woord staat over een gebrek aan efficiëntie? Dat staat in geen enkele vorige communicatie.

130 docenten en proffen sociaal werk van alle Vlaamse hogescholen hebben een open brief geschreven en benadrukken daarin de meerwaarde van SAM voor het werkveld. Hoe komt de minister bij het idee dat er een kwart efficiënter kan worden gewerkt?

Er is geen geld, iedereen moet besparen. De minister zal nooit genoeg middelen hebben om aan al de noden te voldoen, maar het is wel, zo benadrukt Lise Vandecasteele, zijn keuze om in deze besparingslogica te stappen. Het is zijn keuze om te besparen op dat arme Vlaanderen en op de dienstverlening aan mensen in een kwetsbare positie. In de beleidsnota staat dat een op de tien Vlamingen in armoede leeft. Ze hebben hulp nodig.

Het gaat om keuzes. De Vlaamse Regering kiest ervoor om 9 miljoen euro vrij te maken voor de cyberveiligheid van bedrijven. Dat is belangrijk, maar op de dienstverlening aan de duizenden die proberen te overleven en een beroep doen op de schuldhulpverlening, wordt beknipt. Dat is onaanvaardbaar en roekeloos bestuur. De minister moet investeren in mensen in armoede en de besparingen terugschroeven.

Ann De Martelaer ondersteunt het pleidooi van Lise Vandecasteele. Als een gesubsidieerde organisatie in een voortgangsrapportage positieve feedback krijgt, is het

niet logisch dat er enkele maanden later ontzettend op bespaard wordt. Dat creëert rechtsonzekerheid voor andere gesubsidieerde organisaties.

Middelen afnemen van SAM vzw betekent onrechtstreeks middelen afnemen van andere organisaties. SAM vzw ondersteunt onder andere de CAW's. Die hebben de minister een brief gestuurd. SAM vzw detacheert één medewerker voor ondersteuning in het kader van het elektronisch cliëntdossier, dataverzameling en -analyse. Voor de overheid is dat een belangrijke functie: op basis van resultaatgerichte indicatoren kunnen subsidies verantwoord worden. SAM vzw heeft inhoudelijke experts op tal van welzijnsthema's. Vanuit hun expertise verlenen zij steun aan de sectorale inhoudelijke werkgroepen die de strategische beleidslijnen voorbereiden en adviseren aan de raad van bestuur van de CAW-werkgroep. Op basis van hun expertise en input uit praktijk en terreinwerk ontwikkelen zij methodieken en tools ter ondersteuning van de hulpverleners. Er is een expert inzake justitieel welzijnswerk die de CAW's vertegenwoordigt in de gemengde commissie Hulp en Dienstverlening aan Gedetineerden en het bovenlokaal overleg Radicalisering. Vanuit die expertise krijgt de sector ondersteuning inzake interpretatie en duiding van wetgeving, wat wordt vertaald in beleidsvoorbereidend werk en praktijkondersteuning. Het justitieel welzijnswerk in de gevangenissen kan voor consult, advies en opleiding terecht bij SAM vzw. Dat kan gaan over uiteenlopende onderwerpen zoals omgaan met morele dilemma's, beroepsgeheim en privacy. Dat biedt hulpverleners mentale steun om bijvoorbeeld burn-out te vermijden. SAM vzw en de CAW's worden ondersteund inzake onlinehulpverlening en in het kader van de vermaatschappelijking van de zorg.

Het welzijnslandschap kent veel individuele zorgverstrekkers in kleine diensten ondersteund door grotere diensten daarboven. SAM vzw ondersteunt die organisaties en doet beleidsvoorbereidend werk. Het is alsof de minister alle beleidsvoorbereidend werk zelf zou moeten uitvoeren zonder ondersteuning van een kabinet.

Freya Van den Bossche vraagt waarom de minister een besparing van 27 percent doorvoert bij SAM vzw. Hij zou voor de evaluatie te rade zijn gegaan bij administratie en kabinet. Er zijn vier betrokken administraties. Zijn alle betrokken afdelingshoofden geconsulteerd over die samenwerking en over hun evaluatie van SAM vzw? Waarover zijn zij tevreden en waar zien zij ruimte voor verbetering? De medewerkers van SAM vzw hebben vaak positieve feedback gekregen van die afdelingshoofden. Als blijkt dat zij negatief en kritisch waren, hoe komt het dan dat SAM vzw dat niet weet?

Er is een tweede manier om SAM vzw te evalueren: een dialoog met het werkveld. Het werk van SAM vzw is eerder sociaal werkers op het terrein ondersteunen dan de overheid een instrument bieden om beleid te maken. De vraag is of de minister al een gesprek met hen heeft gevoerd, en of hij daartoe bereid is.

Er is ruimte voor verbetering. Wanneer organisaties die verschillende doelgroepen op verschillende manieren benaderen, moeten fuseren, dan kost dat tijd voor alles in zijn plooi valt. *Freya Van den Bossche* heeft de indruk dat men erin geslaagd is de werking op peil te houden, kennis en expertise aan boord te houden en het personeelsverloop te beperken. De minister moet er rekening mee houden dat de fusie recent is gevraagd.

Bovendien heeft SAM vzw naar aanleiding van een aantal signalen gehandeld. *Freya Van den Bossche* verwijst naar een gesprek met toenmalig minister Jo Vandeurzen na het ontslag van de toenmalige algemeen directeur waarbij de minister een aantal zorgen kenbaar maakte. Met die zorgen is SAM vzw aan de slag gegaan: er zijn initiatieven genomen, en er is ingezet op transparante communicatie en regelmatig overleg met kabinet en administratie met als gevolg dat er

nadien geen opmerkingen meer waren. SAM vzw ging ervanuit dat het aan die bezorgdheden was tegemoetgekomen.

Het kabinet heeft SAM vzw ook gevraagd om een aantal opdrachten ter harte te nemen die niet waren omschreven in het meerjarenplan. SAM vzw heeft die tot een goed einde gebracht. De vraag is waar de minister precies op zijn honger blijft.

De opmaak van dit meerjarenplan was geen sinecure, met vijf organisaties die moeten fuseren. Er zitten mogelijk kinderziektes in die planning, maar die zijn begrijpelijk en remedieerbaar. Er is overleg geweest over de manier waarop gerapporteerd moet worden. Dat bleek heel gedetailleerd te zijn waarmee men hoopte te voldoen aan de vragen van de administratie. Achteraf heeft de administratie een bijsturing gevraagd, wat ook is gebeurd. Als er verbetering mogelijk is in deze fusie, is de vraag waarom de minister niet samen met de betrokkenen nagaat wat er beter kan in plaats van in te korten op subsidies waardoor men plots, tijdens een lopende periode, onverwachts mensen op straat moet zetten. Freya Van den Bossche begrijpt niet waarom de minister dat doet. Waarom heeft SAM vzw geen kans gekregen om verder aan de bezorgdheden van de nieuwe minister tegemoet te komen? Waarom bewaart de minister deze verbeterpunten niet voor de nieuwe periode die over een jaar start? Vanwaar de haast en het drastische karakter van deze besparing? Freya Van den Bossche vreest dat dit aansluit bij de visie van de meerderheid om kritische stemmen minder luid te laten klinken. Zij wil daarover graag verheldering van de minister.

Immanuel De Reuse bevestigt dat de besparingen bij SAM vzw de gemoederen beroeren. Een besparing van 27 percent op de eigen werking is geen kleinigheid. In het regeerakkoord staat duidelijk dat er verder wordt ondersteund maar beperkter. Het Vlaams Belang ondersteunt deze duidelijke beleidskeuze. Het steunpunt moet zichzelf kritisch tegen het licht houden en nagaan wat de kerntaken zijn. Daarop wordt de toekomstige samenwerking tussen beleid en uitvoerders geënt. De minister moet wel terugkoppelen over de onderdelen waarop de besparingen slaan.

Een kritische kijk op de eigen werking biedt kansen op creativiteit. In tijden van budgettaire voorzichtigheid moet elk beleidsdomein de broeksriem aanhalen. Daarbij doen vergelijkingen met vliegtuigen en cyberveiligheid niet ter zake. Vanuit links-sociale hoek wordt geopperd dat kritische stemmen monddood worden gemaakt maar dat is niet waar. Het Vlaams Belang vindt dat SAM vzw goede zaken doet maar moet terugkeren naar de kerntaken. Met de fusie werd een eerste geslaagde rationaliseringsoefening uitgevoerd. Het Vlaams Belang vraagt dat deze meerderheid verder het ingeslagen pad bewandelt: eerst de mensen en hulp nabij, en dan pas de structuren.

Sihame El Kaouakibi begrijpt dat er keuzes moeten worden gemaakt maar vindt het belangrijk dat de doelstellingen bereikt worden. Opbouwwerkers, straathoekwerkers en schuldhelpverleners staan dagelijks in voor het armoedebeleid. Ze kan alleen aanmoedigen dat er meer middelen naar mensen gaan dan naar structuren, op voorwaarde dat de doelstellingen worden bereikt. Op dat vlak zijn er nog vragen.

Uit een evaluatie blijkt dat een aantal functies die SAM vzw uitvoert, beter elders worden uitgevoerd. Hoe zal die besparing worden doorgevoerd? Naar waar kunnen er zaken worden afgestoten? Op welke manier komen de dienstverleners hierdoor onder druk te staan? Daarover bestaat ongerustheid omdat men vreest dat de doelstellingen onder druk komen te staan. Hulpverleners gaan dagelijks aan de slag met mensen die onzeker zijn, zwakkere posities bekleden, en het moeilijk hebben om vooruit te raken. Het is niet goed dat voortaan ook de dienstverleners hun werk in onzekerheid moeten uitvoeren. Zij moeten ondersteund worden om

de gezamenlijke doelstellingen te halen. Sihame El Kaouakibi gelooft dat er andere keuzes mogelijk zijn zodat het werk op het veld niet onder druk komt te staan.

Om de komende vijf jaar een nettogroei met 2 miljard euro te realiseren, zijn volgens minister *Wouter Beke* efficiëntieoefeningen nodig voor 300 miljoen euro. De hele Vlaamse overheid bespaart om een nieuw groeibeleid mogelijk te maken. Voor elke euro die elders wordt bespaard, bespaart Welzijn een halve euro.

Er is geopperd dat daar kwetsbare mensen tussen zitten. Minister *Wouter Beke* wijst erop dat het bij Welzijn alleen over kwetsbare mensen gaat. Het Welzijnsbudget stijgt van 13 tot 15 miljard euro, of evenveel als het hele budget voor het Waalse Gewest. Voor de minister had dat nog meer mogen zijn. Iedereen vindt dat er meer moet worden geïnvesteerd maar niemand is bereid meer bij te dragen. Op de vraag waar hij dat geld in Vlaanderen vandaan moet halen, volgde één niet ter zake doend antwoord: de aankoop van F-35's afschaffen wat een bevoegdheid is van het federale niveau.

Lise Vandecasteele had het over een rokeloze kaalslag terwijl er de volgende jaren sprake is van 2 miljard euro groei. Die groei bevat 550 miljoen euro nieuw beleid op tal van terreinen. In 2020 gaat het om 40 miljoen euro voor personen met een handicap, 11 miljoen euro voor de ouderenzorg, 9 miljoen euro voor de integrale jeugdhulp en 9 miljoen euro voor de kinderopvang. Het groeipakket zorgt in 2020 voor 97 miljoen euro meer uitgaven aan sociale toeslagen in vergelijking met het oude systeem. Dat alles vergt een aantal keuzes. Er wordt niet bespaard op armoedeorganisaties en -initiatieven, op pvt's, op vrijwilligerswerk, op residentieel jeugdhulp, op buitenschoolse kinderopvang, op adoptie, op de Huizen van het Kind, op sociale akkoorden voor de eindeloopbaan, op ondersteuning in de thuiszorgsituatie, op dagverzorgingscentra, op lokale dienstencentra of op palliatieve ondersteuning. Om die 2 miljard euro extra mogelijk te maken, moet een inspanning van 317 miljoen euro worden geleverd.

De minister heeft zich over SAM vzw laten informeren door de administratie. Het gaat om een aanzienlijke besparing van 1,1 miljoen euro. Die besparing is ook een verschuiving om andere initiatieven mogelijk te maken. Er is gezegd dat het kritisch middenveld monddood wordt gemaakt terwijl er nog 2,6 miljoen euro voor wordt vrijgemaakt, wat een behoorlijk bedrag is. Hij zal de administratie vragen of SAM vzw in de toekomst nog meerwaarde biedt voor jeugdhulp en voor personen met een handicap.

Voor nieuwe waardevolle initiatieven legt de minister extra geld op tafel. Hij zal de Vlaamse Regering voorstellen jaarlijks structureel 300.000 euro uit te trekken voor ArmenTeKort, dat mensen in kwetsbare situaties helpt door middel van buddyprojecten. Daarnaast gaat hij samen met de administratie na hoe buurtgerichte zorg voor kansarmen te ondersteunen met subsidies voor de regionale instituten van Samenlevingsopbouw. Daar wil hij 1,5 miljoen euro voor uittrekken.

Wie het status quo behoudt, moet geen vragen stellen over nieuwe noden, uitdagingen en initiatieven want in dat geval verandert er niets. In plaats van enkel een tekort van 600 miljoen euro weg te werken, heeft de minister ervoor gekozen om 2,5 miljard euro te investeren of 6 percent van de begroting. Dat betekent dat op sommige plaatsen meer moet worden bespaard om andere initiatieven mogelijk te maken. De minister gaat in dialoog met SAM vzw na of en op welke manier de beheersovereenkomst moet worden voortgezet. Niemand mag verwachten dat hij statisch zal voortzetten wat de voorbije jaren is opgebouwd. Hij heeft goede redenen om dat niet te doen. De administratie zal die redenen toelichten.

Karine Moykens, secretaris-generaal van het Departement WVG, wijst erop dat het Departement WVG instaat voor de coördinatie van de aansturing en opvolging van

SAM vzw. Dat is niet onbelangrijk aangezien daar meerdere entiteiten bij betrokken zijn. De andere entiteiten bepalen mee de bestaande noden. Het Departement WVG bevraagt hen over noden en evaluatie. De verschillende sectoren en administraties zijn bevraagd. Het afdelingshoofd Beleidsondersteuning doet de coördinatie en heeft alle persoonlijke contacten gehad met SAM vzw.

Naast het voortgangsrapport waren er mails en telefonische contacten, alsook het kwartaaloverleg, waarnaar in de brieven wordt verwezen. Vooral tijdens dat overleg is gewezen op problemen. Wanneer vijf entiteiten moeten fuseren en samenwerken, is het logisch dat daar kinderziekten mee gepaard gaan. Vijf culturen samenbrengen vergt tijd. Dat is de reden waarom het Departement WVG de zaken niet te scherp wilde stellen en altijd kansen wilde geven zonder uit het oog te verliezen waar het op stond. Er moet worden gestreefd naar efficiëntiewinsten, intersectorale werking en ontschotting. Dat is altijd duidelijk gezegd, en op dat vlak waren en zijn er nog altijd manco's.

Het is niet zo dat er nooit een negatieve evaluatie is geweest. Er zijn heel duidelijke signalen gegeven, onder meer toen de toenmalige directeur, voorzitter en ondervoorzitter tegelijk zijn opgestapt omdat intersectoraal werken niet lukte vanwege te veel verschillen.

Als er minder middelen zijn, moet er worden bespaard. Het Departement WVG bekijkt samen met de andere entiteiten waarvoor men verder een beroep wil doen op SAM vzw. Begin december 2019 volgt overleg over de inhoud van de beheersovereenkomst met SAM vzw.

Lise Vandecasteele hoort dat de minister wil blijven investeren in zorg en welzijn, maar in de praktijk bespaart hij 6 procent op de werking en op organisaties die gebruikmaken van SAM vzw. Als de minister extra wil investeren in andere waardevolle projecten is dat welkom want veel Vlamingen hebben sociale hulp nodig. Maar het is roekeloos om de middelen in het werkveld te verminderen. Er zijn veel noden en daar is geld voor nodig. De spreker drukt de minister op het hart om niet alleen naar de directeurs te luisteren die zijn opgestapt. Basiswerkers hebben nood aan overkoepeling en ondersteuning, net zoals de minister nood heeft aan een kabinet.

Freya Van den Bossche begrijpt dat een overheid af en toe efficiëntie-oefeningen doet maar het is pijnlijk als het gaat over een besparing van 27 procent op korte termijn. Een efficiëntie-oefening gaat over paperassen vermijden, over nieuwe computerprogramma's of over te veel vet op de soep. Dit is evenwel geen efficiëntie-oefening.

De minister gaf volgens haar blijk van een fundamentele ontevredenheid toen hij zich afvroeg of SAM vzw in de toekomst nog meerwaarde heeft. Daarmee heeft de minister eigenlijk gezegd dat hij nog niet weet of het de bedoeling is nog iets met SAM vzw te doen, terwijl SAM vzw sociaal werkers versterkt en mensen op het terrein bijstaat. De spreker hoopt dat de minister dat een belangrijke opdracht vindt, en dat hij het werk van SAM vzw niet werkelijk in vraag stelt. Ze hoopt dat er op een constructieve manier kan worden samengewerkt zodat die expertise niet verloren geraakt. Ze stelt voor om de pauzeknop in te drukken en tijdens het overleg te praten over de echte doelstellingen: welke taken kunnen op welke manier en met welk budget worden opgenomen.

Volgens *Ann De Martelaer* verwachten mensen van politici dat ze een beleid voeren op lange termijn. Voormalig minister Jo Vandeurzen heeft gezegd dat vijf entiteiten een geheel moeten worden. Dat een nieuwe Vlaamse Regering andere beslissingen neemt is begrijpelijk, maar is er zo'n groot meningsverschil over hoe ondersteuning

wordt geboden aan basiswerkers? Is het niet mogelijk om andere middelen te heroriënteren?

Minister *Wouter Beke* deelt mee dat de informatie die *Karine Moykens* met de commissieleden deelde de informatie is die hij kreeg bij zijn aantreden. Die informatie roept vragen op naar de manier van werken. De minister heeft de leiding van SAM vzw ontvangen en die informatie overgebracht. De beheersovereenkomst loopt eind 2020 af. Hij zal daar geen voorafname op doen. Hij gaat in dialoog om de ruis op de communicatie over de werking met het oog op de nieuwe beheersovereenkomst, weg te nemen.

De minister heeft de leiding van SAM vzw ook gezegd dat de besparing van 1 miljoen euro moet gebeuren. Over de manier waarop en de mogelijkheid van een overgangssituatie wil hij praten. Hij ontkent niet dat veldwerkers professionele ondersteuning nodig hebben. Alleen is de vraag hoe dat moet gebeuren. SAM vzw heeft geen monopolie. Vele andere werken met andere organisaties. Hij heeft de opdracht gegeven om structureel in overleg te gaan met SAM vzw om na te gaan hoe er in de toekomst verder, beter en meer outputgericht kan worden gewerkt, en hoe met het oog op een nieuwe overeenkomst bepaalde zaken op scherp kunnen worden gesteld. Als die dialoog tot een goed resultaat leidt, zal de minister de commissie daarover informeren.

Statisch kijken naar wat er is, is geen optie. Als de minister wil investeren in *ArmenTeKort*, buurtzorg of samenlevingsopbouw, dan moet de commissie dat niet afdoen als een besparing. Het gaat om een heroriëntering waarmee de commissie het eens of oneens kan zijn.

Geestelijke gezondheidszorg bespaart geen 6 maar slechts 1,3 percent om nieuw beleid mogelijk te maken. Minister *Wouter Beke* probeert het aanbod van de CAW's zoveel mogelijk te vrijwaren en te focussen op ondersteunende functies. Dat kan met SAM vzw maar ook met de ondersteunende functies van het CAW. Er wordt ook op de CAW's bespaard, maar geen 6 percent. De overheadkosten van de verschillende CAW's verschillen. De minister gaat in overleg met de CAW's na hoe die kosten op een redelijke manier op elkaar kunnen worden afgestemd.

Lise Vandecasteele vraagt wie er moet worden ontslagen bij SAM vzw en hoe de ontslagpremies moeten worden betaald. Als de minister daarvoor geen geld uittrekt, dan is SAM vzw virtueel failliet. Gaat hij met de coalitiepartners in dialoog om mogelijkheden te bekijken?

Als andere ministers middelen uit hun bevoegdheden kunnen verschuiven, zal minister *Wouter Beke* de eerste zijn om die beslissing te heroverwegen. In het andere geval wil hij van *Lise Vandecasteele* horen vanwaar die middelen moeten komen. In vergelijking met de oude kinderbijslag trekt hij bijvoorbeeld 97 miljoen euro extra uit voor sociale toeslagen. Dat is elf maal het bedrag voor cyberbeveiliging.

Over SAM vzw is de minister in dialoog maar hij gaat ervan uit dat de organisatie een sociaal passief heeft opgebouwd in de voorbije periode om dit soort zaken op te vangen. Een organisatie die een beheersovereenkomst heeft die afloopt eind 2020 en daarmee geen rekening houdt, wordt onverantwoord bestuurd. Als dit op een correcte en redelijke manier kan gebeuren, is de minister bereid om de dialoog te voeren over de aanpak daarvan.

4.2. Beleidsontwikkeling en -ondersteuning

Freya Van den Bossche wil weten hoeveel budgetten van de innoverende projecten van *Flanders' Care* naar de projecten inzake autisme gaan.

Voor de totstandkoming van een nieuw Kwaliteitsdecreet zal de minister alle belanghebbenden betrekken. Op welke manier zal dat gebeuren? Hoe ziet hij dat proces?

De minister onderzoekt de haalbaarheid van een centraal meldpunt voor klachten in de zorg. De spreker ondersteunt dat idee. Hoe zal dat meldpunt eruitzien? Is er al een concept? Wie mag dat concept mee ontwikkelen? De haalbaarheid zal mede van het concept afhankelijk zijn.

Bij de intersectorale beleidsplannen rijst de vraag welk budget er is voor de verdere uitrol van een autismeplan.

De beleidsnota heeft het over slapende reserves. Wat beschouwt de minister als slapende reserves? Reserves kunnen in de toekomst immers worden gebruikt voor nieuwe gebouwen. Voorzieningen weten dat. Die middelen vallen onder een meerjarenplanning. Dergelijke middelen hebben een precieze bestemming.

De beleidsnota bevat, aldus *Lorin Parys*, de ambitie om het beleidsdomein te herstructureren met het oog op afstemming en efficiëntie. De fusie van Kind en Gezin met het Agentschap Jongerenwelzijn in het Agentschap Opgroeien, de fusie van het VAPH, het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid en het Agentschap voor Vlaamse Sociale Bescherming in één Agentschap Zorg zullen de coherentie van het beleid ten goede komen. Lorin Parys vraagt naar de timing.

Minister *Wouter Beke* vermoedt dat elke professionele organisatie bijvoorbeeld een sociaal passief heeft opgebouwd om rekening te houden met eventualiteiten als hervormingen of saneringen. Daar gaan de slapende reserves niet over. Het gaat om actieve reserves en liquide middelen. Minister Wouter Beke gaat in overleg met de sector na hoe die te activeren.

Het Centraal Meldpunt moet de burger naar één contactpunt brengen. Er wordt bekeken hoe er kan worden samengewerkt met andere meldpunten in de sector.

Er wordt verder ingezet op de diagnose 2-behandelingsmogelijkheden in functie van het Actieplan Autisme. De minister zal sensibiliseren en ondersteuning aanbieden via de chatline voor personen met autisme.

Met de liquide reserves zijn win-winsituaties mogelijk. Daarom kijkt *Lorin Parys* uit naar het overleg dat de minister daarover gaat voeren. Hij wil weten of de minister een timing heeft voor de herstructurering van het beleidsdomein Welzijn.

Freya Van den Bossche heeft een vraag over het samengetelde budget van verschillende domeinen: welke subsidiëring wordt aan innoverende projecten besteed in het kader van Flanders' Care? Welk bedrag gaat naar autisme?

Voor autisme is er 741.000 euro uitgetrokken, voor Flanders' Care 232.000 euro. Verdere details zullen aan de commissieleden worden bezorgd.

Over de hervorming van de administratie zijn de topambtenaren een eerste keer in gesprek geweest. Op de timing kan de minister niet vooruitlopen. Het proces is opgestart.

4.3. VASGAZ

De werking van VASGAZ wordt kritisch tegen het licht gehouden om daarna de nodige maatregelen te nemen. De minister zal de plaats van het agentschap bij de hertekening van het landschap bekijken zonder uit te sluiten dat het nog als apart agentschap kan worden overwogen. *Freya Van den Bossche* vraagt wat de

aanleiding is voor deze kritische noot. Er is blijkbaar een voor de spreker onbekend probleem. Past deze plotse evaluatie in de planning om in structuren te snoeien? Is er meer aan de hand?

Momenteel is één personeelslid van het Departement WVG en één personeelslid van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid actief bij VASGAZ, aldus *Lorin Parys*, die twijfels heeft over de meerwaarde van dat agentschap. Hij wijst erop dat ook de raad van bestuur oppert dit agentschap kritisch tegen het licht te houden. Een aparte structuur is niet nodig want de werking kan worden ingekanteld in het Departement WVG. Zijn vraag is op welke termijn de minister dat zal doen.

Minister *Wouter Beke* zal VASGAZ kritisch tegen het licht houden. De bedoeling is uit te zoeken waar er meerwaarde is, en daarna te evalueren of er alternatieven zijn.

4.4. CICOV

Lorin Parys volgt de minister dat zoveel mogelijk middelen op het terrein moeten terechtkomen. Het domein Groendaalheyde kost jaarlijks 431.000 euro aan de Vlaamse belastingbetaler. De jaarlijkse inkomsten (gebruik door externen) bedragen slechts 15 à 30.000 euro. Is het een kerntaak van het Departement WVG om een kasteel in een residentiële buurt uit te baten als conferentiecentrum? Er zijn immers veel andere vragen, onder meer van SAM vzw. *Lorin Parys* stelt voor dit vastgoed af te stoten en dat geld te investeren in andere noden.

Minister *Wouter Beke* overlegt met het Facilitair Bedrijf op welke manier Groendaalheyde van de hand kan worden gedaan. Het gaat niet om een kernopdracht. Deze middelen kunnen efficiënter worden ingezet.

Lorin Parys vindt het positief dat de minister een conferentiecentrum uitbaten geen taak vindt voor WVG. Op die manier moet er geen exploitatiesubsidie worden uitbetaald en kan de verkoopopbrengst van het onroerend goed op de begroting worden gezet om een aantal noden te lenigen.

4.5. Vlaamse Raad WVG

Freya Van den Bossche vraagt welke rol de Vlaamse Raad zal spelen. Hoe ziet de minister het overleg met de Vlaamse Raad WVG, en het sociaal overleg met de verschillende sectoren en het middenveld? Op welke manier zal hij samenwerken?

Minister *Wouter Beke* antwoordt dat hij al een eerste keer in dialoog is gegaan met de Vlaamse Raad WVG. De bedoeling is om er op een constructieve manier mee samen te werken in de komende jaren. De sociale akkoorden maken daar geen deel van uit.

4.6. Armoedebeleid

Maxim Veys betreurt dat de beleidsnota maar tien bladzijden besteedt aan armoedebestrijding terwijl deze commissie de opdracht heeft om de strijd van de minister tegen armoede vijf jaar te controleren. Blijkbaar valt het gros van de bevoegdheden ter zake onder andere ministers. Dat heel wat opmerkingen moeiteloos op het bord van een andere minister geschoven kunnen worden, baart zorgen.

Volgens de Decenniumdoelstellingen leeft een op de tien Vlamingen in armoede, en groeit 14 percent van alle pasgeborenen op met een ernstig risico op kansarmoede. Het aantal bezoekers aan de Belgische voedselbanken scoort recordhoogtes. Maar Vlaanderen kan zich geen coördinerend minister permitteren. Sp.a verwacht geen mirakelen en beseft dat de middelen beperkt zijn, maar concrete

streefdoelen zijn noodzakelijk. De vorige Vlaamse Regering had die tenminste nog. Of ze haalbaar waren is iets anders. Deze beleidsnota getuigt van een stuitend gebrek aan ambitie inzake armoedebestrijding, en zegt dat elke minister zijn eigen specifieke armoedemaatregelen zal vermelden. Hoe zal de bundeling gebeuren?

Er komt zoals decretaal bepaald binnen het jaar een Vlaams actieplan. Wie krijgt daarin een rol? Krijgt de VVSG inspraak gezien de bijzondere rol voor de lokale besturen? Ook het middenveld weet hoe armoede op het terrein met expertise moet worden aangepakt.

De kinderopvang geeft voorrang aan kinderen van werkende ouders en ouders in een opleiding in het kader van een traject naar werk. Daarnaast wordt kinderopvang bestempeld als een van de belangrijkste instrumenten in het voorkomen en bestrijden van armoede bij gezinnen met jonge kinderen. Komt er ook een uitzonderingsmaatregel voor ouders die taalles volgen? In de sociale huisvesting wordt dat een extra drempel. Wat als mensen moeten solliciteren? Hoe kan een vrouw met deze kinderopvang een werkende moeder worden? Hoeveel flexibele en occasionele plaatsen worden er georganiseerd? Staat de minister in voor de spreiding ervan? Gebeurt dat in de gebruikelijke uitbreidingsrondes?

De lokale gezinscoach krijgt uiteenlopende taken, en moet niet enkel de meest kwetsbare gezinnen ondersteunen bij diverse problemen maar ook preventief werken bij gezinnen die in de armoede dreigen te verzeilen.

Het beleid is contradictorisch. Het wil meer veldwerkers en mensen die op het terrein outreachend werken maar bespaart op het grote expertisecentrum. Hoe motiveert de minister dat?

Het budget voor de gezinscoaches is niet terug te vinden in de beleidsnota. Valt dat onder de 16 miljoen euro voor Samenlevingsopbouw? Wat is het exacte jaarlijkse budget voor de gezinscoaches? De minister wil een oproep in 2020 en de middelen voor 2020 reserveren. Waar zijn die terug te vinden? Op hoeveel vte mikt de minister? Wordt er gemikt op een gezinscoach per gemeente of baseert men zich op het inwonersaantal? Hoe moeten die aan de slag? Ze zouden ook in scholen een rol moeten spelen. Hoe kan men daar concreet mee aan de slag?

De minister wil deelname aan verenigingsleven en vrijwilligerswerk van mensen in armoede stimuleren. Hoe zal dat gebeuren? Komt er een project?

Er wordt samen met Wonen ingezet op de aanpak van dak- en thuisloosheid. Er is aandacht voor het continuüm van preventie tot intensieve begeleiding. Housing First wordt aangehaald als goede praktijk. De minister is bereid om daarin te investeren. Sp.a is voorstander van dit voornemen maar ziet alweer een contradictie. Het puntensysteem van de sociale verhuurkantoren wordt afgeschaft. Er kunnen geen toewijzingen op woonnood meer gebeuren. In Kortrijk kunnen daardoor tachtig mensen minder uit crisisopvang of dakloosheid aan een sociale woning geholpen worden. Waar moeten zij terecht? Verwijst de minister naar de oproep voor noodwoningen van de minister van Wonen? Veel mensen komen echter al uit noodwoningen. Moeten ze van de ene noodwoning naar de andere?

De minister wil Housing First openstellen voor daklozen met een multiproblematiek en verslaving. Over welke woningen gaat het? Gaat het over leegstaande sociale woningen? Wil de minister appartementen in huur nemen? Hoeveel huurders wil de minister met dit principe tijdens deze legislatuur huisvesten?

Katja Verheyen zegt dat elke vakminister in zijn domein gerichte of structurele maatregelen formuleert die impact hebben op armoede. Minister Wouter Beke

coördineert het armoedebeleid. Zal hij regelmatig een stand van zaken opmaken van deze realisaties?

In precaire gezinssituaties waarbij ouders niet ingaan op het voorstel van budgetbegeleiding, kan het beheer van de middelen ter ontwikkeling van het kind op een juridisch sluitende manier tijdelijk toegewezen worden aan een derde. Wat houdt dat in?

Hoe wil de minister stimuleren dat het sociaal isolement van mensen in armoede wordt doorbroken?

In het kader van budgetbegeleiding, schuldbemiddeling en budgetbeheer wordt ingezet op zelfredzaamheid. Om schuldopbouw te voorkomen worden protocollen afgesloten met de Nationale kamer van Gerechtsdeurwaarders. Welke timing wordt vooropgesteld? Volgt er een terugkoppeling met het Vlaams Parlement?

De gegevensuitwisseling tussen lokale besturen, OCMW's en nutsvoorzieningen, wordt verbeterd. Wat met de GDPR?

Samen met Wonen wordt het dak- en thuisloosheidsbeleid aangepakt. Dat bestrijkt het volledige spectrum van preventie tot intensieve begeleiding voor verslaafde daklozen met een multiproblematiek. De principiële voorwaarde is het aanvaarden van de aangeboden begeleiding. Wie neemt het voortouw? Hoe ziet minister Wouter Beke de samenwerking? Hoe probeert hij de problematiek beter in kaart te brengen?

De regie wordt bij de lokale besturen gelegd. Zij staan het dichtst bij de burger, en kunnen snel evalueren en bijsturen waar nodig. Er wordt ingezet op voldoende digitale ontmoetingsplaatsen, ingebed in de buurtwerking. Intergenerationele projecten in zorgsettings worden gepromoot. Hoe wil de minister een versnipperde aanpak voorkomen? Pleegt hij op regelmatige basis overleg met bijvoorbeeld de VVSG of andere partners om het beleid op het terrein te evalueren?

Er wordt transversaal ingezet op preventie, vroegdetectie en toegankelijkheid, onder meer door in te zetten op lokale teams en door sneller aanklappend te handelen bij indicaties van achterstallige water- en elektriciteitsfacturen. Hoe zit het met de GDPR?

Omdat de eerste levensjaren bepalend zijn voor het vrijwaren van talenten en kansen, gaat er bijzondere aandacht naar de bestrijding van kinderarmoede. Welke rol spelen de Huizen van het Kind?

Alle beleidsdomeinen controleren systematisch of beleidsmaatregelen niet onterecht nadelig uitvallen voor de inkomenssituatie van alleenstaanden. Hoe zal de minister dat uitvoeren?

Werken moet blijven lonen. Voor mensen op beroepsactieve leeftijd worden sociale voordelen afhankelijk van het inkomen en niet langer van het statuut. Wie begint te werken aan een laag loon, verliest zijn voordelen niet. Welke timing stelt de minister voorop? Met welke partners werkt hij samen om dit vernieuwde systeem te realiseren?

Beleidsdomeinoverschrijdend inzetten op de aanpak van sociale fraude is goed. Neemt de minister de leidende rol op zich? Heeft hij een plan van aanpak klaar of voor ogen?

Op dit begrotingsartikel is 500.000 euro extra begroot in vergelijking met 2019. Hoe wordt deze verhoging verdeeld? Is deze verhoging recurrent? Onlangs kwam Caritas in opspraak. Houdt de minister hiermee rekening?

In plaats van aan armoedebestrijding zou het beleid aan armoedebestrijding moeten werken, meent *Sihame El Kaouakibi*. De beleidsnota is beperkt, hoewel de sense of urgency elke dag toeneemt. De noden zijn hoog en de uitdagingen groot. Niet alleen voor de minister maar ook voor het Vlaams Parlement. Iedereen draagt verantwoordelijkheid. Dat moet ambitieuzer. Los van het feit dat er momenteel geen streefcijfers zijn uit de ervaringen in het verleden, leert de spreker dat het er niet beter op is geworden. Net daarom moet alle aandacht naar dit onderdeel gaan.

De transversale aanpak is de beste. Elke minister moet een minister van armoedebestrijding zijn. Minister Wouter Beke moet een superminister worden, en ervoor zorgen dat alle andere ministers ermee bezig zijn op hun domeinen. Dat staat in de beleidsnota maar andere zaken zijn minder duidelijk.

Hoe wordt dat opgevolgd? Welke hefboomen heeft minister Wouter Beke om andere ministers tot daadkracht aan te zetten? Welke middelen worden er ingezet voor welke doelstellingen? Is het budget voor de andere domeinen al bekend? Welke rapportering aan het Vlaams Parlement komt er zodat doelstellingen en resultaten kunnen worden opgevolgd? Komt er een rapportering in deze commissie of moet het Vlaams Parlement elke vakminister apart ondervragen? Dat kan een keuze zijn maar dat is werk voor de parlementsleden.

De spreker weet net als haar ouders wat armoede inhoudt. Ze heeft jongeren zien flauwvallen van de honger. Ze heeft mensen zien afzien van wanhoop, pijn en schrik. Het Vlaams Parlement zou daarvan elke dag wakker moeten liggen. Met de juiste sense of urgency en meer ambitie kan het Vlaams Parlement dat tegen 2020 verhelpen.

De spreker is tevreden dat er niet bespaard wordt op organisaties zoals het Netwerk tegen Armoede, en dat er structurele ondersteuning komt voor succesvolle projecten als ArmenTeKort. Die organisaties zijn van onderuit gegroeid, vaak met weinig middelen. Zij krijgen thans ondersteuning, wat een juiste keuze is. Het kan nooit genoeg zijn zolang armoede niet de wereld uit is. De spreker is een bezorgde partner. Wat zijn de hefboomen om de andere ministers tot daadkracht aan te zetten?

Suzy Wouters wijst erop dat de armoedebaarometer donkerrood kleurt: 680.000 Vlamingen, of 10,4 percent van de bevolking, leven in armoede. De wachtlijsten voor sociale woningen blijven aangroeien tot bijna 154.000 wachtenden. De voedselbanken breken alle records. 160.000 mensen vroegen om een voedselpakket. Het aantal leefloners gaat de hoogte in, tot meer dan 41.000. Volgens Kind en Gezin groeit één op de zeven kinderen jonger dan 3 jaar op in kansarmoede. Het regeerakkoord omvat weinig opbeurende woorden voor mensen in armoede. Er is amper beleid voor eenoudergezinnen, voor huurders, voor langdurig zieken en alleenstaanden. Armoede vraagt om een verantwoordelijk beleid, dat inzet op huisvesting, inkomen, gezondheid en bereikbaarheid. De doelstelling van de Vlaamse Regering om het aantal mensen onder de armoederisicodrempel te laten zakken met 30 percent tegen 2020, zal niet worden gehaald.

Positief in het regeerakkoord is dat elke minister voor zijn domein expliciet gaat aangeven welke armoedemaatregelen hij/zij neemt. Samenwerking tussen de domeinen is nodig want sociale ongelijkheid en armoede situeren zich niet op één levensdomein.

Een politiek die armoede wil bestrijden, moet niet alleen mensen uit de armoede halen maar er ook voor zorgen dat risicogroepen er niet in terechtkomen. Tewelstelling is de beste basisbescherming tegen armoede. De versterkte samenwerking tussen VDAB en lokale besturen om leefloongerechtigden te activeren en begeleiden is positief. De sociale diensten van de lokale besturen moeten actief op zoek naar armoede, en rechthebbende, vaak onwetende, mensen wegwijs maken in de dienstverlening. Premies en tegemoetkomingen moeten automatisch worden toegekend. Bij uitkeringen zoals leefloon hoort persoonlijke begeleiding. Zonder deze begeleiding dreigt de werkloosheidsval en riskeren mensen in een sociale hangmat terecht te komen.

Het grootbrengen van kinderen is een voorrecht, maar zeker ook een financiële belasting. Het Vlaams Belang ijvert voor geen verdere verhoging van de maximumfactuur in het onderwijs, een kordate controle op het doorschuiven van schoolkosten naar de ouders en een mentaliteitswijziging bij de scholen om dure uitstappen achterwege te laten, behalve als ze meerwaarde hebben voor kennisoverdracht.

Een actief beleid tegen alle vormen van spijbelen is nodig. Onderwijs is essentieel om een goede toekomst uit te bouwen. Niet spijbelen is een vorm van respect van de leerlingen voor de onderwijsnetwerken. Onderwijs is belangrijk voor de individuele scholier of student. Onderwijs leidt tot ontplooiing en ontwikkeling.

Media-educatie moet onderdeel worden van het lessenpakket in alle richtingen van het secundair onderwijs. De opdracht van het Vlaams Kenniscentrum Mediawijsheid dient uitgebreid te worden naar alle lagen van de bevolking om de steeds groter wordende digitale kloof – zeker bij ouderen, lager opgeleiden en minderbevoelden – te dichten.

Er is veel verdoken armoede bij ouderen, vooral bij de alleenstaanden, huurders en kleine pensioenen. Het Vlaams Belang vraagt voor hen extra aandacht. Een rusthuisopname is duur, niet alleen voor de rusthuisbewoner, maar via de onderhoudsplicht vaak ook voor de familie. Inmiddels volstaat voor meer dan drie op de vier ouderen het pensioen niet meer om de rusthuisfactuur van gemiddeld 1728 euro per maand te betalen. Voor koppels is een gezamenlijke rusthuisopname vaak onbetaalbaar. Het Vlaams Belang ijvert voor een maximumfactuur voor het rusthuis via de begrensde bijpassing van het verschil tussen de factuur en het gemiddelde pensioen. Het Vlaams Belang pleit voor de afschaffing van onderhoudsplicht voor de kinderen van rusthuisbewoners zodat zij niet in financiële problemen komen.

De wachttijden voor sociale woningen zijn lang. Door de hoge huurprijzen is wonen de grootste hap uit het maandelijks gezinsbudget. De situatie van de mensen met de laagste inkomens is hierdoor financieel onhoudbaar. In vele steden en gemeenten slaagt de sociale huisvesting er niet in haar huurders een kwalitatieve leefomgeving aan te bieden. Een deel van het huisvestingspatrimonium beantwoordt niet aan de minimale kwaliteitsnormen, onder meer door slechte isolatie.

Sociale huisvesting wordt in toenemende mate beschouwd als een sociaal vangnet voor mensen met een vervangingsinkomen, in het bijzonder voor buitenlandse gelukzoekers. Het Vlaams Belang wil dat de sociale huisvesting een volkshuisvesting is waar ook mensen met een bescheiden inkomen uit arbeid hun plaats blijven hebben.

Fraude met bijstand, kindergeld en sociale woningen door allochtonen die eigendom hebben in het buitenland blijft bijna steeds onbestraft bij gebrek aan controle-initiatieven. Er moet werk gemaakt worden van een ernstige eigendoms- en vermogenscontrole in de landen van herkomst van migranten en allochtonen. Er moet

komaf worden gemaakt met de geïmporteerde armoede die zich vaak nestelt in de hangmat van de sociale zekerheid.

Huisjesmelkers schrikken er niet voor terug om misbruik te maken van de zwakke sociale positie van mensen en woningen te verhuren die gezondheidsrisico's meebrengen. Er moeten meer woninginspecties uitgevoerd worden wanneer men vermoedt dat woningen niet beantwoorden aan de minimumnormen van de Vlaamse Wooncode. Maar ook de verhuurders moeten beter beschermd worden door een betere promotie van het Huurgarantiefonds. Dit fonds compenseert de verhuurders voor het verlies van huurinkomsten als huurders niet betalen.

Energiearmoede stijgt. Een gezinsvriendelijke milieufiscaliteit moet betaalbare energie- en waterfacturen garanderen voor de gezinnen. Btw op gas, stookolie en elektriciteit moet naar het basistarief van 6 percent voor de verbruikershoeveelheid die ieder gezin nodig heeft.

Er zijn steeds meer alleenstaanden en alleenstaande ouders, en die hebben het financieel vaak moeilijk. Maar liefst één vijfde van de eenoudergezinnen leeft onder de armoedegrens. Alhoewel er enkele bijzondere tegemoetkomingen bestaan, houdt het beleid over het algemeen weinig rekening met deze categorie. Het beleid moet meer aandacht hebben voor hen.

Vlaanderen blijft een van de beste landbouwgebieden in de wereld door het klimaat, de vruchtbare bodem en vooral het vakmanschap van de boeren. De Vlaamse land- en tuinbouw zorgt nog steeds voor de (on)rechtstreekse tewerkstelling van tienduizenden mensen en blijft een belangrijke economische factor. Milieubewegingen en natuurliefhebbers wijzen nog al te vaak de landbouw met de vinger. Nochtans zijn er vele plekken in Vlaanderen waar net de landbouw zorgt voor het groene karakter.

De toename van milieu- en klimaateisen met een strengere en meer uitgebreide regelgeving werkt kostenverhogend. De toegang tot grond wordt steeds moeilijker en boeren zijn de zwakste schakel bij de prijsvorming in de agrovoedingsketen. Het is geen wonder dat het inkomen van de Vlaamse landbouwer al jarenlang steeds meer onder druk komt te staan. De Vlaamse overheid moet de landbouwers steunen met initiatieven. Het Vlaams Belang is benieuwd hoe deze Vlaamse Regering deze aandachtspunten zal aanpakken.

Lise Vandecasteele staat volledig achter de sense of urgency in verband met de armoedeproblematiek. Zij heeft vragen over de samenwerking met het middenveld en de nominatieve armoede-indicator.

Over de samenwerking met het middenveld staat in de beleidsnota dat de minister zal bekijken of hij de middelen beter kan besteden samen met de lokale besturen en open oproepen. Met oproepen is er al ervaring opgebouwd. Het OCMW van Antwerpen wou de daklozenhulpverlening toevertrouwen aan de multinational G4S, maar de vorige minister van Welzijn vond dat geen ideale oplossing. Kijkt de minister bij die open oproepen naar vzw's die al actief zijn op het terrein? Kunnen spelers met een winstoogmerk of commerciële bedrijven worden ingeschakeld? Dat gebeurt vandaag al. Juicht de minister dit toe? Wil hij dat faciliteren of beperken?

Er worden geen doelstellingen gemaakt voor armoede. Heeft de minister zelf doelstellingen? Het is vreemd dat de minister van Armoedebestrijding die doelstellingen niet maakt. Het verontrust Lise Vandecasteele vooral dat er gesproken wordt over een nieuwe armoede-indicator alsof die erop zou wijzen dat er minder armoede is. Waarom is er nood aan een nieuwe indicator? Er zijn manieren om de referentiebudgetten te berekenen. Die komen overeen met 60 percent van het mediane inkomen van een land. Wat is de verwachting? Zou er bewezen worden dat er minder

armoede is? De spreker weet dat de armoede toeneemt. Ze verwijst naar de voedselbedeling en de schuldenopbouw.

Ann De Martelaer stelt vast dat er een budget van 500.000 euro wordt bijgevoegd en dat ArmenTeKort en buurtgerichte zorg 1,8 miljoen euro krijgen. Zij veronderstelt dat dat een surplus is op hun basisbedrag. Zij vindt het eigenaardig dat de minister middelen bijgeeft en tegelijk werkingsmiddelen niet indexeert. Dat betekent dat veel organisaties moeten besparen.

Wat bedoelt de minister met experimentele of innovatieve projecten? Lokale besturen en middenveldorganisaties kunnen initiatieven nemen rond kennisverbreding en verdieping. Hoe ziet de minister dat?

De Vlaamse Regering stuurt het armoedebestrijdingsbeleid aan en volgt het op. De vraag is wie dat zal coördineren? Wordt er jaarlijks aan de commissie een voortgangsrapport voorgelegd? Kan de commissie samen met de minister doelstellingen formuleren?

De Vlaamse Regering wil werk maken van waardig werk. Het klopt dat mensen met een job minder kans hebben om in armoede te verzeilen. Het gaat echter niet alleen over werk maar ook over begeleiding en vorming. Hoe zal dat gebeuren, met conferenties of bilaterale gesprekken?

Investerings in het groeipakket zijn doelgerichte investeringen voor mensen die het nodig hebben. Het is een instrument om iets te doen aan armoede. In het regeerakkoord staat dat het groeipakket wordt geëvalueerd. Komt de minister naar het Vlaams Parlement met een evaluatie? Is er ruimte voor heroriëntering zodat op het vlak van de sociale uitkeringen nog kan worden bijgestuurd in het groeipakket?

Decenniumdoelen heeft een eenduidige armoede-indicator voorgesteld: 60 percent van de mediaan inkomensgrens. Deze indicator wordt ook op Europees vlak gebruikt. *Ann De Martelaer* vraagt te verduidelijken waarom minister Wouter Beke afstapt van deze algemeen gebruikte indicator.

Maike De Rudder vraagt of er al zicht is op concrete projecten met de subsidieuitbreiding. Hoe kunnen lokale besturen en middenveldorganisaties worden ondersteund om initiatieven te nemen?

Volgens *Katrien Schryvers* vereist de aanpak van armoede betrokkenheid van alle beleidsdomeinen. Het is goed dat concrete maatregelen zijn opgenomen vanuit andere beleidsdomeinen. Die samenwerking wordt een grote uitdaging voor minister Wouter Beke die als coördinerend minister bevoegd is voor armoedebestrijding. Hij moet ervoor zorgen dat de maatregelen in andere beleidsdomeinen effectief worden uitgevoerd. Het is maar met het totale pakket dat de strijd tegen armoede kan worden aangegaan.

Zij is ervan overtuigd dat de lokale besturen een grote impact kunnen hebben. Zij is een aantal jaren OCMW-voorzitter geweest in een gemeente, die proefgemeente was op het vlak van samenwerking tussen gemeente en OCMW. Het voordeel is dat alle beleidsdomeinen worden doordrongen van de noodzaak om mee verantwoordelijkheid op te nemen in de strijd tegen armoede. Zij stelde veel positieve effecten en kruisbestuiving vast, en gelooft daar absoluut in. Het komt erop aan dat waar te maken en daar bij de andere ministers op aan te dringen. Zij verwacht dat de beleidsnota's van de andere ministers verder gaan en een aantal maatregelen bevatten.

Het is belangrijk dat het beleid op diverse terreinen rekening houdt met inkomen in plaats van statuut. Dat gebeurt in het groeipakket en de effecten zijn duidelijk. Daarnaast wordt automatische rechtentoekenning een prioriteit. De uitkering van de selectieve participatietoelagen gebeurt automatisch waardoor meer gezinnen er recht op hebben. Er zijn meer gezinnen die recht hebben op sociale toeslagen in het kader van het groeipakket. Dat zijn effectieve maatregelen die resultaat hebben voor de gezinnen in kwestie.

Katrien Schryvers gelooft sterk in de lokale gezinscoach. Er moet nog meer worden ingezet op preventie. Die coaches kunnen detecteren. Er is ook ruimere sensibilisering nodig. Dat is een taak van de lokale besturen. Armoedebeleid is immers een verantwoordelijkheid van alle beleidsdomeinen, ook de lokale besturen. Dat betekent dat er moet worden samengewerkt om signalen te herkennen, om mensen over de drempel te helpen, en om ervoor te zorgen dat verenigingen daar oog voor hebben en maatregelen nemen voor kinderen die moeilijker toegang hebben tot hun activiteiten.

In de beleidsnota worden de drie functies van kinderopvang benadrukt. In het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters staat hoe toewijzingen gebeuren, op subsidietrappen 2 en 3, en waaraan die kinderopvanginitiatieven moeten voldoen.

Met het oog op preventie worden er protocollen aangegaan met de Nationale kamer van Gerechtsdeurwaarders. Katrien Schryvers vindt dat belangrijk en vraagt de minister hoe hij dat zal aanpakken. Wie wordt geconfronteerd met een schuldenlast die hij niet kan betalen, komt vaak in een spiraal terecht waardoor een schuld groter wordt dan initieel. Daar moet aan gewerkt worden.

Veel mensen maken zich zorgen over de betaalbaarheid van een woonzorgcentrum. Er gaan meer zwaar zorgbehoevende mensen naar een zorgcentrum dan vroeger en de verblijftijd verkort. Voor de meeste mensen weegt dat zwaar door en ligt het boven het gemiddelde pensioen. Vlaanderen investeert veel in ouderenzorg maar dat betekent niet dat er geen maatregelen meer moeten worden genomen.

In het verleden zijn maatregelen genomen met de zorgverzekering. Thans is dat het zorgbudget zwaar zorgbehoevendenden waardoor wie naar een woonzorgcentrum gaat, 130 euro ontvangt. In het regeerakkoord staat dat de Vlaamse Regering een bijkomende maatregel zal nemen met betrekking tot het zorgbudget voor zorgbehoevende ouderen. Wanneer die tegemoetkoming zorgonafhankelijk wordt gemaakt, dan zal meer dan 75 percent van de 31.000 mensen die een zorgbudget krijgen een substantieel hoger zorgbudget krijgen. Dat zal doorslaggevend zijn in de betaalbaarheid van het woonzorgcentrum. Dat heeft ook invloed op de vragen aan OCMW's voor een tegemoetkoming en als gevolg daarvan op de vraag van de OCMW's aan de onderhoudsplichtige. Katrien Schryvers onderschrijft deze maatregel en hoopt dat die snel kan worden uitgevoerd.

Minister *Wouter Beke* benadrukt dat armoede een meervoudige uitdaging is, wat betekent dat er ook wordt gerekend op de andere beleidsdomeinen. Omwille van de kinderarmoede is de kinderbijslag hervormd op basis van twee principes: de universaliteit omdat elk kind gelijk is, en wie het nodig heeft, krijgt bijkomende ondersteuning. Men kan het evident vinden dat daar 97 miljoen euro extra voor wordt uitgetrokken maar dat budget moet ergens vandaan komen. Daar wordt niet over gediscussieerd hoewel dat ontzettend belangrijk is voor alle ouders en kinderen in een kwetsbare situatie. Tijdens de vorige legislatuur is gekozen voor evenwicht tussen die twee principes. Dat wordt niet ter discussie gesteld.

Een aantal commissieleden sprak vanuit hun lokale ervaring. Met de gezinscoach worden gezinnen aangeklampt om het beste uit zichzelf te halen vanuit een emancipatorische en niet vanuit een paternalistische gedachte. Mensen moeten van onderuit worden versterkt. Dat moet de komende periode worden uitgewerkt.

De minister heeft veel concrete vragen gehoord die hij nog niet kan beantwoorden. De komende periode zal hij in debat gaan met de commissie en het veld over de uitvoering van de principes uit de beleidsnota. De minister gaat op zoek naar de beste stakeholders en innoverende projecten om zijn beleid gestalte te geven.

In slechts zes gemeenten is er nog geen Huis van het Kind. Alle andere gemeenten zien daar het belang van in, weten dat ze er op een verantwoorde manier mee moeten omgaan en beseffen het belang van een geïntegreerde aanpak. Ze gebruiken de instrumenten die worden aangeboden en tekenen bijvoorbeeld ook in op 1Gezin1Plan. Het GBO past in deze filosofie door de toegankelijkheid te vergroten voor wie een zorgvraag heeft.

Minister Wouter Beke legt met het oog op activering een nieuw buddyproject ter goedkeuring voor aan de Vlaamse Regering. Daarbovenop moet het jobkrediet worden ingezet. Het gaat over lage inkomens voor wie 50 euro per maand een verschil maakt. De minister werkt dat samen met de minister van Werk uit. Ook de gemeenschapsdienst wordt verder uitgewerkt.

Automatische rechtentoekenning gebeurt op basis van inkomen in plaats van sta-tuut. Waar dat al is ingevoerd, zijn de effecten zichtbaar wat aantoon-t dat veel mensen er recht op hadden zonder het te weten. Dat is intussen in veel sectoren aangepakt en dat moet verder zo blijven gebeuren.

De eigen nominale armoede-indicatoren gommen de Europese armoede-indicator-nen niet uit. Minister Wouter Beke begrijpt niet dat men dat als een bedreiging beschouwt terwijl het een opportuniteit kan zijn. Het armoedebeleid dat in veel sectoren wordt gevoerd, vereist een fijnmazige aanpak. Een fijnmazige aanpak vereist een goed beeld.

Sociale huisvesting is een grote uitdaging. Daarnaast is er de vraag naar de betaalbaarheid van woonzorgcentra. Wanneer mensen geen andere keuze meer hebben dan naar een woonzorgcentrum te gaan, moeten zij dat kunnen betalen. In de Vlaamse sociale bescherming is een kader ontwikkeld om daar een antwoord op te bieden. Dat is een belangrijke ambitie voor de volgende jaren.

De twee projecten ten belope van 1,8 miljoen euro voor de volgende drie jaar worden niet gefinancierd vanuit de 500.000 euro die de Vlaamse Regering heeft uitgetrokken. Daarvoor zijn middelen vrijgemaakt in het constant beleid.

Karine Moykens wijst erop dat het Departement WVG in elke Vlaamse provincie en in elk Vlaams administratief centrum een team heeft dat het lokaal sociaal beleid en de armoede behartigt. Zij bekijken met de lokale besturen hoe ondersteuning kan worden gegeven en welke klemtonen daarbij worden gelegd.

Het horizontaal en het verticaal permanent armoedeoverleg bekijken hoe de elementen uit de beleidsnota kunnen worden geconcretiseerd. Daarnaast is er permanent overleg met alle bevoegde sectoren en administraties, en wordt geëvalueerd wat er in het verleden is gebeurd en hoe kan worden bijgestuurd.

Maxim Veys is verbaasd dat de minister geen antwoord geeft op bepaalde vragen over de gezinscoaches, vooral op de vraag over het budget dat daarvoor wordt uitgetrokken en waar hij dat kan vinden.

Hij is tevreden dat Katrien Schryvers gelooft in het transversale maar helaas is de transversale check of de armoedetoets de voorbije legislatuur niet gevolgd of genegeerd. Hij heeft alle vertrouwen in de wil van de minister om iets te doen aan armoede maar de superminister heeft de vorige regeerperiode maar weinig in beweging gekregen. Hij vraagt zich af hoe de minister beter zal doen. Hij vindt de automatische rechtentoekenning prima maar als de budgetten niet volgen, raakt het geld op.

Het effect van gezinscoaches mag niet worden onderschat. OCMW's en de lokale sociale diensten worden geconfronteerd met een structureel hoge caseload. Vroegdetectie kan ervoor zorgen dat er nog meer vragen komen. In de gemeente van Maxim Veys zijn een derde meer vragen gesteld sinds men er is gestart met brugfiguren. Wanneer dit wordt geïmplementeerd in steden en gemeenten, zal dat impact hebben op de sociale diensten.

Het is goed dat het inkomen en niet meer het statuut de basis is van het groeipakket. In de kinderopvang is er voorrang voor werkenden.

Maxim Veys zegt dat er mensen zijn die een sociale woning huren terwijl ze werken. In het Vlaams Parlement moet er meer geredeneerd worden vanuit inkomen en niet vanuit het statuut van mensen.

Volgens minister *Wouter Beke* is daarvoor geen apart budget gepland. De 500.000 euro die daarvoor is gepland, is nog niet geaffecteerd. Voor de gezinscoaches moet er in de komende periode eerst een duidelijk kader worden gemaakt. De lokale besturen vragen dikwijls naar dat juiste kader. Er gaat deze regeerperiode ongeveer 1 miljard euro naar de lokale besturen. Minister Beke heeft vertrouwen in de lokale besturen en hun burgemeesters. Zij weten wat ze op het terrein moeten doen. Ze vragen financiële ruimte, vertrouwen en verantwoordelijkheid om dat ook te doen.

Armoedebestrijding zal altijd in coördinatie met andere ministers moeten gebeuren. Minister *Wouter Beke* nodigt de commissieleden uit om de reële evolutie van de Cultuurbegroting voor 2020 naast die van Welzijn te leggen. Daaruit blijkt dat er op Cultuur nominaal wordt bespaard, en dat er in Welzijn nominaal wordt geïnvesteerd. Veel organisaties spreken de laatste tijd over solidariteit en warmte, maar besparen om middelen vrij te maken voor mensen met een beperking, jeugdhulp, geestelijke gezondheidszorg en ouderenzorg willen ze niet, wat een eigenaardige definitie van solidariteit is. Er kan worden gesproken over de omvang van de inspanningen en de oorsprong van de inkomsten, maar daar is nog geen fatsoenlijk antwoord op gegeven.

De minister-president is niet de coördinerende minister voor armoedebestrijding maar minister *Wouter Beke* zal hem appelleren op het moment dat dit moet gebeuren. Tegelijk moet naar de cijfers worden gekeken. Het cultuurbudget gaat achteruit, het welzijnsbudget vooruit. Dat noemt de minister solidariteit.

Volgens *Ann De Martelaer* gaat het erover dat elk domein armoede moet opnemen. Ook al is het budget voor Cultuur en andere domeinen verminderd, toch moet er ook in die budgetten aandacht zijn voor beleidsmaatregelen die mensen in armoede helpen. Zal de minister jaarlijks een stand van zaken opmaken? Zal hij met het groeipakket meer op armoede ingrijpen?

Minister *Wouter Beke* antwoordt tweemaal bevestigend.

Katja Verheyen dankt de minister voor zijn mooie en warme woorden. Ze hoopt dat hij met dezelfde passie het armoedebeleid opvolgt. De N-VA is tevreden dat

het zwaartepunt bij de lokale besturen komt te liggen want die staan het dichtst bij de Vlaming, ook degene die het moeilijk heeft.

4.7. Welzijnswerk

Katja Verheyen zegt dat dit begrotingsartikel subsidies aan verschillende organisaties verzamelt. Hoe wordt het totale bedrag van 109.396 euro verdeeld?

Ze vraagt wanneer de evaluatie van het GBO is gepland. Het regeerakkoord benadrukt dat lokale besturen het beleid voor sociale hulp en dienstverlening bepalen en er de regisseur van zijn. Een lokaal bestuur kan bijvoorbeeld kiezen om de onthaalfunctie zelf te organiseren. *Katja Verheyen* vraagt of de minister kan bevestigen dat het overleg met het CAW niet impliceert dat het CAW de vraag van het lokaal bestuur kan afwijzen. Moet hiervoor nog een aanpassing aan de regelgeving gebeuren of kunnen lokale besturen daarin al actie ondernemen?

In de beleidsnota staat dat de lokale besturen de onthaalfunctie in de toekomst zelf kunnen organiseren. De middelen die de CAW's hiervoor ontvangen, zullen worden geormerkt. Indien het lokaal bestuur kiest om die functie zelf te organiseren, zal de minister de CAW's dan verzoeken om de daarvoor geplande middelen over te maken aan het verzoekende lokaal bestuur? De spreker wil weten hoe de minister ervoor zal zorgen dat er geen middelen blijven plakken bij de CAW's voor onthaalfuncties die worden uitgevoerd door het lokaal bestuur. Hoe zal de minister de bedragen oormerken en over hoeveel van de totale subsidie van 99 miljoen euro gaat het?

Er is een besparing van 6.964.000 euro op het algemeen welzijnswerk als gevolg van een generieke efficiëntiemaatregel. *Katja Verheyen* vraagt de minister om die maatregel toe te lichten. Gaat het enkel over het CAW of ook over andere actoren? Is dat recurrent of eenmalig?

Immanuel De Reuse leest in het beleidsplan dat de minister nog concrete doelstellingen plant. Het samenwerkingsplatform 'Burgers aan zet' stelt expertise ter beschikking van burgerverenigingen en openbare besturen. Ze wachten daarvoor op de lokale beleidsnota's. Hun expertise zal zeker nodig zijn om de moeilijk bereikbare mensen te bereiken.

Voor vrijwilligerswerk is het lokale niveau van groot belang. Vanuit een lokale situatie naar zorg kijken, is kijken door een heel andere bril. Het is goed en logisch dat lokale besturen daarvoor meer geld krijgen na de afbouw van wat de provincies in het verleden deden.

CAW's, zorgraden en de eerstelijnszones zullen de regierol opnemen. Het is bijzonder dat ziekenhuizen niet verplicht vertegenwoordigd zijn in de eerstelijnszones. Soms zit er iemand toevallig in via een raad van bestuur maar hun aanwezigheid zou meerwaarde bieden aan het gezondheidsnetwerk. Ziekenhuizen nemen mooie initiatieven zoals onder andere wachtposten voor huisartsen. Wat is de visie van de minister daarover? Is een aanpassing mogelijk?

Het Vlaams Parlement overweegt om een commissie op te richten over krachtig welzijnswerk, en de opvolging van verontrustende radicalisering en gewelddadig extremisme. *Immanuel De Reuse* vraagt zich wel af hoe de expertise hiervoor lokaal zal worden opgebouwd. Misschien is het vooral een bovenlokale zaak.

Freya Van den Bossche vraagt wat wordt bedoeld met de beperkte indexering van de telefonische tolkdienst bij integratie en inburgering. Ze wil ook weten wanneer het decreet van 3 april 2009 betreffende het georganiseerde vrijwilligerswerk

in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin wordt geëvalueerd en geactualiseerd.

Onlinehulp en telehulp krijgen een gevalideerde plaats. In mei 2018 is er een 1712-coördinator aangesteld om het aanbod af te stemmen, te stroomlijnen en te optimaliseren, om de herkenbaarheid van 1712 te vergroten en om de medewerkers te ondersteunen. Ze vraagt hoe dat verloopt en drukt haar appreciatie uit voor het voornemen van de minister om de Woonzorglijn daarin in te passen. Ook het decreet houdende de werk- en zorgtrajecten van 25 april 2014 wordt geëvalueerd en bijgestuurd. Wat is de timing daarvan?

Minister *Wouter Beke* zegt dat de regelgeving over de verhouding tussen CAW's en lokale besturen moet worden voorbereid en aangepast. Met welke middelen dat precies moet gebeuren, is nog niet beslist. De CAW's zijn gevarieerd. Sommige maar niet alle zijn provinciaal georganiseerd. Daardoor is de verhouding tot de lokale besturen verschillend, evenals wie wat wil overnemen.

Onder de besparing van 6,9 miljoen euro vallen onder andere SAM vzw, de CAW's en ook het Kenniscentrum Sociaal Europa. Die middelen zullen worden geheroriënteerd om in te zetten op andere noden.

Op de eerste lijn zijn de ziekenhuizen niet verplicht. Dat is een bewuste keuze om te vermijden dat ziekenhuizen met hun groot gewicht direct de eerste lijn volledig determineren. Zij zijn een belangrijke actor maar op de eerste lijn mogen ze de zaak niet overnemen.

Het komt het Vlaams Parlement toe zich te organiseren inzake deradicalisering. De lokale besturen kunnen een lokale integrale veiligheidscel oprichten met de betrokken partners om tot een fijnmazig net en goede screening te komen. Dat is geen Vlaamse bevoegdheid. Het is een lokaal instrument. De minister heeft dat als voormalig burgemeester ervaren in zijn gemeente.

Op de vraag van Freya Van den Bossche over de woonzorgcentra heeft de minister nog geen antwoord.

De index is een index op 2020. Het woord 'beperkt' is niet de nieuwe definitie van 'index'.

4.8. Ziekenhuizen en geestelijke gezondheidszorg/OPZ Geel en Rekem

Freya Van den Bossche vraagt toelichting bij de geplande evolutie naar één publieke zelfstandige actor terwijl de twee ziekenhuizen behouden blijven. Heeft de minister al concrete stappen ondernomen?

Minister *Wouter Beke* wil komen tot één geïntegreerde structuur. Dat traject moet nog worden opgezet. Er is al een eerste gesprek gevoerd met uitleg over de bedoeling.

Koen Daniëls vraagt naar de timing. Hoe worden OPZ Rekem en Geel begeleid? Hoe loopt de communicatie? Hoe zit het met personeel, beleid en financiën? De aankondiging kan bij personeel, directie en cliënten onrust teweegbrengen. Welke stappen worden gezet in dit proces? De twee OPZ's zijn vroeger steeds uit de besparingsrondes gehouden omdat hun overhead beperkt was, namelijk lager dan 5 percent. Het besparingspotentieel lijkt eerder beperkt. Hoe komt het dat ze thans wel in de besparingsoperatie zitten?

Binnenkort moet de raad van bestuur van de beide OPZ's opnieuw worden samengesteld. *Lorin Parys* vraagt of de minister overgaat naar één raad van bestuur?

De twee OPZ's zijn al enkele jaren verplicht om hun contractuele medewerkers aan te sluiten bij het Vlaams Pensioenfonds. De bijdragen daarvoor werden vanuit de centrale pot van de Vlaamse overheid, via de dotatie, betaald. Blijft dat zo?

De besparingen op de OPZ's bedragen 260.000 euro per jaar. Hoeveel vte zijn dat? Kunnen zij hun dienstverlening van 24/7 behouden? Met de huidige normen is één verpleegkundige per nacht nodig voor een groep van dertig patiënten.

Minister *Wouter Beke* heeft de twee directies gebriefd over het regeerakkoord. Er is gesproken over de uitvoering en over de besparing. Dat zal 25 vte kosten voor het geheel. Aanvankelijk ging het over 25 vte per entiteit.

De twee ziekenhuizen behouden de eigen erkenning en zelfstandigheid. De bovenstructuur wordt samengebracht. Hoe dat precies moet gebeuren, wordt nog besproken. Bestuurszaken en de regeringscommissarissen zullen het traject mee begeleiden.

Lorin Parys vraagt of de minister overgaat naar één raad van bestuur. Hij vindt 25 vte veel, maar kent niet het volledige personeelsbestand van de twee entiteiten.

Volgens minister *Wouter Beke* zijn er in totaal ongeveer 1500 medewerkers. Over de raad van bestuur is nog geen beslissing genomen.

Op de vraag van *Lorin Parys* over de bijdrage aan het Vlaams Pensioenfonds, verwijst minister *Wouter Beke* naar de bevoegdheid Bestuurszaken.

Lorin Parys dringt erop aan hiervoor de nodige tijd uit te trekken. Daar is minister *Wouter Beke* het mee eens. *Lorin Parys* kondigt aan dat het Vlaams Parlement dat zal opvolgen.

4.9. Apparaatskredieten

Lorin Parys vraagt meer toelichting bij de apparaatskredieten, bij het extra personeel bij de afdeling Justitiehuisen en hulp en dienstverlening aan gedetineerden. Is er al een samenwerkingsprotocol afgesloten met de minister van Justitie? *Lorin Parys* is verbaasd om in deze beleidsnota nog een hoofdstuk over justitiehuisen te lezen. De spreker vraagt wanneer er nieuws mag worden verwacht over de bestelling van de elektronische enkelbanden.

Freya Van den Bossche vraagt naar de omvang van de extra inspectiecapaciteit in het kader van het groeipakket. Er is een meeruitgave. Over hoeveel extra personeel gaat het in het kader van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden? Hoeveel gaat er naar de justitiehuisen?

Minister *Wouter Beke* deelt mee dat er voor het groeipakket één extra inspecteur bijkomt. Voor Justitie wordt de 6 miljoen euro verdeeld in 400.000 euro voor het Strategisch Plan voor hulp- en dienstverlening aan gedetineerden om een viertal vte extra aan te trekken. Er gaat 5,6 miljoen euro naar de justitiehuisen, inclusief het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht. De verdeling wordt nog besproken met minister *Zuhail Demir*. De exacte noden worden in kaart gebracht gelet op politieke krachtlijnen in het regeerakkoord en in haar beleidsnota Justitie en Handhaving 2019-2024 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 137/1). De minister is vragende partij om snel tot een protocolakkoord te komen over Justitie. Er is daarover contact met minister *Zuhail Demir*. Vanaf half december 2019 is daar tijd voor.

5. Beleidsveld Zorginfrastructuur

5.1. Budgettaire kader

Freya Van den Bossche vraagt een overzicht van de te erkennen woongelegenheden in de komende jaren of een geactualiseerde erkenningskalender. Hoeveel nieuwe rusthuisbedden komen er de komende jaren?

Minister *Wouter Beke* antwoordt dat er vijfduizend extra plaatsen zijn geprogrammeerd de komende vijf jaar. Een aantal ervan kan worden omgezet in gezinszorg.

5.2. VIPA

Om sociaal ondernemerschap alle kansen te geven, schrijft de beleidsnota voor dat de infrastructuurondersteuning voor aanbieders die vrijgesteld zijn van een vergunning, gelijkwaardig is aan de steun aan door het VAPH vergunde zorgaanbieders. Daar is *Katja Verheyen* tevreden mee. Kan dat snel worden opgestart want veel kleinschalige initiatieven lopen daarop vast?

Maurits Vande Reyde sluit zich daarbij aan.

Minister *Wouter Beke* is tevreden met de aanmoediging en zal dat proberen te doen. Voor de oudereninitiatieven is dat al het geval. Daar is er verdere uitbreiding met andere initiatieven.

6. Beleidsveld Personen met een beperking

Maurits Vande Reyde benadrukt dat er 20.000 mensen met een beperking op een wachtlijst staan. Zij hebben in kleine of grote mate hulp nodig om een zelfstandig leven uit te bouwen. Politici hebben de taak en de plicht om een systeem uit te bouwen dat hun voldoende en snelle steun geeft. Alle ideologische discussies of bedenkingen over besparingen zijn nevendiscussies.

In Vlaanderen ligt de lat hoog. De zorg in de voorzieningen is van hoge kwaliteit. Er wordt terecht erg veel in geïnvesteerd. In 2017 is er overgeschakeld naar persoonsvolgende financiering. Daarover zijn er nog steeds twijfels bij sommigen, maar niemand kan ontkennen dat dit systeem meer keuze, meer zorg op maat en betere zorg mogelijk maakt.

Er moet hierin slechts één horde worden genomen. Niet alle mensen krijgen het budget waarop ze recht hebben. Dat moet de komende jaren worden verholpen. Meer mensen moeten worden geholpen. Het omgekeerde geldt evenzeer: meer mensen die zorg willen bieden, moeten daartoe de kans krijgen.

De komende jaren wordt daarvoor 270 miljoen euro extra uitgetrokken. Net als de minister zou de spreker willen dat dit bedrag hoger was. Het is zaak uit te zoeken op welke manier er in de toekomst middelen kunnen bijkomen.

De spreker is tevreden dat de minister beleidslijnen heeft uitgezet die keuzes maken: minder administratie, meer zorg en ruimte voor sociaal ondernemerschap, en nieuwe vormen van zorg. Mensen die opvang willen bieden, krijgen daar voluit de kans toe.

Open Vld heeft het regeerakkoord mee onderhandeld en ondertekend. *Maurits Vande Reyde* heeft hierover geen vragen, maar wil verduidelijking over de politieke lijnen. Zijn voornaamste bezorgdheid zijn de beheerskosten die worden gekoppeld aan cashbestedingen. Daarop is in 2020 een besparing gepland van 1 miljoen euro. Die redenering is logisch gezien de totale besparing van 40 miljoen euro op de

overheid. Maar vaak is het bij cashbestedingen moeilijk om het onderscheid te maken tussen administratieve kosten en zorgkosten. Wordt erop toegekeken dat die besparing haar doel nastreeft en niet aan de zorg raakt?

Een tweede aandachtspunt zijn de automatische toekenningen, die een groot deel van het extra beleid innemen. Hoe ziet de minister de verdere evolutie van die automatische toekenningen? Dat is een cruciaal punt bij de verdere besteding van het extra beleid. Het Rekenhof merkt op dat er voorlopig een discrepantie is tussen wat er in 2020 bijkomt aan extra beleid en wat er nodig is voor automatische toekenningen. Het extra beleid in 2020 bedraagt 40 miljoen euro en de automatische toekenningen zouden goed zijn voor 50 miljoen euro. De regelgeving moet worden aangepast of er moet op een andere manier in extra budget worden voorzien. Hoe ziet de minister dat in de praktijk?

Een derde punt is het stimuleren van sociaal ondernemerschap, wat enorm belangrijk is. Er zijn een aantal barrières om die talrijke initiatieven ten volle te laten ontwikkelen. Die hebben niet zozeer betrekking op het kwaliteitskader maar eerder op een aantal regels over personeelsinzet, vennootschapsvormen of infrastructuursteun. Wat zijn de eerste uitgangspunten om initiatieven van sociaal ondernemers verder te laten ontwikkelen? Welke zaken wil de minister veranderen om dat regelluwe kader waarvan sprake in de beleidsnota in de praktijk om te zetten?

Er wordt 6 miljoen euro extra uitgetrokken voor RTH. De filosofie van de beleidsnota is om de vraaggestuurde steun extra te versterken, maar RTH is eerder aanbodgestuurd. Betekent dit dat RTH in de toekomst meer vraaggestuurd wordt?

Er wordt 4,4 miljoen euro overgeheveld naar de Vlaamse sociale bescherming. Hoe ziet de minister het uitdoofscenario van het basisondersteuningsbudget? Worden hiervoor in de toekomst nog extra budgetten uitgetrokken? Hoe zal het basisondersteuningsbudget verder evolueren?

Als de minister zijn beleid voortzet en evolueert naar meer efficiëntie en minder overheid, een regelluw kader, en meer ruimte voor sociaal ondernemerschap, zal hij zijn objectief bereiken om met het bestaande budget meer mensen te helpen. Op die manier kan hij effectief iets doen aan de wachtlijsten.

Tine van der Vloet juicht toe dat minister Wouter Beke verder inzet op persoonsvolgende financiering. In de vorige legislatuur verliep dat met ups en downs maar dat is normaal voor zo'n ingrijpende omwenteling. Het is goed dat de mensen zelf de regie hebben over welke zorg zij willen. Er komt ook ruimte voor nieuwe initiatieven in het sociale ondernemerschap. *Tine van der Vloet* is daar tevreden over, zoals zij ook ingenomen was met de warme sfeer bij de eerstesteeenlegging van de Thomashuizen. De leuze 'Jij kiest' moet in de hele persoonsvolgende financiering worden doorgetrokken.

Het is goed dat minister Wouter Beke de persoonsvolgende financiering kritisch zal bekijken. Er gaat minder geld naar structuren en meer naar mensen. Ook daar staat *Tine van der Vloet* achter.

Er moet bij de vergunde zorgaanbieders transparantie van zorg en ondersteuning komen. Hoe zal dit worden gewaarborgd? Wie zal dat controleren?

Het is goed dat de toelidingsprocedure wordt vereenvoudigd. Tegen wanneer verkort de termijn tussen vraagverheldering en het krijgen van het budget? Dat zal effect hebben op de wachtlijst. Mensen zullen misschien minder vragen dan thans het geval is. Ondersteuningsplannen moeten inderdaad vlot kunnen worden bijgestuurd afhankelijk van de noden. Wie zal daarvoor zorgen?

De DOP's worden versterkt als enige neutrale kernactor. Daardoor vloeien weinig mensen naar de wachtlijsten. Ze worden toegeleid naar hun concentrische cirkels en de RTH. Tine van der Vloet wil weten hoe minister Wouter Beke de rol ziet van de DOP's, zowel bij de meerder- als bij de minderjarigen. Ook voor minderjarigen komt de persoonsvolgende financiering eraan.

De RTH is nog aanbodgestuurd. Eigen keuze is er niet mogelijk. Vaak zijn er geen RTH-punten beschikbaar. RTH zou veel van de wachtlijsten kunnen oplossen, maar dan moet het vraaggestuurd zijn. Kan daar rekening mee worden gehouden in het wetenschappelijk onderzoek?

Het is belangrijk dat de automatische toekenningsgroepen worden bekeken want dat heeft grote budgettaire impact. Het kan dat de wachtlijsten niet worden opgelost maar die groep heeft de grootste zorgnood. Prioriteitengroep 1 zou perspectief moeten krijgen. In februari 2019 kondigde het VAPH aan tegen september 2019 te weten waar men zou staan. Hoever zijn die plannen gevorderd?

Voor de overgang van minder- naar meerderjarigen wordt in de automatische toekenning de procedure zorgcontinuïteit bijgestuurd. Wat houdt dat in?

Het is positief dat onderbenutting zal terugvloeien naar persoonsvolgende budgetten. Kan de minister dat beamen?

Jongvolwassenen krijgen voorrang voor begeleiding door een DOP en voor RTH. Wat bedoelt de minister daarmee?

De beleidsbrief kondigt een onderzoek aan om na te gaan of budgetten stapsgewijs kunnen worden toegekend. Mensen hebben een stok achter de deur nodig. Tine van de Vloet vraagt hoe dat zal verlopen.

In de beleidsnota staat dat het ondersteuningsplan voor minderjarigen effectief moet worden ingezet. Tine van der Vloet vindt dat dit ook voor meerderjarigen moet.

Het is goed dat er meer geld gaat naar handen aan het bed in plaats van naar structuren. In het regeerakkoord staat dat er wordt bespaard op organisatiegebonden kosten. Maar in de beleidsnota staat dat er ook wordt bespaard op beheerskosten. Maar beheerskosten behelzen zorg voor mensen. Wie met een cashbudget werkt, mag deze middelen omzetten in zorg. Zullen mensen die met een cashbudget naar een voorziening gaan, minder organisatiegebonden kosten dragen? Deze mensen komen soms van een PAB en moeten rond komen met hun budget dat vaak lager is. De beheerskosten worden daar niet uitgelicht. Tine van der Vloet wil dat er enkel op organisatiegebonden kosten wordt bespaard.

Wanneer komen de begeleidingsmaatregelen in correctiefase 2 er? Zijn ze er zowel voor het individu als voor de voorziening? Hoever staat de sector met de woon- en leefkosten? Dat is bij veel voorzieningen nog hangende.

Het is goed dat digitalisering ook de welzijnssector bereikt. Het VAPH-loket wordt ontsloten waardoor professionelen in het netwerk aan de slag kunnen met personen met een beperking. Sommige bewindvoerders, die geen toegang hebben tot mijnvaph.be en met de identiteitskaart van de persoon zelf moeten werken, vinden dat omslachtig. Worden zij bij die digitalisering betrokken?

Hoe wordt de 40 miljoen euro voor het uitbreidingsbeleid verdeeld over de automatische toekenningen en de prioriteitengroepen?

Er wordt 500.000 euro teruggevorderd van subsidies toegekend aan organisaties. Dat bedrag wordt verhoogd met 200.000 euro. Is dat het gevolg van de generieke oefening?

Wil de 6 miljoen euro voor RTH uit het uitbreidingsbeleid van 2019 zeggen dat de punten van 2019 niet zijn opgebruikt?

Er is een groot subsidieverschil tussen cash en voucher. Tine van der Vloet maakt zich zorgen dat de anciënniteit van assistenten niet geldt voor cashbudgetten maar wel voor vouchers. Wie een cashbudget heeft, vindt moeilijk iemand met hoge anciënniteit. In het kader van werkbaar werk moet daar in de volgende periode rekening mee worden gehouden. Mensen die langer moeten werken, moeten op het eind van hun carrière, bij een één-op-één-begeleiding met cashbudget, de overstap niet maken omdat de cashbudgetten geen rekening houden met anciënniteit. Tine van der Vloet vraagt of minister Wouter Beke daarover een standpunt heeft.

De DMW's krijgen 250.000 euro extra uit het uitbreidingsbeleid. Vanwaar deze verhoging? Welke taken staan hiertegenover?

Ondersteunende en intermediaire organisaties krijgen in 2020 ruim 24 miljoen euro. Hoeveel krijgt elke afzonderlijke organisatie?

Volgens *Immanuel De Reuse* is dit thema, zowel voor mensen met een beperking als voor hun omgeving, gevoelig. Om alle ondersteuningsvragen te valoriseren en de wachtlijsten weg te werken heeft het VAPH 1,6 miljard euro extra nodig. Dat geld is er niet. Met het absolute minimum, 205 miljoen euro, kan het agentschap personen in een noodsituatie helpen. Onmiddellijke hulp is hier wettelijk verplicht.

De beleidsnota begint met het doelmatig inzetten van de persoonsvolgende budgetten. De invoering moet grondig worden geëvalueerd. Een bijsturing is nodig voor een vlot verloop. Er moeten lessen getrokken worden uit de fouten. De beleidsnota noemt vijf prioritaire verbeterpunten. Daarop zal minister Wouter Beke worden beoordeeld.

Uit het verslag van het Rekenhof blijkt dat de overstap naar automatische toekenningsgroepen van minderjarigen in het persoonsvolgend budget voor een tekort van 40 miljoen euro zal zorgen. Het Rekenhof waarschuwt dat de regelgeving moet veranderen. Wat denkt minister Wouter Beke hieraan te doen?

Kleinschalige ondernemingen zullen worden ondersteund met een regelluw kwaliteitskader waarin initiatieven tot ontwikkeling kunnen komen in de gezinssituatie. Dat zijn prachtige initiatieven van sociaal ondernemen. Hoeveel dergelijke initiatieven zijn er al? Verschilt de aanpak van deze initiatieven of is er een constante lijn? Hoe verdeelt minister Wouter Beke de budgetten voor infrastructurele aanpassingen onder de privé-initiatieven?

Er blijft een structureel tekort aan opvangplaatsen in de instellingen. Veel groepen kunnen niet worden geholpen in kleinschalige initiatieven en hebben evenmin directe mantelzorg. Mantelzorgers moeten die zorg ook van zich af kunnen zetten. Niet alleen om zich te ontspannen maar ook om te werken. Zo krijgen ze het gevoel dat ze bijdragen tot de zorgkosten. Veel mensen hebben een schuldgevoel. Wanneer zij weg willen, hebben ze een plaats nodig in een instelling voor kort- of langverblijf. Hoe zal minister Wouter Beke hierin voorzien?

Hoe wil de minister mobiele en andere hulpmiddelen een tweede leven schenken? In Nederland hebben ze daar een website voor. Wil de minister dat met de thuiszorgwinkels organiseren?

In een eerste fase moeten personen met zorgvragen uit prioriteitsgroep 1 het perspectief krijgen dat hun aanvraag binnen een bepaalde termijn na de registratie tot een budget leidt. Immanuel De Reuse vraagt welke termijn dat is. Waarom bestaan de categorieën 2 en 3 nog als men categorie 1 geen directe hulp kan garanderen?

De beleidsnota heeft het over het detecteren van onderbenutting. Dat is volgens Immanuel De Reuse niet van toepassing voor het persoonsvolgend budget. Het zal er hopelijk voor zorgen dat hulp terechtkomt bij de doelgroep die zijn weg nog niet kon vinden naar deze hulpvormen. De spreker waarschuwt voor spaargedrag. De voor doven en slechthorenden beschikbare welzijnsuren of L-uren voor een tolk zijn beperkt tot 18 uur per jaar. Ze worden zelden opgebruikt omdat niemand weet wat de toekomst zal brengen. Er zijn steeds tolkuren over. Die zijn niet overdraagbaar naar het volgende jaar. Zo krijgt de overheid een fout beeld van het nodige aantal uren en blijven broodnodige aanpassingen uit. Immanuel De Reuse is benieuwd hoe minister Wouter Beke reageert op de rechtszaak die werd aangespannen tegen de Vlaamse Regering. Bevat het budget marge?

Immanuel De Reuse hoopt dat de doelgroep van de jongvolwassenen dankzij nieuwe begeleiding beter de weg vindt naar directe hulp. Hij volgt dit alvast goed op.

Minister Wouter Beke garandeert budgethouders het recht op een transparante weergave van de kosten die een vergunde zorgaanbieder aanrekent. Hij wil registreren, monitoren en analyseren. Wil hij op die manier komen tot een tarievenlijst voor zorg? Transparantie en vereenvoudiging gaan meestal samen. Structuren staan ten dienste van de gebruiker en moeten de kortste weg naar zorg wijzen. Ook digitalisering maakt daar deel van uit. Immanuel De Reuse juicht dit toe. Proefprojecten om alle erkende en subsidiërende overheden van Vlaanderen en het federale niveau op elkaar af te stemmen en te laten samenwerken, zijn een eerste stap naar een homogeen Vlaams bevoegdheidspakket inzake Welzijn, Volksgezondheid en zorg.

Immanuel De Reuse wil de komende jaren samenwerken met de minister om de zwaksten beter te helpen bij het lenigen van hun zorgnood. Hij wil zorggarantie. Ondanks alle ideologische verschillen kan dat enkel door samenwerking. Hij kijkt uit naar 2020 voor een eerste tussentijds resultaat.

Ludwig Vandenhove besluit uit de pertinente vragen van de meerderheid dat zijn bekommernissen ook leven bij de meerderheidspartijen. Hij hoopt dat minister Wouter Beke concrete antwoorden geeft op de concrete vragen want de sector wil duidelijkheid.

Ludwig Vandenhove vraagt het kader en de budgettaire impact van correctiefase 2 te schetsen. De Vlaamse overheid wil zorggarantie, wat betekent dat niemand zorg verliest als het budget daalt. Hoeveel geld is hiervoor uitgetrokken? Is dat budgetneutraal berekend in correctiefase 2 of gaat het om extra middelen?

Hoeveel personen met een handicap staan er per prioriteitengroep op de wachtlijst? Wat is de gemiddelde wachttijd voor die prioriteitengroepen?

Meerjarenplan en regeerakkoord spreken van een groeipad van 270 miljoen euro in het investeringsplan over de hele legislatuur, waarvan 40 miljoen euro voor 2020. Hoeveel komt er recurrent bij per jaar van de legislatuur?

In 2018 is beslist om de persoonsvolgende budgetten retroactief te indexeren. De begroting voor 2020 bevat geen indexering ook al wordt het leven duurder. Worden de persoonsvolgende budgetten in 2020 geïndexeerd?

Er wordt meer dan 13 miljoen euro bespaard op de beheerskosten van de persoonsvolgende budgetten en 1 miljoen euro op de cashbudgetten. Blijkbaar is dat nog maar een eerste stap. Tot welke bedragen lopen deze besparingen de komende jaren op?

Regeerakkoord en beleidsbrief spreken over snelle herinschalingen en bijkomende budgetcategorieën, wat voor het VAPH extra opdrachten inhoudt. Hoe ziet minister Wouter Beke dat gezien de besparingen op het VAPH?

Regeerakkoord en beleidsbrief hebben het over de uitbreiding van de BelRAI tot de sector van personen met een handicap. De mutualiteiten denken dat het mogelijk is om een aparte vragenlijst te ontwikkelen. Wanneer wordt dat uitgerold? Hoever staat het met de vragenlijst om zorgnood en budgethoogte van personen met een handicap in te schalen?

Het Rekenhof merkt op dat Vlaamse Regering verwacht dat 14 percent van de te besteden budgetten niet wordt uitgegeven. Het zou in totaal om 6 miljoen euro gaan. Het Rekenhof merkt daarnaast nog op dat 40 miljoen euro in 2020 niet volstaat voor de automatische toekenningsgroepen. Wordt er onderbenutting verwacht van de 40 miljoen euro extra middelen? Wordt er onderbenutting verwacht van het VAPH in zijn totaliteit? Welke onderbenutting werd er de voorbije jaren gerealiseerd op het VAPH en zijn investeringsmiddelen?

Er is een verschuiving van het VAPH naar de Vlaamse sociale bescherming met als toelichting dat het om zorgbudgetten gaat. In principe is het persoonsvolgend budget niet combineerbaar met een zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden. Na de overgang van PAB naar persoonsvolgende financiering zijn er nog enkele personen met een handicap die dat ontvangen. Hoeveel ontvangen er een zorgbudget en een persoonsvolgend budget? Hoe lang ontvangen zij dat nog gezien de plannen om het zorgbudget te hervormen op basis van andere criteria?

Ann De Martelaer zegt dat de verwachtingen bij personen met een handicap hoog zijn. Naar aanloop van de verkiezingen waren alle partijen het erover eens dat de wachtlijsten moesten worden aangepakt. De teleurstelling bij personen met een handicap is groot. Ze voelen zich in de steek gelaten.

Ook de spreker voelt zich teleurgesteld. Er is een daling van het budget met 23,5 miljoen euro ten opzichte van 2019. Daarnaast wordt een deel van de VAPH-kredieten overgeheveld naar het Agentschap Opgroeien. Er wordt 24 miljoen euro bespaard. Er wordt 40 miljoen euro ingezet voor het uitbreidingsbeleid maar dat is geen extra budget want het zit al vervat in het VAPH-budget.

Het VAPH adviseert dat er 1,6 miljard euro nodig is om de wachtlijsten op te lossen. De spreker verwijst ook naar de opmerking van het Rekenhof. Ook Vlaams minister Matthias Diependaele waarschuwde dat er door de automatische toekenningen te weinig middelen overblijven om de gecreëerde verwachtingen in 2020 in te lossen.

Er is een verhoging van 6 miljoen euro voor RTH. Kan RTH enkel aanbodgestuurd worden ingekocht bij zorgverleners? Of kunnen mensen hun zorg buiten de VAPH-diensten inkopen?

Middelen die niet zijn gebruikt op het einde van een overeenkomst worden teruggevorderd. Dat bedrag wordt geraamd op 5 miljoen euro. Is dat vervat in het bijkomende krediet van 15 miljoen euro dat hiervoor is ingeschreven? Worden die middelen prioritair ingezet voor mensen die kiezen voor een persoonsvolgend budget? Gaan die middelen naar cashbudgetten of ook naar vouchers?

Als een persoon met een handicap zijn persoonsvolgend budget inzet bij een vergunde zorgaanbieder, genereert die zorgaanbieder 21,18 percent organisatiegebonden middelen. Een zorgaanbieder die 100 zorggebonden middelen krijgt, krijgt daarbovenop 21,18 organisatiegebonden middelen. Hij krijgt die middelen slechts als hij die inzet voor personeel. Thans moet minimaal de helft van de 21,18 percent middelen naar personeelsinzet gaan. Voorzieningen zetten hun organisatiegebonden middelen vooral in voor directie, management, sectorale ondersteuning, personeel en organisatie, financiën en controle, informatisering en automatisering, communicatie en juridische zaken. Er wordt bespaard op die organisatiegebonden middelen waardoor ze dalen van 21,18 tot 16,18 percent. Op welk onderdeel moeten de voorzieningen prioritair besparen?

De organisatiegebonden middelen bij een PAB zijn de beheerskosten. Een PAB'er die met niet-vergunde zorgaanbieders werkt (bijvoorbeeld een persoonlijke assistent inhuren met dienstencheques of als vrijwilliger), krijgt thans 11,94 percent beheerskosten. Dat bedrag wordt toegevoegd aan het zorgbudget want budgethouders dienen geen facturen in als beheerskosten. Het beschikbare budget wordt volledig besteed aan de kosten verbonden aan zorg- en ondersteuningsovereenkomsten. Bij de overgang van PAB naar persoonsvolgend budget is de afspraak gemaakt om die kosten om te zetten in persoonsvolgend budget. De beheerskosten zijn bijgevolg inbegrepen in het budget. Is de minister zich ervan bewust dat PAB'ers met minimale beheerskosten werken en door deze maatregelen eigenlijk een deel van hun zorgbudget verliezen?

Personen met een niet-aangeboren hersenletsel zijn geen prioritaire groep. Hoe zal de minister dat oplossen? Waarom wordt dat vrijblijvend vermeld?

In correctiefase 2 wordt vooral op middelen voor dagbesteding bespaard. De gemiddelde daling voor mensen die gebruikmaken van een dagcentrum bedraagt 30 percent. Daarbij komt de daling van de organisatiegebonden middelen. Hoe ziet de minister de dagbesteding in de toekomst? Hoe kan hij de kwaliteit blijven waarborgen?

Door enkel te investeren in zware zorg, vallen mensen die lichtere zorg nodig hebben uit de boot. Is het de bedoeling dat zij een inclusieve dagbesteding zoeken? Op welke manier wil de minister dat bereiken?

Er wordt 50 miljoen euro uitgetrokken voor nieuw uitbreidingsbeleid. Volgens Ann De Martelaer kan er enkel nieuw beleid zijn als de minister, naast cash of voucher, met iets anders op de proppen komt. Het is in ieder geval geen nieuw budget. Het is budget waarover het VAPH al beschikt maar dat op een andere manier wordt ingezet. Dat moet duidelijk worden gecommuniceerd aan de buitenwereld.

De beleidsbrief bevat een operationele kwaliteitsdoelstelling. Naast de kwaliteit van zorg, ondersteuning en dienstverlening, wil de minister ook het accent leggen op de kwaliteit van bestaan. Hoe wil de minister daar concreet op inzetten?

In een tweede operationele doelstelling wil de minister de nodige middelen ter beschikking stellen om kwaliteitsvol, inclusief en zelfstandig leven mogelijk te maken. Hoe kan daaraan worden voldaan met besparingen tot bijna 45 percent? Kan de minister dat verduidelijken?

In de vraagverheldering wordt een vereenvoudigde aanvraag in de toelidingsprocedure in het vooruitzicht gesteld. Wordt er op vraagverheldering gewacht zodat men niet op de wachtlijst terechtkomt? Kan er zonder vraagverheldering zicht zijn op urgentie en zorgzwaarte? Het VAPH besteedt ongeveer 1 percent van zijn totale budget aan het toeleiden naar een wachtlijst. Dat bedrag gaat niet naar zorg.

Veel mensen met een ondersteuningsplan kunnen gebaat zijn met RTH. Er zijn echter onvoldoende RTH-punten waardoor niet alle zorgvragen worden opgelost. Sommige mensen wachten jaren. Is het mogelijk om mensen die een ondersteuningsplan opstellen zekerheid te geven dat ze nadien een bepaalde zorg krijgen?

Vera Jans sluit aan bij de appreciatie. Beleid impliceert dat er keuzes worden gemaakt wat duidelijk merkbaar is in de beleidsnota. De Vlaamse overheid moet besparen en daartegenover staan investeringen. In dit beleidsdomein zijn die investeringen de uitbreiding van de persoonsvolgende budgetten en RTH, uitbouw van het hulpmiddelenbeleid, maar ook vernieuwing en innovatie, zoals chathulp, ouderinitiatieven, wijk- en buurtgerichte initiatieven, en groene zorg.

Het is van het allergrootste belang dat zorg en ondersteuning voor personen met een handicap niet worden onderschat. Zorggarantie moet centraal blijven. Men mag zich niet neerleggen bij groeiende wachtlijsten.

In alle sectoren zijn de noden groot. Elke euro die in dit beleidsdomein wordt geïnvesteerd is terecht, nodig en rechtvaardig. CD&V staat open voor input en samenwerking met alle mogelijke sectoren want de uitdaging is groot. Naast de gekende partners zijn er ook nieuwe spelers. Om de uitdagingen aan te pakken, moeten alle krachten worden gebundeld.

In 2009 was er voor personen met een handicap een budget beschikbaar van iets meer dan 1 miljard euro. Dat budget is intussen meer dan 1,9 miljard euro. Dat groeiritme wordt aangehouden want voor de derde legislatuur op rij is er naast de jaarlijkse dotatie aan het VAPH een extra investering. Deze legislatuur gaat 270 miljoen euro extra naar zorg en ondersteuning voor mensen met een handicap, wat een omvangrijk bedrag is.

Veel budgetten worden toegekend in de automatische toekenningsgroepen. Het gaat om mensen wier zorgnood zodanig is dat er onmiddellijk een oplossing moet komen. Bijzonder kwetsbare personen zijn terecht prioritair. Maar hierdoor stijgt de wachttijd voor de andere prioriteitengroepen. Prioriteitengroep 3 bestaat uit een grote groep wachtenden. Het is belangrijk om te weten wat hun eigenlijke zorgnood is om een goed beeld te krijgen van de uitdagingen. CD&V wil de minister hierbij steunen omdat het zorggarantie ten goede komt.

De transitie naar persoonsvolgende financiering ging gepaard met kinderziektes, zowel voor zorgaanbieders als voor gebruikers. Het is goed dat de minister in zijn beleidsnota blijft inzetten op evaluatie en bijsturing.

Het proces van ondersteuningsvraag, ondersteuningsplan en ondersteuning wordt één keten. Omdat ondersteuningsplannen vanwege gewijzigde noden vlot bijgestuurd moeten kunnen worden, worden de DOP's versterkt. Hoe zal dat gebeuren? Komt er een personele versterking met extra budget?

Hulpmiddelen vormen een groot deel van de VAPH-dienstverlening. Veel mensen maken daarvan gebruik. De tevredenheid is groot. Hergebruik is een pijnpunt en moet worden gestimuleerd. Een aantal organisaties vindt daarin zijn weg maar het is niet evident om scherp in te zetten op de volledige hulpmiddelenlijst. Mogelijk wordt de prijs van bepaalde hulpmiddelen hoog gehouden omdat ze op de wachtlijst staan. Hoe kan dat worden gebenchmarkt? Hoe kan dat flexibeler om het geïnvesteerde budget beter te laten renderen? De spreker is tevreden dat er wordt ingezet op recuperatie en hergebruik. Dat onderzoek wordt gecombineerd met projectmatige mogelijkheden is eveneens positief.

De minister benadrukt in zijn beleidsnota dat het zijn doel is om zoveel mogelijk mensen de nodige zorg en ondersteuning aan te bieden. Waar er wordt bespaard,

worden structuren afgebouwd met de bedoeling de middelen in de sector te houden en te gebruiken voor mensen met zorgvragen. Dat vindt CD&V een belangrijke ambitie.

Ook over de doelmatigheid van de vaak grote budgetten is CD&V het eens met de aanpak van de minister. De minister gaat moeilijke punten niet uit de weg. Hij gaat na of er structurele onderbenutting van persoonsvolgende budgetten is, en hoe die tegen te gaan. Omdat het doel is meer mensen te helpen, kan CD&V dat enkel toejuichen.

Is de stapsgewijze toekenning van budgetten een nieuw principe dat wordt ingevoerd? In de vorige legislatuur was het basisondersteuningsbudget een vernieuwend principe. Wordt dit nieuwe principe daarop geënt?

Er is de jaarlijkse uitgebreide rapportage met relevante cijfers. De minister initieert een breed maatschappelijk debat: zorg voor personen met een handicap '2020-2030'. Op welke manier wil hij het Vlaams Parlement daarbij betrekken? De betrokkenheid bij dit thema is groot.

De beleidsnota wil het aantal tussenliggende organisaties en structuren beperken. Zaken afschaffen mag voor Vera Jans geen doel op zich zijn. Het moet een betere dienstverlening en vlottere doorloop ten goede komen.

Vera Jans sluit af met de besparingen op de organisatiegebonden kosten en beheerskosten. Het is belangrijk om voor ogen te houden dat voorzieningen de afgelopen jaren tijdens de transitie naar persoonsvolgende financiering het fundament onder hun subsidiëring zagen verdwijnen. Thans worden voorzieningen opnieuw getroffen door de organisatiegebonden kosten en beheerskosten te beperken. Is er begeleiding en coaching wanneer voorzieningen in de problemen raken? Alle partners tellen immers mee. De zware besparingsmaatregelen brengen vragen met zich mee.

Lise Vandecasteele treedt Ann De Martelaer bij: de goednieuwsshow is ongepast. De wachtlijsten groeien aan. Het budget van 270 miljoen euro om de wachtlijsten aan te pakken, is te laag. Het VAPH heeft berekend dat daarvoor 1,6 miljard euro nodig is. Op 7 mei 2019 kwam de sector op straat met de vraag naar meer personeel. Het probleem met de persoonsvolgende financiering is het budgetneutrale kader terwijl er eigenlijk meer nodig is. Er is niet geluisterd naar de hulpkreten uit de sector.

Het Vlaams Welzijnsverbond verzamelt 750 zorginstellingen. Het verbond stelt dat de welzijnsambities in het regeerakkoord groot maar onuitvoerbaar zijn, en vreest dat veel mensen in de steek zullen worden gelaten in tegenstelling tot wat er letterlijk in het akkoord staat.

Men kan moeilijk van vraaggestuurde zorg spreken in een budgetneutraal kader. Zorg wordt aan het beschikbare budget aangepast in plaats van budget uit te trekken om vraaggestuurd te kunnen werken. Echtezorgopmaat.be bundelt verhalen van mensen die botsen op budgettaire beperkingen en beperkingen van de persoonsvolgende financiering. De persoonsvolgende financiering biedt geen werkelijke zorg op maat.

Vlaanderen is een van de rijkste regio's ter wereld. Er is veel geld maar er worden keuzes gemaakt over de besteding. Sommige groepen in de samenleving die er al warm bij zitten, krijgen extra geld. Voor wie zorg nodig heeft of in de problemen zit, wordt er onvoldoende budget vrijgemaakt. Het gaat over de keuzes die worden gemaakt. Er moet meer geld worden vrijgemaakt voor het welzijn. Welzijn zou prioritair moeten zijn in de samenleving.

Celia Groothedde wijst op een opmerkelijke passage in de beleidsnota over Brussel: "We streven naar het formuleren van een eenduidig en onderbouwd standpunt in verband met de mogelijkheden van persoonsvolgende financiering in Brussel en de toepassing van de Brusselnorm in relatie tot een centrale chronologische wachtlijst.". In een volgende passage over diagnostisch onderzoek vraagt de minister of de drempels voor Brussel worden weggewerkt. Wat bedoelt de minister met die passage?

Er is een gebrek aan VAPH-aanbod in Brussel. Die historische achterstand moet worden verholpen. Die achterstand heeft onder andere te maken met het gebrek aan diagnostisch onderzoek. Die oorzaken vallen volledig buiten de mensen die op die zorg wachten. Zij worden de facto gepenaliseerd door het gebrek dat nog groter is dan in Vlaanderen. Anderzijds heeft de minister het over een centrale chronologische wachtlijst, wat in tegenspraak is met het eerste citaat. Een centrale chronologische wachtlijst laat de onrechtvaardige historische achterstand in Brussel los. Doordat er in Brussel veel minder mensen op de wachtlijst kunnen komen te staan, staan zij lager op de wachtlijst ongeacht hun noden en wachttijd. Als de centrale wachtlijst als norm wordt ingevoerd, lost hij ook de Brusselnorm.

De personeelsnoden gelden ook voor Brussel. Het is geen eenvoudige taak om medewerkers te vinden die Nederlands spreken. De Vlaamse Gemeenschap moet haar verantwoordelijkheid nemen zodat Nederlandstaligen in Brussel minstens even goede zorg krijgen als andere gemeenschappen. Bovendien mag het aanbod daardoor niet in het gedrang komen. De beleidsnota legt in verschillende passages nadruk op de beheersing van het Nederlands voor wie in de zorg werken. Zal de minister de mogelijkheid bieden tot 'training on the job'? Door mensen een job in de zorg te bieden terwijl ze het Nederlands leren, worden ze aangemoedigd. Dat is een win-winsituatie. Het Nederlands in Brussel wordt zo gepromoot en meer mensen geraken aan het werk in de Brusselse zorg.

Minister *Wouter Beke* had op geen enkel ogenblik het gevoel een goednieuwsshow te brengen. Hij is geen trotse, maar wel een geëngageerde en betrokken minister. Hij kent het veld niet uit statistieken, memoranda van zorgverleners of krantenartikelen, maar omdat zijn ouders ooit met een centrum voor mensen met een beperking zijn gestart. Hij gaat voortdurend het terrein op en ziet met welk groot hart en engagement er in Vlaanderen zorg wordt verleend.

Hij is een realistische maar ook een ambitieuze minister. De indruk die wordt gewekt dat de 270 miljoen euro geen extra geld is omdat het in een ander veld moet worden bespaard, is onterecht. Er wordt 2,5 percent van het totale budget besteed aan maatregelen om een uitbreiding van 15 percent mogelijk te maken.

De minister is ambitieus in de zin dat hij met die middelen zoveel mogelijk mensen wil helpen. Hij hanteert daarbij duidelijke uitgangspunten: bijkomende middelen worden ingezet waar het verschil kan worden gemaakt, er wordt gestreefd naar gelijke budgetten voor gelijke zorgnoden, er worden meer mensen geholpen met dezelfde middelen, waar mogelijk wordt er vereenvoudigd, en er gaan meer middelen naar mensen en minder naar structuren. Met die vijf uitgangspunten zoekt de minister in dialoog met het VAPH concrete voorstellen.

De automatische rechtentoekenning zorgt ervoor dat in die groep meer mensen moeten worden geholpen. De minister spreekt op dat vlak het Rekenhof niet tegen. Eerst moet dat worden aangepakt, om nadien de wachtlijsten aan te pakken.

Sommigen wekken ten onrechte de indruk dat er de voorbije jaren niets is gebeurd. Op twee legislaturen is het aantal mensen dat ondersteuning krijgt, gestegen van 37.800 in 2008 naar 57.700 in 2017. Het budget is gestegen van 1 naar 1,8 miljard

euro. Er is geen enkele andere begroting waar op tien jaar tijd een verdubbeling van het budget heeft plaatsgevonden.

Sommigen zeggen dat er naar andere inkomsten moet worden gezocht. De mensen appreciëren besparingen niet. Minister Wouter Beke vindt dat dit debat kan worden gevoerd. De vorige Vlaamse Regering heeft dat ook gedaan. Zij schafte de gratis waterfactuur af. Wie meer gebruikt dan het gemiddelde, moet meer betalen. Wie niet kan betalen, krijgt een sociale correctie. Benchmarking wijst uit dat in Vlaanderen voor kinderopvang minder moet worden betaald dan in Wallonië. Het inschrijvingsgeld voor hoger onderwijs is pas na de verhoging op het peil gekomen dat in Wallonië al jaren wordt gevraagd. Toen maatregelen werden genomen om het budget van Welzijn met 2 miljard euro te doen stijgen, stonden politieke partijen en middenveldorganisaties op straat om te zeggen dat er extra inkomsten moeten worden gezocht. Een partij sprak toen – populistisch – van een factuur-regering, maar had niet de moed om te zeggen dat het geld werd gebruikt om mensen in kwetsbare situaties te helpen. Het gevolg is dat het draagvlak om bijkomende inspanningen te leveren is weggeblazen. Dezelfde partij zegt thans dat er voor extra middelen moet worden gezorgd. Daar wordt voor gezorgd want de besparingen op andere departementen worden onder meer besteed om mensen met een beperking te helpen. Minister Wouter Beke wil niet dat men hem komt spreken over solidariteit als men het draagvlak om die noodzakelijke solidariteit mogelijk te maken de voorbije jaren heeft weggeslagen.

De persoonsvolgende financiering is twee jaar geleden op poten gezet. Correctiefase 2 sluit in overleg met het VAPH, verantwoordelijken en stakeholders een belangrijke fase af. In correctiefase 1 werd 12 miljoen euro extra geïnvesteerd. Deze oefening is op macrovlak budgetneutraal. Minister Wouter Beke ontkent evenwel niet dat er op microvlak verschuivingen zijn. Dit werd door de vorige Vlaamse Regering beslist en is een consequentie van de invoering van de persoonsvolgende financiering. Correctiefase 2 is achter de rug en budgetneutraal.

Persoonsvolgende financiering voor minderjarigen of in de ouderenzorg zal nooit een kopie zijn.

Minister Wouter Beke bevestigt dat de woon- en leefkosten moeten worden uitgesplitst.

Wie een basisondersteuningsbudget krijgt, behoudt dat. Er wordt geen nieuwe lichterling toegelaten. Die wordt geïntegreerd in het zorgbudget. In 2018 waren er 15.018 zorgbudgetten (6912 minderjarigen en 8106 meerderjarigen), samen goed voor 54,7 miljoen euro voor. De uitzondering voor kinderen die een verhoogde tegemoetkoming krijgen, wordt niet afgeschaft, maar wordt in één instrument opgenomen samen met de verhoogde tegemoetkoming in de kinderbijslag.

Om met de automatische toekenningen zoveel mogelijk mensen te helpen, moet worden bekeken hoe men omgaat met de zorgvraag. Er wordt thans te veel uitgegaan van de vraag naar maximale zorg in de toekomst. Het uitgangspunt moet de vraag zijn die thans nodig is, en dat op een dynamische manier. In de toekomst benodigde zorg kan tekst- en contextgebonden zijn. Tekstgebondenheid betreft de evolutie die de persoon fysiek, mentaal of op een ander vlak ondergaat. De contextgebondenheid gaat over partner of ouders als de persoon niet alleenstaand is. Hiervoor moet een nieuw systeem worden ontwikkeld.

Organisatiegebonden kosten dienen voor organisaties. Dat geldt voor elk individu met een cashbudget, maar ook voor elke bewoner van een instelling. Dat gaat niet alleen naar de boekhouder, maar ook naar de zorgdirectie, de orthopedagoog enzovoort.

De niet-aangeboren hersenletsels komen wel in de automatische rechtentoekenningen terecht. Dat is een van de redenen waarom maatregelen aangewezen zijn.

De BelRAI-vraag is nog niet concreet. Er moet nog overleg komen met de sector over proefprojecten. Die moeten vervolgens geëvalueerd worden om na te gaan hoe dat in de toekomst op poten kan worden gezet. Het is een belangrijk principe uit het regeerakkoord.

De beleidsnota wil de mobiliteitshulpmiddelen van het VAPH integreren in de Vlaamse sociale bescherming en renting implementeren.

De persoonsvolgende budgetten worden geïndexeerd. De middelen daarvoor zitten in de centrale indexprovisie van Financiën en Begroting en niet in de welzijnsbegroting.

Het VIPA-forfait voor kleinere initiatieven moeten nader worden bekeken. Er moet een regelgevend kader komen.

VIA 5 trekt in 2020 78 miljoen euro extra uit om te investeren in het sociaal akkoord en in zorg. Netto groeit de welzijnsbegroting aan met 280 miljoen euro. Het gaat over de uitvoering van VIA-akkoorden, het groeipakket en het uitbreidingsbeleid.

De keten moet efficiënter georganiseerd worden zodat de opmaak van een ondersteuningsplan vlugger na de toekenning van het budget volgt. Welke organisaties nemen een rol op? Zijn er efficiëntiewinsten die het systeem ten goede komen en leiden tot correctere ondersteuningsbudgetten?

Het totale budget van Jeugdhulp stijgt met 64 miljoen euro.

De sector gaat steeds op een creatieve manier om met dagbesteding, bijvoorbeeld met de intrede van begeleid werken. Veel dagcentra herbekijken hun zorgconcept. Vaak worden er nieuwe samenwerkingsverbanden opgezet met meerdere reguliere actoren zoals vrijetijdsorganisaties. Het VAPH organiseert overleg om te bekijken hoe die bijkomende pistes kunnen worden geïntegreerd.

De kwaliteit van het bestaan is een kernopdracht van het VAPH. Het VAPH wil autonomie en kwaliteit van leven van personen met een handicap op een zo breed mogelijk vlak versterken. Dat blijft het uitgangspunt van de hervormingen die op til staan.

Er waren de voorbije jaren nooit onderbenuttingen. Er zijn wel afrekeningen uit het verleden. Minister Wouter Beke wil goed bekijken hoe met die middelen wordt omgegaan. Als het volledige bedrag voor de volledige uitgave in het jaar X wordt gebruikt en er uitbreiding is, moet erop worden toegezien dat die middelen er zijn.

De 5 miljoen euro ontvangstenparticipaties zijn louter boekhoudkundig waarbij via een weergave van een systeem van werkkapitaal een boekhoudkundige operatie is gemaakt.

Om transparantie te brengen in de woon- en leefkosten is eerst duidelijke registratie nodig. Er loopt daarover een bevraging bij de zorgaanbieders. Een regelgevend kwaliteitsbesluit stipuleert dat de kostprijzen geafficheerd moeten worden. Voor de transitiecliënten is er regelgeving over de maximale hoogtes. Gebruikersraden spelen een belangrijke rol in de advisering over deze kosten. Dat wordt verder opgenomen.

Voor de DMW's is er een verhoging van 250.000 euro. Het gaat om budget uit 2019 dat nog moest worden verdeeld. Dat budget is nog niet gelabeld, maar het is de bedoeling om dat te gebruiken voor de ondersteuningsplannen.

Zorgcontinuïteit is mogelijk vanaf 21 jaar. Wie er gebruik van wil maken, heeft meestal die leeftijd bereikt. Er is uiteraard een raakvlak met het buitengewoon onderwijs.

Er loopt een onderzoek naar de effecten van de ondersteuningsplannen opgemaakt door DOP's en DMW's. Minister Wouter Beke wacht dat onderzoek af.

James Van Casteren, administrateur-generaal van het VAPH, begrijpt de algemene bezorgdheid over de beheerskosten en de administratieve kosten. Het is niet duidelijk of beheerskosten administratieve overheadkosten zijn of zorgkosten die door de budgethouder worden ingebracht. Er wordt in het kader van de besparingsmaatregelen voor 2020 en de meerjarenbegroting op bespaard. Deze kosten dalen in fases van 11,94 naar 10 percent, en van 21 naar 19,5 percent. Het is niet duidelijk wanneer beheerskosten of organisatiegebonden kosten als alternatief worden ingezet om personeel te financieren. Het is van belang te weten of een opsplitsing in overhead en een zorggebonden component mogelijk is.

Minder regels en meer sociaal ondernemerschap moeten worden bekeken in het kwaliteitskader om te verduidelijken of een link met het financieel kader mogelijk is. Dat is al een paar keer ter sprake gekomen in het raadgevend comité. Zorginspectie kan maar optreden als iets regelgevend verankerd is en niet op verschillende manieren kan worden geïnterpreteerd. Een vergunde zorgaanbieder wil zo weinig mogelijk regelgeving om flexibel te ondernemen. James Van Casteren zal met de sector periodiek overleg organiseren naar Nederlands voorbeeld. Inspectie en zorgaanbieders houden er geregeld 'schrappdagen' om onhanteerbare en complexe bepalingen te schrappen. Ook het effect op de gebruiker wordt bekeken. James Van Casteren wil deze methodiek overnemen om het evenwicht tussen regelgeving en flexibel ondernemerschap te beschermen, en de belangen van sociale ondernemer en klant te garanderen.

Woon- en leefkosten zijn niet altijd gemakkelijk te berekenen omdat ze afhankelijk zijn van uiteenlopende factoren. Worden ze op jaar-, kwartaal- of maandbasis berekend? Hoe worden bijvoorbeeld telecomkosten berekend? Leefgroep of individuele kamer? Die discussies lopen al jaren. Er waren vergelijkbare discussies over de eigen bijdragen aan de woon- en leefkosten. Sommige vergunde zorgaanbieders zijn transparant en berekenen de woon- en leefkosten eenduidig. Bij andere heeft de klant geen inzicht waarom hij moet betalen en hoe het geregeld is. Dergelijke discussies komen in de gebruikersraden naar boven. De administratie moet streven naar transparantie in het voordeel van zowel de klant als de vergunde zorgaanbieder.

Klanten ontvangen een brief waarin een bedrag wordt vermeld omgerekend in punten. Die punten verschillen afhankelijk van de vergunde zorgaanbieder en diens anciënniteit. Daar komen nog organisatiegebonden kosten en beheerskosten bij. Klanten en sector willen af van die punten zodat klant, vergunde zorgaanbieder en ondernemer het budget kennen zonder complexe berekeningen. James Van Casteren ziet een mogelijkheid om kritiek van klanten over contracten met vergunde zorgaanbieders te pareren.

De beheersovereenkomst van een vergunde zorgaanbieder moet eveneens transparant zijn. Omdat dat niet altijd het geval is, stellen koepelorganisaties een raamovereenkomst ter beschikking. Dat blijft vrij uitgebreid. Sommige essentiële elementen van de prijsberekening worden achterwege gelaten. Het is belangrijk evenwicht te vinden tussen wat haalbaar is voor de vergunde zorgaanbieder en de

transparantie voor de klant. Tijdens de vorige legislatuur is de Wegwijzer VAPH-ondersteuning gemaakt. Wie zorg wil inkopen bij een vergunde zorgaanbieder in zijn regio, kan daarmee het aanbod kennen. De Wegwijzer VAPH-ondersteuning was een eerste aanzet om de persoonsvolgende financiering te ondersteunen. De klant moet ook prijzen kunnen vergelijken. Met de sector moet ook daar transparantie worden nagestreefd.

RTH moet evolueren van een aanbod- naar een vraaggestuurd systeem, maar dat blijft moeilijk. Het gaat om administratieve efficiëntie. De sector is hierover al bevraagd, evenwel zonder duidelijk advies tot gevolg. RTH-punten worden verdeeld op het regionaal overleg. Er gaan stemmen op om RTH-punten per regio forfaitair te verdelen. Aangezien het om persoonsvolgende financiering gaat, zijn er RTH-aanbieders van buiten de regio. Zij maken geen deel uit van het regionaal overleg en komen bij de verdeling niet aan de bak. Zij opereren op Vlaams niveau en zijn geen vragende partij om in elk regionaal overleg een vertegenwoordiger af te vaardigen. Er moet worden onderzocht of andere verdelingsmethodieken mogelijk zijn, en of rekening kan worden gehouden met bepaalde indicatoren in elke regio. Kan de administratie deelcriteria, evenwichten of zwaartepunten vastleggen of benoemen? Dat is beter dan elke potentiële RTH-klant een minibudget te geven.

Er is vrijwel geen onderbenutting in het VAPH: 8 miljoen euro op een totaal budget van 1,8 miljard euro. Het gaat vaak om ESR-middelen, terugvorderbare voorschotten en extra-inkomsten. Die middelen kunnen niet worden ingezet voor nieuw beleid. De voorbije twee legislaturen kende het VAPH-budget een onderraming. Er was altijd een tekort. Omdat pas na de zomer budgetten worden toegekend of omdat sommigen niet op tijd opstarten, worden de liquiditeiten ingezet om dat tekort te lenigen.

De mogelijkheid om bewindvoerders te laten inloggen op mijnVAPH.be wordt onderzocht. Er was recent een vernieuwing na gebruikersoverleg. Er zijn problemen in verband met privacy. De federale bewindvoerdersdatabank wordt niet op tijd aangepast. Hoe kan worden gecontroleerd of iemand op basis van een rechterlijke beslissing effectief bewindvoerder is van een bepaalde klant? De administratie voert steeds een minimale juridische check uit alvorens een bewindvoerder toegang te geven tot mijnVAPH.be.

Er gaat ongeveer 30 miljoen euro op jaarbasis naar intermediairen: MDT's, DMW's, DOP's, verwijzersplatform, een aantal vzw's, ex-DAC-projecten en bij de interne staatshervorming overgehevelde provinciale projecten met lopende financieringsengagementen. De volledige lijst van intermediairen wordt bezorgd. Er wordt onderzocht of meer geld naar mensen dan naar structuren kan gaan, en of efficiëntiewinsten mogelijk zijn.

Het VAPH rapporteert elk jaar over de wachtlijsten op basis van de vier kwartalen. James Van Casteren vraagt tijd tot alle cijfers stabiel zijn. Pas dan kunnen resultaten en conclusies worden bestudeerd. Daarover wordt, zoals decretaal bepaald, verslag uitgebracht bij het Vlaams Parlement. Het VAPH stelt voor om dit één keer per jaar te doen. De website kan halfjaarlijks worden geüpdatet.

De sector stelt een daling tot 40 percent van een aantal budgetten vast. De diensten Zelfstandig Wonen en de autonome dagcentra kampen met een serieus probleem in het kader van correctiefase 2. Er worden voldoende middelen ter beschikking gesteld om coachingtrajecten op te zetten. Er kan tot 6 december 2019 worden gekandideerd op basis van een checklist. Er is al overlegd met de diensten Zelfstandig Wonen om te bekijken of met een aantal één coachingtraject kan worden afgelegd. Een aantal diensten Zelfstandig Wonen zijn al meerdere jaren intersectorale trajecten aan het opzetten. Er zijn mogelijkheden maar het vergt een inspanning van de klassieke diensten Zelfstandig Wonen om hun publiek te

verruimen in de richting van het sociale ondernemerschap. Hier speelt uiteraard de discussie over zorggarantie. Omdat sommige diensten Zelfstandig Wonen het moeilijk vinden om nog zorggarantie te bieden, raadt het VAPH coachingtrajecten aan. Er moet (intersectoraal) samengewerkt worden met grotere vergunde zorgaanbieders.

Ook met de autonome dagcentra worden problemen en mogelijkheden onderzocht. Zijn verruiming, fusie of samenwerkingsverbanden aangewezen? Wat kan er bereikt worden met coachingtrajecten?

Voor gebruikers die worden geconfronteerd met een puntendaling van 40 percent, wordt overleg opgezet met bijstandsorganisaties, gebruikersorganisaties en DOP's om te bekijken wat hun zorgnood is, welke zorg ze inkopen, hoeveel punten of euro's ze minder hebben, welk effect dat heeft op hun bestedingspatroon, en of alternatieven mogelijk zijn. De DOP's hebben zicht op de regionale of intersectorale mogelijkheden. Gebruikersorganisaties pikken die signalen op. Bijstandsorganisaties kunnen mee bemiddelen bij complexere zorgvragen. Bijstandsorganisaties bekijken hoe gebruikers met minder middelen bij vergunde zorgaanbieders terecht kunnen. Er kunnen trajecten opgezet worden voor een aantal cliënten samen.

Voor een aantal bijstandsorganisaties en DOP's zijn tijdelijke middelen vrijgemaakt. Na correctiefase 2 zijn extra uren gefinancierd. Dat wordt ook voortgezet in 2020. Die middelen worden gebruikt om personen met een handicap die een groot puntenverlies lijden individueel te ondersteunen.

Meer intersectorale spelers beginnen personen met een handicap met een budget als klant te zien. Dat ze alternatieve inkomsten zoeken is eigen aan een ondernemende sector. Anderzijds kunnen vergunde VAPH-zorgaanbieders zich moeilijk profileren in ouderenzorg, gezinshulp of thuisbegeleiding. De vraag rijst of proefprojecten met intersectorale zorgtrajecten mogelijk zijn om efficiënter te werken en schaalvoordelen na te streven.

Er zijn mogelijkheden om de toelidingsprocedure te vereenvoudigen. Dat komt aan bod in een werkgroep van het raadgevend comité. Klanten die een ondersteuningsplan indienen krijgen na twee jaar een budgetcategorie en een nummer in de prioriteitenlijst. Dat duurt twee jaar omdat er veel commissies en voorbereidende besluiten tussen zitten. Voornemens van beslissingen kunnen worden aangevochten. De gemiddelde doorlooptijd tussen het indienen van een ondersteuningsplan en de beslissing van het VAPH is 35 dagen. Daarna moet de klant een inschaling laten uitvoeren. Die inschaling moet voor het VAPH komen waarna een regionale prioriteitencommissie moet beslissen. Tussen de goedkeuring van het ondersteuningsplan en de inschaling door een MDT verlopen 135 dagen. Wie in prioriteitscategorie 3 komt, moet tot twintig jaar wachten op een budget. Op twintig jaar zijn de ondersteuningsvragen veranderd en klopt de inschaling niet meer. Het VAPH wil een snellere procedure. Dat is een efficiëntere administratieve procedure zoals het regeerakkoord vraagt. James Van Casteren vermoedt dat er zo kosten worden bespaard. Er zijn jaarlijks ongeveer 4500 aanvragen voor een persoonsvolgend budget. Er worden er ongeveer 1500 per jaar uitgekeerd. Op termijn zijn er 3000 ondersteuningsplannen en multidisciplinaire verslagen verouderd. Als de nieuwe toelidingsprocedure ertoe leidt dat deze plannen en verslagen niet meer moeten worden gemaakt, zal dat een kostenbesparend effect sorteren. De DOP's moeten te veel ondersteuningsplannen maken. Ze komen niet meer toe aan netwerkversterking en het verkennen van intersectorale zorgtrajecten. Die rompslomp kan worden vermeden.

De wachttijd per prioriteitengroep is de vorige legislatuur beloofd en is IT-matig klaar. Op basis van het uitbreidingsbeleid moeten per prioriteitengroep simulaties

worden gemaakt. Men gaat van 12 naar 24 zorgcategorieën. Het moet eveneens duidelijk worden welk effect de budgetcategorieën op de prognoses hebben, en wat de veranderingen zijn op basis van de eerste evaluaties van de persoonsvolgende financiering. Vanaf wanneer zijn die veranderingen definitief van kracht? Treedt er een budgettair effect op door de bijstellingen van het beleid? Vanaf wanneer worden die opgenomen in de financiële simulaties? Pas dan is duidelijk wat de gemiddelde wachttijd is per prioriteitengroep, naast het aantal op basis van het uitbreidingsbeleid en aan wie welke budgetten kunnen worden toegekend. Dat heeft geen zin voor prioriteitengroep 3 omdat de wachttijd daar lang is. Er moet worden bekeken of hun vraag nog actueel is. Moet een (eventueel intersectoraal) traject worden opgezet?

De opmerking over de Brusselnorm op de persoonsvolgende financiering heeft deels te maken met een gebrek aan diagnostiek in het Nederlands. Diagnostiek is een ruimere problematiek. Het VAPH wil de diagnostiek ruimer bekijken in het kader van onder meer de BelRAI, intersectorale zorgtrajecten en de Vlaamse sociale bescherming om tot congruenties te komen. Er moet worden onderzocht hoeveel capaciteit er is, hoe deze (ook in Brussel) moet worden gefinancierd en hoe er capaciteit in Nederlandstalige diagnostiek kan bijkomen. Hoe kan het VAPH dat faciliteren? De wachtlijst wordt samengesteld op Vlaams niveau. Vroeger was er een wachtlijst per provincie, waarbij Vlaams-Brabant en Brussel samengenomen werden. Dat zorgde voor provinciale verschillen, en daarom werd een Vlaamse wachtlijst samengesteld. De Brusselnorm wordt niet gehaald. Dan moet de afwijking worden gemaakt of de Brusselnorm determinerend is. Indien dat zo is, moet de discussie worden gevoerd of voor de Vlaamse wachtlijst een aparte regeling nodig is in Brussel.

Maurits Vande Reyde neemt aan dat de minister in 2020 verder werk zal maken van de automatische toekenningen, en dat hij de commissie op de hoogte zal houden.

Hij is tevreden over de opmerkingen van James Van Casteren over sociaal ondernemerschap. De schrapdagen lijken een nuttig concept. Naast de nieuwe zorgvormen kunnen ook klassieke voorzieningen daar baat bij hebben.

De minister deelt de bezorgdheid dat beheerskosten en zorgkosten niet gemakkelijk te distilleren zijn. Hij gaat ervan uit dat de minister dat verder in de gaten houdt. De filosofie van het regeerakkoord is: minder administratie om meer middelen naar de zorg te laten gaan.

De opmerkingen van de oppositie verbazen hem. Hij hoort dat er keuzes moeten worden gemaakt, maar de oppositie is tegen alle keuzes die deze Vlaamse Regering maakt. Het is vooral frappant dat de oppositie twijfels heeft over correctiefase 2. Nochtans gaat het over gelijke budgetten voor gelijke zorgnoden.

Een boutade zegt dat er eigenlijk negen ministers van Innovatie zouden moeten zijn. Zeker in de zorgsector is de noodzaak om in te zetten op innovatie groot.

Tine van der Vloet vindt het niet kunnen dat iemand uit de boot valt omdat hij niet aanwezig is op het regionaal overleg. De minister spreekt enkel over de vergunde zorgaanbieders. Maar er zijn nog andere belangrijke spelers op de markt. Kan het een oplossing zijn om met een rollend fonds te werken? Een rugzak met RTH-punten lijkt niet evident. Misschien kan het VAPH, telkens er een vraag over RTH komt die het niet kan beantwoorden, dat melden. Zo krijgt men zicht op welke vragen er worden gesteld aan wie en waar het tekort zit.

In de Wegwijzer van het VAPH zijn de vergunde zorgaanbieders opgenomen. Wanneer zullen ook de niet-vergunde zorgaanbieders worden meegenomen?

De minister zegt dat de verhoging bij de DMW's bedoeld is voor ondersteuningsplannen. Dat is in tegenspraak met het regeerakkoord. De DOP's zijn de enige actor die daarvoor middelen krijgt.

Het is logisch dat de minister zicht wil krijgen op de beheerskosten en op de zorg die erin vervat zit. Maar de mensen zijn bij het opmaken van hun bestedingsplan voor 2020 uitgegaan van hun huidige aantal punten. Ze zijn niet voorbereid op de daling van 11,94 naar 10 percent. Verder herhaalt de spreker dat ze van mening is dat de anciënniteit van het personeel mee in rekening moet worden gebracht. In het regeerakkoord is er enkel sprake van een besparing op de organisatiegebonden kosten en niet op de beheerskosten.

Het is positief dat er zowel individuele als gezamenlijke trajecten komen bij de correctiefase. Maar zijn er garanties dat mensen hun zorg kunnen blijven inkopen waar ze dat thans doen?

De antwoorden hebben *Ann De Maertelaer* heel wat inzichten verschaft. Haar vragen over het budgettaire kader zijn niet beantwoord. Klopt het dat het VAPH minder middelen krijgt. Er wordt 40 miljoen euro uitgetrokken voor het uitbreidingsbeleid. Zijn dat nieuwe middelen?

In mei 2019 heeft het VAPH beleidsaanbevelingen opgesteld voor de komende jaren. Ook het raadgevend comité bracht een advies uit met zeven verschillende soorten aanbevelingen. Daarvan zijn er slechts drie opgenomen in de beleidsnota. De minister beweert sterk te leunen op de administratie. Waarom heeft hij de andere beleidsaanbevelingen niet meegenomen?

Er is veel ongenoegen over de persoonsvolgende financiering bij gebruikers en zorgaanbieders. Nochtans gelooft iedereen in dat concept. Vanwaar komt dat ongenoegen? Volgens de spreker hebben de beleidsmakers een fout gemaakt bij de start. Er is toen voor gekozen om iedereen een persoonsvolgend budget te geven, ook de mensen die al jaren zorg kregen. Voor die laatsten was het misschien te moeilijk om de omslag te maken. Misschien was het beter om de persoonsvolgende financiering te beperken tot nieuwe zorggebruikers. Zij beschikken meestal over een uitgebreid netwerk dat een belangrijke rol speelt bij de persoonsvolgende financiering.

Celia Groothedde begrijpt uit het antwoord dat de Brusselnorm ter discussie staat. Verschillende elementen worden daarbij overwogen. Er is overleg over verschillende discussies. Waar gebeurt dat overleg? Wanneer zal dat afgerond zijn?

Ludwig Vandenhove vraagt wat de zorggarantie in correctiefase 2 concreet betekent. Wat als het VAPH oordeelt dat er inderdaad een probleem is?

Het probleem met maatschappelijke inclusie rijst vooral bij de diensten voor zelfstandig wonen en de dagverzorgingscentra. Er wordt onderzocht in welke mate fusies mogelijk zijn. Kan de minister hierover meer informatie geven?

Er is een groeipad van 270 miljoen euro. Voor 2020 wordt er 40 miljoen euro begroot. Hoeveel is dat voor de andere jaren?

Krijgen personen met een neerwaartse bijstelling in correctiefase 2 nog bijkomende correcties op de beheerskosten?

In het nieuwe beleid wordt 14 percent onderbenutting in het vooruitzicht gesteld. Voor het VAPH is er 40 miljoen euro voor nieuw beleid. Wordt die onderbenutting ook daarop gerealiseerd?

James Van Casteren heeft geschetst hoe complex de administratie is. Is het niet nodig om in de transitieperiode extra te investeren in het VAPH in plaats van erop te besparen?

Het Rekenhof maakte een opmerking over de 40 miljoen euro uitbreidingsbeleid. Wordt dat gecorrigeerd met een regeringsamendement?

Lise Vandecasteele herhaalt dat de persoonsvolgende financiering niet altijd de zorg op maat biedt die personen met een handicap nodig hebben.

Voor verschillende instellingen zal er een traject moeten worden uitgestippeld omdat zij minder budget krijgen. De kans is groot dat er moet worden ingeboet op kwaliteit. Heel wat instellingen vrezen niet dezelfde zorg te kunnen bieden als voorheen. Waar blijft de zorggarantie?

De minister is ontevreden over het protest tegen de factuurregering. Men verwacht steeds dat gewone mensen solidair zijn maar er wordt niet gesproken over de mensen in de samenleving die niet hoeven in te leveren. Er is enorm veel fiscale fraude maar de minister gaat niet in op de vraag naar fiscale rechtvaardigheid.

Er zijn meer centen nodig. Er is meer personeel nodig. Vanaf 1 januari 2020 zullen heel wat instellingen met problemen kampen. Hoe zullen die problemen worden opgelost zonder in te boeten op de kwaliteit van zorg?

James Van Casteren zegt dat de discussie over RTH nog niet is afgerond. Hij is bereid om de suggestie over rollend fondsen mee te nemen.

Het advies van het raadgevend comité is op sommige punten gedetailleerd en op andere algemeen. Sommige voorstellen zijn ruimer en vallen niet louter onder de bevoegdheid van het VAPH. De administratie is enkel ingegaan op punten die in het bevoegdheidspakket van het VAPH en de minister vallen.

Vanuit WVG zijn er analyses gebeurd op basis van de Brusselnorm. Een werkgroep zal zich daarover buigen. Er moet een analyse komen van de problematiek en een onderzoek naar mogelijke effecten. Uiteraard moet het VAPH daarover in overleg gaan met AVIQ, Phare en de VGC. Er is een projectvoorstel. Het is de bedoeling om in de loop van 2020 daarover meer inzichten te verwerven.

Minister *Wouter Beke* zegt dat taalverwerving niet rechtstreeks onder zijn bevoegdheid valt, net zomin als de arbeidsmarkt.

Het principe van de persoonsvolgende financiering werd door voormalig minister van Welzijn Mieke Vogels op tafel gelegd. De minister heeft de indruk dat Groen dat principe inmiddels in vraag stelt.

De minister is boos omdat het woord goednieuwsshow werd gebruikt terwijl er door meerderheid en oppositie op een serene manier over deze problematiek gesproken is.

Hij stelt steeds opnieuw een grote contradictie vast bij Lise Vandecasteele. Fiscale fraude en vermogensbelasting zijn geen Vlaamse maar federale bevoegdheden. De PVDA is voorstander van herfederaliseren. De minister raadt aan te kijken naar de evolutie van de budgetten voor de ouderenzorg en mensen met een beperking sinds de overheveling naar Vlaanderen, en dat in vergelijking met de evolutie in Wallonië. Wie een oplossing ziet in herfederaliseren, zal van een kale reis thuiskomen.

De middelen waar Ann De Martelaer naar verwijst zijn naar Opgroeien overgeheveld.

Tegen 2024 wordt er 270 miljoen euro begroot: 40 miljoen euro in 2020, 70 miljoen euro in 2021, 110 miljoen euro in 2022, 170 miljoen euro in 2023, om in 2024 te eindigen op 270 miljoen euro.

V. Stemmingen

De sp.a-fractie diende vier amendementen in. Ze zijn verspreid als *Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 15/2. Amendement nr. 2 van Freya Van den Bossche, Conner Rousseau, Hannes Anaf en Ludwig Vandenhove verhoogt de VAK en VEK van programma D Gezondheids- en woonzorg met 30.000 duizend euro.

Freya Van den Bossche wil met dit amendement bijkomend investeren in het aanbod aan cgg's, wat belangrijk is voor het welbevinden van volwassenen en jongeren. De beoogde begrotingspost bevat eveneens middelen voor verslavingszorgprojecten en voor het programma rond vroegdetectie en -interventie. Het amendement bepaalt niet hoeveel naar elk van die onderdelen moet gaan.

Amendement nr. 3 van Freya Van den Bossche, Conner Rousseau, Hannes Anaf en Ludwig Vandenhove verhoogt de VAK en VEK van programma E Opgroeien met 30.000 duizend euro.

Freya Van den Bossche haalt de inspiratie voor dit amendement uit de lange wachttijden in de jeugdhulp. Dit programma omvat de subsidies voor de jeugdhulpvoorzieningen en pleegzorg, naast infrastructuurmiddelen voor de gemeenschapsinstellingen.

Amendement nr. 4 van Conner Rousseau, Freya Van den Bossche, Hannes Anaf en Ludwig Vandenhove verhoogt de VAK en VEK van het programma G Personen met een beperking met 60.000 duizend euro.

Ludwig Vandenhove stelt een budgetverschuiving voor omdat iedereen van oordeel is dat het VAPH onvoldoende middelen krijgt.

Amendement nr. 5 van Conner Rousseau, Ludwig Vandenhove, Freya Van den Bossche en Hannes Anaf verhoogt de VAK en VEK van programma H Sociale bescherming met 30.000 duizend euro.

Freya Van den Bossche wil met dit amendement het budget voor rob- en rvt-conversies, het aantal handen aan een bed en de kwaliteit van de zorg verhogen.

De bijkomende middelen moeten gefinancierd worden dankzij een nieuw model voor de belasting op kansspelen.

Lorin Parys vraagt nadere duiding bij het nieuwe model voor de belastingen op kansspelen.

Freya Van den Bossche zal daartoe in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie een amendement indienen. Zij vindt het correct dat een voorstel om meer uit te geven gecombineerd wordt met een voorstel dat naar bijkomende inkomsten zoekt. De amendementen zijn niet gekoppeld waardoor de kans bestaat dat de Vlaamse Regering dankzij de instemming met het nieuwe belastingmodel over onverwachte inkomsten beschikt.

Lorin Parys zegt dat de taks op onlinekansspelen elf miljoen euro oplevert. Dat aanpassen veronderstelt een akkoord van de drie gewesten. Hij heeft twijfels bij de gewenste vertienvoudiging van deze belastingsinkomsten.

Maurits Vande Reyde verzet zich niet tegen een budgetverhoging maar wijst op het omvattende financieringskader. Middelen putten uit een willekeurige belasting lijkt haastwerk. Hij geeft er de voorkeur aan de komende vijf jaar te onderzoeken welke extra middelen verdeeld en aangewend kunnen worden in de zorgsector.

Minister *Wouter Beke* laat het eindoordeel over deze behartigenswaardige voorstellen aan het Vlaams Parlement over. Hij wijst op het risico dat de inkomensdoelstelling niet wordt gehaald vanwege het uitblijven van een overeenkomst met de andere gewesten.

De amendementen 2, 3 en 5 worden met 3 stemmen tegen 8 bij 3 onthoudingen niet aangenomen.

Amendement nr. 4 wordt met 1 stem tegen 8 bij 5 onthoudingen niet aangenomen.

De aan de commissie toegewezen artikelen en het gedeelte van de begrotingstabel van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2020 (zie opsplitsing als elektronische bijlage bij het verslag van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting Parl.St. VI.Parl. 2019-20 nr. 15/8) worden bij indicatieve stemming met 8 stemmen tegen 6 aangenomen.

Stefaan SINTOBIN,
voorzitter

Lorin PARYS
Katrien SCHRYVERS
Tine VAN DER VLOET,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

AVIQ	Agence pour une Vie de Qualité
bbp	bruto binnenlands product
BelRAI	verzamelnaam voor de Belgische vertaling en informatisering van de interRAI (Resident Assessment Instrument)
BFM	budget financiële middelen
CAR	centraal aanmeldingsregister
CAR	Centrum voor Ambulante Revalidatie
CAW	centrum algemeen welzijnswerk
cgg	centrum voor geestelijke gezondheidszorg
CICOV	Centrum voor Informatie, Communicatie, Opleiding en Vorming in de Welzijnssector
CIG	centrum voor integrale gezinszorg
CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
COS	centrum voor ontwikkelingsstoornissen
DAC	derde arbeidscircuit
DMW	dienst maatschappelijk werk
DNA	desoxyribonucleic acid
DOP	dienst ondersteuningsplan
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
Famifed	Federaal agentschap voor de kinderbijslag
FOD	Federale Overheidsdienst
GAMS	Groep voor de afschaffing van vrouwelijke geniale verminking
GBO	geïntegreerd breed onthaal
GDPR	General Data Protection Regulation (= algemene verordening gegevensbescherming, AVG)
GDT	geïntegreerde diensten voor thuisverzorging
GES	gedrags- en emotionele stoornis
GRO	universeel tool om duurzaam bouwen te ondersteunen
G-ziekenhuis	dienst voor geriatrie
hbo5	hoger beroepsonderwijs 5
HPV	humaan papillomavirus
IBW	initiatief voor beschut wonen
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IFIC	Instituut voor Functieclassificatie
IKG	inkomensgerelateerd
IKT	inkomenstarief
IT	informatietechnologie
KOALA	Kind- en OuderActiviteiten voor Lokale Armoedebestrijding
KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
LMN	lokaal multidisciplinair netwerk
Logo	loco-regionaal gezondheidsoverleg en -organisatie (verkorte naam = lokaal gezondheidsoverleg)
MDT	multidisciplinair team
MFC	multifunctioneel centrum
MOF	als misdrijf omschreven feit
MRI	magnetic resonance imaging
MSOC	medisch-sociaal opvangcentrum
NAFT	naadloos flexibel traject
OCJ	ondersteuningscentrum jeugdzorg
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OPZ	openbaar psychiatrisch zorgcentrum
PAB	persoonlijkeassistentiebudget
Phare	Personne Handicapée Autonomie Recherché
pvt	psychiatrisch verpleegtehuis
RIZIV	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
rob	rustoord voor bejaarden

RTH	rechtstreeks toegankelijke hulp
rvt	rust- en verzorgingstehuis
SAM vzw	Steunpunt mens en samenleving
SEL	samenwerkingsinitiatief eerstelijnsgezondheidszorg
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
SIF	Sociaal Impulsfonds
Sp-ziekenhuis	gespecialiseerde dienst voor behandeling en revalidatie
THAB	tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden
VAPH	Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
VASGAZ	Vlaams Agentschap voor de Samenwerking rond Gegevensdeling tussen de Actoren in de Zorg
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie (van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest)
VIA	Vlaams intersectoraal akkoord
VIKZ	Vlaams Instituut voor Kwaliteit van Zorg
VIPA	Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden
VIVEL	Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn
VK	vertrouwenscentrum kindermishandeling
VOS	verontrustende opvoedingssituatie
vte	voltijdsequivalent / voltijddequivalent
VUB	Vrije Universiteit Brussel
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
WGO	Wereldgezondheidsorganisatie
WVG	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (beleidsdomein van de Vlaamse overheid)